

JOSEF KUTÍK

Bílá vydra na stopě

Když se Bílá vydra, jak nazývají Indiáni Tonyho, vlastně Tonika Žižku, českého chlapce, který musel odejít za prací z krizí postiženého předválečného Československa do Kanady, dozvídá, že v Evropě zuří válka a že jeho vlast je v rukou fašistů, chce okamžitě vstoupit do armády. Zabrání mu v tom však jeho zdravotní stav — omrzliny, které utrpěl na Severu. A tak se Tony rozhodne bojovat za spravedlnost alespoň jako člen Kanadské jízdní policie. Záhadný zdroj zlata z neregistrovaného dolu, to je první velký a velice obtížný a nebezpečný případ, na jehož odhalení se Tony spolu s Tomášem Laurenem a svými indiánskými přáteli podílí.

KARAVANA

Je mnoho cest, vedoucích za dobrodružstvím, ale nejspolehlivější je asi ta, kterou zvolil spisovatel Josef Kutík: cesta skutečného života. Romantická nadsázka nebo fantazie dávají spisovateli zajisté více možností, ale nejsou-li podloženy tvrdou valutou pravdy, promění se ve falešné mince, jejichž lesk brzy ztratí původní přitažlivost.

K tomu, aby spisovatel mohl platit onou tvrdou valutou pravdy, je zapotřebí dvou věcí. Znalosti života a schopnosti, či spíše vůle vidět pravdu. A pochopitelně — umět tyto zkušenosti proměnit v uměleckou stavbu, ale to je předpoklad, bez něhož není možné pouštět se do vážné literární práce. Až dočtete Bílou vydru na stopě, poznáte, kolik hluboké pravdy se skrývá pod romantickým dobrodružstvím českého chlapce ze Smržova (odkud, mimochodem, z rodu Žižků pochází spisovatelův otec), který na své nedlouhé, ale bohaté životní pouti získal něco mnohem cennějšího, než jsou zážitky plné nebezpečí.

To hlavní dobrodružství neprochází jeho očima, ale zapisuje se do mladého citlivého srdce. Tím nemá být řečeno, že onen romantický rámec, jak jej ve vyprávění poskytuje divoká kanadská příroda, je záležitostí pouze vnějškovou. Naprosto nikoli. Je dokonce organickou součástí vyprávění, protože jen zvyšuje a zvýrazňuje to, co je hlavním smyslem knihy a o čem jsme si řekli, že je zapsáno v hrdinově srdci. Nebude pro vás těžké, abyste po přečtení knihy uhodli, co to je.

Jít za dobrodružstvím po oné méně efektní cestě, kterou vytyčuje život, je ovšem mnohem náročnější než pouštět uzdu fantazii a nechávat se unášet samoúčelným dobrodružstvím. Proto náročnější, že tento způsob literární práce vyžaduje značnou dávku zkušeností a znalostí. Spisovatel Josef Kutík měl to štěstí, že poznal rozmanitá životní prostředí a nejrůznější lidi. Říká-li lidová moudrost, že ten, kdo provozuje devatero řemesel, dočká se desáté bídy, neplatí to v případě umělců. Světová literatura zná mnoho příkladů, kdy autor, než se stal opravdovým spisovatelem, prošel množstvím zaměstnání a množstvím prostředí, v nichž sbíral zkušenosti. Těch devatero řemesel bylo ve většině případů skutečnou studnicí živé vody, jíž pak okysličoval své dílo, dodávaje mu větší pravdivosti a přesvědčivosti. Také Josef Kutík vystřídal na své spisovatelské pouti celou řadu zaměstnání — a také jemu tato okolnost byla ku prospěchu. Maturoval za války na obchodní akademii v Hradci Králové, a aby nemusel do říše — kam tehdy byli mladí lidé násilím verbováni —, pracoval jako traťový dělník. Pak byl topičem na lokomotivě, posunovačem, telegrafistou a výpravčím vlaků, pracoval jako tunelářský dělník, montér, později i jako havíř, vrtmistr, a konečně jako knihkupec. Absolvoval osvětovou školu v Praze, šestnáct let působil ve vydavatelství Mladá fronta.

Nyní se věnuje psaní. Zkušenosti, které získal ve zmíněných povoláních, doplňoval pak Josef Kutík ještě četnými zahraničními cestami. Láska k literatuře ho provázela už od dětství — narodil se 5. 4. 1923 v Rasoškách u Josefova (nyní Jaroměř). Stejně pilně četl, jako velice brzy publikoval drobné veršíky a krátké povídky v dětských časopisech. Ovšem teprve až v šedesátých letech se ze záliby stalo povolání. Od té doby napsal Josef Kutík řadu dětských básniček, spolupracoval s Čs. rozhlasem, uveřejnil mnoho povídek v nejrůznějších časopisech a vydal řádku knih, z nichž si připomeňme romány Smrt má plavé vlasy (1. vydání 1967, 2. vydání 1968), Balada z černýho asfaltu (1973), která vyšla též v Maďarsku (1979), Cena za pravdu (1979), Bílá vydra (1. vydání 1977, 2. vydání 1980) a Návrat Bílé vydry (1981). Knihu Bílá vydra na stopě připisuje autor svému synovi.

-zfr-

Bílá vydra na stopě

I

Muž, co měl službu, vrazil hlavu do dveří. „Tony Siskou," zařval. „Ke kapitánovi. Fofrem."

Hodil jsem na sebe kazajku, vyběhl a klusal až na konec dlouhé chodby. Před velitelovou kanceláří jsem se minutku vydýchal a zaklepal.

„To je dost," houkl někdo, jen jsem se postavil do pozoru. Kapitán na mě koukal zpod obočí, přimračený jako vždycky, ale ústa se mu nepohnula. Pak teprve jsem si uvědomil, že hlas vychází odněkud z rohu místnosti vedle dveří, že je mi velice povědomý, a ohlédl jsem se. Šklebil se tam Tomáš Lauren, v novém civilním obleku nezvykle a podivně elegantní.

Byl bych se k němu rozběhl. Zarazilo mě kapitánovo významné zakašlání. Odříkal jsem předepsanou formuli.

„Pohov," řekl a znovu si odkašlal.

Pak teprve jsem si mohl s Tomášem potřást rukou a jaksepatří se s ním přivítat. Bouchl mě do zad, div mi nevyrazil dech. Vypadal štíhlejší, než jak jsem ho ponejvíc znal, zachumlaného od hlavy až k patě v kožešinách, ale zato byl o

podpatky vyšší. Při mých sto osmdesáti centimetrech mě o víc než o půl hlavy převyšoval.

„Konec válení, kamaráde," řekl. „Už tě potřebuju! a rovnou pomašíruješ se mnou."

„Prima, Tome," povídám a mrkl jsem na kapitána. Mračil se o trochu víc a z očí mu fičel severák.

„Za půl hodiny ať jseš hotov. Vrať mundúr..."

Kapitánova židle zarachotila. Velitel vstal a jeho úzké zaťaté rty svědčily o hlubokém nesouhlasu.

„Vy, mládenci ze Severu, si nedáte říct, co? Už stokrát jsem vás upozorňoval, že tyhle vaše familiární vztahy přímo odporují předpisům. Kde je tu poměr podřízeného k nadřízenému? Odstup? Kde je kázeň?"

„Promiňte, kapitáne," napřímil se Tomáš Lauren. „Siskou, odevzdat přidělené věci a za půl hodiny nástup na nádvoří."

„Rozkaz," zařval jsem a Tomáš sebou trhl, ale zacukalo to i s velitelem.

„Odchod," zavelel s odporem a odvrátil hlavu.

V rychlosti jsem zabalil a rozloučil se s kamarády na světnici.

„Šťastnej člověk," řekl Lem, povalující se na sousedním kavalci. „Už má tu blbárnu za sebou."

Tím myslel rychlokurs sboru Královské kanadské jízdní policie, který jsme právě absolvovali.

„Kam tě přidělili?" vyptával se.

„Zatím nevím," povídám a hodil jsem si ranec přes rameno. „Tak se tu mějte."

Tomáš čekal na dvore. Chytil mě za loket a držel, jako by se bál, že mu uteču. „A už si tě vedu jako čert hříšnou duši," řekl sveřepě, ale v hrdle mu zabublal smích.

„S takovýmhle čertem jdu až do toho jeho pekla," povídám, a myslel jsem to upřímně.

Během půl hodiny jsme vstupovali do služebních místností oddělení pro Kanadská severozápadní teritoria. Mezitím jsme si zdrbli o policejní škole a hlavně o jejím nepřístupném veliteli.

„Tyhle mládenci v červenejch blůzách a v širácích si nedovedou představit, jak to na severu vypadá V životě se tam nedostali." Tomáš odfoukl. „Familiární vztahy a poměr nadřízeného k manšaftu ..."

„Nech ho, on zase není tak špatnej," povídám.

„Tak ať nemluví do věcí, o kterejch nic neví. Salonní parádové nikdy nepochopí, jak je tam jeden odkázanej na druhýho, šarže nešarže."

„Kapitán mně už v tyhle chvíli ani trosku nevadí," snažil jsem se rozptýlit jeho rozladěnost.

„Mají nás za chudý příbuzný," nepřestával bručet Tomáš Lauren. „Jsme pro ně uválený pejskařové, který se neumějí chovat podle bontonu a smrdí na dálku. Já už párkrát navrhoval, že je tam jednou provedu, ale vždycky zničehonic přestali slyšet."

Zatáhl mě do své skromné kanceláře, vybavené jen nejnutnějším zařízením. „Tak se posaď," ukázal na rozvrzanou židli. Uvelebil se za psací stůl a vytáhl složku lejster.

„Já bych tě rád nechal po tom rajtu ve škole trochu odpočinout," povídal, „ale něco se mele a my nevíme co. A taky na to potřebuju novýho člověka, kterýho nikdo nezná jako člena Kanadský jízdní. A je potřeba, aby byl načichlej Severem."

„Kde to bude?" zeptal jsem se a už dopředu se těšil, že zase uvidím své hafany, kteří na mě už jistě netrpělivě čekají nahoře ve stanici Fort Chipewyan u jezera Athabaska, tam, odkud vytéká Otročí řeka k Severu k Velkému Otročímu jezeru a z něho pak pokračuje jako hrůzně krásná královna kanadských toků, jako řeka Mackenzie.

„Zatím tady, v Edmontonu," řekl Tomáš trochu opatrně. Samozřejmě ihned zpozoroval mé zklamání, a nejen proto, že je čekal. Znali jsme se už tolik, že jsme věděli, co jeden od druhého můžeme očekávat. „Ale má to co dělat s něčím na Severu," pospíšil si. „Jenomže jsme se moc nedověděli."

„Počkej," povídám. „Na detektiva jsem neštudoval."

„O nic nejde. Jenom potřebuju, aby ses nějak šikovně dostal do určitý společnosti, kam vedou některý nitky. Je to možná plácnutí do vody, ale někde začít musíme."

„Do společnosti? Tam se teda už vůbec nehodím."

„Do tyhle jo. Pár z nich vypadá na lovce nebo na zlatokopy, ale většina z nich na všechno jiný, hlavně na pěkný ptáčky."

„Tak to ti teda pěkně děkuju," povídám.

Tomáš nepřítomně zvedl oči od papírů a pak pochopil. „Pánové," vykřikl, „takhle jsem to nemyslel ... Ale koukej se, tady to mám. Do bank nejenom v Edmontonu, ale i jinde, se od minulýho, možná už předminulýho roku dostává nějaký černý zlato a nikdo neví, odkud se bere. A to zatím nemluvím o soukromejch překupnících."

„Je na tom něco špatnýho?" povídám. „Co vím, nikdo se neptá, odkud zlato pochází, když s ním nějakej prospektor přijde do banky. Tomu se přeci nedá říkat černý zlato. Soukromej nákup nikdo nezakázal."

„To je fakt. Jenomže tohle zlato sem přichází na kila, je to pořád stejnej druh, zřejmě teda z jednoho místa, a pak to opatrný rozdělování, trochu tady, trochu jinam, není už jenom tohle podezřelý?"

„Já nevím, mně se to nezdá."

„Společnosti se můžou zbláznit. Ony to vlastně byly, I kdo "to vyčenichal. Běží asi o pořádný naleziště a nikdo o něm oficiálně nic neví. A vláda taky kouká, že jí utíkají finance."

„A my máme těm společnostem naleziště objevit, jo? Copak od toho je Kanadská jízdní? Já bych. to pokládal za jejich soukromej kšeft. Ať se starají samy." - „Jo, tohle jsem si říkal taky a společnosti to zkoušely. A tady je ten moment, kdy se do hry dostáváme my. Už dva chlapíci na pátrání doplatili. Jeden od První báňský, druhej od Spojenejch kanadskejch. A oba stejně. S kudlou v

zádech."

„Kde se to stalo?"

„Tady."

„Tady v Edmontonu? Na to jsou tu přeci místní policajti. Co my jim máme fušovat do řemesla?"

„V tom je právě ten zakopanej pes. Ty dva na to doplatili, ale předtím přece jen na něco přišli. A místi, policajti, jak jim říkáš, nás požádali právě z tohohle důvodu o pomoc."

„Tak, a teď mně tu záhadu budeš muset vysvětlit."

„Víš, kde je ve starým Edmontonu Losí ulice?"

„Počkej, jestli je to ona, tak vede od toho letitýho novoanglikánskýho kostelíka, co mu nestačili dostavět věž, k předměstí. Plno krámků, čínskejch hospůdek, vetešníků a tak."

„Přesně. A taky je tam hospoda U bílýho jelena."

„Tak tu neznám."

„Najdeš ji snadno — na rohu, co je lékárna s váhama namalované jma na skle."

„Dobře, tak ji najdu. A pak?"

„Tam se schází společnost, co jsem ti o ní povídal. Až do tý hospody se tady dostali soukromý čmuchalové od společností — a zkrátka narazili."

„Neříkej, že rovnou v tý hospodě."

„Samozřejmě že asi ne tam. Ale jeden den se tam objevili, přirozeně nezávisle na sobě a každej jindy, ani o sobě vlastně navzájem nevěděli, a ráno je pak našli studený. Jednoho u hřbitova na druhým konci města a druhýho v parku pod rododendronem. Koukaly mu akorát podrážky a modrý ponožky."

Chvíli jsem na Tomáše koukal. „A já mám zkusit štěstí jako — třetí," povídám potom.

Tomáš se podrbal v rozcuchané čupřině. „Viděl jsem jejich fotografie," řekl. „Fešáci. Vypravený jako do kavárny. U bílýho jelene museli vypadat jako papoušci kakadu v kleci sovy ušatý."

„Takže ...," začal jsem, ale Tomáš mě nenechal domluvit.

„Já to tam zvenčí trochu okukoval Když dáme dohromady, co víme, chce to vypadat jako někdo, kdo se právě vrátil ze Severu a moc se mu nevedlo. A kouká zavadit o nějakou práci, která ale na druhý straně zase moc práce nedá. Zkrátka, zahrát si ne zrovna na vyloženýho pobudu, ale zase ne na chlapíka, co by se kvůli nějaký lumpárničce hnedle trápil. Nebo — nebo zkrátka na někoho podle situace."

„Člověče," povídám, „ty mně teda lichotíš. Copak já něco takovýho svedu?"

„Jasně. Pár příkladů přeci znáš. Vzpomeň si třeba na Franka O'Briana, Neda Malloryho nebo na Billa Bradleye s jeho kamarádíčky. A o takový, jak se zdá, většinou právě jde."

Všichni, o kterých mluvil, se mi na okamžik mihli před očima. „Něco jinýho je znát a něco jinýho je napodobit, aby na to někdo skočil."

„Vypadá to, že v hospodě U bílýho jelena ta věc začíná a někde na Severu končí. Nebo obráceně."

„To už teda zase začínáš tlouct pod pás, když sem mícháš Sever."

„Trochu jo," připustil, „ale je to taky pravda."

Chvilku jsem o tom všem dumal. A zklamání prosakovalo na povrch jako voda ze stopy v močále. Tomáš mi původně sliboval, že po ukončeni školy mi přidělí rajón někde nahoře v kraji, který jsem křížem krážem projel, připadal si tam doma a kde jsem měl mezi Indiány řadu přátel. Teď se mám povalovat po nějakých podezřelých putykách s partou pochybných existencí.

„Tak co říkáš," vytrhl mě Tomáš ze zamyšlení.

„Jseš můj velitel, tak co můžu říkat. Ale co ti dva . vlastně vyzvěděli?"

Tomáš přehrábl papíry, zbytečně, jak se mi zdálo. Obsah hubeného spisu znal už zřejmě nazpaměť. „To je právě to," řekl mrzutě. „Skoro nic. Nebo nám lidi ze společností neprozradili všechno."

„Co je to za nesmysl? Když na nás něco chtějí, měli by hrát na rovinu."

„Já vím, jenomže to od nich těžko můžeš čekat. Svoje lidi tam poslali proto, aby konkurenci vyfoukli naleziště před nosem. A nedostaneš z nich nic, co by k němu vedlo, i kdyby nakrásně chytili vítr. Z obavy, že by se konkurence mohla něco doslechnout."

„Stará známá bolest," povídám. „Jde o peníze. A kolik 1 lidí přitom zajde, je jim jedno, co?"

„Proto taky ty peníze mají," potvrdil můj názor Tomáš Lauren. „A jedni i druhý mají strach, že by si konkurence dala jejich zjištění dohromady s tím, co ví, a že by jí to třeba stačilo."

„A my jim v tom fakticky budeme pomáhat, Tomáši?"

„Jde o ty mrtvý, a že by se mohli množit. Tady i nahoře. Co my víme, kam až tahle záležitost vede? A že na Sever, je jistý. V Edmontonu zlato nevykopali."

Dlouho jsme seděli mlčky. Tomáš nenaléhal, jen po mně občas mrkl. A věděl už napřed, stejně jako já, že neodmítnu, když jde o lumpárnu, která se-týká teritorií. Sever nám oběma přirostl k srdci a oba jsme si přáli, aby se o něm hovořilo co nejlíp. A dosáhnout se toho dalo jen vypráskáním lumpů. A přitom jsme v skrytu duše věděli, jak marná je naše snaha. Za jednoho přicházelo s bouřlivým rozvojem těžby kovů a dřevařského průmyslu pět dalších, všichni s rozhodnutím rychle zbohatnout — za jakoukoliv cenu.

„Můžeš mně říct, na co bych měl dávat nejvíc pozor?* povídám nakonec.

„Ne, ale vím, že se v tý hospodě dá přespat. Tak tam pár dní pobuď, jestli to bude možný nějak nenápadně zařídit, a zkrátka zatím jenom koukej a poslouchej."

„To je zrovna tak, jako bys mě poslal lovit soby a psy se saněma bych musel nechat doma."

„Souhlasím — s tím rozdílem, že tyhle sobi koušou,"

„Tak ti ještě jednou pěkně děkuju," povídám. „A co když s tebou budu potřebovat mluvit?"

„To je vymyšlený. Když vyjdeš z hospody a dáš se doprava, nic novýho nevíš. Doleva znamená, žes na něco přišel, a já tě dám sebrat."

Nápad se mi nezdál právě nejlepší. „Potom se tam ale už nemůžu vrátit, když mě zatknou. A co kdyby to bylo potřeba?"

„Uvažujeme trochu moc dopředu, a taky možná kapku fantazírujem. Copak se dovědí, že jseš u nás?"

„Jestli si dovedli vyčíhat ty dva, můžou mě sledovat, až odtamtud vypadnu. Jestli se tam doopravdy děje nějaká levota."

„Budeme šlapat za tebou a dávat pozor. Kdyby se někdo takovej ukázal, sbalíme ho taky, aspoň na tak dlouho, co se ztratíš."

„Koukej se, Tomáši, vždycky když se mně zdálo, že mě šimrá za krkem, bylo dobře si věc znova promyslet. A teď mě šimrá pořádně."

„Víš snad o něčem lepším? Přeci nesedneš a nenapíšeš mně odtamtud psaníčko. A telefonovat už vůbec nesmíš. Mládenci, co se scházejí U bílýho jelena, asi moc nevědí, jak se s takovou mašinkou zachází."

„No tak dobře," povolil jsem „Ale budou všecky ty lidi, co si mě mají pohlídat, pořád na místě?"

„Jistě, ale nemusíš se rozhlížet, nepoznáš je. Na tohle jsou teda experti."

„Tak se do toho pustíme," řekl jsem bez nadšení a velkou chuť do prvního úkolu jsem neměl.

Tomáš vstal a vyhrabal ze skříně pomačkané plátěné kalhoty, naspiněnou flanelovou košili a odrbanou kožešinovou kazajku bez rukávů. Navrch přidal kostkovaný šátek na krk a ošlapaná bagančata. „Všecko skoro na tvou míru," řekl a téměř s potěšením přihlížel mé rychlé proměně.

„Kamaráde," prohlásil, když jsem končil toaletu, „popadnou tě tam jako rodnýho bratra."

„Sám jsem nad sebou taky celej pryč," povídám. „Teď tak potkat Betty nebo Josefa, ti by koukali."

Tomáš se přebíral věcmi v zásuvce a vytáhl kožený váček. „Tohle je všecko, co ti zbylo z několikaletýho kutání, pokud budeš potřebovat nějaký divadýlko." Vysypal na papír hromádku zlatého prachu a pár valounků velikosti nehtu u malíčku. „Když ses vrátil na jih, trochu ses zkrátka povyrazil. A tady máš navrch pár dolarů. Asi neuškodí, když se s tím svým pokladem nebudeš tajit."

Setřásl jsem své jmění do pytlíku a zastrčil je do kapsy. „Ještě něco?" zeptal jsem se.

„Ne, jenom — zlom vaz, Tony." Vytáhl další zásuvku.

„Tady — musí ti stačit. Pro všechny případy. Mohlo by jim připadat divný, že chodíš po městě s kanónem v kapse."

Podal mi kožené, třásněmi zdobené pouzdro a vytáhl po obou stranách nabroušenou dýku s ohmatanou rukojetí. Hrot vypadal jako špička jehly.

Zasunul jsem pouzdro do zadní kapsy kalhot a přehrnul přes ně kazajku. „Tak se měj," povídám a zvedl jsem se.

„Počkej, pustím tě zadem," řekl Tomáš a šel se mnou ke dveřím.

Pomalu jsem se loudal po chodníku a mířil k Losí ulici. Lidi si mě celkem nevšímali, všelijak postrojených mužů jsem potkával víc. Jen sem tam některý z uniformovaných strážců pořádku mi věnoval trochu pozornosti, ale brzy o mne zase ztratil zájem.

U kostelíku z červených neomítnutých cihel a s chatrnými vraty jsem zabočil do úzké uličky s otřískanými přízemními nebo nanejvýš jednopatrovými domky, natlačenými na sebe jako by jim bylo zima. Nahlížel jsem do titěrných výloh, až jsem objevil lékárnu a na rohu za ní nízké dveře. Nad nimi visel malý plechový štít s nějakým kdysi bílým zvířetem. Jelena bych v něm byl nehledal. Podobalo se spíš fantastické příšeře, jakými byly pomalovány kolotoče, které jsem pomáhal roztáčet, když se dvakrát za rok objevily na smržovské pouti či na posvícení.

Pomalu jsem se přiblížil a váhavě okukoval průčelí. Nevěděl jsem, jestli mě je zevnitř vidět, a rozhodl jsem se začít s divadlem radši hned. Jako v rozpacích jsem se rozhlížel na obě strany a znovu zvedl hlavu ke štítu. Nakonec jsem usoudil, že rozmýšlení už by mohlo být dost, a trochu nejistě jsem vzal za kliku. Za dveřmi

jsem se div nesvalil. Do místnosti se scházelo po dvou vyšlapaných stupních. Byla úzká, ale větší, než jsem čekal, tmavá, s malými ušmudlanými okny a trámovým stropem. Skoro přes celou stěnu proti dveřím se táhl pult s plechovou deskou a jedny z dveří za ním asi vedly do kuchyně. Po obou stranách místnosti stálo po šesti stolcích. Čtyři byly obsazeny.

„Haló," řekl jsem všem a nikomu a koukal, kam si sednout.

„Vítám tě," řekl plešatý muž za pultem. Rukávy bílé košile měl vyhrnuty nad lokty silných paží a tělo jako zápasník těžké váhy.

Kývl jsem a kulhal k němu. Přítomní si mě prohlíželi a nijak svůj zájem neskrývali. Usadil jsem se hned u výčepu.

„Tak co to bude," řekl věcně a bez otázky hostinský.

„Něco na spláchnutí toho smradu," povídám.

„Jakýho smradu?" zarazil se a nosní dírky se mu mimoděk roztáhly. Jenom jsem ukázal palcem k oknu.

„Aha." Stáhl koutek velkých masitých rtů ke straně. „Mladej se právě vrátil ze zdravýho povětří."

Pár dnů už jsem tady, ale město mně smrdí čím dál víc."

Hostinský se zatvářil rezervovaně. Měl zřejmě své zkušenosti. „Jak dlouho?"

„Necelej týden."

„To je dost. A co takhle na zaplacení — ještě máme?"

Vytáhl jsem z kapsy váček a hodil mu ho. Obratně ho zachytil a potěžkal v ruce. „Ale — ale," řekl.

„Je tam i pár drobnejch," povídám a natáhl jsem si nohy jako kdovíjak unavený pocestný. „Potřebuju si trochu vydechnout. Na jak dlouho by mně to tady stačilo — s plnou parádou? Jestli je tu někde nějaká palanda?"'

Zarazil se a nenápadně mrkl k některému ze stolků za mnou. Předstíral jsem, že odmlku nepozoruji. „Tohle tady není žádnej hotel," řekl potom, ale váček nepouštěl z ruky a nerozhodně jím pohazoval.

„Škoda," povídány. „Už jsem byl rád, že jsem západ někam, kde si člověka poldové v jednom kuse nepřehlížejí, jako by ho chtěli koupit dětičkám na hraní."

„Copak?" zeptal se s novým zájmem. „Nějak jsi se s nima nepohod?"

Předstíral jsem, že váhám, jak odpovědět, a dlouze jsem si ho prohlížel. „No," řekl jsem potom opatrně, „já nevím, jak kdo, ale zrovna nejlíp s nima teda nevycházím. Už odmalička."

„A copak se jim na tobě nelíbí?"

„Pánbu ví. Žádnýmu jsem nikdy nepad do oka. Klidně se s tebou vsadím, že kdyby sem teď zabloudili, rovnou čárou mašírujou ke mně a druhejch si nevšimnou. Jo — doufám, že sem moc často nelezou."

Znovu se podíval kamsi za mne, trochu se zamračil a zároveň se mu koutky úst pozvedly. „Chudák, že jo? Bez příčiny v jednom kuse pronásledovanej poldama. Strašnej život."

„Pojď si ho na chvíli vyměnit a uvidíš."

„Jen si nechme každej svoje. Ale je pravda, že jsem poznal chlápky, co si o

maléry rovnou říkali — jako třeba ty."

„A jak si o ně říkám?" zeptal jsem se ho.

„Že by to bylo jenom jednostranný?" Naklonil hlavu k rameni. „Nikdy jsi jim nic nevyved?"

„Tak dost," povídám. „Konec debaty. Vyslýchání je zrovna jedna z věcí, pro kterou mám chuť se prát. Hod sem ten můj poklad a já zase vypadnu."

Hostinský položil váček na pult a držel na něm ruku. Zřejmě se znovu pohledem dorozumíval s někým v lokálu „Není žádnej spěch," řekl pomalu. „Vždycky se ještě dá o věci pohovořit."

„Jakýpak hovoření? Jsem na padnutí a mám hlad. Je "právě nejvyšší čas na oběd. S tebou není řeč, tak jdu jinam, kde stačí, že mém čím zaplatit. Hod to sem."

„Ty jseš teda fakticky prudkej mládenec. Povídals s celou parádou?" Vysypal si obsah pytlíku na dlaň a podrbal se na bradě, která už pár dní potřebovala oholit. „Máš v plánu ještě nějaký nákupy?"

„Žádný. Jen jídlo a střechu nad hlavou."

„Třeba by sis někdy rád vyrazil," řekl a v očích mu slabounce zablýsklo.

„Pánbu chraň," vyhrkl jsem a pak jsem se trochu zarazil a pokusil se svůj projev zmírnit. „Naprocházenej jsem, až mám opuchlý chodidla. Takovýhle boty a k tomu dlažba ... A takový vedra — a na konci léta ..."

Zdál se spokojen, ale tvářil se stále stejně. „No, konečně," rozvažoval a ještě naposled jako by znovu žádal o potvrzení něčeho, o čem se už s někým tou jejich tichou poštou dohodl, vrhl pohled přes mou hlavu. „Když se spokojíš s naší kuchyní a nebudeš chtít apartmá s koupelnou, tak hádám tejden, deset dní bych tě tu moh nechat. Taky ale záleží na tom, jak se stavíš k pití."

Opět jsem předstíral, že váhám, a zatvářil jsem se zklamaně. „To tady máte sakra mastný ceny," povídám.

Pokrčil rameny. „Třeba bys po kapsách ještě něco našel."

„Kdepak, vymet jsem poslední smítko."

„No jo, hospoda U bílýho jelena. Poslední štace, co? Kdopak ti o nás vlastně pověděl?"

„Pověděl? Já nevím. Asi nikdo — nebo snad jo? Já ti to asi fakt neřeknu. Já byl skoro celou dobu trochu to — veselej, a lidí se kolem mne točilo, že bych je nespočítal. Takže možná některej z nich ..."

„Ale přeci jsi nás našel."

„Já ten tvůj slavnej lokál nehledal. Jen jsem tak šel, a když jsem zahlíd tu příšeru nade dveřma... Ale počítám, že už jsem se ti vyzpovídal dost, tak buď přines něco k jídlu, nebo mně to vrať."

Koukal na mě a něco se mu zřejmě převalovalo v hlavě. „Tak dobrá," řekl potom. „Já ti to zvážím a budeme odepisovat. Ale chtěl jsi něco na spláchnutí, ne?"

„Na začátek většího. Později se už asi budu muset šetřit."

Přistrčil mi přes pult sklenici kořalky a vytáhl váhy, krčil čelo, psal a pak hbitě počítal. „Tak, tady to máš."

Ani jsem se na papír nepodíval „To je dobrý," povídám. „Až budu hotovej, tak

mně řekneš."

Zavřel pytlík s papírem do zásuvky a kývl. „Budu muset," řekl a za chvilku začal nosit jídlo. Seděl jsem nejblíž a doslal jsem první. Ten, kdo se o ně v kuchyni staral, se v lokále neukázal a příliš velkým uměním nevynikal, ale na množství nešetřil a já už jsem měl opravdu hlad. Div jsem nevylízal talíř.

Celý čas jsem nenápadně pozoroval ostatní hosty. Bavili se jako lidi, co se trochu znají, ale zase ne moc. Debata se točila kolem nejrůznějších námětů a nezpozoroval jsem nic, co by ji sjednocovalo, vedlo nějakým určitým směrem. Muži tedy neměli žádný společný zájem, jako třeba lidi jedné profese nebo třeba jako zaměstnanci okolních podniků, kteří tu spolu pravidelně obědvají. A po jídle se zvedli a dveřmi vedle pultu v rohu místnosti se vytrousili. Zůstal jsem v lokále sám.

Odpoledne se vleklo a v místnosti panovalo ticho až neuvěřitelné. Jen z kuchyně zpočátku občas zacinkalo nádobí, a když někdo prošel po dlážděném chodníku kolem hospody, rámusily jeho kroky, jako když ulicí mašíruje četa vojáků, a dlouho doznívaly. Hostinský občas vystrčil hlavu ze dveří, tázavě kývl a já vždycky jenom zavrtěl hlavou a dveře zapadly. Dřepěl jsem na židli a chvílemi skoro usínal. A uvažoval, co tohle všechno znamená. Těch dvanáct mužů je tu usazeno, jako kdyby tu měli zůstat navždycky, jako parta zazobaných soukromníčků, co si mohou dovolit hodit si po obědě šlofíčka. A že se rozešli nahoru do pokojů, jsem usoudil podle dupání nad hlavou, které brzy ztichlo. A zároveň vypadali na všechno jiné, jenom ne na boháče. Hádal jsem, že málokdo má v kapse víc než pár ubohých dolárků a některý možná jen velikou díru.

Civěl jsem po stěnách, do stropu, na hodiny za pultem a dumal, co ode mne Tomáš Lauren asi čeká, jestli ho nezklamu. Můj vstup, aspoň jsem doufal, dopadl dobře, snad jsem nevzbudil podezření. Se souhlasem, jestli se tu mohu ubytovat, si dal hostinský načas. Jenomže stále musím počítat i s druhou možností. V noci se v téhle hospodě může přihodit všelicos. Mimoděk jsem zajel rukou k zadní kapse, i když jsem tlak své jediné zbraně neustále cítil. Byla to skromná výzbroj, ale přece jen mě trochu uklidňovala. A pak mě napadlo, proč mě hostinský taky nepozval nahoru, když už mě přijal pod svou pohostinnou střechu. Že by se potřebovali poradit?

Hodiny odtikaly svůj čas a malá ručička odhopkala skoro polovinu kruhu. Bouchnutí v patře mě napřímilo. Pak zaduněly kdesi v domě schody pod prvními kroky. Prohlížel jsem si jednoho muže po druhém, jak defilovali kolem mne, a hledal v jejich tvářích nějakou změnu, něco, co by mě varovalo. Nic jsem nepostřehl. Buď kývli nebo zabručeli na pozdrav, nebo si mě nevšímali. Na případného zabijáka nikdo z nich nevypadal. A přece krátce po návštěvě pod tímto dřevěným stropem přišli dva lidi o život.

Lokál se naplnil hlasy a normálním hospodským ruchem. Seděl jsem stále sám na své židli jako přišitý. Dějí se tu možná věci trochu divné, myslel jsem si, ale zase ne takové, které by svědčily o lumpárně. A jak by asi mohly souviset s nějakým pomyslným zlatým dolem? Proč by se kolem něj dělaly takovéhle

opičky? Důl je k tomu, aby se v něm kutalo, a každá ruka má co dělat. Tady těch čtyřiadvaceti se používá jenom k podávání potravy do úst. Ale i tak — jaké tajemství se tu může skrývat? Že by se místní policie i s Tomášem Laurenem zmýlili?

Hostinský vykoukl, jedním pohledem přelétl lokál a zmizel, zakrátko se objevil s podnosem, na němž se vršila hora talířů. Opět jsem dostal přednost a jídlo aspoň bylo něco, čím jsem se kromě zmatených úvah mohl zabývat. „Chceš taky pivo?" zeptal se, když se kolem mne s prázdným podnosem vracel.

„Jo," kývl jsem, „a brzy ještě jedno."

K ostatním stolům donesl nápoje bez ptaní, uhnízdil se za pultem a přehlížel místnost, jako když pátrá, jestli se někdo neulejvá.

„To druhý pivo," povídám. Za minutku jsem je měl. Nechutnalo jako plzeňské u Betty a strýce Josefa ve Webbs' House ani jako josefovské, které si táta jako deputát v litrových lahvích dennodenně nosil z práce, pokud jsme ještě žili doma ve Smržově, v naší staré, vlasti, po které jsem teď jako už tolikrát zničehonic právě v nejnevhodnější chvíli prudce zatoužil. Byl jsem tehdy ještě kluk, ale táta mi přes mámin odpor dal čas od času líznout. „Copak by to bylo za chlapa, kdyby ho pér kapek porazilo," říkal. „Kdo u nás v Čechách neumí pít pivo, od toho jdou všecky dobrý síly kalupem pryč." Bylo mi čtrnáct, když táta přišel o práci a neodolal lákání strýce Josefa. Vydal se se mnou na dalekou pouť přes moře za lepším. A mámu jsme vzhledem k jejímu zdraví museli nechat doma. A pak nám tam umřela a teď už nejsou Čechy a není Československo, ale nějaký protektorát Bohmen und Mahren, cosi, pod čím si nedovedu představit nic jiného než jenom utrpení lidí, které jsem znal. S napětím jsem si četl v novinách a vždycky znovu mě nad zprávami od nás obcházela hrůza. Žijí ještě vůbec moji kamarádi? Bratranec Vašek Marha, kluci Majerovi a všichni ostatní? A jestliže ano, jak?

Napil jsem se a chuť piva mě vrátila do skutečnosti. A zároveň jsem postřehl, že si mě hostinský prohlíží, jako by se snažil přečíst si moje myšlenky. Když jsem se na něho podíval, kývl rozložitou plešatou hlavou. „Tak co, chutná?"

„Ujde," povídám. „A jak to bude se spaním?"

„Něco se najde," uklidňoval mě a mával konejšivě rukou, jako kdyby na mně viděl bůhvíjaké starosti. „Ale co ty dál? Až dopočítáme do dna? Máš něco v plánu?"

Jako bez zájmu jsem se ohlédl po lokále. Muži po večeři vytáhli karty a dali se do hry, ale bez velkých komentářů. Hra probíhala v poněkud nezvyklé tichosti. „Však se uvidí," řekl jsem.

„Vždycky se nakonec uvidí," souhlasil. „Záleží na tom, co si představuješ. Teď, když se zbrojí, fabriky jedou na plný obrátky."

„Co! Do fabriky?" Předstíral jsem znechucení. „Ani po smrti."

„Tak ti, kamaráde, nezbude než žebrat. Jenomže mladýmu nikdo nic nedá. Leda že bys kulhal ještě víc."

„Radši žebrat než makat," povídám.

„A na tohle jsi nemakal?" Ukázal na zásuvku, kde odpočívalo moje bohatství.

„Jo, ale na svým a podle svýho. Když jsem měl chuť, uložil jsem se na břicho a pás koníčky."

„Tak co se tam nevrátíš?"

Zavrtěl jsem hlavou. „Vybraný do posledního zrníčka."

„Pech," řekl.

„Pech," opakoval jsem po něm. „Ale ze začátku ti vypadalo slibně. Nemáš drobet něčeho k zakousnutí?"

„To vždycky." Otočil se a zmizel za dveřmi. Nevěděl jsem, které mé poznámce patřila odpověď víc.

„Hned bych si dal s vámi," řekl jsem naslepo do lokálu, kde stále šustily karty.

„Co ti brání?" zeptal se jeden z nich, kostnatý dlouhán s koňským obličejem.

„Chudoba, kamaráde. Tak" před dvěma třema dny ..."

„My tě založíme," nabízel druhý.

„Kdepak, tohle já znám. Prohraju a co potom?"

„Jak chceš," odvrátil se ode mne muž s koňským obličejem. Znovu se dali do hry a zábava se pomalu dostávala do proudu. Vzduchem poletovaly obvyklé karetní průpovídky a karty už nešustily. Pleskaly o stůl s čím dál větším zápalem. Nikdo si mě nevšímal, takže jsem měl možnost si společnost znovu důkladně prohlédnout a byl jsem si jist, že ty tváře po léta nezapomenu. Hostinský se vrátil a přinesl talíř s jídlem, podobným guláši, a hromadu placek pečených na omastku. Vyjedl jsem do posledního drobečku a talíř jsem pečlivě vytřel. „Tobě nahoře pěkně vytrávilo," utrousil, když sbíral nádobí.

„Ani ne. Tenhle apetit se mě drží pořád." „Dáš si teda ještě něco navrch?"

„Takhle kdyby bylo kus koláče a kotel kafe." Znovu jsem vyjedl a pak jsem se začal poptávat po nějaké šikovné posteli.

„Jak chceš," souhlasil, „ale není trochu brzo?"

„Mám co dohánět. Posedět můžeme jindy." Úmyslně jsem chtěl jít brzo spát, abych zabránil případnému podezření ze špehování. Hodlal jsem vzbudit dojem,, že se o své okolí vcelku nezajímám, nebo nejvýš jenom tak, jak by se zajímal člověk v mém postavení.

Šlapali jsme do poschodí. Na konci ne právě čisté chodbičky otevřel dveře úzkého přístěnku s jednou stěnou zkosenou.

„Spokojenej?" zeptal se.

„Trochu lepší než stan," povídám, „ale co mám dělat. Beru."

„Bude se ti tu spát jako u maminky," tvrdil. „Tak dobrou."

Zasunul jsem za ním zástrčku. Tvrdý kavalec byl potažen šedivou hrubou houní, druhá sloužila jako přikrývka. Natáhl jsem se. Podhlavník snad naplnili pískem nebo čím. Ale natáhl jsem se s chutí. Na Severu jsem měl často mnohem menší pohodlí a vyspal jsem se do růžová. A tady bylo teplo.

Naslouchal jsem zvukům v domě. Zezdola ke mně doléhal tlumený šumot hlasů, občas někde bouchly dveře. Čas pomalu ubíhal, a když se blížilo k půlnoci, muži dole se rozešli. Dřevěné schody opět zaduněly pod jejich kroky. Nepodařilo se mi odhadnout, kolik z těch dvanácti hostů tu přenocuje, ale podle polední

zkušenosti jsem odhadoval, že všichni. Natahoval jsem uši, příčky mezi pokoji, třeba tenké, mi však nedovolily rozeznat jednotlivá slova. Muži se bavili potichu. A to taky byly všecky poznatky, které jsem udělal, pokud ovšem nepočítám pozornost, co mi dole věnovali, a zpověď, kterou si vynutil hostinský. Charakteristiky jednotlivých návštěvníků hospody jsem si nechal na později, až je víc poznám. A přemýšlel jsem, jestli jsem se opravdu choval dost přirozeně a nevzbudil podezření, pokud je tu vůbec potřeba se přetvařovat. A znovu jsem byl nucen připustit, že nic zvlášť pozoruhodného jsem zatím nezpozoroval. Dýku jsem si zastrčil pod podhlavník jen tak pro jistotu. Neměl jsem pocit, že by mi hrozilo nebezpečí. Přesto mi to nedalo, ještě jednou jsem se zvedl a přesvědčil jsem se, jestli se dveře nedají zvenčí otevřít.

U snídaně jsem byl první.

„Časnej ptáček," chraptil hostinský, který zřejmě právě vstal.

„Už je uvařeno?" vyptával jsem se.

„Za chvíli. Koláč a kafe?"

„K snídani? Kousek špeku a vajíčko bys neměl?"

„No, mládenče, jak tak koukám, nějakej den budeme muset odpočítat."

„Nahoře se napostím ažaž."

„Takže přeci jen nepůjdeš žebrat."

„Chtěl bych se jet kouknout na jedno nadějný místo, kam se vypravuju už hezky dlouho. Kdyby se vyvedlo, jsem zase boháč."

„Jako před týdnem," ušklíbl se. „Jste všecky stejný, hoši."

„A co bys chtěl? Když jseš pár roku sám na Severu, trochu tý zábavy si zasloužíš."

„Ale není to trochu drahý — léta práce na tejden povyražení ?"

„Nechme toho, z myšlení bolí hlava," řekl jsem naoko otráveně. Hostinský zašel do kuchyně a zakrátko se začali trousit hosti shora. Posadili se na svá včerejší místa. Přenocovalo tu všech dvanáct.

Prohlížel jsem si jednoho po druhém jako včera. Dva vypadali jako námořníci a v duchu jsem odporoval Tomášovu tvrzení. Nic syčáckého jsem na nich nepozoroval. Pár dalších zcela určitě prožilo nějaký ten rok na Severu. Ti už se zdáli ostřejší, ale zase ne jako lidi bez svědomí. Několik pobudů, co berou život tak, jak přichází, s dobrým i zlým. Jen tři zbývající se mi líbili méně. Muž' s koňským obličejem, který se mnou včera prohodil pár slov, byl z nich, aspoň se mi zdálo, ještě nejlepší. Druhý, malý mužík okolo padesátky, neustále se rozhlížející podivným vlčím pohledem, se mi nelíbil vůbec. A třetí z té společnosti, sedící u jednoho stolku, mi trochu připomínal Billa Bradleyho. Studený jako nůž a zrovna tak bez jediné stopy citu v očích, s hladkými tvářemi a napůl chlapeckým obličejem, který přes zřejmé sebe-ovládání mimoděk vyjadřoval sklon k vrozené krutosti. On jediný si k snídani poručil kořalku. Hostinský mu ji se zjevnou neochotou přinesl, počkal si na sklenici a jen zmizel obsah, vzal mu ji od úst. Předstíral jsem, že ji sleduju žádostivým pohledem, a hostinský si ho všiml.

„Chceš taky?" zeptal se.

„Copak o chtění," povídám. „Ale ty bys mně zase nějakou hodinu odečet."

„Jednu na mě," řekl muž s koňským obličejem. Otočil jsem se k němu a odmítavě zvedl ruku. „Na revanš," Uklidňoval mě. „Třeba se zase někde srazíme a pak poručíš ty mně."

„Tak dobře," svolil jsem a Hostinský nalil. Kořalku jsem do sebe obracel s odporem, ale už jsem nemohl couvnout.

„Copak, nejede ti?" ptal se hostinský.

„Ale ...," chrčel jsem a třepal hlavou, „asi jsem si za ten týden připálil splávek."

Muž s koňským obličejem se zasmál, zvedl se a šel si sednout ke mně. „Člověče, jak já tenhle pocit znám," řekl s pochopením. „Já jsem nějakej Hank Flannagan." Natáhl ke mně ruku.

„Tony," povídám.

„Tony jak?"

„Zkrátka Tony. Zatím jsem s tím všude vystačil."

Hank nenaléhal, zato si mě pozorně prohlížel. „Nějaký trápení?" zeptal se s hraným nezájmem. Byl jsem si jist, že vyslechl všecko, co jsme si od včerejška s hostinským povídali, a co třeba neslyšel, to mu hostinský hned zateplá donesl.

„O žádným trápení nevím," povídám. „Jak mám co do žaludku, jsem spokojenej a žádný starosti si nepřipouštím.

„Kolik jsi toho přivez?"

Podíval jsem se mu nejdřív do jednoho a pak do druhého oka a předstíral jsem, že mi otázka není právě po chuti. „Co je na tom zajimavýho?"

„Nic." Poškrábal se na krku. „Jenom žes to stačil za týden rozházet."

Zamyslel jsem se a začal se usmívat. „Člověče," po-, vídám blaženě, „řeknu ti, že to teda stálo za to. Nikdy bych byl neřek, že jsem u děvčat tak oblíbenej. A tolik dobrejch kamarádů pohromadě jsem taky jakživ neviděl."

„Jo, ale pak se zase nějak vypařili, co?"

„Heleď se, nejsem žádnej mudrc, ale za pitomce se taky nemám. Myslíš, že nevím, proč se na mě přilepili? 'Ale je mně to fuk. Jednou za život jsem si moh dovolit, co jsem chtěl. Připadal jsem si jako pánbu, když se tak přede mnou plazili po zemi."

„Trochu drahý potěšení."

„Jo, to je fakt. Ale tohle potěšení potom dlouho hřeje, když je člověk zase sám mezi liškama."

„Když to bereš takhle," pokrčil rameny. „Ale ty se vydáš znova nahoru?" Nechtě potvrdil moji domněnku.

„Už to tu povídal," zamíchal se hostinský do debaty a opřel se holými předloktími o pult.

„Nebude to trochu obtížný?" zeptal se Hank Flannagan.

„A proč?"

„Kde vezmeš všecko, co potřebuješ?"

„Mám to tam, odkud jsem přišel. A pár krámů tady ve městě."

„To snad, jinak bys to za svůj pytlík nekoupil. I kdyby ti tady ten neodsypával."

„A jak se tam chceš dostat?" zajímal se hostinský.

„Podobný myšlenky si vždycky připouštím, až na ně přijde čas."

„Taky dobrý," pohodil Hank Flannagan svým koňským obličejem a vycenil zuby. „A tos tam byl celou dobu sám?"

Nechal jsem projít pár tichých vteřin a zvedl jsem | k němu oči. „Proč?" zeptal jsem se, jak jsem doufal, se špatně skrývaným podezřením.

Mávl rukou a zřejmě si udělal úsudek. „Já jen že si člověk dost často s sebou bere parťáka."

Znovu jsem chvíli neodpovídal. „Taky jsem jednoho ' měl, ale najednou se mně ztratil."

„Jdi. A kdy?"

„Koncem letošní zimy."

„A copak se mu tak najednou přitrefilo?"

„Ale — jednou takhle zrána povídá, že zkusí ulovit něco čerstvýho k snědku, sebral flintu a šel. A už sel neukázal."

„Smůla," řekl Hank Flannagan a mimoděk mžikl na i hostinského. „Celý roky se dřel, a když jste měli vyděláno, tak se ztratí."

„Taky jsem si to říkal a přišlo mně ho dost líto. Ale zvedla se fujavice, tak asi zabloudil."

„A teď tam někde leží pod závějí zmrzlej na kost nebo k nepoznání okousanej od vlků."

S odporem jsem se zašklebil. „Ani mně to nepovídej. Ale co naděláš? Teď jseš živej a za minutu ti padá do nosu sníh. Tak už to na Severu chodí."

Hank Flannagan o mé hlubokomyslné úvaze chvíli přemýšlel a souhlasně kýval hlavou. „Co Indiáni?" zeptal se potom.

„Ty zvířata," vyhrkl jsem pohotově, „co ty se nás natrápili. V jednom kuse se s námi chtěli dělit — samozřejmě o naše. A když jsme se stavěli na zadní, připlazili se v noci, když jsme spali."

„Z kterýho byli kmene?"

„To je přeci fuk. Já to vlastně ani nevím. Indián jako Indián. My jsme se jich nevyptávali."

„A jim už třeba potom ani nebylo do řeči, ne?"

Opět jsem si ho prohlédl. „Ty máš nějaký zkušenosti," řekl jsem významně.

„Trochu. Stačí k tomu, abych je měl v lásce asi tak a jako ty. Co ale když se jedná o nějakou mladou indiánskou slečnu?"

Vzpomněl jsem si na řeči nebožtíka Neda Malloryho a opakoval jsem skoro přesně jeho slova: „Některý jsou docela pohledný, nejdřív je ale člověk musí kapku naučit čistotě. Ale na to stačí vzít párkrát do ruky bič. Paměť mají teda dobrou."

„Má docela zdravý názory — ten chasník," řekl Hankovi Flannaganovi hostinský.

Židle vedle mne zavrzala. Spustil se na ni mládenec, co mi připomínal Billa Bradleyho. Pohyboval se tiše. Vůbec jsem nepostřehl, že se přiblížil ke stolku. „Slyším tu písničku, která se mně docela zamlouvá," řekl a studeně obnažil zuby.

„Mně říkají Chriss. Chriss Brett."

„Tony. Myslíš mou zmínku o indiánskejch děvčatech?"

„Taky. A o Indiánech vůbec."

„Co jsem je poznal, tvrdím pořád jedno a to samy. Dobrej Indián mrtvěj Indián. Jestli nemám pravdu — ale o tom je zbytečný mluvit." V duchu jsem se omlouval všem svým indiánským přátelům, Napoleonem počínaje a třeba náčelníkem Unkatakem konče, ale zároveň jsem si vzpomněl na toulavého Indiána, který mi tak osladil pobyt v chatě po mém útěku ze stanice Fort Chipewyan. Bylo mi devatenáct, když mě napadl známý rváč, opilec a výtržník, a jak jsem se později dověděl, i několikanásobný vrah Frank O'Brian, kterého mi včera připomínal Tomáš Lauren. Žil jsem tehdy na stanici u strýce Josefa, který se stal správcem Společnosti Hudsonova zálivu, nákupčím zimního výtěžku lovců kožešin. Se strýcovým pomocníkem Benjaminem jsme skoro večer co večer navštěvovali Leu Kellyovou, jedinou ženu na stanici. Frank 0'Brian se o ni ucházel a jednou v opilosti se do mě pustil. Neměl jsem naději, že ho přeperu. Měl postavu jako medvěd. Srazil mě na zem jediným výpadem. V té chvíli jsem pod rukou ucítil jedno ž polen, připravených u kamen, a ve vzteku jsem je popadl a máchl jím slepě před sebe. Frank O'Brian padl, až dřevěná podlaha srubu zaduněla, a. jeho oči, obrácené v sloup, mě pronásledovaly po všecky noci, za. kterých jsem plný černé beznaděje a hrůzy nad svým činem ubíhal se svou smečkou a se saněmi kamsi na sever, nevěděl jsem kam, ani jak můj bezhlavý útěk skončí. Neměl jsem tehdy vlastně žádné zkušenosti, teprve jsem se učil životu v drsné divočině, která neodpouští jedinou chybičku, životu u osamělého ohýnku uprostřed nedozírných dálav, pokrytých sněhem a ledem, pod tenounkým plátnem stanu, životu psance, který se musí vyhýbat každému člověku, jehož by potkal, a který tolik, tolik touží po společnosti, Divoká sněhová bouře nás div nezahubila, ale prošli jsme. Můj podvrtnutý kotník mi potom zabránil lovit a připravil nás o poslední sousto potravy. Zoufalství, které jsem tehdy pociťoval, nás zachránilo. Vyburcovalo mě z letargie a dovedlo k lovecké chatě, jejíž obyvatelé zřejmě zahynuli v oné sněhové vichřici, která nás zahnala do toho kraje. Nikdy nezapomenu, jak jsem téměř polomrtvý hlady klopýtal od skladiště k chatě se sobí kýtou v náručí a tiskl na ni mrznoucí obličej. A pak mě jednoho dne za mé nepřítomnosti vykradl Indián, kterého kmen pro nějakou lumpárnu zřejmě vyhnal ze svého středu. Ještě v noci jsem ho dohonil a své věci mu zase vzal, jenomže on se za čas vrátil a ze stráně nad chatou po mně začal střílet. Honil jsem se za ním několik dnů a po nové přestřelce, kdy jsme si valnou část jedné noci usilovali o život, jsem ho spíš náhodou postřelil do nohy a on utekl. Avšak nebylo to naposled, co jsem ho viděl. Setkal jsem se s ním na začátku loňské lovecké sezóny, kdy jsem opět utíkal, tentokrát před třemi výtečníky, Billem Bradleym, Sandym Lubockem a Fredem Raynorem, kteří se na mě už od stanice Fort Chipewyan přilepili v domnění, že je dovedu ke zlatu. Utekl jsem jim, v chumelenici udělal zajížďku k oné chatě, a dostal se skoro z bláta do louže. Téměř na dohled srubu mě nejdřív div nezastřelil běloch, zlatokop, který se utkal s

neznámým útočníkem. A když jsem pak útočníka viděl, poznal jsem v něm Indiána, poznamenaného mou dávnou střelou, ale v tragickém převleku. Jak by sám řekl, pokud by ještě mohl mluvit, vstoupil do něho Velký mráz.

A na tu hromádku zplihlých kožešin, na člověka, který ještě chvilku před tím žil a teď ležel bez pohybu s hlavou napůl zarytou v závěji, jsem si na prchavý okamžik vzpomněl, jako bych se chtěl ospravedlnit před svými indiánskými přáteli, když jsem opakoval: „Znám hromadu pěknejch naučení, ale tohle z nich je nejpravdivější. Dobrej Indián mrtvěj Indián."

„Safra, jak ty mně mluvíš z duše," radoval se Chriss Brett. „My jsme na ty pohany párkrát pořádali hon a nasmáli jsme se pokaždý jako blázni."

„Takový mladý a jaký už mají zkušenosti," poznamenal hostinský. „Kdo se chce vsadit, kterej jich má na kontě víc?"

Rozhlédl jsem se. Kromě mých sousedů u stolu a malého chlapíka s vlčím pohledem, který nám zřejmě fandil, jsem se setkal jen s pohledy, vyjadřujícími lhostejnost nebo nezájem, ale taky netajený nesouhlas. Snažil jsem se vrýt si do paměti, kdo se jak tvářil.

„Takže bych si moh vydělat pár dolarů, co?" povídám. „Nemá cenu se vsázet," odmítl Chriss Brett. „Stoprocentně prohraješ. Kolik?"

„Co já vím, asi pět," zalhal jsem bez mrknutí. „Tak vidíš. Já už ani nemusím počítat." Hostinský zklamaně koukal z jednoho na druhého. „Jsou fakticky moc mladý," postěžoval si Hankovi Flannaganovi. „Takhle se přeci nesází." A zřejmě počítal, kolik mohl na sázkách vyzískat.

Dopoledne se posunovalo minutu po minutě k obědu. Lokál se zase brzy po snídani vyprázdnil, ale tentokrát ne úplně. Už jsem neseděl sám, jako včera. Přidal se další z té party tří mužů, kteří mě zaujali, a představil se jako Charlie McArtur. A když se pak podával oběd, nepřesedli si ke svému stolku. Pojídali jsme u mého ve vzácné mlčenlivé shodě. Vrána k vráně sedá. Docela zjevně se lišili od ostatních mužů. Chovali se docela volně, zatímco zbývající mi připadali jako svázaní, nesvobodní, omezovaní jakýmsi přísným nařízením.

Žvýkal jsem a uvažoval, že prese všecko se mi přece jen cosi nezdá. Moje pohostinské vystoupení na tomhle jevišti mi připadalo až příliš snadné. Přijímali mě bez viditelných známek podezřívavosti a nedůvěry, a to mohlo mít pro výsledek mého poslání nemalý význam. Ale na druhou stranu šlo všecko až příliš hladce. Docela se mi ulevilo, když nakonec přišla jakási zkouška. A nejenom jedna. Hovořili mezi sebou o Severu a občas se některý z nich na mne obrátil s výzvou k vyjádření souhlasu nebo potvrzení svých slov, a zřejmě zatím byli s každou mou odpovědí spokojeni Znali jsme mnoho stejných míst, shodli jsme se na jménech správců stanic podél Otročí řeky a Mackenzie, hlavního tahu na Sever, a pak jsem na moment přestal dýchat. Padlo jméno Neda Malloryho a vyslovil je Charlie McArtur.

„Ned?" zeptal jsem se a rychle jsem se vzpamatoval z překvapení. „Ned byl pěknej pacholek," dodal jsem s uznáním.

„Tys ho znal?" zeptal se Charlie trochu příliš horlivě.

„Jo, ale od nějakýho času jsem o něm neslyšel. Ten teda doved nasávat — jenomže vždycky znenadání zvad "

„Vystih jsi ho přesně. Kde ses s ním srazil?"

„Všelikdes. Ned měl boty z toulavýho telete. A ty jeho kamarádi, to teda byla parta k pohledání."

„Kterýpak kamarády myslíš?" Jeho pohled zarejdil kolem, ale zároveň mě nepřestával pozorovat, a té pozornosti bylo najednou o chloupek víc.

„Franka O'Briana a toho plešatýho — jakpak on se jmenoval — jo, volali ho Kudrnatej Pete."

„Ale ty já taky znal," zaradoval se Charlie McArtur a tentokrát zněla jeho odpověď upřímně.

„Dovedli se seřezat jako koně," rozkládal jsem, „ale ráno? Kamarádi jako dřív."

„A copak je vlastně s Frankem?" zkoušel mě Charlie, ale skutečnost zřejmě znal.

„Popral se s nějakým mládenečkem kvůli ženský a on mu ustřih knůtek." Trochu mi zatrnulo v zádech novým pomyšlením, že ten mládeneček s ním sedí u stolu, jenom o pár let starší než toho krutého večera. „Jestli se dobře pamatuju, mělo se to stát ve Fort Chipewyanu."

„Zrovna tak jsem to slyšel. Tys Franka O'Briana znal?"

„To se nedá říct. Párkrát jsme na sebe někde narazili, znám ho spíš z Nedova vypravování. Třeba jak se Frankovi nelíbilo, že ty dva Indiáni si vezou nějak moc kožešin, zatímco on jako na vztek měl tu sezónu smůlu."

„To jsem neslyšel," nadsedl Charlie v očekávání.

„Ned byl tenkrát přitom. Frank 0'Brian jim povídal něco v tom smyslu, že by bylo slušný, kdyby se s ním rozdělili, a moc ho navztekalo, když nechtěli rozumět."

„Celej Frank, jako bych ho viděl před sebou," potěšené se zubil Charlie McArtur.

„Tak vzal jednoho flintou přes hlavu a druhýmu napálil ze dvou kroků broky do břicha. Ned vypravoval, že se tenkrát Frank s těma dvěma saněma dost nadřel a do stanice přijel hubenej jako bič, ale nezahodil ani kožku."

Hostinskému neušlo ani slovo, právě tak Hanku Flannaganovi, a Chriss Brett na mě celou dobu upíral dychtivý pohled, jako by se představou té scény opíjel.

„Jo, takovej byl Frank," řekl s úctou v hlase Charlie McArtur. „Škoda ho, pacholka jednoho."

„Amen," přikývl jsem. „Taky lituju, že vzal takovej krátkej konec." Tentokrát jsem vyjádřil své skutečné přesvědčení. Frank za své kousky zasluhoval smrt, možná smrt několikanásobnou, ale nemusel jsem to být právě já, kdo mu ji nachystal.

„Po dobrým jídle je milý se trochu prospat," povídám a zvedl jsem se. „Najdu vás tu odpoledne?"

„Dneska určitě," zasmáli se a dorozuměli se pohledy, v nichž jsem nedovedl rozpoznat, jestli jsou úmyslné zdánlivě nenápadné, nebo mi mají připadat

významné.

Svalil jsem se na kavalec a oddechl si. Už jsem měl stálého přetvařování až po krk. Trpce jsem vyčítal Tomáši Laurenovi, do čeho mě poslal. Kdyby mi byl nařídil, abych se ve dne v noci hnal za saněmi až nahoru k Aklaviku u Severního ledového moře třeba jen s několikahodinovými nočními přestávkami, řekl bych mu, že je blázen, ale poslechl bych raději, než vysedávat s takovými exempláři, jako jsou ti tři. Teď už však nebylo možné couvnout. Ani by mi to asi nedovolili.

II

Uvažoval jsem, o kolik vím víc než včera. Tak především, Chriss Brett, Charlie McArtur a Hank Flannagan jsou spolu s hostinským nesporně hlavními postavami. Ostatních devět je všelijak sehnaná parta mužů, kteří se vzájemně moc neznají, spojuje je pouze jakási neznámá společná záležitost. Za celý čas, pokud jsem dobře pozoroval, nikdo z nich nevystrčil nos ze dveří. Nemají žádné požadavky a jídlo dostávají všichni stejné jako v nějaké vývařovně, kde se musí spokojit s tím, co jim předloží. Kořalku si nikdo z nich neobjednal, přestože, jak jsem si všiml, skoro každý by si dal říct. Vypadají jako cestující v nádražní čekárně, kteří nevědí, kdy jim jede vlak. A všichni mají jakýsi společný rys. Jsou jako zakřiknutí, nebo aspoň mají starosti, každý jinou, ale stejně závažnou. A jak už jsem si dole uvědomil, jsou mezi nimi lidi rozdílných povah, odlišného založení a přišli z různých prostředí. Záhada se zdála záhadnější než na začátku.

Někdy v polovině odpoledne jsem se s nechutí zvedl. Tak jako ráno, vytáhl jsem dýku zpod podhlavníku a zasunul ji pro všechny případy do kapsy. Stále — prese všecko — jsem neměl pocit, že bych ji mohl potřebovat, ale návyky jsou příliš silné. Nahoře jsem taky neudělal krok beze zbraně.

Sotva jsem vstoupil do lokálu, vycítil jsem, že se něco změnilo. Dozrálo tu nějaké rozhodnutí. Zdálo se mi, že se na mne ten pocit přenáší z tváří těch tří, kteří stále ještě, nebo už zase, dřepěl-i u mého stolu.

Také hostinský jako by od oběda neopustil své stanoviště. „Vyspinkanej?" zeptal se kamarádsky.

„Jako andělíček," povídám.

„Právě jsme se domlouvali, že si dáme něco ostřejšího," zubil se Hank Flannagan. „Chceš se přidat?"

„Copak o to," povídám, „ale tadyhle šéf má hnedka tužku v ruce a zkracuje mně pobyt v tomhle pozemském ráji, jen to sviští."

Všichni tři se rozchechtali a hostinský s nimi. Nálada tu byla až k podivení přátelská.

„Takhle tomu tvýmu zapadáku nikdo neřek, co tu okrádáš hosty, co?" vykřikoval Hank Flannagan.

„Za ten fórek ti jednu skleničku zapomenu odepsat," přikývl hostinský, sáhl po láhvi a dal si s námi. „Na veselý chasníky, co je nic nerozhází," pozvedl svou sklenku.

Připili jsme si. Obrátil jsem do sebe kořalku naráz. Projela mnou jako nůž a hřála v žaludku.

„Teď na mě," poručil Charlie McArtur, pak obkroužil svou číškou stul. „Na lásku," řekl a já jsem div nespadl ze židle. Na podobné prohlášení od člověka jeho typu a věku, s jeho malou postavou, uhýbavýma očima a pleší, a navíc v tomhle prostředí, jsem byl připraven asi jako nevěsta v bělostném závoji na ránu mezi oči.

„Co?" zeptal jsem se a nemusel jsem předstírat, že mi oči lezou z důlků.

„Jaký co?" otočil se skoro uraženě Charlie McArtur. „Povídám na lásku. Nevíš, co to je?"

„Ale jo, to jo ...," začal jsem.

Nenechal mě domluvit. „Jestli chceš naznačovat něco o věku, tak to jsem tady od těch dvou mockrát slyšel. Jenomže tobě bych takový řeči neradil."

„Růže Severu," rozřehtal se Hank Flannagan. „Sněhovej jabloňovej kvítek — růžověj a bílej." Ohýbal se nad stůl jako v křeči. Charlie ho s nelibostí a odporem pozoroval.

„Kde to jsme?" obrátil jsem se na Chrisse Bretta. „Ve školičce na básníky?"

Mezi jasně červenými rty mu zablýskly zuby. Mělo to znamenat úsměv. „Když budeš mít štěstí, brzy ji poznáš," řekl. „Charlie dokáže myslet jenom na dvě věci. Buď na lumpárny, nebo na ni."

„A sní svůj velkej sen, že nahrabe miliónek a ona si ho pak vezme, jak přej mu slíbila," doplnil ho Hank Flannagan.

„A obojí se mně splní," řekl s přesvědčením Charlie McArtur. „A vy budete jenom koukat a závidět."

„To je vážně taková nádhera — ta dáma?" zeptal jsem se Chrisse Bretta.

„Snad radši změníme téma," řekl Charlie McArtur tónem, který se mi nelíbil. Na vtipkování o své velké lásce byl zřejmě citlivější, než se zpočátku zdálo.

„Nic ve zlým," povídám. „Sám jsi s tím začal, tak se jenom ptám.'" Nechtěl jsem si tu hned na začátku někoho znepřátelit. „A jestli je někdo zamilovanej, já mu to přeju " Kývl jsem na hostinského. „Jak si bude stát moje kasa, když si dáme rundu na mě?"

Jenom pokrčil rameny a zvedl láhev. Díval jsem se, jak zlatavá tekutina ve skleničkách stoupá, a žaludek se mně už napřed bránil. Ani ostatní nepospíchali. Jenom jsme usrkávali, ale i tak jsme měli za chvíli prázdno.

Zatím se připlížil večer, ani jsem nevěděl jak. Ke stolkům se trousili muži shora. Tři moji spolustolovníci si jich nevšímali, mužům však neušla naše povznesená nálada. Některý z nich by si byl jistě rád přisedl, ale cosi jím bránilo. A nikdo je nepozval. Taky zajímavý, řekl jsem si pro sebe.

„Přeci nebudu z jinejch." Chriss Brett sebral sklenky, vsedě se natáhl a postavil je na pult.

„To je tempo," pochvaloval jsem si naoko a cítil tlak v zátylku. Nikdy jsem pití moc neholdoval a jen jsem doufal, že poznám, kdy mám dost. A tady se naskýtala příležitost, jak společníkům aspoň trochu rozvázat jazyky. Aspoň se mně zdálo.

„Jak by vypadal můj účet teď, kdybychom si to zopakovali?" zeptal jsem se

hostinského, když jsme dopili,

„Řekněme půl dne. Oběd a večeře."

„To ještě unesu."

Hankovi Flannaganovi vyskočily na propadlých tvářích červené flíčky. Charlie McArtur potrhoval hlavou rychleji a házel kolem sebe číhavé pohledy jako opravdický vlk, jenom snad kapku roztoužený. Pouze Chriss Brett vypadal stále stejně studeně, jenom oči se mu zakalily.

Předstíral jsem stoupající rozjařenost, rozepnul si kazajku a natáhl nohy pod stůl. „Svět je hned růžověj, když je kolem dobrá parta," řekl jsem.

„Nejlepší, jakou bys letos v tomhle městě našel;" přikývl hostinský. „A kdybych se tě zeptal, proč ses usadil zrovna v mým podniku, taky bys věděl nějakej fórek?" Poptával se jen jakoby mimochodem, ale spíš měl dojem, že by se o mně teď mohl dovědět něco víc.

„Ne. O dobrým bydlu se nežertuje, to je posvátný. A proč jsem se tu usadil? Jak jsem ti už povídal, sám nevím, ale asi taky proto, že jsem si tu na první kouknutí připadal trochu jako v lovecký chatě nebo v putyce někde na stanici. Že kdybych si tu třeba sundal boty, nikdo nebude ohrnovat nos a ty nepřiběhneš, abys mě vynes."

„Safra, ty ji máš nabroušenou," pochvaloval si hostinský. „To stojí ještě za jednu rundu na účet podniku."

Vypili jsme ji. Z očí mi vytryskly slzy. Chvíli jsem kýval hlavou ze strany na stranu. Všichni mě nenápadně okukovali. Chtěli vědět, jestli už mám dost, a já po obrovských odlivkách skoro měl, ale zase ne tolik, abych přestal vnímat a myslet. Rozhodl jsem se udělat jim radost. „Kluci," zabreptal jsem a přejel si doopravdy napůl ztuhlým jazykem rty, „jak začnu zpívat, radši mě dopravte do postele. To je můj druhej stupeň. Při třetím se peru."

„My už tě usadíme," řekl Chriss Brett.

Narovnal jsem se na židli a zaostřil na něho oči. Asi jsem vypadal pěkně zřízeně. „Ty určitě!" řekl jsem. „Na tebe mně stačí levá ruka." Rozhlédl jsem se, co tomu říkají ostatní. Kořalka už s nimi taky prováděla své.

„Chceš to zkusit?" provokoval Chriss.

„Ne," povídám. „Peru se, jen když mám chuť. Teď ještě nemám."

„Řečičky. Já tě měl za chlapa, a ty jseš jenom obyčejnej vejtaha."

Mávl jsem rukou a druhou si podepřel bradu. Chriss se postavil, maličko se zakymácel a obešel stůl.

„Dej si pokoj," zasáhl hostinský. „Žádný výtržnosti se tu netrpí."

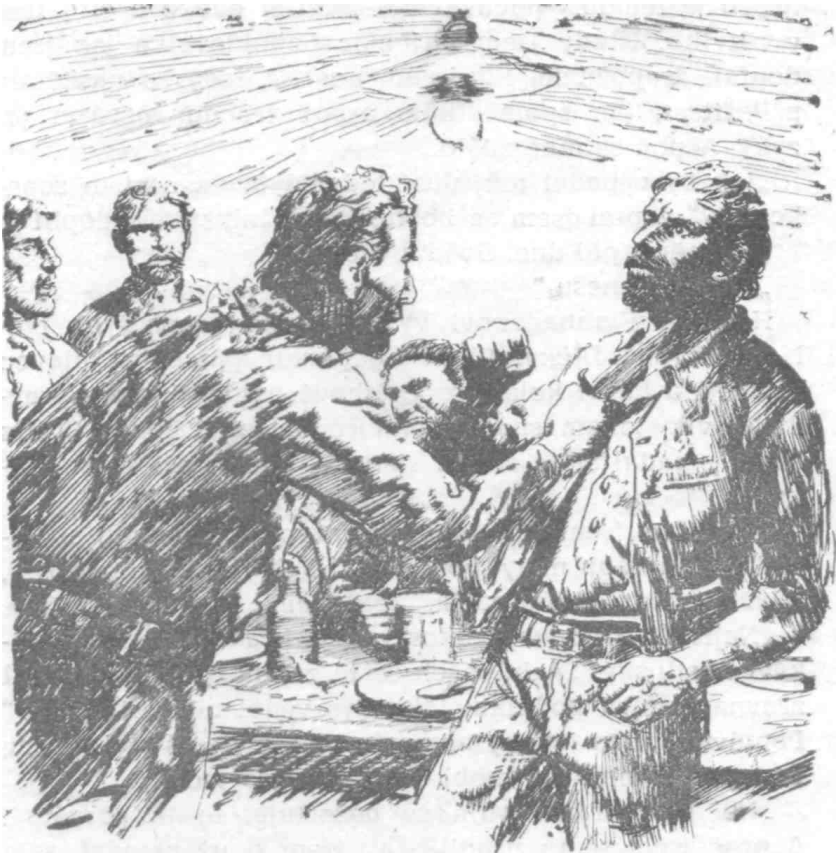
„Usaď se," přidal se Hank Flannagan. „Nepotřebujeme, aby sem vlezli policajti..." Zarazil se a zmlkl.

Chriss si jich nevšímal, chytil mě za rameno a trhnutím mě zvedl a zároveň otočil proti sobě. Takovou sílu bych v něm byl nečekal. „Ještě nemáš chuť se prát?" zeptal se a oči mu studeně svítily.

Zavrtěl jsem hlavou. „Pořád ne."

„A když ti vrazím jednu do zubů?"

„.Proč bys to dělal, nevíš?" Opřel jsem si ruce v bok a zároveň jsem si

poodhrnul šosy kazajky. Stál jsem nekrytý a zdánlivě nepřipravený. Tenhle malý trik mě naučil můj indiánský přítel Noatak.

„Třeba si rád vyzkouším tu tvoji levou ruku." Chriss trhl loktem dozadu, ale ještě se pořádně nerozhýbal a Špička dýky mu zlehka doléhala na hrdlo. Slyšel jsem zmatený šum a několik mužů vykřiklo, ale neohlížel jsem se a střežil Chrissovy oči,

Chriss Brett ztuhl. A pak jsem za sebou" postřehl tichý pohyb a pohledy mužů zamířily někam za mne. „Než ji dostanu, podříznu mu krk od ucha k uchu," řekl jsem. „Polož tu flašku, nebo co to máš v ruce." Nepatrně jsem přitlačil a na Chrissově hrdle vyskočila rubínová kapička. Něco bouchlo o pult. Chriss se maloučko zapotácel, ale i ten sotva znatelný pohyb stačil, aby mu ostrá čepel rozťala kůži na dobrých pět centimetrů.

„Tak dost," vyjekl Charlie McArtur. „On ho vážně podřízne."

„Nemá sebou cukat," odbyl jsem ho. „A já nezačal."

Krev stékala Chrissovi za límec košile. „Tak co," řekl jsem mu. „Už víš, že se

dovedu prát?"

„Jo," řekl. Hlavu "držel zpříma, nehnutě se mi díval do očí, ale strach jsem na něm nepozoroval.

„Koledoval sis o to?"

„Jo."

„Do smrti dobrý?"

„Jo, a už to dej pryč, pitomče."

Schoval jsem dýku a podal mu ruku. Stiskl ji a koukal na mě s nepokrytým obdivem. „Tohle bych do tebe teda neřek. Já si vážně myslel, že se celou dobu jenom tak stavíš."

„A teď?"

„Jak jsi řek. Do smrti dobrý." Otřel si hřbetem ruky krev a podíval se na ni. „Páni," podivil se. „Tenhle fórek si musím pamatovat." A šel si sednout proti mně.

„Nejdřív se ho ale nauč. Není to tak jednoduchý ..."

„Přines mu kus hadru," utrhl se Hank Flannagan na hostinského. „Kdo se má na ty jatka koukat?"

„Jseš najednou nějak moc háklivej na trochu krve," řekl Chriss nevzrušeně.

Netvářil jsem se nijak, aspoň jsem doufal, ale dobře mi nebylo. Pak mě napadlo, že je to aspoň nepatrná splátka za Indiány, které Chriss honil jako zvěř, a na vteřinku jsem zalitoval, že se nezapotácel víc. Byl bych nestačil tak rychle uhnout.

„Ty jseš doopravdy ostrej mládenec," řekl mi Charlie McArtur. „Od teďka radši žádný pití, radil bych."

„Tak moc se mu zase nestalo," povídám otrle. „Ještě dýchá, ne?"

Chriss Brett s kusem náplasti na krku se zasmál a ztratil něco ze své chladnosti. „Páni, že jsem asi koukal, co? Tohle dovedu ocenit, i když přitom utržím nějakej ten škrábanec. S tebou bych šel do všeho." Ohlédl se na své společníky. Oba už mlčeli, a opilost jako by z nich spadla. I mně se vyjasnil mozek.

Otevřely se dveře z ulice, což se, jak jsem si uvědomil, vlastně za mého pobytu ještě nestalo, a vstoupili dva muži v oblýskaných kožených kalhotách, na první pohled řidiči nákladních aut. Všichni se po nich ohlédli stejně jako po mně, když jsem včera přišel. Příchozí mrkli kolem sebe a zamířili ke stolku vedle nás. Dával jsem si pozor, ale nezjistil jsem nic jiného, než že tři moji sousedé nepatrně ztuhli a hostinskému přeběhl po čele lehký mráček. Taky mě napadlo, jestli je neposlal Tomáš Lauren, aby se podívali, jestli ještě žiju.

„Čím pánům posloužím?" zeptal se hostinský s postranním pohledem na Hanka Flannagana.

„Něco k jídlu," řekl jeden z mužů.

„Za moment se podává večeře," brebentil hostinský a nepřestával se mlčky dorozumívat s Hankem. „Zdaleka?" vyptával se.

„Jo, jsme na túře," kývl druhý.

„Přenocujete v Edmontonu?" bavil se hostinský, jako by ho odpověď zajímala jen zčásti.

„Kdepak, jezdíme v jednom tahu. Jen si trochu oddychneme a mažeme dál."

Mezi mými třemi přítelíčky a hostinským došlo k jakémusi sotva znatelnému uvolněni v ovzduší, ale Hank" Flannagan zůstával ve střehu.

„Nesvítí vám lampa nade dveřma," řekl jeden z řidičů.

„Ale," podivil se hostinský a považlivě zakýval hlavou. „Ty žárovky dneska nic nevydrží."

„Našli jsme tuhle hospodu spíš po čuchu,'[1] pokračoval řidič v rozprávce. „Proč aspoň nemáte odkrytý okna? Takhle, kdyby si člověk nevšim toho bílýho zvířete, přejde kolem jako nic. Odháníte si zákazníky."

„Ty, co nás znají a jsou spokojený, přijdou zas," vysvětloval hostinský o stínek horlivěji, než bylo potřeba. „Jsme spíš jenom takovej rodinnej podniček pro lidi tady z okolí."

„Když vám to stačí," pokrčil řidič rameny a dal se do tiché rozprávky se svým kolegou. Mne si nevšímali a právě tak se nezajímali o nikoho kolem sebe.

Chriss Brett si posunul židli, aby na oba lip viděl, a opřel se loktem o stůl. Seděl tak i při večeři, a když řidiči zaplatili a kývli na pozdrav, zvedl se a šel za nimi. Za pár minut se vrátil. Přisedl, jako by se nic nedělo.

„Tohle je taky řemeslo," ozval se s despektem Hank

Flannagan. „Věčně na cestách — nevšim sis, odkud „Čistě náhodou jo," kývl Chriss Brett. „Náklaďák měl montrealský číslo." „Taková dálka," zavrtěl hlavou Hank Flannagan a už se o návštěvnících nemluvilo.

Za celý večer, který jsem poctivě až do konce proseděl v lokále, už nikdo nový nevstoupil. Dost jsem se tomu divil a hádal jsem, jak si asi zařídili, že se do podniku nikdo netlačí. A do doby, kdy jsem šlapal po dřevěných schodech do poschodí, se už nic mimořádného A nestalo. Jen se mi podařilo zjistit, kde bydlí Hank Flannagan, Charlie McArtur a Chriss Brett. Měli společný pokoj kousek od mého, a když jsem asi za hodinu opatrně vyhlédl ze dveří, ještě nespali a tiše i se o něčem dohadovali. Stejně jako včera jsem zajistil zástrčku, dýku zasunul pod polštář, aby byla po ruce, a zalehl. Přestože jsem si chtěl zrekapitulovat celý dnešní den, brzy jsem usnul a spal tvrdě až do rána, div jsem nezmeškal snídani.

Zdálo se mi, že mě všichni tři netrpělivě vyhlížejí a nemohou se dočkat, až se dostavím. Když se stalo, zřejmě se upokojili a vítali mě jako starého známého, který se jim vrátil z cest.

„Ta včerejší jízda tě nějak utahala," zažertoval svým studeným způsobem Chriss Brett.

„Ani ne," povídám, „copak je nějakej spěch? Teprve druhou noc jsem se pořádně vyspal."

„Vesele ale nevypadáš?" řekl Hank Flannagan.

„Ráno to na mě nějak padlo. Za pár dnů mě tadyhle šéf vykopne a kdepak já najdu střechu nad hlavou?"

„Povídals tu něco o Severu," připomínal mi Hank.

„Ale no jo," řekl jsem naoko otráveně a mávnutím ruky mu zarazil další řeči.

„Co abychom si o něčem popovídali?" nadhodil.

„Děláme snad něco jinýho?"

„Nechtě to na potom," řekl Charlie McArtur. „Nejdřív se snad najíme, ne?"

Snídali jsme mlčky. Teprve po snídani mě Hank Flannagan tiše, aby nás zbývajících devět strávníků neslyš selo, pozval k nim do pokoje. Trochu ve mně hrklo. Uvědomil jsem si, že jediná moje zbraň zůstala pod podhlavníkem.

„Můžeme posedět tady, ne?" povídám. „Stejně jsme tu sami." Poslední muži, zabraní do tiché debaty, procházeli dveřmi v rohu.

„Hostinskej do všeho strká nos," odůvodňoval svůj návrh Hank Flannagan. „Tohle by mělo zůstat mezi námi."

Chriss Brett se zvedl první, stál vedle mé židle a nehýbal se. Maličký Charlie McArtur ho napodobil. Hank Flannagan seděl až do chvíle, kdy jsem dost neochotně vstal taky. Ve dveřích jsme si dlouho dávali přednost, ale Chriss Brett si prosadil, že stoupal do schodů za mnou jako poslední.

Ve velkém rohovém pokoji stály čtyři kavalce. Sedli jsme si na ně dva a dva vedle sebe a já jsem čekal. Měli tam celkem pořádek a nikde jsem nezpozoroval nic, co by tam nemělo být. Pod palandami měli zasunuty kufry a na věšáku u dveří viselo pár součástí oděvu.

„Tak o co jde a proč takový ciráty," povídám, když jsme se na sebe dost nakoukali.

„Žádný ciráty nikde nepozoruju," řekl Charlie McArtur. „Jenom že se nám zkrátka dost líbíš a tak ti chceme něco navrhnout."

„Tak spusťte," povídám. „Když mně váš návrh nějak zvedne náladu, začnu mít třeba zájem."

„Já si myslím...," začal Charlie McArtur, ale Hank Flannagan ho rozhodným posunkem zarazil.

„Koukej se, kamaráde," řekl zřejmě rozhodnut přistoupit rovnou k jádru věci, „není ti na tyhle hospodě něco divnýho?"

„Divný? Ne," povídám. „Nebo možná jenom to, že si nikdo nevyšlápne ven."

„Tak přeci. Taky by bylo kapku zvláštní, kdyby sis toho nevšim, to ti říkám rovnou." Na minutku se odmlčel. „Ze začátku, když jsi sem tak zničehonic vklouznul, napadlo nás všelicos."

„No a co? Každej ať si jde podle svýho. Já si taky dělám, co chci. Už dávno se ničemu moc nedivím."

„To je nakonec správný. A teď na rovinu. Tys tady taky nezůstal jenom proto, že by se ti tu líbilo."

„No...," rozvažoval jsem, co odpovědět.

„Myslíš si, že ty dole baví sedět celý dny na zadku, dostat najíst a jít zalehnout?"

Předstíral jsem, že o jeho slovech přemýšlím. „Že by schovávačka?" řekl jsem potom, jako by mi začínalo svítat.

„No konečně. A s tebou je to, hádám, stejný."

„Třeba jsi něco vyved, když sis užíval...," napovídal mi Charlie McArtur.

„Nevíš, proč bych se ti tu zpovídal?" zeptal jsem se ho. "

„Jasný," řekl Chriss Brett „Chlápek, co tahá kudlu takovým tempem, se dostane do maléru jedna dvě. A je to jeho věc. Tak začni, Hanku."

„Jak jsme se zmínili, chtěli jsme ti něco nabídnout," kývl Hank Flannagan. „Potřebuješ na Sever a nemáš peníze. My bychom zase mohli potřebovat tebe, cestu ti zařídíme a peníze navrch."

Podíval jsem se na každého zvlášť, jako když si chci přečíst jejich myšlenky. „Záleží na tom ...," řekl jsem potom opatrně.

„Můžeš si ho poslechnout, ne?" nenechal mě domluvit Charlie McArtur.

„Nahoře se otvírá novej důl," řekl Hank Flannagan. „Bude to něco velkýho a my zkrátka sháníme manšaft."

„A s tím děláte takový tajnosti? To je přeci normální, ne?"

„Všechno ti o tom nepovím, ani sám vlastně moc nevím, zatím se to má držet pod pokličkou. Šéfové to tak chtějí."

„Který šéfové?"

„Ty tě nemusejí zajímat."

„To je fakt. Ale — víte, kamarádi — do díry se mně zrovna moc nechce."

„A doteďka jsi nedělal v díře?" zeptal se Chriss Brett.

„Jo, ale na vlastním. V tom je ně jaké j rozdíl, ne?"

„My jsme s tebou laky nepočítali pod zem. Hodil by ses nám na strážní službu."

„Ale," řekl jsem, jako by mě nabídka začínala zajímat.

„Lidi se snaží přikrádat pro sebe, stehuje se tam všelijaká sebranka, tak se každý společnosti vyplatí, když si dobře zaplatí hlídače."

„To už se poslouchá lip. Kde to je?"

Hank Flannagan s malým úsměvem zavrtěl hlavou. „To je právě jedna z věcí, co nevím."

Našpulil jsem rty a začal si tiše pohvizdovat. Přitom jsem koukal do stropu, na zeď, na ty tři a znovu do stropu.

„Co máš?" zeptal se Chriss Brett.

Zavrtěl jsem na něho hlavou jako před chvilkou Hank Flannagan na mě. „Nic," utrousil jsem a pískal si dál. Pak jsem se opřel rukama o slamník a začal se "pomalu zvedat. „Snad teda abych zase šel," řekl jsem.

„A proč?" utrhl se Charlie McArtur.

„Počkej." Hank Flannagan ho zarazil i posunkem a mně pokynul, abych zůstal sedět. „Co se ti nezdá?"

„Všecko," povídám. „Něco nevíš — prosím — šéfové jsou vždycky trochu daleko a každýmu nevyprávějí, co nechtějí. Ale spoustu toho zase víš a děláš s tím tajnosti. A to se mně teda nezdá."

„Zeptej se jich," ukázal Hank Flannagan na Chrisse Bretta a Charlieho McArtura. „Jsou na tom zrovna tak jako ty a jdou se mnou." „Fakt?" zeptal jsem se jich.

„Jo," řekl Chriss Brett a Charlie McArtur jen horlivě přikývl. „Vlastně vím přeci jen o něco víc než ty," dodal Chriss Brett. „Že je to příležitost, jakou hned tak nesezenu. Dokonce báječná příležitost, jak vydělat celkem bez práce a brzo veliký

prachy."

„Je to všecko trochu divný," uvažoval jsem nahlas po malé odmlce, „ale podle toho, co říkáš, se to zdá lákavý. A když teda jdeš ty . . . Kolík to dá na ruku?"

„Dost, abys byl spokojený. A docela by sis tam užil — s tvojí náturou," řekl Chriss Brett. „O zábavu postaráno."

„Nemusím ale kývnout hned, že ne?" zeptal jsem se.

„Ne," řekl Charlie McArtur a jeho vlčí oči zarejdily po světnici. „Ale na dlouhý rozmýšlení taky čas není."

„Zejtra?" povídám.

„Nejpozděj. A pamatuj si jednu věc. Hank se tu zmiňoval, že se všecko drží pod pokličkou. Teď víš víc, než by bylo dobrý, aby se vyneslo ven."

„Jestli ti dobře rozumím," povídám pomalu, „tak nemám na vybranou."

„Vyhmát jsi to skoro přesně."

Hank Flannagan chtěl něco namítnout, ale nepustil jsem ho ke slovu. „Víte, kamarádi, já se nerad nechávám do něčeho nutit. Kdybych nechtěl, nejdu s vámi, kdybyste si mě přivázali. Tahle věc mě ale začíná nějak lákat sama od sebe. Kývnu možná už dnes. Ale pořád ještě nejvíc záleží, kolik za to."

„Určitě víc, než bys vydělal na svým, to ti můžu zaručit," řekl Hank Flannagan. „Pokud bys náhodou nepad na žílu jako hrom. A k tomu jídlo, mundúr a všecko ostatní."

Chvíli jsem je napínal a předstíral, že přemýšlím. „No," řekl jsem potom, „vlastně mně fakticky nic jinýho nezbývá, a ne proto, že mně to tadyhle Charlie povídá."

„Takže si plácnem?" pospíchal Hank Flannagan.

„Asi jo, počítám."

Zatvářili se spokojeně. „Pozejtří ráno se chystáme na cestu," řekl Hank Flannagan.

„To je mně jedno. Vlastně čím dřív, tím lip. Ale ještě jedna věc mně není jasná. Proč ty ostatní neměli slyšet, o čem besedujeme?"

„Ty všecky jsou určený do díry a vědí míň než teď ty. Tak na to pamatuj."

„A co oni jsou zač? Většinou sedí jako zařezaný."

„Budou jako zařezaný do tý doby, než jim tyhle končiny zmizí za zádama," řekl Chriss Brett.

„Tohle docela dobře dovedu pochopit," přisvědčil jsem a zasmál se mu do obličeje. „Ale teď už to snad nemusí patřit k těm vašim tajemstvím."

„Nic tak zvláštního," vmísil se do debaty Hank Flannagan. „Jeden útek z armády, protože se nějak nepohod, s velitelem a trochu mu pocuchal parádu. Ten dlouhej ramenatej je námořník. Při kartách nechtěl rozumět, jak je možný, že tak rychle prohrál celou výplatu, a myslel si, že záležitost vyřeší nožem. A takhle bys je moli brát jednoho po druhým a vždycky bys našel malér."

„Všecko pitomci, i když si o sobě mysli, kdovíjak nejsou chytrý," navázal Chriss Brett. „Jako ten mrňavej,. jestli sis ho všimnul. Zlodějíček,, kterej teprve teď připad na to, že ho na jihu dávno pálí zem pod nohama. Poldové už ho skoro

měli."

„Ale ten mladej s brejličkama se mně nezdá zlej," povídám. „Vším jsem si ho, že vypadá, jako když začne bulit, jak se na něj někdo koukne."

„Študent, co kvůli holce vyved lumpárnu, a teď se bojí táty." „Páni," předstíral jsem podivení, „a jak jste je tak sehnali dohromady?"

„My už víme, kde takový lidi najít," trochu se naparoval Chriss Brett. „Stačí mít kapku vycvičený oči a hned si všimneš, když se někdo rozhlíží, jako když ho mají každou chvíli drapnout za límec."

Takže tohle není první skupina, napadlo mě, ale Hank Flannagan už odváděl řeč. Dosud jsem si nemohl vybrat, kdo z nich je hlava společnosti, a ani teď mi to ještě nebylo úplně jasné, ale nejvíc jsem tipoval právě na Hanka Flannagana. Jeho tvář, přestože připomínala koně, se mi zdála nejinteligentnější. Chriss Brett tu, zdálo se, představoval něco jako osobní stráž, a pokud bych si měl vyvolit autora dvou mrtvých, hádal bych jeho. O Charliem McArturovi by člověk řekl, že spíš jenom tak veze s nimi, ale ani on nevypadal na krotkého beránka. Úloha hostinského mi byla jasná jen zčásti. Přechovával a krmil ve své hospodě lidi, o nichž věděl, že se mají proč skrývat, a zřejmě věděl i všelicos jiného. Ale tyhle informace už by měly místní policii stačit, aby si věděla rady.

„Ještě se ti něco nezdá?" zeptal se mě Hank Flannagan a jeho oči mi putovaly po obličeji, jako by mě viděl prvně v životě.

„Ale nic," povídám. „Jenom —- jenom že jste si mě tak rychle oblíbili, když se vším děláte takový tajnosti."

„A ty se divíš?" zachechtal se Chriss Brett. „Páni," otočil se na své společníky, „slyšeli jste ho? Přej tak rychle oblíbili."

„To je jednoduchý," řekl Hank Flannagan. „Znáš ty správný lidi a my jsme si dávali dobrej pozor na tvý povídání. Na Indiány se díváš ze stanoviska, který je nám sympatický. Jseš ostrej mládenec, a jestli dovedeš zacházet s flintou jako s nožem, je všecko v pořádku, co Chrissi?"

„Úplně. A hlavně se mně líbí, že máš, jak se zdá, v jednom kuse čistý svědomí, ať se děje, co se děje."

„Co to je?" zeptal jsem se ho. „Ty si s něčím takovým jako svědomí děláš starosti?"

„Vy, kluci, byste to měli táhnout v páru," podotkl Charlie McArtur a div okouzleně nemlaskal. „Docela krásně mně z vás chodí mráz po zádech."

„Ještě nějaký otázky?" zeptal se mě Hank Flannagan.

„Ne. A jak tak koukám, měl jsem asi štěstí, že jsem se dostal do správný party." Rozpovídal jsem se, i ostatním se rozvázaly jazyky, ale nic nového jsem se už nedověděl. V zásadních otázkách zůstal Hank Flannagan pevný, neřekl víc, než chtěl, a druzí dva bud opravdu nevěděli, nebo se mu přizpůsobili.

„Ještě jenom maličkost," řekl Chriss Brett, když jsem se chtěl zvedat. „Jak to s tebou vypadá za saněma?"

„Myslíš tu mou nohu? Nerad bych, aby se ti zdálo, že se zase vytahuju, ale předběhnu tě, kdy si vzpomenu. Můžeš si mě konečně vyzkoušet."

„Taky že jo — a bude to bezpečnější než ta tvoje kudlička."

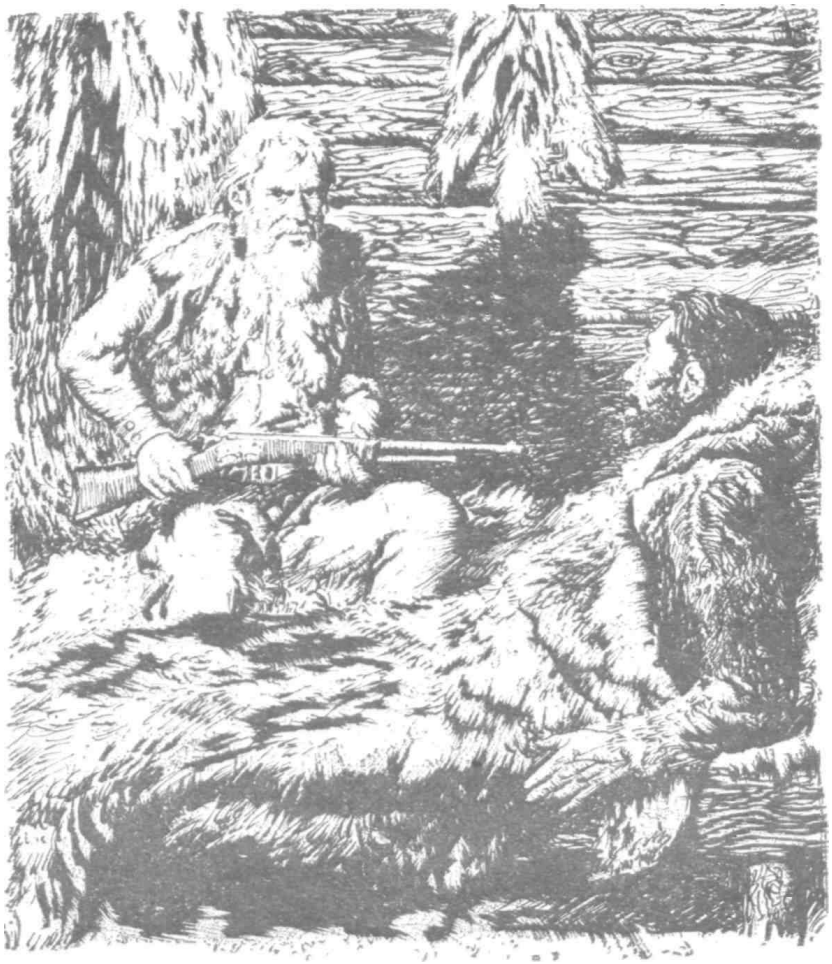
„Co se ti vlastně přitrefilo?" zajímal se Charlie McArtur. „Zlomená?"

„Ne. Vykoupal jsem se za oblevy, a div jsem nezmrz, než jsem rozdělal ohýnek. Odnesly to prsty na noze."

„To je hezká radost," otřásl se Hank Flannagan. „A měls teda štěstí, žes měl po ruce topení."

„Ale bylo to taktak," povídám a při vzpomínce jsem se znovu jako vždycky v duchu otřásl. Naslouchali mému vyprávění bez jediného slova.

Stalo se to na mém druhém útěku. V chatě, kde jsem našel zásobu jídla a od níž jsem zahnal toulavého Indiána, jsem v pohodlí a dostatku přežil zimu a za krátké tříměsíční léto si nalovil potravu na další sezónu. I tehdy mě ještě trápily výčitky svědomí nad životem, který jsem zmařil, a někdy na mě krutě doléhala samota, ale na obojí jsem si začínal zvykat, právě tak jako na skutečnost, že se musím starat sám o sebe a o psy, abych přežil. Na začátku další zimy se jednou za 'svítání objevil jiný Indián, který zřejmě znal bývalé obyvatele srubu a nakonec pojal podezření, že jsem s nimi něco provedl a zabral jejich obydlí. A i kdyby nebylo téhle domněnky, jistě by nepomlčel o novém majiteli srubu. Bál jsem se, že některý ze členů Kanadské jízdní by se mohl začít zajímat, kdo se mu to usadil v rajónu, a přijet se podívat. Tím by byl můj útěk skončil. Chlapík, co si žije na Severu jenom tak a vlastně neloví zvěř pro kožešiny, nejezdí je vyměňovat za zásoby do stanice, je od první chvíle podezřelý. Nezbývalo mi nic jiného, než naložit na saně, co pobraly, ostatní zásoby nechat, kde jsou, a pustit se dál, i když loučení s přívětivým srubem bylo nadmíru krušné. Putoval jsem řadu dní bez velkých překážek, až mě zaskočila obleva, o které jsem se těm třem zmiňoval, ale závěr jsem si upravil podle svého, stejně jako před rokem, když se mě z jiných důvodu na totéž vyptával Sandy Lubock. Skutečnost byla dramatičtější. Po oblevě se na bílé pláně snesl vražedný mráz. Cestoval jsem celý den přes jezero a stále se nemohl dočkat konce, až teprve s večerem, za tmy, jsem narazil na protější břeh, jenomže spadal k ledu příkrými srázy. Jeli jsme podél nich a najednou jsem se ocitl po ramena v ledové tříšti. Měl jsem v té smůle hned několikanásobné štěstí. Držel jsem se přívěsného řemenu, jinak bych se byl ponořil i s hlavou a kromě toho by mi byli utekli psi. Dlouhé skluznice saní se neprobořily, led, podemílaný vodou z blízkého přítoku, je udržel. A konečně, mám výbornou smečku, každého psa jsem si sám vychoval ze štěněte. Psi nepropadli panice, uháněli jako ďáblí a konečně mě zmáčeného vytáhli na pevný led. Dodneška se pamatuju na svůj údiv nad rychlostí, s níž ze mne mráz udělal balík kožešin, který není schopen pohybovat se vlastní silou. Snažil jsem se sice běžet, ale zakrátko jsem neměl nohy, jen jakési neživé předměty mě bušily přes páteř do zátylku, a namočená paže mi přilétala k boku a zase odlétala bez ohledu na mé přání. Několikrát jsem upadl a zase se zvedl a druhá paže na přívěsném řemenu hrozila, že nevydrží a vykloubí se mi v rameni. A pak už jsem jenom ležel, cosi zmateného pokřikoval a otloukal se o vystupující skaliska a kořeny, až psi najednou zastavili. Už chvíli předtím jsem měl prchavý dojem, že jsem kdesi na břehu zahlédl blýsknout světlo, ale přisuzoval

jsem ho hrůze a strachu, které téměř úplně ovládly mé myšlení. Zároveň jsem věděl, že jestliže v nejbližších minutách nebudu schopen rozdělat oheň, nikdo mi už nepomůže.

Chvíli jsem ležel a pak jsem pootočil hlavu. Díval jsem se na čtverec žlutavého světla, které vycházelo z okna jakési chaty a plazilo se po sněhu dál, až zmizelo v podrostu. Nevěřil jsem svým očím, ale přesto jsem se s vynaložením posledních sil pokoušel hrabat se za tím přeludem, nějak jsem našel dveře, rozrazil je a dál už jsem nemohl. Mráz mě spoutal tak dokonale, že jsem nebyl s to se pohnout. A když jsem se pak probral a vzhlédl, viděl jsem na pryčně proti sobě sedět stařík s puškou v ruce, a ta puška mi mířila rovnou do obličeje.

Tak jsem se seznámil s Robertem — zkrátka jen s Robertem — jeho příjmení jsem se nikdy nedověděl, s hrubiánem, sprosťákem, ale jediným přítelem, kterého jsem v té těžké době potom měl. A jak jsem teprve později zjistil, s člověkem se zlatým srdcem, jenom obrostlým tvrdou skořápkou. Ošetřil mě, to je pravda, ale hned druhý den mě přes ošklivé omrzliny vyhnal z kavalce a dal mi na starost celou domácnost a nakonec i psy a dříví a všechno ostatní. Prožil jsem s ním celou zimu, za níž jsme se, vybičováni k nepříčetnosti několikadenním řáděním sněhové bouře, která nás uvěznila v chatě, div nepostříleli, pak naopak v dobré shodě krátké léto a část další zimy, kdy Robert skončil tak, jak žil, v boji s nelítostnou přírodou. Rosomák mu jediným máchnutím tlapy rozdrásal nohu od stehna po kotník a Robert mi po několikadenním utrpení umřel. Jeho smrt mě zasáhla snad stejně hluboce jako mámina a později i tátova.

O Robertovi jsem se těm třem vědomě nezmínil. Znali Sever, mohli znát i Roberta, nebo o něm slyšet, a mně Robertovi a později i moji indiánští přátelé dali jméno Bílá vydra. A jestli by si mě spojili s tím jménem nebo s Robertem, pak už by byl jenom krok k Frankovi O'Brianovi a Tomáši Laurenovi. A moje dýka, i kdybych ji měl při sobě, by mi nebyla nic platná.

„Takže zkrátka kulhám, a jsem rád, že můžu aspoň kulhat," uzavřel jsem vyprávění. „Ale teď bych něco sněd. Zezdola je cítit cibule."

„Ode dneška na. účet společnosti," řekl Hank Flannagan a dlouhým odfouknutím se mimoděk zbavoval napětí. „Eddy ti vrátí, co ti zbylo."

„Taky dobrý," povídám a konečně jsem se mohl zvednout.

Do večera jsem se povaloval ve výčepu a šel si brzy lehnout. A měl jsem o starost víc. Zřejmě jsem se dověděl, co bylo možné, ale teď jsem musel mluvit s Tomášem. Bylo mi jasné, že si mě ti tři pohlídají, a je otázka, jestli mě pustí ven. A ztratit se bez jejich vědomí bylo těžko proveditelné, a možná i nebezpečné. -Nechal jsem rozhodnutí na ráno.

„Potřebuju si ještě někam zaskočit," řekl jsem raději hned po snídani.

Neodpověděli, jen ke mně zvedli najednou oči.

„Nechal jsem si v úschovně na nádraží flintu a pytel s věcma, který jsem s sebou nechtěl tahat."

„Charlie má nějaký pochůzky, tak ti to tam může vyzvednout," řekl Hank Flannagan trochu spěšně.

„Radši bych sám," povídám. „Já tady s těma lidma z města mám špatný zkušenosti. Posledně se mně hromada věcí poztrácela."

„Já na to dám pozor," nabízel se Charlie McArtur.

„To se mám smolit se seznamem? Ne, já si to raději přeberu na místě."

„Chtěl jsem se jít stejně provětrat," ozval se Chriss Brett, „tak ti s tím pomůžu."

„Není potřeba," povídám, „ale když se ti chce..." A byl jsem zvědav, jak si mládenci venku poradí.

Vypravili jsme se hned. Zahnul jsem doleva a Chriss Brett šlapal vedle mě. Nikde jsem nic zvláštního nezpozoroval. Ulička byla skoro pustá a těch pár chodců na policajty rozhodně nevypadalo.

„To chceš jít až na nádraží pěšky?" zeptal se Chriss, když jsme u kostelíka zahýbali.

„Aspoň si trochu protáhnem nohy," povídám. „Už to potřebuju."

Mlčel a s hlavou mezi rameny a s rukama v kapsách šel o krůček pozadu po kraji chodníku.

Minuli jsme celý blok a půl dalšího, když se kolem nás zahemžilo. „To je on," vykřikl někdo. Chriss Brett vyjeveně koukal, komu ta slova patří, ale to už nás, každého popadli dva chlapi jako hory. Jen sebou zacukal a vyjekl.

„Co je?" vztekal jsem se a nemusel jsem zlost předstírat. Ti, co drželi mě, měli v rukách sílu jako řezničtí tovaryši a zřejmě si ji neuvědomovali.

„Policie," řekl pátý, který se zatím držel v pozadí. U chodníku zastavila dvě auta. Nacpali každého z nás do jednoho a vyrazili jsme. Celá paráda netrvala déle než dvě tři minuty.

„Tak živej a zdravej?" vítal mě Tomáš Lauren.

„Zaplať pánbu, že tě vidím, člověče. Tys mě poslal do pěkný hospůdky." A vysypal jsem se všemi podrobnostmi, co jsem věděl.

„To souhlasí," kývl Tomáš. „My jsme taky nezaháleli, ale žádná společnost v tom nejede. Aspoň žádná registrovaná."

„No dobře, ale co dál?"

„Zejtra ráno," uvažoval. Zvedl telefon a chvíli se s někým dohadoval. „Tak je to jasný. Nějakej Hank Flannagan objednal na ráno dopravní letadlo s místem určení Wabassi Lake. To je nahoře kus od Velkýho Medvědího. Říká se tak jednomu zlatokopeckýmu táboru, ale tam to má pod palcem První báňská, žádný soukromý kšefty se tam nevedou."

„Není to divný?"

„Počítám, že to bude přestupní stanice. Buď se pokusí zmást stopu, nebo je v tom něco jinýho, ale to už se teď snad dozvíme."

„A co já?"

„Poletíš s nima, jinak chytí vítr. Ve Wabassi Lake tě už snad tolik hlídat nebudou. A máme tam svýho člověka, jmenuje se Joss McCoy. Zrzavějšího Skota jsi v životě neviděl. Malej, hubenej, ale ze železa. Dostane zprávu a nějak se k tobě přitře. Pak už uvidíte, co dál, podle situace."

„Dobře," povídám. „A co on je, ten McCoy?"

„Zná to tam, tak ho pro tu dobu budeš poslouchat. Je to mazanej chlápek."

„Ještě něco?"

„Asi nic. Jenom, že jsem se v tobě nesplet. Zřejmě máš herecký nadání."

„Samotnýho mě překvapilo, že to šlo bez zvláštních obtíží. A nedá se říct, že by byli hloupí, určitě ne aspoň Hank Flannagan."

Vstoupil jeden z policistů, kteří mě přivedli. „Jak se jmenuje?" zeptal se mě, jen zavřel dveře.

„Tvrdí,, že Chriss Brett, a ostatní mu tak říkají taky," povídám a podíval jsem se mu po těch jeho lopatovitých dlaních. „Podruhy dávej pozor, nebo někomu polámeš kosti."

Nepřítomně mrkl dolů. „Takže si vymejšlí — říkáš Chriss Brett?" Vyběhl ze dveří, ale za pár minut byl zpátky. „Já věděl, že s tímhle jménem není něco v pořádku. Dávej si na toho mládence pozor. Zatím mu nikdo nic nedokázal, ale vypravujou se o něm ošklivý historky. Tak se měj," kývl a»vyběhl.

„Takže to jeho vypravování o honech na Indiány asi nebude jenom planý vychloubání," řekl tiše Tomáš Lauren a v očích mu zaplála nebezpečná jiskřička. „Moc bych si přál srazit se s nim někde nahoře."

„Třeba se dočkáme," povídám. „A jak to provedeme teď?"

„Uvidíš." Otevřel dveře. „Tak, Frede," řekl do chodby. „Jak jsme se domluvili. Jenom ho, proboha, nepřizab."

Vešel druhý z těch dvou kolohnátů. „Odpusť, kamaráde," zašklebil se přátelsky, „ale když to má vypadat věrohodně..." A zkroutil mi paži na zádech, až jsem viděl andělíčky a podle toho jsem se asi taky tvářil. Vypochodoval .se mnou ze dveří. Tomáš vykoukl za námi a řval na celé kolo: „Nijak se s ním nepáře j,- Frede, a když s ním už konečně nebude řeč, tak mu třeba uraz palici. Žádná škoda."

Ve stejném okamžiku vycházel z jiné kanceláře Chriss Brett a všecko viděl a slyšel.

„Já vám pořád ještě nevěřím, že ho neznáte," povídal mu celkem slušně jiný policista, který vykročil za ním. „Jenom vám poradím. Jestli ho přeci jenom znáte, tak na něj honem rychle zapomeňte, nebo se dostanete do maléru, jakej jste ještě nezažil." Obrátil se ke mně. „A tebe já si vyčíhám, neboj se, a pak se nevykroutíš. A jestli to nepůjde takhle, tak jak tě ještě jednou zahlídnu v Edmontonu, na nic nečekám a rovnou střílím. Pak už to nějak vysvětlím, neboj se, a všecky si oddychnem."

Mračil jsem se na něho, jak jsem uměl nejvíc. „Ať mě ten váš poskok pustí," hekal jsem a policista mnou smýkl, div jsem se nesvalil. Dobrých pět metrů jsem letěl po zdi, než jsem našel rovnováhu. „Máš to u mě, mladej," zařval jsem na něho, šlapal chodbou k východu, třel si rameno a hlasitě nadával. Chrisse Bretta jsem si ani nevšiml. Pak už jsem bez úrazu došel na nádraží pro věci, které tam Tomáš zatím dal dopravit, a vrátil se do domáckého prostředí hospůdky U bílého jelena. Přivítali mě tam s vykulenýma očima a zřejmě si oddechli.

„Co to bylo?" zeptal se Hank Flannagan ustrnule.

„Nic," povídám. „Jenom se jim zachtělo zvalchovat mně zase jednou hřbet."

„Ale proč?"

„To je stará záležitost. Mají vztek, že mně tenkrát nemohli hodit na krk jednu — zkrátka, zůstal jim nevyřešenej případ a při pohledu na můj obličej se jim vždycky dělá pěna u huby."

„Nedostali z tebe něco?"

„Myslíš tady o tom? Jsem maléj? Stačilo jim, že mě nějakou vrazili a asi postý zakázali Edmonton. Musel jsem jim podepsat, že zejtra vypadnu."

„Ty mu ale dávali," řekl Chriss Brett. „Viděl jsem teda jenom konec, ale stačilo mně to."

„A co ty?" zeptal jsem se ho.

„Nic. Když jsem jim řek, že tě neznám, že jsme šli náhodou po chodníku vedle sebe, tak to spolkli. Naštěstí jsme spolu v tý chvíli nemluvili."

„Takže si tě nepodali."

„Ne. Ale stejně, kamaráde, řvát tam, když tě má takovej vazoun v ruce, to bych si teda netrouf."

„Já vím, co na ně platí, a to už se zase nevytahuju," povídám. „A nějakou ránu jsem už v životě schytal, takže o pár víc nebo míň ..."

Zdálo se mi, že jsem v očích těch tří stoupl ve vážnosti. Jen jsem doufal, že se jim něco nerozleží v hlavách a nezačnou mít nějaké nepříjemné domněnky. Chriss Brett a Charlie McArtur se chovali způsobem, odpovídajícím situaci, jenom s pohledem Hanka Flannagana se mi nezdálo něco v pořádku.

III

Zlatokopecký tábor Wabassi Lake bičoval prudký předzimní déšť, smíšený se sněhem. Na povrchu mrznoucí sněhová břečka pokrývala v několikacentimetrové vrstvě primitivní letiště, kterým bylo kus poměrně rovného pozemku podél lesa, s dřevěnou boudou na konci. Kdybych neznal odvahu a umění severských letců, nikdy bych byl nevěřil, že se tu někdo za takového počasí pokusí přistát. Ale náš pilot zvládl svůj úkol zdánlivě hravě, bez jediné známky neklidu nebo zaváhání. Stroj několikrát poskočil, sklouzl a znovu dosedl. Pořádně to s námi zatřáslo, jak jsme seděli namačkáni v malé kabině, a několik mužů vypadalo, že se necítí právě nejlíp. Uvědomil jsem si, že i já vystupuju s jistou úlevou.

Nesli jsme své rance a čvachtali za Hankem Flannaganem k radám nízkých dřevěných baráků dobrého půl kilometru od nás, které se krčily na planině jako zmoklé slepice. Z komínů stoupal těžký dým a déšť ho tiskl k zemi. O kus dál se otáčelo kolo těžní věže a v bližším i vzdálenějším okolí se jich proti šedivé obloze mlhavě rýsovalo ještě několik. Nálada byla pod psa. Krajina vypadala neutěšeně a stavby i věže spolu s vršícími se haldami zeminy jí ještě dodávaly pravý vzhled země krutě poznamenávané bezcitnou civilizací. A k tomu přistupoval liják a vše prostupující vlhkost, a kromě toho nejistá budoucnost, jež jako by se hrozivě vznášela nad naším zplihlým průvodem. Muži se rozhlíželi a všichni zřejmě pociťovali totéž. Místo, kam se z teplé hospůdky U bílého jelena najednou dostali, se jim vůbec nezamlouvalo, a já jsem se jim nedivil. Jakési ochromení jsem pozoroval hlavně u těch, kteří se tak vysoko na sever v životě nedostali. Nikdo nepromluvil, šli jako ovce na porážku. Chriss Brett rázoval poslední.

Dorazili jsme mezi baráky. Nikde se neukázala živá duše. Hank Flannagan několikrát zabočil a pak rozrazil dveře srubu, který stál kus cesty za táborem. Dýchlo nám vstříc zatuchlé teplo. Z přítmí se na nás díval světlovlasý obr ve svetru ke krku a kožených kalhotách, zasunutých do holínek z měkké kůže. Bez pozdravu vstal a šel postavit na kamna velký začernalý hrnec.

Celou dobu jsem nenápadně mrkal kolem, ale Josse McCoye jsem nezahlédl.

Co potom, napadlo mě, jestli se něco přihodí a on nedostane včas Tomášovu zprávu? Nebo nebude mít příležitost se se mnou spojit?

„Všecko v pořádku, Borgu?" zeptal se Hank Flannagan a šel muži podat ruku, a po něm i Charlie McArtur a Chriss Brett.

„Až na to počasí," broukl Borg.

„Tak proč jsi nás nezarazil?" řekl Hank.

„To do rána. Do včerejška to vypadalo na dobrou sanici."

Devět mužů stálo a rozhlíželo se kolem po holých trámových stěnách a úzkých patrových kavalcích v pozadí místnosti, pokrytých podezřele vypadajícími a nepořádně poházenými přikrývkami. Jestliže dosud nevýskali nadšením, neutěšený interiér srubu je dorazil.

„Zatím se uložte, mládenci," vybídl je Charlie McArtur, jako by cítil jejich rozpoložení. „Asi se tu nějakej den zdržíme."

„Tohle přejde," houkl na něho Borg přes místnost. „Do rána začne mrznout."

„Máš tu dost jídla?" vyptával se Hank Flannagan.

„Jo, ale vařit si budou sami."

„V pořádku," kývl Hank Flannagan a otočil se k mužům, kteří si odkládali rance na palandy. „Umí někdo z vás vařit, chlapi?"

„Já trochu," řekl jeden z nich, o němž jsem věděl, že je to námořník, který se porval při kartách.

„Tak si to vezmeš na starost. Ven zatím radši nechoďte, co ty na to, Borgu?"

„No, možná. Ale je tu teď zmatek — přivezli asi třicet čtyřicet novejch, takže o pár víc nebo míň ..."

„Já vím, ale stejně — radši se držte doma."

„Prodávají tu někde pitivo?" zeptal jsem se tiše Chrisse Bretta.

„V kantýně." Potutelně na mne zamrkal. „Večer se tam vypravíme."

„Psovodi jsou nachystaný?" domlouval se Hank Flannagan s Borgem.

„S celou parádou. Čtverý saně."

„Stačí. A co oblečení pro lidi?"

„V pořádku, nestarej se. Za dva za tři dny můžete vyjet. Možná dřív."

Měl pravdu. Když jsme se s Hankem Flannaganem, Chrissem Brettem a Charliem McArturem po večeři vypravili do kantýny, mrzlo, pod botami mim chroupaly zamrzlé kaluže a vzduchem poletovaly bělostné vločky. Nadechl jsem se a tělem se mi rozlil blahý pocit. A vlastně i duší. Konečně zase na Severu, třeba v ubohém zlatokopeckém lágru. Hned vypadal pod rostoucími bílými čepicemi na střechách přívětivěji než zmoklý a umáčený, jak nás přivítal. Jenom kdybych odsud mohl co nejdřív zmizet a nechat ho daleko za sebou. Ještě jednou jsem nasál vzduch. Bylo v něm všecko, na co jsem se těšil, i s očekáváním všeho příštího, co přijde.

Rámus mě ohlušil. Místnost měřila jistě patnáct na dvacet metrů a nízký strop prostředkem podpírala řada dřevěných sloupů. Většina stolků byla obsazena, ale přece jen jsme našli jeden volný, v rohu, poblíž nízkého pódia, kde se tři chlapíci na dvoje housle a tahací harmoniku pokoušeli přehlušit vřavu.

Hank Flannagan si ničeho kolem sebe příliš nevšímal a choval se jako doma. Chriss se chtivě rozhlížel a Charlie McArtur zřejmě někoho toužebně hledal.

Obsluhovaly tu dámy toho typu, jaký se najde na všech podobných místech. Vyzývavé oblečení i Chování a.nápadně nalíčené obličeje odpuzovaly už na dálku, ale přítomným to příliš nevadilo, spíš naopak. Pokřikovali na servírky obhroublé poznámky a ony jim odpovídaly stejnou. Kořalka tekla proudem a podnik byl zřejmě druhý zlatý důl v kraji.

Mimoděk mě napadla odrhovačka, kterou jsme se už jako malí kluci naučili od starších mládenců u nás ve Smržově: V krčmě Santa Puelo bývá denně veselo ..., a ta krčma v našich představách rozhodně nevypadala jako domácké prostředí hostince pana Rejchrta, kam jsme chodili tátům pro cigarety. Vlastně jsme neměli žádné přesné představy, jen pocit čehosi záludně divokého, nebezpečného, temnou místnost, kde blýskají jenom nože a oči zavilých desperátů a kde se může přihodit cokoliv. Tady se sice scházeli udření horníci, ale nálada se mi zdála podobná. Zarudlé obličeje plovoucí v oblacích dýmu z nesčetných cigaret, doutníků a dýmek, kalné pohledy, křik, halas, zpěv i prudké hádky, hrozící rvačkou, ovzduší nabité výbušninou, která může explodovat při nejmenším podnětu.

Chriss mával na jednu ze servírek. „Dáme si celou flašku, ne?" sváděl nás.

Nic takovýho," řekl krátce Hank Flannagan a najednou se z něho stal jiný člověk, rozhodnější, příkřejší a z hlasu se ozývala pánovitost. „Musíme přeci ještě něco zařídit."

Chriss okamžitě zchladl a objednal každému po sklenici, spokojeností však nezářil. „Nepočkalo by to na zejtřek?" zeptal se jenom.

„Nepočkalo. " Hank Flannagan ho tím jediným slovíčkem usadil docela.

„Co je to za nesmysl?" zeptal jsem se Hanka Flannagana. „Myslel jsem taky, že si před cestou trochu zařádíme."

„Před jakou cestou?"

„No prosím tě — mluvil jsi s tím chlápkem ve srubu o psovodech a saních ..."

„Tohle není tvoje věc ani starost. A kromě toho tebe dneska nepotřebuju. Poseď, jestli chceš, Charlie ti bude dělat společnost. Stejně bych ho odsud nedostal ani párem koní."

„Však ona přijde," hlesl nepřítomně Charlie McArtur.

„Tamhle ji máš," rýpl do něho Chriss.

Charlie se otočil, jako když ho bodne, a celý se rozzářil. Z pozadí sálu přicházela žena v bílé róbě. Ale jaká to byla žena. Zdálo se, že pod jejími kroky se celá stavba kolébá a houpe ve stejném rytmu s ní. Musela vážit hodně přes metrák, ale nad mohutnými oblými rameny a vznosným poprsím se vznášela andělská drobná baculatá tvářička, orámovaná záplavou zlatavě plavých vlasů. Tmavá očka, napůl schovaná v měkounkých tukových polštářcích jako hravá zvířátka v pelíšcích, se usmívala.

„Charlieho velká láska," řekl mi Chriss Brett, kterému se vracela dobrá nálada. „Zatím marná."

„Velká na každej pád," povídám. „Kdo to je?"

„Paní domu."

Charlie vstal jako náměsíčný. Žena ho okamžitě zpozorovala, zatřepala rukou a skoro poskočila jako rozdováděná školačka, a zamířila k nám.

„Co, ty starej syčáku, tu už zase otravuješ vzduch?" volala zdaleka. Její chraptivý vypitý hlas ostře kontrastoval s jasně červenou našpulenou pusinkou, jak se blížila, McArtur k ní okouzleně vzhlížel a hlava se mu zvedala výš a výš. Byla o hlavu větší. „Vítám vás, mládenci," vzala letmým pohledem na vědomí i nás. Zdálo se mi, že ten pohled je zblízka ledově studený a prohledá mnou s otřesnou snadnosti.

„Maggy," skoro zazpíval Charlie McArtur a na víc se nevzmohl.

„Zdržíte se?" zašveholila hlasem jako vysloužilá polnice. „Já mám teď co dělat, ale potom přijdu." Otočila se a majestátně odplouvala rykem jako vyzdobená válečná loď mezi ubohými rybářskými bárkami, které jí uctivě uhýbají z cesty.

„To je ženská," šeptal si ustrnule Charlie McArtur a druzí dva se mu kupodivu nesmáli. „To je ženská," opakoval a nevěřícně vrtěl hlavou.

Díval jsem se právě tak jako on za tou horou masa a tuku a najednou jsem zachytil pohled zpod zrzavé čupřiny. O nálevní pult se loktem opíral malý chlapík, a když zpozoroval, že jsem si ho všiml, obrátil do sebe obsah sklenky a zamířil ke dveřím v rohu.

„Láska jako trám, koukám," řekl jsem.

„Od prvního momentu před patnácti lety," kývl jako ve snách Charlie McArtur.

„Řek bys to do něj?" zeptal se mi Chriss Brett. „Chlap jako řemen, a jen zahlídne Maggy, lehne si na záda a třepe ručičkama, nožičkama jako mimino."

„Přej mu to," povídám. Charlie nás neslyšel.

„Já takový věci naštěstí neznám," řekl Chriss Brett. „Žádná sukně ze mě pitomečka neudělá. Ale nezmiňoval ses o nějakým pití?"

„Ne, ale můžu."

„Tak teda jenom jednu a pak hnedle jdeme, Chrissi," ozval se trochu netrpělivě Hank Flannagan. „A ty se koukej vzpamatovat, Charlie, slyšíš?"

„No jo, já vím." Charlie se probíral z okouzlení.

„Koukej mít otevřený ty svoje sakramentský zamilovaný oči," houkl znenadání Hank Flannagan. Zdálo se mi, že je zbytečně hrubý, ale zřejmě věděl své. Charlieho Hankův hlas přece jen trochu vyburcoval.

„Já tě slyším," odpověděl a podíval se na mě, jako by mě viděl prvně v životě.

Něco se ve mně nastražilo. Hank Flannagan není hlupák a je opatrný. Zjevně tu se mnou nechává Charlieho McArtura jako hlídače, napadlo mě. A má starost, jestli je ten hlídač k čemu. Jeho další slova část mé domněnky potvrdila. „Neměl bys se mnou jít radši ty?" zeptal se Hank.

„Ani zanic," spíš zaprosil, než protestoval Charlie McArtur. „Tohle bys mně přeci neudělal, Hanku."

Hank Flannagan se zamračil, dopil skleničku a vstal. „Tak radši jdeme, Chrissi. Asi za hodinu jsme zpátky, tak ať tu nic nevyvedete. A ty si snad dej s pitím pokoj," otočil se ke mně.

„A s kudlou," zašklebil se Chriss a zvedl se taky.

Pozoroval jsem je, až co se propletli vřavou a davem ke dveřím. Charlie McArtur je už zase nepřítomným pohledem sledoval taky.

„Nepůjdem se napít?" ukázal jsem k obleženému barovému pultu. „Tady se, jak tak koukám, hned tak k pití nedostáném."

„Já zůstanu sedět," řekl Charlie McArtur. „Běž si, jestli máš chuť, ale jak povídal Hank, žádný vylomeniny."

„Neměj strach. Jen mně ještě prozraď, kam se tady chodí vy věnčit. Před barák?"

„Ne, tamhle," ukázal na dveře, jimiž vyšel zrzavý chlapík.

„Tak mě máš u výčepu, kdybys beze mě nemoh vydržet," povídám a vyrazil jsem.

Chumelenice zhoustla a zhrubla. Z temné oblohy se sypal drobný bělostný písek. Mráz přibral na síle.

„Tady," ozval se tiše někdo od rohu stavení. Vydal jsem se za hlasem. „Zůstaň tam," řekl.

Otočil jsem se obličejem k trámové stěně a za rohem, těsně vedle mně, takže jsme se lokty skoro dotýkali, stála drobná postavička, menší, než bych podle prvního pohledu soudil. „Joss," řekla.

„Rád tě poznávám," povídám. „Tony."

„Já vím. Jak to vypadá?"

„Usadili jsme se u nějakýho Borga ..."

„Viděl jsem vás. Co dál?"

„Mají nachystaný čtverý saně s psovody, a jak jen bude sanice, někam vyjedeme."

„Kam, nevíš?"

„O tom se nikdo nezmínil."

„Psovodi budou ty, co vysedávají tamhle v boudě pod lesem u starýho Leona. To je jeden špinavěj míšenec, kterýho už mám dávno na očích."

„Koukej, dlouho se zdržet nemůžu. Co mám dělat dál?"

„Jestli bude ještě zejtra takhle chumelit a mrznout, pozejtří určitě vypadnou. Přijď sem teda zejtra touhle dobou a domluvíme se. Kdybys nemoh, najdu si tě sám. Ahoj." Zmizel jako lasička.

Tlačil jsem se k nálevnímu pultu a znenadání narazil na Chrisse Bretta. Spěšně jsem se ohlédl a vzápětí jsem si oddechl. Všichni byli uvnitř. U našeho stolu seděla Maggy a držela Charlieho McArtura kolem krku. Vypadal jako vyjevený, notně opelichaný zajíček v objetí ledního medvěda. Hank Flannagan na ně koukal jako hodný strýček.

„Co tak brzo?" zeptal jsem se Chrisse.

„Až zejtra. Kdes byl?"

„Tam, kam občas musím. Co piješ?"

Dívka za barem mě pozdravila zářivým úsměvem, ale její oči zůstávaly studené jako oči její paní, a čišela z nich chtivost. „To samý?" ukázala na Chrissovu

sklenici a mrkla na můj hubený váček, který jsem tahal z kapsy. Úsměv jí poněkud povadl.

„Pospíchej, ať něco utrhnem," pobízel mě Chriss Brett. „Hank nás brzy zažene do postele."

„Copak musíme všude ve čtyřech jako rodný bratři?"

„On tu šéfuje," řekl a nastavil barmance prázdnou sklenku.

Vstával jsem pozdě. Chrissova předpověď se nevyplnila. Zdrželi jsme se, trochu si i přihnuli, hlavně on, a když jsme ho tahali ven, naplno hulákal nějakou nesrozumitelnou písničku. Ale veselí v místnosti mezitím dosáhlo vrcholu, takže jeho hlásek se zdál tenčí než pípání probouzejícího se ptáčka za ranního kuropění. Všecky stolky byly plně obsazené a mnoho mužů se sklenicemi v rukou postávalo u baru nebo kolem stěn, mužů nejrůznějšího stáří od vyložených mladíčků po šedovlasé starce, a podle tváří a chování nejrůznějších povahových rysů. Hromada mužů, které sem zahnaly bůhvíjaké větry, osazenstvo zlatokopeckého tábora vysoko v divočině.

Celý den s přestávkami chumelilo. Sněhu od včerejška-napadlo skoro půl metru. Tohle jsem znal. Druhý den bude výborná sanice, zvlášť jestli mráz nepoleví. Hank Flannagan soudil stejně.

„Jsou ty Indiáni spolehlivý?" vyptával se Borga, když jsem si naléval do hrnku kávu. Seděli vedle sebe na lavici u kamen. Většina ostatních už byla po snídani, jen Chriss Brett a Charlie McArtur ještě leželi s obličeji obrácenými ke stěně a s pokrývkami vytaženými přes uši.

„Zdá se, že jo," řekl Borg. „Jsou to nový — jako vždycky. Nikdo je tu nezná. A Leon je nepouští na krok."

Hovor se vedl tiše.

„Dobře," kývl spokojeně Hank Flannagan. „Tak ráno ještě za tmy, jo? Chlapi," zavolal do místnosti, „vyzkoušejte si přes den mundúry, ať se stačí vyměnit, co bude potřeba."

Den se vlekl. Cítil jsem netrpělivost a zároveň dával pozor, co se mluví, ale nic nového jsem se nedověděl. A devět mužů posedávalo nebo bloumalo po srubu, někteří vykukovali z okna, sem tam někdo prohodil pár slov, ale debata se obvykle neujala. Znovu mi připadali jako ovce, které nevědí, co dělat, a jenom čekají na zaštěkání ovčáckého psa. Potom se snad přece jen bude něco dít.

Za malými okny se konečně začalo stmívat Najedli jsme se a pak jsem kývl na Chrisse. „Tak co, zajdeme si ještě naposledy na skleničku?"

Zatřepal rukou. „Kdepak, kamaráde. Radši se pořádně vyspím. Já vím, co máme před sebou."

„To teda víš, i kam jedeme."

„Jo, a ty se to dozvíš taky, až tam budem."

„Daleko?"

„Dost daleko, aby se člověk jaksepatří zadýchal."

„Nahoru, dolů, napravo, nalevo...," snažil jsem se ho žertováním přimět k větší sdílnosti.

„Všelijak, jak se cesta točí."

„Co s tím zase děláš takový tajnosti?" povídám. „Aspoň mně řekni, na kolik si můžu dnes troufnout."

„Radši moc ne, a měl by ses taky spíš natáhnout."

„Kolik dní pojedeme, dva? Tři?"

„Podle toho, co chlapi vydrží. Obvykle je to víc."

„Čtyři?"

Nehnutě se na mě díval a mlčel.

„Nejseš ty dneska nějakej divnej?" povídám. „Ale já něco vydržím. Jdu se naposledy povyrazit. Je tam někde, kam jedeme, vůbec nějaký pitivo?"

„Jo, dost," řekl a otočil se na Charlieho McArtura. Mluvil zbytečně hlasitě a Hank Flannagan nastražil uši. „Hele, Charlie, tadyhle kolega se ti vypravuje za holčinou."

„Díky, Chrissi," usmál se s povýšeným pohrdáním Charlie McArtur a zamával mi. „Počkej na mě. jdu taky."

„Měl by ses dneska spíš prospat," řekl mi Hank Flannagan a ustaraně se ohlédl po Charliem McArturovi. Zřejmě rozvažoval, jestli mi nemá vycházku zatrhnout.

„Včera se vrátil docela v pořádku," uklidňoval ho Charlie, který se spíš obával, aby ho Hank Flannagan nezdržoval taky. „Já dám pozor, aby byl zejtra v stavu vyšlapovat za saněma."

„Ty určitě," řekl Hank Flannagan a ještě nebyl rozhodnut.

„Heleďse," povídám, „oč ti vlastně jde? Abys mě měl v jednom kuse na očích? Neboj se, já se ti neztratím. Kam bych taky šel?"

„Nic takového. Já jenom, abys je zejtra nezdržoval," vymlouval se, a starosti ho neopouštěly.

„Pojď taky, Chrissi," řekl jsem. „Ať má pokoj." „Tak už se hni," houkl na mě Charlie McArtur a v jeho postoji se jevila nedočkavost studentíka spěchajícího na první schůzku.

Hank Flannagan už se nebránil. Vytáhli s Chrissem Brettem z přístěnku pušky a dali se do čištění. Zahlédl jsem, že kromě nich mají ještě v tlumocích revolvery.

„Cestou bude čerstvý masíčko," rozkládal Chriss Brett.

Vyšli jsme s Charliem McArturem do mrazu a svorně šlapali sněhem, který nám chrupal pod nohama jako ztuhlý písek. Byl pevný, bořili jsme se jen málo. Neustále namrzající kůra nás unesla.

„Hank s náma nejede, jak povídal, že ne?" zeptal jsem se.

Charlie se dal chytit, ani si toho nebyl vědom. „Vrací se do Edmontonu."

„A na co si teda pucoval flintu?"

„To byla moje. Rád to dělá. Ale střílí taky báječně — jako pánbu."

„Hodnej kamarád," povídám a myslel jsem si své. „A kdy ty zase uvidíš to svý potěšení?"

„Tak za tejden, nejvejš za dva," řekl zasněně.

Kantýna byla nabitá jako včera a pravděpodobně každý večer. Obrázek vypadal stejně, jako by ani neuplynulo čtyřiadvacet hodin, a rámus trhal ušní bubínky. Sna-

žil jsem se ho nevnímat a těšil se, že ráno už konečně zase vyjedu na tiché bílé pláně. Neměl jsem tu sice své psy a s takovým průvodem se cesta jistě povleče, ale i tak jsem cítil svou starou dychtivost, která mě zachvacovala vždycky, když jsem se vypravoval na cestu.

Charlie McArtur zamířil tentokrát rovnou k pultu, za nímž se majestátně vznášela Maggy, a už si mě nevšímal. Přestal jsem pro něho existovat stejně jako nevábné okolí. O to snadněji proběhlo mé setkání s Jossem McCoyem.

„Pojď za mnou," řekl mi, jen jsem za sebou zavřel zadní dveře baráku, a vedl mě kolem rohu a několika chat. Zastavil u malého srubu.

Místnost byla vyhřátá, voněla jakýmsi kořením, a na židli za kamny, zvrácené opěradlem na stěnu, seděl plešatý chlapík s věnečkem pocuchaných vlasů kolem uší. Prohlížel si ve světle petrolejky nějakou objemnou knihu.

„Haló," řekl a na vteřinku ke mně zvedl světlé, téměř bezbarvé oči, rámované hustými řasami.

„Tak si sedni," ukázal McCoy ke stolu. „Víš něco novýho?"

„Jenom, že ráno se jede. A Chriss Brett s Charliem McArturem tu zřejmě fungují jako průvodci, který se zase vrací, když dovedou transport na místo."

„Všecko?"

„Ne. Cesta trvá nejmíň čtyři dny, spíš víc. Směr neznám, najednou mně přestali věřit. A Borg Hanku Flannaganovi nějak moc zdůrazňoval, že ty čtyři indiánský psovody tu nikdo nezná a Leon je na krok nepouští z chalupy. Hank sám se vrací do Edmontonu."

Joss McCoy se hřbetem ruky podrbal pod nosem a na čele mu naskočila kolmá vráska. „Mně se to všecko nějak nezdá," ozval se potom. „Ne že by celá záležitost nesmrděla hned od samýho začátku ..." Prohrábl si zrzavou čupřinu. „Víš...," zaváhal, „já tě s nima přeci jen asi nepustím."

„Cože?" povídám. „Proč jsem teda přijel? A jak to — přeci jenom?"

„Jsme s Tomášem Laurenem dohodnutý, že se zařídíme podle situace, a vymysleli jsme několik možností, podle toho, jak se věci vyvinou. Tohle chce variantu číslo dvě.'"

„A ty si myslíš, že se nebudou divit, když-se najednou trhnu? A že třeba nezarazí, co mají nachystaný? Už teď mě možná Charlie hledá."

„Jak mě Tomáš psal, berou tě jako ostrýho chlápka. Ale ostrej chlápek taky někdy může narazit. Samueli, přines si ty svý fidlátka a dej se do něj."

Plešatý muž s hekáním vstal a položil knihu na židli. Na Josse ani na mne se vůbec nepodíval.

„Neboj se," řekl Joss McCoy, když viděl můj pohled. „Samuel je místní felčar a spolehlivej chlap. Zahrajem to na ně jedna nula."

„Jenom aby těch divadýlek nebylo jednou až moc," řekl jsem, i když jsem ještě nevěděl, co zamýšlí, pouze jsem se dohadoval. „Oni nejsou zrovna padlí na hlavu. Pojď si to ještě jednou rozmyslet."

Samuel se vracel s, objemnou černou brašnou. „Lehni si," broukl.

„Vážně, Jossi," povídám. „Jak je něco napadne…"

Joss jenom zatřepal rukou a byl zřejmě rozhodnut, tak jsem se vzdal. Natáhl jsem se na pryčnu.

„Nejlepší, jak jsme říkali," uvažoval nade mnou Joss McCoy a přehlížel mě po celé délce. „Hlava, ruka a noha. To by mohlo stačit."

„Jak chceš," kývl Samuel, jako když mu na ničem nezáleží a on prostě jenom udělá všecko, co se na něm chce.

„Krev máš?" zeptal se Joss McCoy.

„Cože?" povídám.

„Ty ne ..."

„Nechal jsem trochu z králíka, co jsem měl k obědu," řekl Samuel a vytáhl balík obvazů a pytlík s vatou. A pak jsem se začal proměňovat v těžkého invalidu. Samuelovy tlusté prsty pracovaly s jemnou obratností školené ošetřovatelky. Hlavu jsem měl ve chvilce jako bílou kouli, jen oči a rty mi nechal volné. Moje kazajka, kterou si vzal do práce McCoy, se povalovala na zemi jaksepatří potrhaná. Rukáv košile jsem měl vyhrnutý až k ramenu a paže, připoutaná na dlahu širokou jako lyže, mi bezvládně ležela podél těla. Pak mi ještě společně rozpárali nohavici, vyzuli botu, a noha až po koleno se mi změnila v kus březové klády.

„Dobrý," pochvaloval si Joss McCoy. „Teď tu krev."

Celou dobu jsem tiše sakroval. Už jsem se neovládl, „Dělej, jak myslíš," řekl jsem navztekaně, „ale kdo nám potom poví, kam jeli?" Obvazy můj hlas tlumily a rty jsem skoro nemohl otevřít. Sotva jsem rozuměl sám sobě.

„Vypravím se za nima sám," Joss přihlížel, jak Samuel vytahuje z lahvičky zátku. „Krev už by snad měla jenom tak trochu prosakovat," radil.

Samuel se mračil, naléval krev na vatový tampón a vylepšoval mi vizáž.

„Ještě kapku semhle," doporučoval Joss McCoy, nakláněl hlavu ze strany na stranu a pak se rozchechtal.

„Teda, Samueli, tomuhle říkám čistá práce. A ty sebou v jednom kuse nemel. Po nářezu, jakej jsi dostal, člověku do skoku zrovna moc není."

„A jak se to semlelo, kdyby se ptali," povídám.

„Jen jsi vyšel, skočili po tobě nějaký chlapi — třeba tři nebo pět, to je jedno. Asi si tě s někým spletli, nebo tě třeba poznal někdo, kdo s tebou z dřívějška měl nevyřízený účty. Dal jsi jim do těla, ale oni tobě taky. Mužem třeba říct, že jednoho rovnou odnesli a druhej lez po jazyku. Já do toho akorát přišel."

Samuel beze spěchu sklízel své nářadí a pak s brašnou odpochodoval. Ve chvilce už zase dřepěl na žid s knihou v ruce.

„Nejspíš mě budou chtít vidět," huhlal jsem.

„Asi jo, proto jsme tě tak vyfešákovali, ale třeba taky ne." Natáhl si kožešinovou pláštěnku a na hlavu narazil chlupatou čepici. Zrzavé kudrny ho neposlouchaly a padaly mu do čela. „Tak já jim jdu donýst tu smutnou novinu, a asi je vezmu s sebou v každým případě, kvůli identifikaci. Ty sám jsi mně toho o sobě moc neřek."

Přišli všichni tři. Zůstali nade mnou stát a jenom koukali.

„Dupete jako koně," vrčel na ně Samuel. „Ten chlap má asi otřes mozku, tak se tu moc nemotejte a koukejte vypadnout."

Ležel jsem se zavřenýma očima, ale cítil jsem, že se ke mně některý z nich naklonil.

„Sakra, ty ho vyrychtovali," řekl tiše Chriss Brett. „Škoda, že jsem nešel s ním."

„Ležel bys tu třeba vedle něj," utrhl se na něho Hank Flannagan.

„Je to on?" zeptal se Joss McCoy.

„Jo, je," připustil opatrně Hank.

„Jméno?"

„Tony."

„Tony a ještě něco, ne?"

„Víc nám neřek, že přej na tom nezáleží."

„Ale — ale," skoro zazpíval Joss McCoy. „A copak to?"

„A není to jedno? Některý lidi si rádi nechávají všechno pro sebe ..."

„Hele, on kouká," vyjekl Chriss Brett. Sklonil se nade mnou.

Pomalu jsem otevřel oči a díval jsem se mu zblízka do obličeje. „Haló, Chrissi," řekl jsem potom potichounku.

„Poznal mě," oznámil Chriss Brett skoro hrdě.

„Takže mozkovice bude v pořádku," řekl Charlie McArtur. „Jak je, mladej?"

„Najděte mně je," breptal jsem přes obvazy. „Jeden měl obličej jako starej orangutan .. ."

„Najdeme je spolu," přerušil mě Chriss Brett „Za takovejch deset dnů jsme zpátky a pak se po nich poohlídneme."

Trhl jsem sebou a sykl. „Tak dlouho mě v posteli nikdo neudrží. Kdyby nebylo tamhletoho," otočil jsem oči na Josse McCoye, který stál u dveří jak přišel, „tak jsem se za nima pustil hned."

„Jo, nejvejš tak na vozejčku," hartusil Samuel. „A dost zábavy. Ráno se stejně probudíš s horečkou."

„Sakra, že já nemůžu s vámi," vztekal jsem se.

Samuel spěšně přešel ke mně. „A dost. Ven. Ven, vy tři, povídám. Přijďte si pro něj za tejden, nebo kdy chcete, ale pochybuju, že si ho rovnou odvedete. Tohle se mu tak honem nespraví." Postrkoval návštěvníky ke dveřím.

„Brzo se uzdrav, Tony," řekl Chriss Brett a vypadalo to, že se se mnou nerad loučí.

„Že tě to muselo potkat zrovna poslední večer," bručel spíš pro sebe Hank Flannagan a mračil se jako zamyšlený kůň, kterému se něco nelíbí.

„Ne abys mně tu sváděl Maggy, co tu nebudu," pokoušel se o žert Charlie McArtur. „Dopad bys stejně jako dnes."

„Dobře dojděte, kamarádi," řekl jsem a pozoroval, jak jeden po druhém mizí ve tmě.

Joss McCoy zabouchl dveře a zamnul si rukama. „Tak, to bychom měli. Jak se na to koukají, co myslíš?"

„Ty dva to spolkli, ale u Hanka Flannagana si zrovna jistej nejsem."

„No, já už si ho pohlídám, kdyby měl nějaký nápady."

„Mám ho v tom nechat?" zeptal se Samuel. „Kdyby se třeba ještě ráno přišli kouknout?"

„Ani za nic," vykřikl jsem. „Jsem napůl udušenej a horko je v tom jako v peci."

„Není třeba," řekl Joss McCoy. „Jsou vypravený na cestu, určitě vyrazí ještě za tmy a Hank Flannagan se ráno vrací do Edmontonu. A tenhle tam musí taky."

„Jak to," povídám,' „nebylo by lepší, kdybych na tebe počkal?"

„Ne. Tomáš tě potřebuje dole."

„Jestli bude zase chtít nějakou salonní práci, tak s tím u Kanadský jízdní

seknu," vztekal jsem se a trhal obvazy, které se Samuel pokoušel stáčet do roličky.

„Drž," řekl nevzrušeně a pokračoval v práci.

„Jen se neboj," uklidňoval mě Joss McCoy. „Pojedete si spolu pro ty tvý pejsky."

„Jen aby. A jak to zařídíme, aby mě nezahlíd Hank Flannagan?"

„Letíš dvojmístnou mašinkou, kterou nám na tuhle práci přidělili. A teď aby sis snad po tý rvačce odpočinul. Budeš spát tamhle vedle."

Joss se vypravoval ven a Samuel už zase brejlil do své knihy, šel jsem si tedy podle rozkazu lehnout a znovu jsem si jako už bezpočtukrát opakoval, že jsem si službu u Kanadské jízdní policie představoval jinak. Utěšovala mě jedině naděje, že se Joss McCoy nemýlí, když povídá o cestě na Sever, a že jeho informace jsou správné. Zima začínala a já se vracel do Edmontonu, od sněhu, daleko od všeho, na co jsem se těšil.

IV

Kabina dopravního letadla skřípala a vrzala ve švech a co chvíli se otřásala jako pes, kterému dlouho studeně prší do kožichu. Motor však běžel pravidelně a záda pilota Marka Mahona vyzařovala klid, jeho pohyby byly úsporné a jisté. Seděl jsem za ním na kraji lavice, která se táhla podél holé kovové stěny až daleko k ocasu, proti mně na podobné lavici Tomáš Lauren. Hned za mnou se krčili všichni moji psi, na krátko uvázaní k podélné železné tyči, s vyplašenýma očima a ohony svěšenými, a ostražitě a nejistě zvedali nohy, jako když cítí tu hrozivou prázdnotu pod tenkou podlahou. Stejně vypadala i smečka Tomáše Laurena. Kabinu vyplňovaly naše dvoje nízké saně potažené vpředu sobí kůží a pak už jen bedny a pytle a krabice a všelijaké balíky, na které čekali správci ve stanicích až nahoru k Aklaviku u Severního ledového moře, víc než tisíc kilometrů výš. Před chvilkou jsme se vznesli z jezera Athabaska, u něhož stojí pár nízkých srubů stanice Fort Chipewyan. Právě tam jsme naložili psy, saně a naše zásoby.

Teprve teď jsem si plně uvědomil celou změnu, i když jsem měl vlastně možnost sledovat ji už od rána, kdy jsme si potřásali s Markem Mahonem rukama na letišti v Edmontonu a nakrátko jsem ji před několika dny zažil v táboře Wabassi Lake. V parcích města ještě stála temná zeleň rododendronů, ale po chvilce letu už pod námi rychle postupoval podzim s pravidelnými žlutými plochami strnišť, černých čerstvě zoraných polí a zlatou hnědí vrb a olší podél řek a potoků. A pak se na krytých místech a severních svazích kopců zabělal první sníh, a jak jsme stále výš sledovali tok řeky Athabaska, nesčíslná jezera i jezírka postupně měnila tvář. Zamrzlá se leskla jinak než ta, která dosud nespoutal mráz a která si dosud zachovala svou modř, a čím dál jsme letěli, tím častěji se skrývala pod čerstvou pokrývkou sněhu, a pak už se dala spíš jen tušit podle hranice lesa a podrostu, který je obklopoval, a podle hlubokých zátok či lesnatých výběžků, zařezávajících se do oslnivé běli. A na jezeře Athabaska už Mark Mahone nechal podvozek zatažený a přistál na bytelných širokých lyžích, které dosedly na sníh jako do

prachové peřiny.

Opět jsem tedy viděl Fort Chipewyan, kde jsem před několika lety žil se strýcem Josefem Žižkou, zástupcem Společnosti Hudsonova zálivu, a čekal na dalšího Žížku, Antona, svého tátu, který se pustil na Sever za zvěří vydělat tolik, abychom se mohli vrátit domů do Smržová v toužebně vzpomínaném rovinatém koutě Čech, vroubeném v dálce Krkonošemi a Orlickými horami. A právě ve Fort Chipewyanu jsem těžce zranil Franka O'Briana, který, jak jsem vypravoval v hostinci U bílého jelena, na následky zranění zakrátko zemřel. Ten večer ve mně zůstává stále stejně silný. Ještě v noci jsem utekl, pustil jsem se v necelých devatenácti letech a bez zkušeností se saněmi a smečkou na Sever a tam jsem se ztratil, schoval. Teprve téměř po třech letech jsem se náhodou dověděl, že mě spravedlnost nestíhá. Přátelé dosvědčili, že jsem jednal v sebeobraně. Vrátil jsem se, ale břemeno viny za zmařený lidský život ze mne do smrti nikdo nesejme.

Vyhlížel jsem přes rameno Marka Mahona na zimní severní cestu, kterou tvoří Otročí řeka, spojující jezero Athabaska s Velkým Otročím jezerem a kraji ještě výš, po řece Mackenzie až k jejímu deltovitému ústí do Severního ledového moře.. Tu a tam se dole začernala drobounká čárečka a zdánlivě se nepohybovala. A přitom jsem věděl, že se tam žene smečka a za saněmi muž zahalený do kožešin a v lehoučkých mokasínech rázuje dlouhým pravidelným klusem, kterým se dají urazit neuvěřitelné vzdálenosti. A čárečka se rychle ztrácela vzadu, až zmizela. Prudce jsem zatoužil být už dole a zároveň jsem si vzpomněl, jak jsem stejnou cestou před několika málo roky v obráceném časovém rytmu prchal. Zatímco lovci cestují za dne, krčil jsem se někde v ústraní pod tenkým stanovým plátnem a ujížděl jen v noci, dál a dál do divočiny stále drsnější, hrozivější, hrozící. A přece jsem prošel, a nikdo tomu tenkrát nevěřil, všichni mě pokládali za mrtvého — a nakonec jsem si Sever zamiloval. Teď jsem se na něj díval shora, jako bych ho viděl prvně v životě a jako bych před pár dny nepodnikal podobnou cestu. Jenomže ta byla jiná, ve společnosti mužů, k nimž mě nic nepoutalo a z nichž někteří měli zjevně v úmyslu' kdovíjakou lumpárnu. Přítomnost Hanka Flannagana, Charlieho McArtura a Chrisse Bretta mi nedovolila radovat se z pohledu dolů, kde se mimoto objevoval sníh ještě jen místy a země se zatím zmrzle černala v očekávání bílého požehnání. A jak se — vlastně během krátké řádky hodin — proměnila.

Ve stanici Fort Smith jsme Marku Mahonovi pomohli vyložit náklad, a pak skokem do Fort Resolution při ústí Otročí řeky do Velkého Otročího jezera. A psi pokaždé, jakmile otevřenými dveřmi ucítili závan mrazivého čirého vzduchu, se div nezbláznili. V Hay Riveru se vše opakovalo a v další stanici, Fort Providence, jsem se opět setkal s nedůvěřivým, nebo spíš podezřívavým pohledem správce pana Harpera. Před čtyřmi měsíci, na sklonku minulé lovecké sezóny, jsme ~s indiánským chlapcem Nikipim a s panem baronem přivezli hromadu kožešin a pan baron si s panem Harperem, kterému dlouho musel sloužit jako otrok posledního řádu, vyrovnal účet způsobem, který pana Harpera ranil víc, než kdyby mu někdo umřel. Pan baron znal způsoby správce stanice a nenechal se ošidit ani o cent, takže pan Harper nevydělal nic do vlastní kapsy.

Pan Harper se tedy mračil a zároveň mu nešlo na rozum, jak si obyčejný lovec může dovolit cestovat letadlem, a když se dověděl, že jsem se zničehonic přes jediné léto stal členem Kanadské jízdní policie, s kterou už měl zřejmě co činit, docela se vyjevil a zřejmě byl přesvědčen, že se mu s Tomášem Laurenem jdeme po* dívat na jeho podezřelé kšeftíky. Pak nás zase viděl nastupovat do letadla a pookřál, a div nám nemával na rozloučenou.

Ve srubu správce stanice Fort Simpson, tam, kde z Velkého Otročího vytéká Otročí řeka pod jménem Mackenzie, jsme přespali. Jen jsem odvázal psy, skákali si navzájem přes hlavy, už aby byli venku z té rámusící příšery, padali na chlupaté rozježené čumáky, hned se skokem zvedali a rejdili kolem plni radosti z volného prostoru, sněhu, svobody a hlavně z bezpečné půdy pod nohama. Ráno za svítání mi dalo hodně práce, než jsem je zase naházel do hrozivě otevřené tlamy nestvůry, a Tomáš je hned vázal. Chňapali mu tesáky po nikách jako vzteklí čerti. S Tomášovými zvířaty tomu nebylo o nic lepší.

A pak už jsme zase letěli a pod námi ubíhala moje láska, na kilometry široká řeka Mackenzie, točila se mezi lesnatými srázy břehů, rozlévala se a zase zužovala, a nezadržitelně nás vedla svou ledovou cestou, pánovitě roztínající pevninu na dva díly.

Po celou dobu už z Edmontonu jsme skoro nemluvili. Byli bychom museli křičet, ale to nebyl hlavní důvod. Oba, Tomáš i já, jsme byli zajatci nedohledných končin Severozápadních kanadských teritorií, prostor větších nežli celá Evropa, končin, kde není nic než lesy, bílé pláně, kopce, řeky, jezera — tisíce jezer, a žádný z nás si bez nich nedovedl další život představit. I Tomáš vyhlížel dolů a v očích se mu zračilo totéž, co jsem v nich měl pravděpodobně sám, nedočkavá touha, po putování za saněmi, které v člověku vzbuzuje pocity ničím nezkaleného štěstí, pocity osvobozené od všeho, čím se kdy trápil, pocity naprosté volnosti a svobody. Život se zjednodušuje až k samému základu existence, myšlenky se rozlétají v souladu s čistotou neporušené bělosti k nekonečným obzorům pod vysoko vyklenutou modrou oblohou, a všeobjímající ticho umocňuje, co člověk vidí a cítí. A mrazivý čirý vzduch proudí do plic a do žil a člověku se zdá, že se vznáší.

Stanice Wrigly, Fort Norman, Norman Wells. Krátké zastávky plné dychtivosti, která jako by se na nás přenášela z našich hafanů. Už to bude, kluci, těšil jsem je, jak jsem byl zvyklý, česky, a Tomáš své smečce bručel cosi, co jim stavělo uši do kornoutů.

A potom Mark Mahone mávl rukou kamsi dopředu a my jsme beze slov věděli, že jsme u cíle cesty, v táboře náčelníka Unkataka, kterého jsem si vážil a s pocitem, že je mi prokazována nezasloužená čest, ho pokládal za svého přítele. Řeka se v těch místech v letním období rozlévala širokým obloukem na planinu, a jak Mark. Mahone nalétával k přistání, zahemžily se na prostranství mezi drobnými kuželovitými kupičkami černé tečky, které se rychle zvětšovaly.

Mark zaroloval až k pobřeží a přirozeně, že první, kdo mě chytil do náručí, jen se mé mokasíny dotkly sněhu, byl Noatak, a vzápětí mě strhl k zemi a důkladně mě

vyválel ve sněhu. Samozřejmě jsem mu jeho žertík oplatil.

„Necháte toho, kluci!" zahřměl nad námi hrdelní hlas. Česky. „Že na vás vezmu bič."

Vyletěl jsem, jako když mi vystřelí u samého ucha a vzápětí bych si byl dal pár pohlavků. Ale slyšet svou mateřštinu tak vysoko na Severu, mezi Indiány, s kým by to netrhlo? jenomže Beatrice mě nachytala, kdy se jí zachtělo, a moment překvapení jí při všech jejích žertech stoprocentně vždycky vyšel. Za těch pár měsíců, co se mnou a Noatakem žila v mém srubu, osvědčila, správnost tvrzení sester v misii, kde strávila několik let, že má nadání pro jazyky. Tolikrát mě slyšela pokřikovat na psy, až se těm několika větám naučila a mimoděk se snažila napodobit i můj hlas. ještě jsem si nestačil vytřást z rukávů a límce sníh a už se mnou cloumala.

„Ty jsi pořád ten stejnej blázen jako Noatak," smála se mi a po jejím obličeji, na Indiánku nezvykle pravidelném a hezkém, se rozlévalo neskrývané potěšení z opětovného shledání. A pak už k nám vážně a slavnostně přistoupil její muž, Ottanawa, dlouho mi potřásal rukou a pleskal mě po rameně. Oplácel jsem mu stejnou a nepřestávali jsme se ubezpečovat, jak se rádi vidíme Přitom jsem v tom nekonečnem vítání neviděl nic směšného, protože bylo opravdové a potěšeni skutečné. Potom si nás s Tomášem podávali další a další a celého tábora se zmocnilo radostné vzrušení, které se přeneslo i na nás.

„Náčelník Unkatak čekat Bílá vydra a Tomáš Lauren ve svůj stan," prohlásil Ottanawa, když vítání polevilo.

Tomáš se rozhlédl. „Nikde nevidím Dana Mortona. Kdepak se povaluje?"

„Až u náčelník," řekl trochu spěšně Ottanawa a otočil se.

Tomáš se zarazil,

„Co se stalo, Beatrice?" zeptal jsem se tiše.

„Všecko jedno po druhým," řekla a vykročila za Ottanawou.

Zachytil jsem Noatakův pohled, ale Noatak vzápětí uhnul očima a sevřel rty.

„Tady není něco v pořádku, Tomáši," řekl jsem. Tomáš Lauren jenom přikývl a zamračeně se vydal přes udusané prostranství.

Náčelníka Unkataka jsem viděl podruhé v životě, ale přivítal mě jako nejmilejšího syna a ten můj pocit přátelství se mi ani nezdál přehnaný. Při první návštěvě y jeho táboře jsem mu přinesl smutnou zvěst, že jeho přítel Robert, v jehož srubu jsem žil, zemřel. A ještě než se vzpamatoval z překvapení nad zprávou tak neočekávanou, dozvěděl se od lovce, který právě dorazil, že jeho dcera Beatrice onemocněla ve vzdáleném táboře, zachváceném chřipkou, a Noatak ji odváží do kraje, kde ležela Robertova a pak už moje chata.

To vše Unkatak v uvítací řeči připomněl a rozpovídal se i o tom, co jsem pro Indiány udělal, jako třeba o mé jízdě na pomoc Ottanawovým lidem v době, kdy mé omrzliny ještě zdaleka nebyly vyléčeny, což mělo za následek, že do smrti budu kulhat. A já nevěděl, kam se rozpaky podívat. Musel jsem však zachovat nehnutou tvář a hleděl jsem tedy do plamenů a snažil se neposlouchat.

Kolem hranice ve stanu potaženém sobími kůžemi nás na vrstvě kožešin sedělo

aspoň dvacet. Na své si přišel i Tomáš Lauren. I on dostal svůj díl chvály, v jeho případě jistě zasloužený. Unkatak se zmínil i o třech lumpech, kteří mě minulé zimy sledovali až z Fort Chipewyanu v mylném domnění, že jsem padl na zlato, a div mě neumořili hladem a žízní, aby ze mě neexistující tajemství dostali. Vzpomněl také na statečnost Nikipiho, pana barona, Ottanawy, Noataka a všech ostatních, kteří mi přijeli na pomoc. Jemnou narážkou zkritizoval Tomáše Laurena, že ty tři odvezl a nepřenechal je spravedlnosti Indiánů, jak žádal Ottanawa, a mě při pouhé představě, co by je bylo čekalo, znovu jako tenkrát za-trnulo v zádech.

Unkatakova řeč trvala nezvykle dlouho. Posledně se mi zdál mužem činu, bystrého postřehu a rychlých rozhodnutí. A nepřítelem zbytečného povídání. A po něm pronesli zdravici i Ottanawa a několik dalších mužů a Tomáš Lauren se začal ošívat. Ke svému údivu jsem si teprve teď uvědomil, že se rady starších" účastní i Beatrice, a to byla tak převratná událost, že mě div neporazila. Podle indiánských tradic a zákonů nemají v takových odlehlých krajích, jako je tento, ženy na shromáždění mužů co pohledávat. Jejich místo je u ohně, na němž připravují jídlo, u stahování zvěře a vydělávání kůží a u jiných prací, které jsou pro lovce nedůstojné. Beatrice sice seděla až u samé stěny, ale byla tu. Noatak si všiml mého údivu, přivřel spiklenecky jedno oko a mrkl na místo, kde seděl Ottanawa. Jako bych ho slyšel. Kdyby mohl promluvit, pronesl by určitě něco v tom smyslu, že Beatrice si vždycky prosadí svou a Ottanawa, přestože je skutečně statečný a chytrý muž, je vlastně pod pantoflem, aniž si to uvědomuje, protože na Beatrici zkrátka nestačí. A náčelník na svou dceru vždycky dal, vážil si vědomostí, které si přivezla z misií, a snažil se z nich vybrat to, co by jeho lidem prospělo.

Konečně došlo na Tomáše Laurena. Pronesl několik srdečných a upřímně míněných vět a spěšně předal slovo mně. Nemusel jsem se přetvařovat ani přehánět, když jsem říkal, jak rád všecky znovu vidím ve zdraví, a pak jsem rozvázal pytel, který jsem s sebou přinesl. Náčelník dostal pušku, vykládanou stříbrnými ornamenty, kterou mi pro něho dala Betty, žena strýce Josefa. Josef se sice kroutil, ale Betty nepovolila. Unkatak seděl, pušku v ruce jako svátost, a stále znovu se nechával ubezpečovat, že patří jemu.

Beatrici jsem po dlouhém váhání a vybírání koupil dlouhý náhrdelník z českých granátů, o kterých jsem jí za našeho společného pobytu tolik vykládal právě tak jako o mnoha jiných věcech, jež mě aspoň ve vzpomínkách vracely domů. Ottanawa dostal bubínkový revolver, pravý kolt s bedničkou nábojů, a byl nad ním u vytržení. Na Noataka jsem pamatoval s oboustrannou sekyrkou s rytou čepelí: I ostatní dostali nějakou maličkost a radosti bylo, jako když se dědeček vrátí z pouti a podělí rodinu.

Pak už Tomáš Lauren nevydržel. Otočil se celým tělem k náčelníkovi. „Ptal jsem se, kde je Dan Morton. Nikdo mi neodpověděl. Poví mi to můj přítel Unkatak?"

Náčelník několik minut hleděl před sebe, jako by rozvažoval, a pak se rozhovořil. „Dan Morton čekal na Bílou vydru, až převezme náš kraj." Vážně obkroužil paží obvod stanu. „Všichni jsme se radovali, že zákon bílejch mužů bude

u nás zastupovat Bílá vydra. Známe ho, víme, že nerozlišuje barvu kůže, ale činy. Vážili jsme si i Dana Mortona. Pro jeho spravedlivost mu naši říkají Muž rovnejch očí."

Tomáš Lauren si přehodil zkřížené nohy a naklonil se kupředu. Věděl, že teď konečně dochází Unkatak k věci.

„Severní lidi," navázal náčelník, „lidi z kmene Chilcotinu, najednou zmizeli. Naši lovci se s nima za minulých zim tu a tam setkávali. Nebojovali s nima. Naše loviště se nepřekrývala, žili jsme v míru. Letos je nikdo neviděl. Nemuselo to nic znamenat, mohli lovit někde výš, až dva z našich mužů přivezli mrtvýho Indiána. Chilcotina. Měl ránu tady a tady." Ukázal si na bok a lýtko levé nohy. „Střely z pušky. Dan Morton hned vyjel."

„Jak je to dlouho," zeptal se Tomáš Lauren, ještě než dozněl náčelníkův hlas.

„Sedm a jeden den."

„A jak daleko našli toho mrtvýho?"

„Jeden denní pochod."

Tomáš se zarazil a mlčky se mračil do plamenů. „Povězte mně o tom něco víc."

Unkatak mlčel, jako by řekl vše, co chtěl, a neměl co dodat. Slova se ujal Ottanawa.

„Nevědět víc," řekl tiše. Znovu jsem si uvědomil, že jen Beatrice tu mluví anglicky, i když nářečím. Unkatak tou podivnou směsí angličtiny a francouzštiny, kterou jsem se vyjadřoval i já i Tomáš a všichni lovci na Severu, ale přece jen do značné míry podle jakýchsi mluvnických pravidel, kdežto ostatní Indiáni se snaží pouze dorozumět, ať jejich řeč zní jakkoliv, a víc se nenamáhají.

„Nevědět vlastně nic," pokračoval Ottanawa, „ale Dan Morton myslet, to divná věc. Severní muži pryč, a když jeden přijet, on mrtvěj."

„Našli se Indiánovi psi? A saně?"

Ottanawa pouze zavrtěl hlavou. Nebylo slyšet nic jiného než tichý dech muže a praskání ohně.

Tomáš Lauren s pochopením pokyvoval. „Divný věc!, co? A Dan Morton už se měl podle všech předpokladů dávno vrátit. Je to tak?"

„Dva naši za ním, ale zase zpátky. Ztratit stopa. Padat sníh."

„Kde ji ztratili? Tam, kde jste našli toho mrtvýho?"

„Dál — o půl denní pochod."

„Na něco teda přišel," uvažoval Tomáš Lauren nahlas. „Nebo se chce porozhlídnout, jestli na lidi z kmene Chilcotinů přece jen někde nenarazí."

Ani Ottanawa už neodpovídal. Věděl jsem, co si všichni myslí. Dan Morton je na cestě dlouho, příliš dlouho, a kromě toho věděl, kdy přiletíme, a stejným letadlem se o den později měl vrátit na jih. I kdyby něco objevil, přijel by Tomáši Laurenovi podat hlášení, pokud by mu v tom něco nezabránilo.

Náčelník pokynul rukou a pak nastalo nové a pravé indiánské vítání. Návštěva na Severu se neobejde bez hromady jídla. Už jsem se' divil, že se nezačíná, Q to však* zřejmě byla podle Unkatakova názoru situace s Danem Mortonem vážnější, když kvůli ní odložil tak důležitý obřad. Najedli jsme se k prasknutí a ke stanu, kde

nás ubytovali, jsme se sotva dovlekli.

Noatak nás doprovodil a neustále se držel v mé blízkosti. Od doby, kdy mě nenáviděl tak, že se pokusil mě zabít, se naše vztahy od základu změnily. Tehdy, když , jsme společně s Beatrici žili po dobu její rekonvalescence v mé chatě, si ještě myslel, že Beatrici získá za ženu, a žárlil na každé slovo, které se mnou vyměnila. Několikrát jsme se poprali. Pak náhodný návštěvník, lovec, který se předčasně vracel do stanic, Ned Mallory, Beatrici unesl. Noatak si s ním chtěl věc vyrovnat podle pradávných zákonů svého lidu, a když jsem se pokoušel zasáhnout, Beatrice mi to nedovolila. A několik jejích krátkých vět způsobilo, že jsem opravdu cítil, že nemám právo zasáhnout. Ned se zachoval jako padouch a Noatakův čirý primitivní smysl pro čest, právo a spravedlnost mu umožňoval jenom jediné řešení. A přitom tragickou shodou okolností byl právě Ned Mallory onen člověk, který mi první pověděl, že už se nemusím skrývat. Nevěděl samozřejmě, že jsem to já, kdo udeřil jeho přítelíčka Franka O'Briana. Rozhodování, jestli mám připustit, aby Noatak s Nedem Mallorym naložil po svém, mi ulehčilo Nedovo vyprávění o vraždě dvou Indiánů, o níž jsem vykládal U bílého jelena. Ned tenhle Frankův kousek horlivě schvaloval, a dokonce se při vyprávění náramně bavil. A Noatak se potom přesvědčil, že o Beatrici neusiluju, jak se dlouho domníval, a pak se dověděl, jak jsem se zachoval, když mě Frank O'Brian napadl, začal se na mě dívat jinýma očima a nakonec jsme se spřátelili.

Na to vše jsem vzpomínal, když jsem se usazoval ve stanu a pozoroval Noatakovu mladou pružnou postavu a jasný upřímný pohled, z něhož stále ještě úplně nevyprchal výraz radosti, že jsme zase spolu. V mých očích asi Četl něco podobného.

Tomáš Lauren mě vytrhl z myšlenek. „Poslouchej," řekl Noatakovi, „kolik asi lidí měl kmen Chilcotinů?"

„Možná padesát, možná trochu víc — tahle odnož," odhadoval Noatak. „Oni asi tři nebo čtyři tábory. Stěhovat, kam sob a zvěř."

„A nemohli se doopravdy zatoulat výš na sever? Nebo někam jinam?"

Noatak chvíli přemýšlel. „Možná," připustil. „Ale oni stálej tábor u Medvědí hlava. Vždycky tam za čas vracet."

„Medvědí hlava," kývl Tomáš Lauren. „Vím, kde to je. Ale i kdyby se Dan Morton pustil až tam, už dávno se moh vrátit." Mrkl na Noataka, ale Indián mlčel.

„Nedá se nic dělat, kamaráde," otočil se Tomáš ke mně. „Musíme se tam podívat."

Venku se ozývali psi, které Indiáni během našeho jednání u náčelníka i se saněmi a zásobami vyložili z letadla.

„Ráno jedem," řekl Tomáš Lauren a položil se na ko-y, které ve vysoké vrstvě vyplňovaly celou plochu stanu.

„Co Nikipi s panem baronem?" zeptal jsem se Noataka. „Mluvil jsi s nimi?"

„Noatak tam, jak první sníh. Beatrice poslat." Najednou se zachechtal starým známým způsobem. „Beatrice teď skoro jako náčelník. Unkatak naslouchat, co ona povídat, a Ottanawa skoro pořád hlava nahoru a dolů." Několikrát naznačil

přikývnutí.

„A ty máš, ty uličníku, radost, že sis ji nevzal za ženu ty, vid? Nebo vlastně, že si ona nevybrala tebe."

Noatak potutelně vzhlédl. „Noatak s Betarice dobrej přítel," řekl spokojeně. „Když ona něco chtít, ona požádat." Tím zřejmě naznačoval, že v postavení manželky by asi Beatrice postupovala poněkud jinak. „Ale ona dobrá hlava," pospíšil si Noatak. „Náš kmen teď dobrej život."

„To si myslím," řekl jsem a byl jsem o správnosti jeho názoru skutečně přesvědčen.

„Ona povídat, Noatak navštívit chata Bílá vydra, jestli Mittinaki a Nikipi v pořádku. Oba moc v pořádku, moc dobrá nálada, jak prodat kožešiny. Nikipi velkej loveckej okruh po starej Robert, Mittinaki malej a vařit dobrý, jídlo."

Jen to vyřkl, sběhly se mi sliny, přestože jsem právě bohatě pojedl. Pan baron, původním indiánským jménem Mittinaki, strávil dlouhá léta v misii a naučil se tam báječně vařit. Prohlašoval, že je Francouz a jako takový přece musí mít taje kuchařského umění vrozeny. Jeho otec prý byl opravdický francouzský baron.

Když mi to tajemství prvně s neskrývanou pýchou prozradil, říkal jsem si, že pokud má nějakého bílého předka, byl jím někdo před několika generacemi. Pan baron, jak ho pojmenoval pan Harper, měl nejindiánštější tvář, jakou jsem kdy viděl. A v kuchyni dokázal úplné zázraky. A byl vždycky znovu dojat téměř k slzám, když jsem jeho výtvory patřičně ocenil.

„Oba moc vzpomínat na Bílá vydra. Oni věřit, že Bílá vydra vrátit a zase s nima žít v chata starej Robert. Mittinaki povídat, že Bílá vydra bez Sever a pes mrtvěj muž. A že určitě pořád v nose a na jazyk, co Mittinaki vařit, a to ho přitáhnout." Noatak hlasitě zamlaskal a mával si dlaněmi u uší. „Já poznat — ó jé, moc poznat, a když chtít vstát od stůl, já slabý noha."

S pochopením jsem přikyvoval a pak jsem si vzpomněl, že cosi podobného o Severu a o psech ml řekl i Napoleon, Indián, příbuzný Betty Webbsove, který vzhledem ke svému křehkému zdraví musel žít v Edmontonu, ale právě tak jako Betty, poloviční Indiánka, nikdy nepřestal toužit po dalekých, studených, bílých pláních.

Natáhl jsem se taky. Mlčky jsme leželi a dívali se na otvor ve vrcholku stanu několik metrů nad námi, jímž vycházel kouř.

„Teď aby ses roztrh," řekl jsem, když Tomáš nejevil jedinou známku chuti do debaty. „A já ti vlastně nejsem k ničemu. Tamto ve Wabassi Lake jsem nedodělal a tady je nová záhada."

Tomáš se zavrtěl, převalil se na bok a sáhl po brašně. Sedl jsem si a přihlížel, jak rozkládá podrobnou mapu Severozápadních teritorií, stejnou, jakou jsem měl v torbě i já. Hleděl do ní skoro nepřítomně, dlouho a velice tiše.

„Schválně, že vím, nač myslíš," povídám. „Napadá tě, jestli by ty dvě věci nějakou náhodou nemohly souviset."

Tomáš neodpovídal. Sledoval jsem jeho prst, putující přes řeky, kopce a jezera a druhý, který zůstával na jednom místě.

„Ale nebyla by to, až moc velká náhoda?" dodal jsem.

„Člověče" promluvil konečně Tomáš Lauren, „on to nemusí být zrovna marnej nápad. Když si dáme některý věci dohromady ... Koukni se. Tady někde ztratili stopu Dana Mortona. A tohle je Wabassi Lake. Řekněme, že by Chriss Brett vyrazil s partou tímhle směrem. Odhadoval jsi. cestu na pět dnů pomalýho pochodu. Se saněma jedou psovodi a ostatní pěšky, moc rychle teda postupovat nemůžou."

„Tak dvacet pětadvacet kilometrů denně, podle terénu, víc určitě ne," přisvědčil jsem a jeho úvahy mně ani nepřipadaly tak přitažené za vlasy, jak by se na první pohled mohlo zdát. „Chlapi nejsou většinou žádný slečinky, ale na Severu z nich bylo jenom pár, jak jsem tak' koukal."

„Takže dohromady sto kilometrů nebo o něco málo víc. Dan Morton ujel odsud zhruba sedmdesát." Tomáš Lauren vyznačil dvě sbíhající se přímky a pak zaryl ukazovák do určitého bodu. „Tady někde ... A trochu výš jsou loviště Chilcotinů."

„Vypadá to, že takhle by to hrálo," povídám, „až na to, že vycházíme jenom z domněnek. Chriss s těma lidma mohli jít úplně jiným směrem."

Tomáš Lauren pozorně složil mapu, pleskal jí o dlaň druhé ruky a mračil se na ni. „Tam je hlídá Joss McCoy," řekl potom. „My musíme najít Dana Mortona."

„To ale mění celou situaci," namítl jsem. Původně jsem měl od Dana Mortona převzít, jak už řekl náčelník Unkatak, tenhle kraj, rozlohou větší než polovina Čech, a Dan se měl přemístit níž na jih. Když jsem se druhý den po divadýlku ve Wabassi Lake vrátil do Edmontonu, dlouho jsme společně s příslušníky místního policejního sboru rozvažovali, jak postupovat dál. „Zpátky do Wabassi Lake tě nepustím," řekl mi při té příležitosti Tomáš Lauren. „Hank Flannagan není pitomec a už mu možná něco dochází. A jestli třeba ještě nechytil vítr, ty dva tě po návratu budou hledat a nenajdou. Co myslíš, že je napadne? A já nechci, aby tě tam našli, Flannagan by jim moh našeptat všelijaký nápady. Samuel sice ví, co jim napovídat, ale to ještě neznamená, že mu uvěří. Kdepak, tam pro tebe není zdrávo."

Nakonec padlo rozhodnutí, že do Wabassi Lake se přemístí jiný člen Kanadské jízdní a počká na návrat Josse McCoye. Společně předají zprávu dolů a zařídí se podle dalších rozkazů. A Tomáš Lauren zatím poletí se mnou za Danem Mortonem a pak se se saněmi pustí sám k Wabassi Lake a při cestě vyřídí ještě několik záležitostí, které už měl dávno v plánu.

„Jo, to mění situaci od základu," přikývl. „Noataku, napíšu dopis a ty ho zejtra předáš pilotovi, až poletí zpátky. On už bude vědět, co s ním."

Noatak chvilku mlčel. „Noatak ne s Tomáš Lauren a Bílá vydra na cesta? Lepší znát kraj..."

„Já vím, ale pojedeme sami."

Noatak zklamaně pokrčil rameny, ale nepřestával To^ maše pozorovat, jestli se snad přece jen nerozmyslí.

„Ne, vážně, Noataku," řekl Tomáš. „Je doba lovu a potřebujete každýho zdravýho muže. Však my se ještě uvidíme. Jenom mně pověz, kde vaši lovci našli toho mrtvýho." Vytáhl z brašny blok a tužku.

Noatak krčil nos a svíral rty jako při přetěžké robotě a ryl do papíru. Před očima nám vznikala jakási osobitá mapa, sice hrubá a spíš obrázková, ale jistě naprosto přesná. Měl jsem už možnost poznat Noatakův smysl pro směr a vzdálenosti. Navíc nezapomněl zdůraznit a ještě slovně doplnit výrazné orientační body. Byl jsem si jist, že nezabloudíme.

„Výborně, jako bych tu cestu viděl před sebou," chválil Tomáš Lauren Noatakovo dílo. Chvíli nákres studoval ve zřejmé snaze uhádnout, kde asi nejspíš se může nacházet Dan Morton. Jeho slova mou domněnku potvrdila. „Podíváme se tady do těch kopců okolo. Čert ví, co vyčmuchal..." Mluvil normálním lehkým tónem, ale v koutcích očí se mu usadil starostlivý stín a už neodcházel.

V

Na vysokém inkoustovém nebi se ještě studeně třepetaly hvězdy a mráz stál proti nám jako čerstvě nabroušená čepel nože, a psi už kňučeli nedočkavostí a opírali se do postraňků, div je nepotrhali. A představy z letadla se splnily, jenomže skutečnost byla mnohem, mnohem silnější.

Dvoje saně se houpaly na povlovných závějích, utlučených větry jako mlat. Sněžnice zůstaly zastrčeny mezi ranci na saních. O to lehčeji se nám běželo v lehkých mokasínech, lehčích než dívčí taneční střevíčky. Skluz-nice tiše šustily na umrzlém, slabě jiskřícím sněhu, a všude kolem panoval klid a mír svěžího předjitřního času. Pláštěnky ze sobích kůží se nám nadouvaly slabým větříkem, který foukal proti nám. Konečně jsme tedy byli na cestě. Zdálo se mi, že si to musím stále opakovat, abych uvěřil. Sever nás přijal do své obrovité otevřené náruče jako přísná a zároveň laskavá máma, které se vrátily děti. A pak se obloha postupně pro-světlovala a hvězdy se ztrácely jedna za druhou, jako by se propadaly někam dál na druhou stranu nebeské klenby, a zůstaly jen ty nejvytrvalejší. A když jsme vyjeli na vrcholek holého kopce, slunce pojednou vystrčilo zářivý oblouček nad obzor a ukázalo nám úchvatné panorama vršků, lesů a proláklin s čistou neporušenou bělí sněhové pokrývky. Oslněné oči se přivírá před pronikavým třpytem tisíců drobounkých drahokamů, přivíraly se, ale nemohly se nabažit.

V polovině dopoledne jsme nakrátko zastavili, pojedli, nakrmili psy a zase pokračovali v rychlém tempu dál. Urazili jsme toho dne jistě šedesát sedmdesát kilometrů.

Jako bychom se domluvili, nepostavili jsme stany. Právě tak jako před rokem, chtěl jsem strávit první noc v divočině pod oblohou, a Tomáš Lauren měl zřejmě podobnou touhu. Dlouho jsme seděli u táboráku, pozorovali stokrát viděnou a stále stejně novou kouzelnou proměnu hořícího dřeva v žhnoucí uhlíky, které zbělely, na okraji ohniště rychle šedly a pak zčernaly. Šlehající plameny osvětlovaly malý kruh života uprostřed pustiny, v němž se choulilo deset psů a pohodlně se povalovali dva muži, kteří k dorozumění nepotřebovali slov. Sytí a blažení jsme odpočívali na kožešinách, podestlaných čerstvým voňavým chvojím, a teprve když jsme zalézali do spacích pytlů, řekl Tomáš spokojeně, jako by zároveň myslel na

něco jiného: „Zejtra dopoledne se můžeme dostat tam, co našli mrtvýho Indiána." A přetáhl si cíp spacího pytle přes hlavu.

Dva dny jsme se pak potloukali kolem, vyjížděli na nejvýš položená místa, hledali v jasném vzduchu sloupek kouře a na vhodných krytých planinách v závětří pátrali po případných zbytcích ohniště. Ale nikde nic. Ani stopa, že by tudy před nějakým časem někdo vedl saně.

Třetího dne jsme z vrcholku kopce znovu dokolečka obhlíželi krajinu a Tomáš s dalekohledem na očích sebou najednou trhl. „Tamhle někdo jede," skoro vykřikl a v hlase se mu ozvala naděje. Potvrdil mi tím, že má o Dana Mortona stále větší starost.

Zakrátko jsme saně viděli pouhýma očima. Tomáš Lauren stál bez pohnutí a jako už tolikrát mi nachýlenou hlavou s pohledem zpod obočí připomínal dravého ptáka, který z výšky vyhlíží kořist. Pak pobídl psy a rozjel se dolu.

Mírné vlny krajiny nám vždycky na okamžik zakryly výhled, a vzdálené saně jako by se propadly do země, ale pokaždé se potom objevily blíž. Muž nás už zahlédl a několikrát zamával. A pak jsme v údivu přihlíželi, jak Noatak nemilosrdně pobízí svou smečku a práská bičem, jako by šlo o život. Doběhl uřícený a z čela zpod čepice se mu řinul pot v celých potocích. Ze psů se jenom kouřilo, a když je trhnutím opratí i saní zastavil, padli jako mrtví.

„Chceš je uštvat?" zahulákal Tomáš Lauren a prohlížel si ubohá hubená zvířata, která tu ležela se zavřenýma očima. Jazyky jim bezvládně visely z mord a jedině pára u čenichů a rychle se nadouvající a propadající boky svědčily, že žijí.

„Člověk vydržet, pes vydržet," vypravil ze sebe Noatak a tím krátce vyjádřil svůj vztah ke psům. A nejen svůj. Indiánští psi jsou snad nejubožejší tvorové pod sluncem. V zimě dostávají jen tolik žrádla, aby byli k užitku, ať už k tahu nebo k jídlu. V létě se o sebe musí starat sami.

„Co tě tak žene?" Tomáš Lauren se na Noataka viditelně zlobil. Neměl sice tak kamarádský vztah ke svým psům jako já, ale byli pro něho příslušníky tábora, členy toho malého společenství, které se probijí nehostinnou divočinou a jen dokonalou souhrou a vzájemnými ohledy může projít.

„Vy za Noatak," řekl Indián, práskl psům bičem kolem uší a vyrazil dlouhý pokřik. Zvířata se rázem postavila a zabrala. Noatak zamířil přes mělké údolí k lesíku.

„Noatak hlad," řekl, jen jsme zajeli mezi stromy. „Celej den a celá noc na cesta. Skoro nejíst." A nedostali jsme z něho slovo, dokud nehořel oheň a plameny neolizovaly kus již na pohled chutné sobí pečínky. Pak si vyzul provlhlé mokasíny a natáhl se vedle ohně. Vypadal skutečně vyčerpaně.

„Tak už začni," nakonec se skoro utrhl Tomáš Lauren. „Nadarmo se neženeš jako blázen." Trochu jsem se podivil. To bylo poprvé, co jsem Tomáše znal, že ztrácel nervy. Měl o Dana Mortona zřejmě větší strach, než celou dobu dával najevo, a předpokládal, že právě jeho se zpráva týká.

„Už—už," uklidňoval Tomáše Noatak. „Přijet Indián. Oči jako sněžná sova. On z kmen Severních lidí. V jejich kraj zlý duchové. On vidět."

„Co to plácáš za nesmysly? Jaký duchové?"

Noatak pozorně otáčel větví, na níž měl napíchnuté maso, a zároveň obracel ryby pro psy, které se rozehřívaly u ohně. „On vidět," tvrdil, jako by ty duchy sám potkal.

„Víš co, zkus to hezky od začátku," řekl Tomáš Lauren trpělivě a tónem hlasu se omlouval za předešlý výbuch. „Ten Indián teda přijel, a co dál?"

„Oni dva. Oni k nám pro pomoc. Jejich lidi vyjíždět na lov a už se nevracet. Už od loňská zima. Letos přes třicet muž pryč. Lovci se nevrátit s maso, v tábor hlad."

„No dobře, a co ty dva?"

„Sesikinaga, on vzadu. Tak padesát délka saně, říkat. On vidět. Muž před ním okolo lesa. Najednou on na zem a první pes na zem a po sněhu mžik jako lasice mezi strom. Zmizet i se saně." Noatak prudce máchl rukou od těla. „Sst — a pryč. Duch sebrat." V ocích se mu objevil utajovaný výraz posvátné hrůzy.

„Teda, Noataku, u tebe bych nejmíň čekal, že budeš věřit na takový hlouposti," povídám.

„Sesikinaga vidět. Muž, pes, saně, všecko pryč, co zavřít a otevřít oči."

„Co k tomu říkali Unkatak a Beatrice?"

Krátce po mně mžikl. „Náčelník — on přemýšlet. Beatrice povídat žádnej duch. Jen člověk. Pokaždý."

„Taky že jo," řekl Tomáš Lauren. „V každým případě je dobře, žes přijel. Ale jak to, že ten Sesikinaga ujel?"

„To je fakt," neodpustil sem si malý rýpanec. „Jak je možný, že ho duchové taky nesebrali?"

„On skok do lesa a tam schovat. Psy taky. Až do noc a pak v jeden běh až k nám. Dva psi cestou mrtvý."

„Ze by duchové neměli čich?" povídám a Noatak se po mně ohnal.

„Víš, kde se to stalo?" zeptal se Tomáš Lauren.

„Sesikinaga vypravovat krajina. Noatak najít."

„Co, ty chceš jet s námi?" povídám. „Přes ty duchy?"

Zatvářil se dotčeně, ale hned se ovládl. „Noatak neříkat duch je — duch není. Bílá vydra jede. Tomáš Lauren jede, Noatak taky jede. Možná potřeba víc muž."

Nechtě jsem se musel podivovat jeho odvaze a trochu jsem se zastyděl. Jako většina Indiánů tady výš na Severu věřil v nadpřirozené bytosti, a přesto chtěl s námi.„Nic ve zlým, kamaráde," snažil jsem se ho usmířit. „Vždycky jsem věděl, že jsi chlapík, co nemá strach."

Rozuměl mému pokusu o omluvu, zamrkal a vzápětí uhnul pohledem. „Strach nebo ne strach, Noatak jede."

Už jsme c tom nemluvili a hned po jídle jsme se zvedli. Noatak se svými psy klusal první. Zvířata zabírala, jako by za sebou neměla dalekou cestu ve vražedném tempu. Večer jsme se utábořili v mělké strži pod vysokou příkrou strání, hustě porostlou lesem.

„My už blízko," řekl Noatak. „Malej oheň a suchý dřevo."

„Takže si přeci jenom myslíš, že ty duchové nosí kalhoty a kazajky," ušklíbl se

Tomáš Lauren a dobromyslně poplácal Noataka po zádech. Zdálo se, že teď, když se snad už blížíme k místu, které nám může něco vysvětlit, případně pomoci najít Dana Mortona, je klidnější.

„Možná," odpověděl Noatak krátce a věnoval se své práci.Než jsme připravili jídlo, vytrhal jsem, psům hrudky zmrzlého sněhu mezi prsty. Všiml jsem si, že někteří zanechávají na sněhu drobné krvavé stopy. Drželi trpně a pak si dlouho vylizovali rány. „Jak jsi nás našel, Noataku?" zeptal jsem se.

„Tomáš Lauren říkat, vy koukat tady ty kopce," řekl a rozkládal spací pytel. Vsoukal se dovnitř a ve chvilce spal.

„Je to stejně pašák, tenhle mládence," brouka! Tomáš Lauren spokojeně a brzy následoval Noatakova přikladu.

Ráno nás Noatak zavedl k potoku, jehož řečištěm, které se zařezávalo hluboko do terénu, jsme se pustili dál. Břehy i krajina za nimi byly hustě porostlé lesem, kterým bychom se těžko prodírali. Co chvíli jsme obchází vodou ohlazené balvany, překonávali ledové bariéry a prahy, šplhali přes zamrzlé vodopády nebo se prodírali skulinami mezi vystupujícími skalisky, místy jsme museli nahoru na břeh a zase sjížděli dolů. Byla to krkolomná jízda. Dřeli jsme se tak hodinu po hodině, vzpírali saně, aby se nezvrhly, až nám praskalo ve hřbetech, a Noatak stále vpředu a jeho tempo nás pohánělo. Najednou zastavil. Když jsme ho dohonili, ukázal nad sebe na zvláštní úkaz. Z vysokého břehu trčelo nad řečiště cosi, co nepatřilo ke krajině. Zajistili jsme psy a opatrně se pustili do svahu. A pak jsme se zblízka dívali na spodek téměř zavátých saní. Vyškrábali jsme se nahoru na břeh a dali se do práce. Tomáš Lauren smetal ze saní předloktím sníh, kopal do přimrzlých lyžin a pak oškraboval loveckým nožem led. Saně tu stál jistě už dlouho. Byly prázdné. Noatak, který zatím hrabal ve sněhu před saněmi, slabě vykřikl a hmoždil se zavátými zledovatělými postroji. Byly zčásti přeřezané. Zanedlouho se objevil mrtvý pes. Noatak přiklekl a pak mu ukázal na hlavu. Pes měl mezi očima malou dírku, okolo níž se rýsoval kroužek zaschlé zčernalé krve.

„To pes od Indián," řekl Noatak. „Jenom jeden. Saně taky Indián." Zvedl se a obcházel kolem, píchal do sněhu větví, ale už nic neobjevil.

„Pojďte se podívat," volal Tomáš Lauren od saní. „Tadyhle ty štěpiny nejsou nic jinýho než stopy po kulkách, nebo jsem slepej."

Našli jsme jich několik.

„Někdo střílet po člověk a pes, co u ty saně," řekl Noatak. „Zlej duch nestřílet." Ostražitě se rozhlédl.

„A my už jsme teda v rajónu těch duchů," dodal Tomáš Lauren a zvedl hlavu. „Byl bych pro to, nechat naše saně dole a pokusit se vyškrábat- na ten kopec."

„Lepší se nejdřív rozhlídnout, než někam strčit nos," přikývl Noatak.

Vykročili jsme vzhůru, ale cesta se ukázala nesnadnější, než se zpočátku zdála. Chytali jsme se křoví a kmenů jedlí a nízkých borovic a krok za krokem se vytahovali stále prudším a místy téměř neschůdným svahem. Trvalo nám víc než hodinu, než jsme konečně dosáhli vrcholku. Sotva jsme popadali dech, přestože

jsme několikrát odpočívali.

„Tam,", ukázal Noatak ke skupině mrazem rozpukaných skalisek, která trčela na hřebeni jako zbytky hradeb a místy vystupovala nad vrcholky pokroucených, vichřicemi odrbaných borovic.

Po vysilujícím šplhání nás čekal skoro horolezecký výstup, kdy bylo nutno dávat pozor na každé šlápnutí, ale i ten jsme překonali a konečně se krčili nahoře. Pomalu jsme vystrčili hlavy. Kraj se kolem nás rozkládal doširoka, do dálky se táhly vlny lesů, bílých ploch a kopců. Zvedli jsme s Tomášem k očím dalekohledy.

„Kouř," tiše pronesl Noatak a natáhl paži. Namířili jsme dalekohledy směrem, kterým ukazoval, na špičatý vrcholek kopce mnohem vyššího, než na jakém jsme stáli. Ze skupiny stromů, nebo spíš jen vyšší kleče, stoupal k modrému nebi tenounký bílý proužek, pouhým okem téměř neviditelný.

„Že by se někdo utáboří zrovna tam?" broukal si spíš pro sebe Tomáš Lauren. Věděl jsem, že i když o něm už nemluví, myslí stále na Dana Mortona.

Po předchozí námaze se do mne dala zima. Na zádech mi mrzl pot. Foukal sice jen slabý větřík, ale studil pořádně, a mrzlo, že zábly i oči.

„Někdo by měl jít dolů k saním," řekl Tomáš Lauren s dalekohledem stále na očích. „Já tu zatím počkám." „Já to taky vydržím," povídám.

„Nejde o zimu, ale něco se mně tady nelíbí. A přijít o psy by v tyhle chvíli nebylo zrovna k popukám."

„Noatak dolů," řekl Indián. „Najít dobrý místo na tábor. Za chvíli tma. Dneska radši moc málo oheň." Sesmykl se po skále jako had a uháněl ze stráně, jen za ním sníh odletoval.

Dřepěli jsme nahoře ještě dobrou půlhodinu a pak jsme oba současně vydechli. Na krajinu se začalo ukládat šero a z míst, odkud stoupal dým, se vynořila drobná silueta, proti nebi jasně patrná. Bylo vidět, že člověk má přes záda přehozenou pušku. Pomalu a pohodlně jako na procházce sestupoval dolů a co chvíli nám mizel tam, kde navzdory větrům se přece jen udržela skupinka rozčepýřených borovic, a znovu se objevil. V polovině svahu se ztratil za hřebenem a už se neukázal. Tomáš Lauren jenom zklamaně zavrtěl hlavou, ale jeho napětí zjevně vzrostlo. Dana Mortona jsme nenašli, ale objevilo se jiné tajemství.

Noatak už na nás čekal. Všichni psi byli zapraženi, a jak nás zvětřili, zvedli se. Zkřehle jsme se schoulili u malého ohýnku a pověděli Noatakovi novinku o muži s puškou. Jenom přikývl a zřejmě spěchal.

„Kousek tady dobrá cesta," pobízel nás. „My tam schovaný a blíž ke skalám nahoře."

Moc se nám nechtělo a právě dobrá cesta to taky nebyla, ale museli jsme uznat, že Noatak našel v našem postavení ideální tábořiště, pod skalním převisem, nebo spíš v jakési mělké jeskyni, která nás ze tří stran i shora chránila před větrem, ale hlavně před případnými pohledy těch, kdo by nás neměli vidět, dokud se nepřesvědčíme, co jsou zač. Před námi stála hradba lesa a stráň nad převisem pokrýval hustý podrost, v němž se kouř našeho ohně musí rozptýlit dřív, než se dostane na vrcholek.

Spali jsme po celodenní dřině jako mrtví, ale před svítáním jsme si už připravovali časnou snídani. A jen se začalo jasnit, dřepěli jsme na své vyhlídce. Netrvalo dlouho a na protějším kopci se ukázal muž s puškou.

Sledovali jsme ho dalekohledy. Kráčel opět pomalým tempem, rozhlížel se, a pak jsme.ho ztratili z dohledu a z vrcholku kopce vypluly bílé obláčky jako z malé sopky.

„Tak je to jasný," řekl Tomáš Lauren. „Hlídka. Z takový výšky musí vidět daleko, mnohem dál do kraje než my. Co tu ale hlídá?"

„Mě by spíš zajímalo, co je za tím hřebenem, kde má zřejmě tábor," povídám,

Noatak vyhlížel kamsi pod nás, nakláněl hlavu a sledoval pohledem les, který šplhal přes hluboké strže ke kopci s hlídkou, a na dlouhý hřbet protější stráně a něco si povídal, jako když si stále dokolečka opakuje básničku, kterou si chce dobře, zapamatovat. „Hlídka ale hloupá," řekl potom. „Každej Indián vidět z dálky kouř, když ne slepej."

„Jenom co zatápí," odpojoval Tomáš Lauren. „Teď právě není vidět skoro nic, ani dalekohledem."

„Já vidět," řekl Noatak. „Ale možná vidět proto, že vědět, kde hledat," připustil potom.

Vyšlo slunce a na vrcholku mezi stromy se cosi zablesklo. „On taky dlouhý oko," upozornil nás Noatak. „My moc neukazovat."

Měl pravdu. Člověk nad námi, vzdálený vzdušnou čarou přibližně tři čtyři kilometry, pátral dalekohledem po kraji.

Tomáš Lauren přisedl na bobek, jako by viděl všecko, co chtěl, a teď uvažuje, jak dál.

„Bílá vydra správný slovo," ozval se znovu Noatak. „Potřeba vědět, co je na druhá strana. Sníh tvrdej. Ne těžký dostat se, tam. Noatak vědět cesta."

Tomáš Lauren se po něm podíval. „Nebylo by lepší počkat na tmu?"

„Potom nic vidět. Ani cesta, ani nic," odporoval Noatak.

Tomáš ještě váhal, zvedl se a hleděl skulinou mezi skalisky, kam ukazoval Noatak. „Možná by to šlo," řekl potom. „Ale co když je těch hlídek víc?"

„Nikde žádnej kouř," tvrdil Noatak. „A já ztracenej tam dole. Dávat pozor."

„Tak běž," rozhodl se Tomáš Lauren. „Kdy myslíš, že tě máme čekat?"

„Do tma," řekl s určitostí Noatak.

„Ty běž taky dolů a připrav něco k jídlu," řekl mi Tomáš Lauren. „V poledne mě přijď vystřídat."

„Ty, Noataku, bud na sebe opatrnej," řekl jsem, když ozbrojen pouze sekyrkou a loveckým nožem odcházel z tábora.

Usmál se na mě, chytil mě jednou rukou kolem ramen a stiskl. „Ty přítel. Noatak ne nikdy přítel dělat bolest." Pak, jako by se trochu zastyděl, zašklebil se způsobem, který jsem tak dobře znal. „S kým ty poprat, když třeba mít chuť, kdyby Noatak nevrátit?"

„Jen toho nech, ty uličníku," povídám a Noatak se se smíchem rozběhl.

V poledne jsem se najedl, nakrmil všechny tři smečky, přistrčil na žhavé uhlíky jídlo pro Tomáše a s povzdechem začal šplhat nahoru. Než Tomáš rozhýbal ztuhlé údy, zaslechli jsme tenounký bzukot, který každou chvilkou sílil. Přikrčili jsme se a pak už se v dálce objevilo drobounké letadlo, zvětšovalo se, snášelo se níž, zakroužilo a zapadlo za hřeben, odkud se ráno vynořila hlídka. Tomáš Lauren jenom stáhl obočí.

„Nic se neděje," informoval mě, „ale radši se moc neukazuj. A s dalekohledem si dej pohov. Slunce jde protitobě."

Asi v polovině odpoledne znovu zahřměl motor a letadlo se vzneslo, postupně

nabíralo výšku a zamířilo směrem, odkud přilétlo. Jasně jsem viděl lyže na spodku trupu a na okamžik zahlédl i hlavu muže v kabině. A když se hlídač vydal na cestu dolů, udělal jsem totéž a spěchal k blahodárnému teplu. Tomáš zatím uvařil. Nalil jsem do sebe několik hrnků vařícího čaje a přilehl co nejblíž k ohni. Byl jsem prokřehlý do morku kostí, přestože odpoledne mráz trochu povolil.

„Bude padat sníh," řekl Tomáš Lauren. „Cítím to už od rána."

„Jen ať sníh radši ještě počká," povídám. „Noatak šel bez sněžnic."

„A pokud by padal jen málo něho zase přestal, podepsal by se a mohli bychom mít někoho na krku," doplnil mě Tomáš.

„To je fakt! Ten hlídač by řádku stop viděl zdaleka."

Zanedlouho se venku před slojí skutečně zabělalo a počaly se snášet Veliké roztřepané vločky. Seděli jsme přikrčeni u skály, příjemně ohřáté od ohně, a dívali se, jak chumelenice houstne a ztvrdlý ulehlý sníh se s neuvěřitelnou rychlostí pokrývá načechranou vrstvou.

Noatak dorazil asi za hodinu, bílý jako sněhulák. Stáhl si pláštěnku, vytřásl z ní sníh a promočené mokasíny přistrčil k ohni. „Tam víc bílej muž," řekl. „Velkej srub a u něj díra do skála. Žádnej Indián. Přiletět vzdušnej stroj."

„Viděli jsme. Zjistils, co tam dělají?"

„Nic dělat. Topit, z komína kouř celej den. V poledne a večer nosit do díra bedna. Někdy některej muž vyjít a zase do srub. Večer hlídka dolů a čtyři muži z díra a dva do díra."

„To jsem teda blázen," řekl Tomáš Lauren, ale pod čelem se mu zjevně líhla jakási myšlenka. „Myslíš, že bych se tam moh mrknout?"

„Ty všecko vidět. Zejtra. Já teď jíst a vyjet všecky. Dobrej čas." Ukázal na bílou záclonu, jejíž cípy v silicím .větru občas zavlály až k nám.

Tomáš nedůvěřivě vzhlédl. „Není to trochu nebezpečný — utábořit se tak blízko?"

„Dobrý místo, jako tady," ubezpečoval ho Noatak. „Stopa do rána pryč a pak my jim rovnou za krkem a oni nic vědět."

Pokukoval jsem ven a velkou radost z výletu sněhovou metelicí jsem neměl. „Jak chceš najít cestu?" zeptal jsem se.

„Noatak znát," kývl na mě povzbudivě a ušklíbl se, „Nebo Bílá vydra bát sníh? Dřív nebát. Noatak nepamatovat."

„Přestaň," řekl jsem, „nebo začnu s těma tvejma duchama." Noatak se šklebil stále víc. Raději jsem začal skládat a netrvalo dlouho a opouštěli jsme svůj přívětivý úkryt.

Sestup byl krutý pro nás i pro zvířata, ale nebyl ničím proti tomu, co jsme zažívali jen o málo později. Noatak nás vedl přes hluboké strže, jež jsme se pokoušeli sjíždět šikmo po příkrých úbočích, ale spíš jsme se vždycky s malou sněhovou lavinou sesuli bokem dolů, na druhé straně zase vzhůru, a strž šla za strží, jak je jarní bystřiny za věky vyhlodaly ve skalách, a my jsme se zase pachtili u bočnic a vší silou je podpírali, aby se saně nezřítily. Psi klouzali a vzpouzeli se pokračovat, my jsme se snažili postupovat v co největší tichosti. Viditelnost byla

nejvýš deset kroků, obvykle méně. A snili padal a padal a znesnadňoval nám cestu víc a víc. A pak už jsme byli umoření k smrti a co chvíli jsme odpočívali. Noatak však spěchal a brzy nás zase pobízel dál, i když i na něm se projevovaly známky vyčerpání. lak jsme se tloukli bílou tmou skoro do rána. Když dal Noatak povel k zastavení, připadal jsem si jako ve snu. Způsobila to nejen únava, pro niž jsem sotva držel otevřené oči, ale i prostředí. Ocitli jsme se v podobné poloviční jeskyni, z jaké jsme před jakousi nekonečnou dobou vyjeli, a kdyby se na zemi černaly zbytky ohniště, byl bych podezříval Noataka, že si z nás krutě vystřelil. Zatáhli jsme saně pod převis a padlí, upocení a upachtění, a nikomu z nás se nechtělo zvedat. Jen jsme na sebe natahali kožešinové přikrývky a opřeni o skálu podřimovali. A zároveň jsme spíš mimoděk sledovali, jak se znenáhla rodí nový den. A sníh se sypal snad hustěji než v noci a beze zbytku zakrýval hluboké brázdy, které jsme za sebou nechali.

„Budem tu moct topit?" zeptal se v polospánku Tomáš.

„Topit jako tam," přikývl Noatak. „Nad námi les, vysoko jenom stráň a stromy. A shora přes vrcholek vidět na tábor bílej muž i na druhá strana — do kraj. Přes tábor koukat na kopec s kouř."

„A co když nás tu zahlídnou?"

„Nezahlídnout. My tady v hlubokej dlouhej dolík, na obě strana stráň, nikdo sem nechodit. Moc špatná cesta. Ty ráno vidět, až my nahoru."

Vyrazili jsme však až po obědě. Když se rozednilo nasbírali jsme v okolí suché větve, rozdělali malý oheň a jedli, hřáli se, pospávali a zase jedli, a chumelenice se sice zmírnila, ale sněžit nepřestalo. Naše stopy zmizely tak dokonale, že bych sám nevěřil, že jsme před několika hodinami byli venku.

Zdálo se, že stráň nikdy neskončí, spíš jako by se nad námi se svým protějškem uzavírala. Průrva, po jejímž dnu jsme šplhali, byla tak úzká, že jsme nad sebou nezahlédli ani proužek oblohy. Výstup byl příkřejší než k naši předešlé skalní rozhledně. Brodili jsme se sněhem místy až po pás, padali, sjížděli po břiše těch pár metrů, které jsme předtím pracně uradili, a chytali se všeho, co jsme měli na dosah. Ale přece jen jsme postupovali a konečně se blížili k vrcholku a stromy začaly řídnout. Noatak uhnul stranou s takovou samozřejmostí, jako kdyby tu byl doma. Chviličku jsme si vydechli a pak šlapali podél nízkého skalnatého valu, na němž se neudržela jediná vločka. Vypadal proti okolní běli a šedé obloze naze, skoro strašidelně. Místy, kde se skála snižovala, postupovali jsme podle Noatakova příkladu v předklon nu, ale stále bylo lepší lézt třeba po kolenou, ale téměř po rovině, než ten krkolomný výstup. Pořád jsem ještě sotva popadal dech.

Noatak se zastavil a otočil se k nám. „Tady," ukázal a v tom okamžiku mi připadal trochu jako průvodce cizinců, upozorňující na obzvláštní zajímavost. Hlavu držel hrdě vztyčenou.

Opatrně jsme se napřímili. Dobrých padesát metrů pod námi se rozkládalo téměř kulaté údolí a u paty skalnatého srázu vpravo od nás stála chata sroubená z mohutných klád, na severské podmínky nezvykle dlouhá a široká.

„Hlídka nás teď nevidět," řekl Noatak. A skutečně. Před pohledem z protějšího

kopce nás kryl skalní výstupek podobný obrovitému zahnutému zobáku.

„Vy otočit," vyzval nás Noatak. Čekalo nás další překvapení. Viděli jsme přes širokou prudce klesající mýtinu daleko do holého plochého kraje hluboko pod námi, který až v dálce uzavíral oblouk lesa, táhnoucího se pak v mírných vlnách až k obzoru.

Noatak se konečně dočkal pochvaly, o kterou si už chvíli přímo říkal, ale kterou si taky doopravdy zasloužil. „Teda, člověče, ty jseš poklad," řekl s uznáním Tomáš Lauren.

„Já vědět, já poklad," maskoval potěšení Noatak, usmíval se od ucha k uchu, ale nepodařilo se mu zakrýt, jak' ho Tomášova pochvala blaží. „Deset krok dál vidět i na kopec s kouř," dodal.

Tomáš Lauren několikrát otočil hlavu sem a tam. „Takže hlídač vidí přes nás tam dolů jako my."

„Jen o kousek kraj míň, ale skoro celej."

Hleděl jsem na rozlehlou střechu srubu a na černý otvor ve skále za ním. Nikde nebyla živá duše, jen z komínu stoupala oblaka dýmu. A pak jsem zpozoroval cosi, co mě zarazilo.

„Kouknete se," skoro jsem vykřikl. „Vidíte tu černou; skvrnu na sněhu?"

„Jo," broukl Tomáš Lauren. „A zvětšuje se." Zvedli, jsme dalekohledy.

„Ze skála voda na sníh," řekl Noatak. „To dole zamrzlý jezero. Srub na břehu."

Skoro každé podobné údolí v Kanadě je zatopeno vodou. Tím se však nevysvětloval podivný úkaz, s jakým jsem se na Severu ještě nesetkal.

„Ta voda je určitě teplá," povídám.

„Už to mám," řekl Tomáš Lauren. „Podívej se vlevo nahoru za tu jeskyni."

Posunul jsem dalekohled. „Vidím. Myslíš ten ledovej vodopádek."

„Jo, po něm teče voda dolů a na sníh."

„Takže je doopravdy teplá. Jinak by zmrzla, než se dostane ven."

„Člověče, já bych měl chuť jít se na tu záhadu podívat zblízka," řekl Tomáš Lauren. „Až na toho hlídače to tu na žádnou lumpárnu nevyhlíží."

„Kouknout zblízka dost času. Zatím nic nevědět."

„Já vím, jenomže nemám rád tajemství. A tady je ho" na mě až moc."

„A kde mají ty lidi psy?" povídám.

„Za srub velikej přístřešek," řekl Noatak. „Saně taky."

„Kolik odhaduješ, že je tam lidí?" zeptal se Tomáš Lauren.

„Co vidět, pět — šest — a hlídač. Možná všecky nevidět."

„Na lovce to teda nevypadá, tolik chlapů by se tu neuživilo," uvažoval Tomáš Lauren. „Co tady jen, sakra, vyvádějí, když jenom vysedávají ve srubu?"

„Pozor," řekl jsem a zamířil dalekohled.

Dveře stavení se otevřely. Řídkou chumelenicí jsem Viděl muže v chlupaté čepici a kožešinové kazajce bez rukávů, který se mrkl na oblohu a do stran a vydal se k domečku na úpatí skály, chvíli v něm pobyl, vyřítil se ven a běžel ke srubu.

„Jeden," řekl Tomáš Lauren s dalekohledem na očích. „Černá hranatá bradka a fousy jako mrož. Modročervená kostkovaná košile. Pamatujte si ho."

Netrvalo dlouho a z černé tmy jeskyně se vynořily dvě postavy. Nesly mezi sebou jakousi bednu, která se slabě leskla. „Je prázdná, ' povídám a přenesl jsem dalekohled na muže.

„Jo," souhlasil Tomáš Lauren a hlásil: „Taky běloši. Ten nalevo je ještě skoro kluk, jenom trochu vytáhlej. Druhej je menší, zato ramenatej jako medvěd. Úzkej knírek. To máme tři, s hlídačem čtyři."

Odpoledne ubíhalo a už se nikdo neukazoval. Noatak se přesunul a vyhlížel nahoru na kopec. „Pořád kouř," volal tiše. Pozvolna přestávalo chumelit, ale stále bylo poměrně teplo, mráz někam zalezl a zatím se mu nechtělo ven.

„Voda nepřestává téct," povídám. Tmavá skvrna už pokrývala značnou část jezera.

„Teplej pramen to přeci není," hádal Tomáš Lauren. „O ničem podobným tady v těch končinách jsem neslyšel."

Do údolí se sotva znatelně kladl soumrak. Nejdřív jen kmeny stromů na protější stráni zešedly a kontrast s bílým podkladem ztratil ostrost. Pak pozvolna přikrýval jezero modravý stín. Dvě okna ve srubu se žlutě rozzářila.

„Hlídač dolů," hlásil Noatak.

Krátce na to vyšli muži, které jsme už viděli, s touž bednou, tentokrát přikrytou plachtovinou.

„Mají to nějaký těžký," konstatoval Tomáš Lauren.

„Vidíš, jak se ten dlouhán prohýbá?"

„A mají tentokrát flinty."

„Další záhada. Proč tak najednou?"

Muži zmizeli ve sluji, netrvalo však dlouho a ukázali se jiní. Tomáš Lauren se předklonil a dalekohled tiskl k očím.

„Čtyři," povídám. „Jako včera, co, Noataku?"

„A taky s flintama a ještě k tomu s pistolema za pasem," dodal Tomáš Lauren. „Tak se mně zdá, že mě začíná všelicos napadat."

V okulárech dalekohledu jsem měl ty čtyři tak blízko, že stačilo natáhnout ruku a mohl jsem se jich dotknout. Mžourali, jako by se dívali do slunce.

„Celej den ve tmě," řekl Tomáš Lauren. „Hrome, jestli mám pravdu ..."

Ve dveřích se ukázal člověk s bradkou, něco volal a ostatní mu odpovídali. Slovům jsme nerozuměli.

„Osm dohromady," řekl Tomáš Lauren. „Zatím. Dva taky fousatý, jeden z nich blonďák, druhej malej nazrzle]'. Třetí má snad hrb, nebo co, a čtvrtej šlape zeširoka jako námořník. Tak bychom je měli přečtený."

Zakrátko se z lesa na úpatí protější stráně vynořil hlídač s puškou na řemenu křížem přes záda a opět tím procházkovým krokem zamířil ke srubu. Dveře za ním zapadly. Do údolí se vkrádala tma.

„Tenhle vypadá na ostrýho bráchu, s tím svým krysím obličejem," zařadil si ho Tomáš Lauren.

„My dolů, jinak cesta špatná," řekl Noatak. „Ted už nic stát."

„Tak jdeme," kývl Tomáš Lauren, skoro nerad se odlepil od skály a ještě

jednou mrkl dolů. „Sakra, jestli je to doopravdy tak, to teda potom ...," nedokončil a vykročil za Noatakem.

Skoro celou cestu jsme jeli jako po skluzavce. Normálně jít se nedalo. Ryli jsme patami ve sněhu, chvílemi se řítili jako lavina, sotva jsme si stačili krýt oči před šlehajícími větvemi podrostu. Zato jsme však přistáli mezi psy tak brzo, že jsem se dodatečně skoro podivoval předchozí pomalosti našeho výstupu. Cesta nahoru nám trvala jistě aspoň půldruhé hodiny.

Připravovali jsme jídlo a Tomáš Lauren se mračil.

„Tak to vyklop," povídám. „Aspoň se ti uleví."

„Na to je ještě brzo," odpověděl. „Pak by Ses mně vysmál, kdybych se zmejlil." A najednou se jeho pohled změnil a v očích mu zahrála stará známá žertovná jiskra. Zakousl se do sobí pečínky a s plnými ústy řekl: „Pamatuješ se na ty hody u tvý hodný tetičky Betty Webbsový, teda vlastně ... Já to neřeknu ..."

„Žižkový," napověděl jsem mu.

„Dej pokoj. Tohle se nedá vyslovit. A tvýmu strýcovi stejně říkají Siskou. Jako tobě."

„Když vy Kanaďani nemáte nadání na řeči, to je potom těžký. A na ty hody se pamatuju, i když jsem na podobný teda zvyklej, pokud jsem dole. Jinak se u nás nejí."

„Šťastnej člověče. Ze se ti chce tlouct se takhle sněhem. A jak to Josef jmenoval…"

„Vepřová, knedlík a zelí a k tomu pravý plzeňský pivo."

„Snad už toho radši nechme. Zbytečně se bičujeme." „Beatrice taky dobrý jídlo," přidal se Noatak. „A ještě lepší Mittinaki."

„Copak pan baron," povídám. „Škoda že tu není. Ten by nás nenechal u bobů se slaninou a sobí pečeně, v který chroupou uhlíky."

„Ale je to taky dobrý, ne?" řekl Tomáš Lauren. „Pamatuješ, co jsme se v létě navzpomínali právě na takovýhle večery?"

„Člověk vždycky chtít, co nemít," prohlásil Noatak. „Safra, tys vyrost, ty kluku," povídám. „Už mluví jako moudřej člen rady starších."

Noatak mí odpověděl tím, že mě povalil na záda a mezi zuby mi vrazil hrst sněhu.

„Jako dvě štěňata," obracel Tomáš oči vzhůru. „A takovýhle ucho já si vezmu do sboru slavný Královský kanadský jízdní policie. Nejsem já pitomec?"

Aby mu to nebylo líto, vyváleli jsme ho s Noatakem ve sněhu taky, ale dost jsme se s ním nadřeli. A pak jsme se všichni dlouho chechtali a každý po svém jsme zřejmě cítili, že naše vyvádění je reakce na námahu a trvalé napětí, které od odjezdu z Unkatakova tábora cítíme, i když se o tom nikdo z nás slovem nezmínil. Ani o Danu Mortonovi nepadlo jediné slovo.

Po večeři jsme vypili každý pár hrnků hustého černého čaje a brzy zalezli do spacích pytlů. Teprve teď jsem poznal, jak potřebuji! pořádný spánek — a co teprve Noatak, napadlo mě. Poslední, co jsem slyšel, bylo zakňučení některého ze psů, kterému se něco zdálo.

Sotva se rozednilo, krčili jsme se za skálou. Ještě jsme stihli odchod hlídky a střídání čtyř ozbrojených mužů, kteří zapadli do sluje, se dvěma, co se zakrátko objevili a kráčeli ke srubu. Po půlhodině vynesli těžkou bednu, zmizeli s ní v černém ústí jeskyně, a pak se s prázdnou vrátili, přesně jako předešlého dne. A kouř stoupající z komínu vyvolával představu teplé místnosti s měkce vystlanými kavalci, zatímco nám mrzly nosy. Taky se opakovalo představení s mužem v kazajce, domečkem na úpatí skály a tryskem zpátky do srubu.

„Tenhle chodí i na záchod s pistolí," poznamenal Tomáš Lauren. „Pěkně opatrnej pán."

Krátce na to se dveře srubu otevřely, z nich vycouval dlouhán a za ním vyšla malá postava v kožešinové bundě s kapuci.

„Koukejme, někdo novej," bručel Tomáš Lauren. „To žena," vyrazil ze sebe Noatak. „Indiánská žena." „Nepovídej...," začal jsem, ale nenechal mě domluvit. „Poznat podle krok. Takhle chodit jen...," přitiskl se ke skále a napjatě přihlížel.

Dlouhán se opřel o roh srubu a sledoval postavu, kráčející k domečku, a za chvilku zase zpátky. Počkal, až zašla, a vstoupil za ní do chaty.

„On ji hlídat," řekl Noatak zbytečně. Nikdo z nás mu neodpověděl.

Trčeli jsme tam další hodinu a měnil se pouze kouř nad začouzeným ústím komínu a směr větru, který si s kouřem pohrával. Vůni hořícího dřeva jsme čas od času ucítili i tady nahoře.

Potom se cosi zahemžilo ve tmě na okraji sluje. Vynořili se dva muži, které jsme předtím viděli ve čtveřici, a nesli jakýsi dlouhý balík, který hodili na sníh a cosi zavolali. Potom se vrátili do tmy.

„To není možný," povídám. „Vypadá to jako člověk." Nechtělo se mi věřit vlastním očím, i když je posilovaly silné čočky dalekohledu, ale nic jiného mi nezbylo. Na sněhu leželo bezvládné tělo oblečené jen do jakýchsi plátěných hadrů, ruce a nohy rozhozené do stran. Ze stavení vyrazili naši známí nosiči, otevřeli nízkou kolnu, zvedli tělo za ruce a za nohy a hodili je dovnitř. Pak zabouchli a zakolíkovali dveře.

Skoro současně jsme slyšeli sílící svištění a na jezero dopadla raketa a kolem se rozprskly červené stříkance. Teprve potom jsme zaznamenali slabou ránu, nebo spíš jen jakési duté puknutí, jako když se vytáhne zátka z láhve.

„Světlo střílet muž nahoře," volal Noatak ze své vyhlídky. „Nevidět nic, až ono dole na led."

Do obou mužů vjel život. Objevil se i vousáč, přiložil k očím dalekohled á díval se nahoru na kopec. Přemístili jsme se k Noatakovi. Hlídač na vrcholku vyběhl na okraj lesíka a ukazoval někam za nás. Všichni jsme se jako na povel otočili. Po planině se sunuly saně se spřežením. „Tak se nám jasní," řekl Tomáš Lauren tiše. Hlídka mezitím zmizela a oba muži vyrazili ze srubu a ve spěchu si natahovali kožešinové kazajky. Zmizeli za chatou. Štěkání psů dolehlo slabou ozvěnou až k nám. A pak se vyřítily dvoje saně, obloukem se vyhnuly tmavé skvrně a rozjely se přes jezero a dál do míst, kde zasněžený led přecházel v plochý břeh. Tam zahnuly do lesa. Směr jejich cesty se dále na holeni úseku musel zkřížit

s dráhou saní, které se stále stejným tempem pohybovaly podél vzdáleného lesního oblouku.

Nemohli jsme dělat nic jiného, než jenom bezmocně přihlížet. Noatak vzrušeně dýchal otevřenými ústy. „Ty koukat, jestli za saně Indián," rýpl do mě loktem.

„Jsou moc daleko," řekl Tomáš Lauren. „Nedá se to poznat."

Noatak mi vytrhl dalekohled, dlouho si ho tiskl k očím a pak mi ho vrátil. „Indián. Myslet."

„A tady ti dva jsou asi ty zlí duchové," povídám. „Teď je uvidíš při práci."

Během půl hodiny se nic nezměnilo, jen vzdálené saně neměnným tempem mířily stále stejným směrem. Potom z lesa vpravo od nás vyjely jiné a daly se do protisměru. A zakrátko vyrazily kus dál druhé a mířily k předpokládanému místu setkání.

Viděli jsme, že muž v dálce zpozoroval, co se děje. Rozběhl se rychleji, ale muži ze srubu už měli zřejmě v podobných honičkách praxi, jeden se obloukem dostával pronásledovanému do zad, zatímco druhý odbočil o kousek vpravo a také zrychlil tempo.

„Proč nezajede do lesa," vykřikl jsem.

„Tam on ne tak rychle," odporoval mi vzrušeně Noatak.

„Má pravdu," řekl Tomáš Lauren. „Ale ani takhle nemá žádnou naději. Je jistě od rána na cestě a tihle tady mají odpočinutý psy ..."

Štvanice pokračovala. Muž křížící dráhu neznámého ještě o pár stupňů odbočil a druhé saně už najížděly na jeho stopu. Muž si byl vědom, že je v pasti a zřejmě mu bylo od počátku jasné, že tu nejde o přátelské setkání. Pojednou zabočil mezi stromy. Oba pronásledovatelé se okamžitě přizpůsobili nové situaci. K lesu zamířil i člověk v závěsu a jeho partner si nadjel a blížil se obloukem k prvním stromům jako druhá čelist kleští.

Uvědomil jsem si, že se mi samovolně svírají prsty v rukavicích. Doslova jsem cítil úzkost pronásledovaného člověka, který vynakládá všechen svůj důvtip ve snaze nalézt skulinku k úniku.

Minuta za minutou uplývala v tichu. Nevěděli jsme, co se děje pod úkrytem lesa, ale tušili jsme, a podvědomě jsme očekávali střelbu, která však nepřicházela. A potom se mezi krajními stromy cosi mihlo a vynořily se jedny saně, pak druhé a v závěsu třetí. Vedle prvních klusal muž s rukama nataženýma před sebe.

„Tak ho dostali," vydechl Tomáš-Lauren a z hlasu mu znělo zklamání, ale vedle toho i hrozba. „Mám takovej dojem, že víme dost."

„My dolů a ty dva zastavit," řekl Noatak.

„Tím bychom nic nevyřešili," namítl Tomáš Lauren. „Musíme je vybrat všechny a hezky zblízka si to jejich podnikání prohlídnout."

Průvod se rychle blížil. Dalekohledy nám prozradily, co jsme už předpokládali, že muž vedle prvních saní je za obě ruce dlouhým lanem přivázán k bočnici a jeho smečku poutá k druhým saním podobné lano.

„On Indián," vyhrkl Noatak. „Teď už vědět určitě."

Tomáš Lauren jenom krátce pokývl a v celém jeho postoji se zračilo napětí.

Troje saně sjížděly na jezero a jeden z psovodů hlasitě zavýskl. Byl to ten dloubán, aspoň jsem tak soudil podle toho, jak zaklonil hlavu a vítězně zakroužil bičem. Ze srubu jako čertík vyrazil vousáč v kazajce a' čekal. Když saně zastavily, obešel připoutaného Indiána, jako u nás obhlížel koňský handlíř pan Truneček zvíře, o které měl zájem. Oba muži se nezdržovali. Odvázali řemen od postranice a vedli Indiána, který se kupodivu vůbec nevzpouzel, ke sloji. Vousáč je kousek doprovázel, oni otáčeli hlavy a zřejmě o něčem rozprávěli. Pak vousáč zapadl do srubu a muži se rozplynuli ve tmě, ale zakrátko se vrátili k saním a zavezli je na místo. Počínali si jako lovci, kteří se vrátili z lovecké objížďky a jsou spokojeni s kořistí, co se jim chytila do želez.

„Tak si myslím, že se půjdeme ohřát," řekl Tomáš Lauren s nepřítomným a zároveň rozhodným výrazem v obličeji a první vykročil. Noatak ještě otálel, pak se váhavě přidal k nám. Cesta dolů nám nedovolovala rozprávku. Teprve když jsme přistáli v našem dolíku, Noa-! tak se rozhovořil. Viděl jsem, jak je rozrušený, a dovedl jsem si představit jeho myšlenky. Kdyby mohl, naložil by s každým z mužů za hřebenem se stejnou neosobní krutostí a s pocitem, že vykonává spravedlnost, jako se před časem vypořádal s Nedem Mallorym.

„My nedovolit už chytat Indián jako vzteklej pes," řekl prudce. „V nocí oni ve skála dva. Ve srub čtyři a Indiánka. My překvapit, když oni spát. Pak do jeskyně — ty dva."

„Taky jsem o tom uvažoval," váhavě řekl Tomáš Laurem „Za normálních okolností bych byl pro, ale je to velký riziko. Kdyby se nám něco zvrtlo, je po všem. Zakroutili by nám krkem a zase by nikdo nevěděl, co se tu děje."

„Noatak sám. Přijít jako lasice. Vy hlídat, a kdyby ne dobře, vy pro naše lidi."

„V tom případě tě samotnýho nepustím, kamaráde," povídám. „Jdu s tebou. Ale myslím si, že Tomáš má pravdu. Pár dnů sem, pár dnů tam. Dojedeš k vám do tábora a přivedeš všecko, co má nohy. Pak se do nich pustíme."

„Ty vidět," skoro se utrhl. „Umřít tam člověk a oni hodit na sníh jako chcíplej pes. Za pár dnů sem, tam, jak ty říkat, umřít druhej člověk — a ještě člověk. Moc člověk — možná."

„Já tě chápu, Noataku," řekl Tomáš Lauren, „ale uznej sám, že zvlášť v tomhle případě jistota je jistota. Kdyby se nám to nepovedlo, budou umírat další a další kdoví-[1] jak dlouho. Nebo se ti lumpové vylekají a zabalí to tady. A co myslíš, že udělají s těmi, co je zřejmě drží v jeskyni?" Noatak hleděl přes jeho hlavu a mlčel. „A že jich tam mají víc, to už je myslím jistý," dodal Tomáš Lauren.

Noatak se zvedl, přecházel kolem ohně a kopal do sněhu. „Myslet, že tam samej Indián. Samej člověk od Severní lidi. Ztratit se víc než třicet muž tenhle rok."

„Tím spíš, Noataku," povídám.

„Za jak dlouho by ses vrátil, kdybys jel pro posilu?" zeptal se Tomáš Lauren.

Noatak se zřejmě nerad loučil s pomyšlením na krátký proces, po kterém prahl. „Sem čtyři denní pochody," ozval se neochotně. „Teď znát cesta. Jet i v noci. Dva dny. Čerstvá smečka. Dva dny zpátky."

„To je víc než dost," řekl Tomáš Lauren. „Chceš to teda podniknout? Ráno bys mohl vyrazit."

„Noatak hned. Škoda noc."

„Taky si myslím," řekl jsem. „Čím dřív tu budou, tím lip." A napadlo mě, v jakých podmínkách žijí lidé ve sluji. Mrtvý na sněhu byl v chatrných hadrech, bez teplého oblečení.

„Tak dobře." Tomáš Lauren se mračil do plamenů'. „A neboj se. My se tu taky nebudeme nudit."

Noatak se na něho zahleděl s nadějí v očích a zároveň se nahrbil jako k obraně. „Ty nechat na nás. Ne jako ty tři, co uvázat Bílá vydra v jeho srub a nedat jíst a pít."

„To uvidíme potom. Já měl jenom takovej nápad, jak jim zkomplikovat život a zároveň zarazit to jejich lovení. Ale s tím hlavním počkáme až na vás, neboj se."

„Ty si teď na chvíli lehni, v poslední době jsi toho moc nenaspal," povídám, když jsme dojídali.

„Škoda nemoct jet hned, aby oni nevidět," litoval Noatak a rozkládal spací pytel. „Vy pamatovat místo, kde saně nad led? Najít?"

„Bezpečně," kývl Tomáš Lauren.

„Vy když ten potok ještě skoro den dál, tak vy u skála, co padá." Naznačil rukou kamenitou morénu. „Za ten skála borovice s půl koruna ulomená, u ní na pravá ruka údolí, ale dávat pozor, jen úzká cesta k němu, samý křoví. Možná něco tady, proč vy muset pryč. My nejdřív dívat tam."

„Rozumím," řekl Tomáš Lauren, „bude se to možná hodit."

„To asi půl cesta," dodal Noatak a zachumlal se do kožešin.

Nahoru jsme už nespínali. Tomáš Lauren se zahalil do mlčení a moje pokusy vytrhnout ho z myšlenek neměly úspěch. Kromě jiných věcí zcela určitě zase myslel na Dana Mortona a jeho obavy se po nedávných poznatcích zřejmě zvětšily.

Ještě než padl večer, Noatak už byl najedený a zapřahal saně. Šel jsem mu pomáhat.

„Dej na sebe pozor, Noataku," řekl jsem, když bral do ruky bič.

„Nejvíc vy tady pozor," odpověděl a chvíli mi zpříma hleděl do očí. „Noatak spěchat zpátky a všechny spěchat sem."

„Spěchat můžeš," řekl Tomáš Lauren, „jenom si pamatuj, že všecko ted záleží na tobě."

„Jo," kývl Noatak. „A já teď oklika, aby ne zejtra vidět stopy."

„Jen jeď rovnou," zatřepal rukou Tomáš Lauren. „Budou mít o starost víc."

„Jak ty chtít." Noatak se spřežením se začal spouštět strží a zakrátko zmizel. Provázelo ho jenom ticho. Tady dole už panovalo šero. Hlídka už taky jistě opustila svou pozorovatelnu.

VI

Seděli jsme u ohýnku a Tomáš Lauren stále nad něčím dumal. „Poslouchej,"

ozval se konečně, „co bys tomu řek, kdybychom jim kapku zmenšili stav?"

„Jsem pro," povídám. „Ale jak? A nepoplašíme je?"

„Poplašíme, ale než by stačili něco udělat, je Noatak zpátky. A zkusil bych dvojitou faleš. Úplně si o to koledujou. Ale teď se jde do hajan, vstává se po půlnoci. Na povídání je dost času ráno." A zalezl do pytle.

Pod hromadou kožešin jsem se brzo zahřál, a když mnou Tomáš Lauren zatřásl, nejraději bych se otočil a spal dál. Chtělo se mi všecko jiné, jenom ne vylézat na mráz, který od večera spadl aspoň o patnáct stupňů.

V rychlosti jsme se najedli a naložili. Dolů jsme sjížděli krokem a hned pod úpatím kopce odbočil Tomáš Lauren doleva. Jeli jsme tak tmou víc než hodinu, pak vyšel měsíc a my jsme se dali přes plošinu k vzdálenému lesu. Než jsme k němu dorazili, začalo nesměle svítat. Povrch sněhu se skoro nebořil a zdálo se, že mráz stále ještě sílí.

„Už je ti to jasný?" zeptal se Tomáš Lauren a z úkrytu stromů ukázal směrem, kde se už asi hlídač chystal na svou každodenní procházku. Kopec odsud nebylo vidět, octli jsme se příliš stranou, takže nás protější hřeben kryl. „Zkusíme, jestli je ten jejich systém opravdu spolehlivej a trochu jim ho otočíme."

„A lovci budou koukat," povídám, „jak je možný, že jsou zničehonic sami v pasti, je to tak?"

„Je," kývl Tomáš. „Tak se na to pořádně najíme a dáme si oddech. Spustíme to až k polednímu."

Propletli jsme se podrostem hlouběji do lesa a na malé mýtině jsme zapálili drobné úlomky dřeva. Mezi stromy jsme měli obstojný výhled na planinu. Tomáš Lauren pokojně přihrnoval odpadající větvičky do plamenů a okusoval kost. „Ještě tě nemrzí, že ses k nám dal naverbovat?" řekl po chvíli lenivě, jako by tušil, na co právě myslím.

„Víš to stejně dobře jako já," povídám. „Než jsi mě ke Kanadský zatáh, nevěděl jsem, co sám se sebou dělat."

Přikývl. „Byl jsi pěkně rozvařenej, to je teda fakt. Ale myslím to spíš tak, jestli by ses raději nevrátil do chaty a k lovu."

„Už jsem ti tenkrát povídal, že by to teď nebylo ono."

„Jo, to jsi povídal. Já jenom jestli se od tý doby něco nezměnilo."

Nemusel jsem odpovídat. Od prvního setkání v mém srubu jsme si rozuměli. Přijel tehdy na naléhání pana barona, který mu vypravoval o třech výtečnících, co se za mnou vypravili, a nenechal ho na pokoji, až se Tomáš Lauren rozhoupal a rozjel se za mnou. A pan baron nedal jinak a Tomáš ho musel vzít s sebou. Přijeli do nejlepšího. Nikipi, který se mnou v té době žil ve srubu, těm trém utekl a jel pro pomoc. Po cestě potkal Ottanawu s Beatricí, Noatakem a několika dalšími přáteli, které zase pro změnu popichoval Noatak a tvrdil, že mi hrozí nebezpečí. Při příchodu do srubu na začátku sezóny jsem mu totiž vypravoval o Sandym, jeho společnících a jejich snaze vystopovat, kam jedu. A věznitelé si tedy se mnou vyměnili místo a moji indiánští přátelé právě rozhodovali, co s nimi. Nijak radostně Tomáše nevítali. Věděli, že jim zajatce vezme a odvede. A já jsem se po

několikadenním půstu zase pořádně najedl a napil. Už jsem začínal vidět andělíčky a věděl jsem, že se mnou Bill Bradley s Fredem Raynorem nebudou mít slitování. A Sandy Lubock, který mi jednou jedinkrát za celou dobu v nestřeženém okamžiku podstrčil kousek" jídla a dal mi napít, se obou bál tak, že by se podruhé neodvážil.

Na sklonku sezóny jsem se s panem baronem a Nikipim pustil dolů do stanic a dověděl jsem se, že u nás doma začala válka, že nás obsadili vojáci nacistického Německa. To byla první rána. A druhá- na mě dopadla po návratu do Edmontonu. Táta umřel. V polovičním obluzení, v němž se od návratu z nepodařené cesty na Sever nacházel, mu bylo dobře, ale jak léčení úspěšně pokračovalo, táta v tragickém protikladu zjistil, že vlastně na své cestě za lepším živobytím ztroskotal, a už nechtěl žít. Domů jsem tedy nemohl, a už mě touha po Smržově ani tolik netrápila, jako když jsem si představoval, jak táta pookřeje, až se tam vrátíme.

Běžel jsem na odvodní komisi s rozhodnutím, že půjdu do boje s těmi, co nám ukradli domov. Velice taktně mi sdělili, a strýc Josef mě na tu možnost předem upozorňoval, že mrzáky neberou. Nic nepomohlo přesvědčování, že vydržím víc než ti, co nekulhají. A v tomhle rozpoložení jsem se srazil s Tomášem Laurenem, který mi vrátil sebevědomí. Mnoho mužů z Kanadské jízdní odešlo do armády a Tomáš mi nabídl, abych nastoupil k němu. Byl jsem mu za tu možnost vděčný. Lov už mé po všem, co jsem za těch pár měsíců zažil, přestal lákat, ale po Severu se mi stýskalo, toužil jsem po něm jako po ničem na světě. A tady se mí naskytla příležitost.

„Že jsme ale dostali zabrat," řekl jsem nahlas, když jsem se v myšlenkách dostal až sem a vzpomněl jsem si na policejní kurs.

Tomáš, jako by sledoval, čím se v duchu zabývám, se s pochopením zašklebil. „Já vím, jak to tam chodí, kamaráde. A to byl jenom rychlokurs. Mě takhle prohánělí celej rok."

Chvíli jsme si vypravovali o policejní škole, kde do nás ve spěchu nahustili, co se dalo. Základy indiánských nářečí, zbraně, střelba, nejrůznější způsoby boje, ošetřování raněných a nemocných, paragrafy ... Naštěstí jsem něco z toho už znal.

„Ze začátku jsem si myslel, že uteču," povídám.

„To skoro každej. Mně nejvíc vadilo, že jsme první čas byli pomalu v jednom kuse na nohou, ve dne v noci. Tys měl aspoň průpravu, takže ti to asi nepřipadalo nijak těžký, ale pro nás to bylo moc zlý."

„Jen si nemysli, i na mne toho bylo až dost."

Povídali jsme si nebo se zabývali každý svými myšlenkami, čas ubíhal a Tomáš se zvedl. „Takže se pustíme do práce," řekl. „Chceš dělat volavku, nebo to mám vzít sám?"

„Já to zvládnu," povídám a začal jsem balit.

Jeli jsme podél lesa do chvíle, kdy jsme se už měli dostat na dohled hlídače. Zatím nás stále ještě kryl hřeben kopce na druhé straně bílé roviny. Po obloze se táhla nízká potrhaná oblaka, jimiž co chvíli vykouklo studené slunce.

„Dej mně tak půl hodiny, než se proderu lesem," řekl Tomáš Lauren. „Najdeš mě támhle u těch břízek. Já se ti ozvu. A pamatuj si, že ty hoši jsou pěkně ostrý."

Pobídl psy a vrátil se k okraji lesa a hledal si mezi stromy, křovím a polomy nejschůdnější cestu. Pozoroval jsem, jak slunce postupuje a pak jsem vyjel na planinu a podél lesa pomalu klusal za saněmi. Netrvalo dlouho a silueta kopce s hlídkou po mé pravé ruce se začala zvedat, zatímco stráň hřebene před ním klesala. A pak už jsem viděl i vrcholek a představoval si, co se tam asi děje. Muž nahoře mě musí každou chvíli zpozorovat. A skutečně. Neviděl jsem, kdy vystřelil raketu, a údolí se srubem mi zakrýval hřeben, pod nímž jsme ještě dnes v noci tábořili, ale zakrátko se nahoře ukázala titěrná postavička. Kdybych nevěděl, že tam je a kde ji hledat, byl bych si jí nevšiml.

Březový hájek se blížil. Pak Rek, můj vedoucí pes, jako na zkoušku přátelsky vyštěkl, Punťa s Mísou se přidali a z lesa se ozvala tichá odpověď

„Ještě kousek," zavolal Tomáš Lauren. „A mrkni za sebe, už peláší."

Nenápadně jsem se ohlédl. Od sněhu ve vzdálenosti dobrých pěti kilometrů se odrážely dva tmavé body a pomalu se zvětšovaly. Jejich dráhy se rozbíhaly. „Zastav," slyšel jsem Tomášův hlas.

Poslechl jsem, pouze jsem zajel blíž k prvním stromům a přihlížel.

„Jen se na to podívej," pokřikoval nějak rozjařeně Tomáš Lauren. „Asi se jim ještě nestalo, aby na ně někdo čekal. Vynechávají obchvatnej manévr a rozjeli se přímo sem. Asi tě mají za pěknýho pitomce."

Už jsem rozeznával jednotlivé psy i muže klusající vzadu. Jeli rychle a vzdálenost se vůčihledě zkracovala. „A drž se za saněma," ozval se ještě jednou Tomáš Lauren a pak už za mnou bylo ticho.

„Hej," zavolal muž, který se přiblížil první. Zamával jsem rukou.

Ve chvilce zarazil pár kroků přede mnou a hned na to druhý. Poznal jsem oba. Byli to ti, co pravidelně přinášeli bednu a včera ulovili Indiána. První, kterého Tomáš označil za vytáhlého kluka, vykulil oči a párkrát si přejel pod nosem chlupatou palečnicí. „On je to bílej," řekl. „Kde se tu bereš?"

„Jak vidíš — projíždím tudy a najednou koukám, že v tomhle bohem opuštěným kraji taky žijou lidi. Tak na vás čekám."

„On na nás čeká," otočil se dlouhán na svého společníka. „Co bys na to řek?"

Menší muž, jemuž se kazajka na rozložitých ramenou div netrhala ve švech, stáhl úzký černý knírek na stranu. „Asi má rád společnost. Třeba si dlouho s nikým nepopovídal." Díval se na mne nepohnutým pohledem a "vůbec nemrkal.

„Uhád jsi hned napoprvé," povídám. „A co vy, lovci?" „Ptá se, jestli jsme lovci," oznámil dlouhán muži s knírkem a oba se začali pochechtávat. „Jsme lovci?" zeptal se ho.

„Vlastně jo — teda samozřejmě," kýval horlivě druhy „Co jinýho bychom tu dělali?"

„Slyšels to, ne?" řekl mi dlouhán. „Copak ty nelovíš? Proč by ses tu jinak procházel?"

„Já lovím," povídám. „Zrovna jako vy."

„Moc ti to letos ale nejde, jak tak koukám," řekl dlouhán. „Na saních ani kožka..."

„Asi teprva začíná," přerušil ho ironicky menší. „Ale nechceš se usadit tady, že ne?" zajímal se. „To víš, třetí v revíru už je přebytečnej."

„Ale ne," povídám. „Těch pár zvířat, co jsem tu zatím zahlíd, jsou teda pěkný exempláře, ale zdají se mně moc vypráskaný. Tak je asi přenechám někomu jinýmu."

„Docela zábavnej brácha," zazubil se dlouhán. „Co mu říkáš, Tede?"

„Třeba bychom si s ním pěkně poklábosili," souhlasil Ted. „Nešel by ses k nám kapku ohřát?"

„Daleko?" zeptal jsem se.

„Jenom tadyhle kousek — za tím lesem. Máme zatopeno."

„Docela rád bych se k vám kouknul, ale snad až někdy jindy. Já dost spěchám a někde cestou jistě najdu nějaký slušný místo na tábor."

Oba ještě drželi opratě v rukou. Teď, jako by si řekli, položili je do saní, ale ruce už nezvedli.

„To se ti chce mrznout pod širým nebem, když nedaleko stojí přívětivá chaloupka?" divil se Ted. „V životě jsem něco podobnýho neslyšel. Ty jo, Norrisi?"

„Taky ne. Kroutím nad tím hlavou. A kam jedeš?"

„Dolů — na jih. Jen co si tu vyřídím pár věcí..."

„Jakejch věcí?" dotazoval se Norris.

„Ale — jen takový hlouposti. To by vás nezajímalo."

„Nás zajímá všecko, co se děje v tomhle kraji."

„Budeme tu mrznout ještě dlouho?" zeptal se Ted. Oba byli nalehko, připraveni pouze na krátký výlet, stejně jako včera. „Tak pojedeš s námi?"

„Jeďte napřed, ještě si to rozmyslím," povídám. „Když se mně bude chtít, já si vás najdu."

„Co je tohle za řeč?" ptal se Ted. „Rozumíš mu?"

„A ze začátku se zdál docela slušnej," postěžoval si Norris. „Tak co s ním?"

„Já ti nějak nevím," předstíral Ted zaváhání.

„Já myslím, že nechápe, co je pro něj dobrý," pospíšil si dlouhán Norris. „Je sám proti sobě." Trochu se na mě zamračil. „Tohle není právě zdvořilý, odmítat sluší pozvání. Neřek bych, že jseš nějaké j zelenáč, co neví, co se patří, takže jsi nás vlastně urazil. Mohli bychom začít zlobit. Tadyhle Ted je dost vzteklej."

„To je fakt," přisvědčil Ted, „ale sám ses prve ptal, co s ním. Můžeme ho přeci potřebovat, ne?"

„Samozřejmě, a Vally by nás pře trh, kdybychom nechali běžet."

„Vy tu máte ještě jednoho?" zeptal jsem se a bavil se, jak se snaží dostat mě do tábora dobrovolně, aby si zjednodušili práci. Poslední slova však už znamenala, že mají hry dost a otevírají karty.

„Po tom ti nic není," utrhl se Norris a zdálo se mí, že pres jeho tvrzení ten vzteklejší je on. Přestali se tvářit přátelsky a pomalu se vybarvovali. Měli za to, že jsou v přesile, stál jsem beze zbraně za saněmi a oni určitě drželi ruce na puškách.

„Kruci, to je situace," řekl Ted. „Přeci ho tu nenecháme zmrznout. Třeba to

nemá v hlavě v pořádku."

„Je to možný. Samota někdy člověka úplně zblbne."

„A jak nás tak poslouchám, nic jinýho nám nezbude než mu povědět, co je pro něj lepší, ne?"

Norris pobaveně blýskl očima po svém společníku a pak se podíval na mě. „Slyšels, co povídal kamarád? Někdy se lidi musí zachraňovat proti jejích vůli." Naklonil se nad saně a nepřestával mě pozorovat. „Takže, kamaráde, nic naplat. Pojedeme hezky k nám."

„Nech to tam," slyšel jsem hlas Tomáše Laurena. Oba ztuhli. „Jak se hnete, střílím."

„Kruci," uklouzlo Tedovi jeho oblíbené slovíčko. Pomalu začal zvedat ruce.

„Chyťte opratě a zajeďte do lesa," poručil Tomáš Lauren v poslední chvíli. Hlídač nás jistě pozoroval dalekohledem, a jak by zjistil něco podezřelého, okamžitě by vyvolal poplach. Ruce zvednuté nad hlavou by mluvily jednoznačně. „A žádný opičky" varoval Tomáš Lauren.

„My o tom na kopci víme. Tak jedem. Ty taky." To platilo mně. Všichni tři jsme popadli opratě a pomalu se ponořili mezi stromy. Shora to asi vypadalo, že jedeme ve vzájemné shodě, aspoň jsem doufal, i když hlídači bude jistě vrtat hlavou, proč všechno neprobíhá obvyklým způsobem.

Tomáš se stále ještě neukazoval. „Stát," řekl asi po deseti krocích. „Otočte se a lehnout na břicho. Ruce a nohy roztáhnout."

Uposlechli bez námitek, asi se ještě nevzpamatovali z toho nečekaného

překvapení. Vytáhl jsem pušku a klapl závěrem. „Kdyby vás třeba něco napadlo, tak já taky umím střílet," povídám. „A tahle moje houfnice dělá do těla díry jako zlatej dolar." Slyšel jsem vrzání sněhu pod Tomášovými mokasíny.

„Prohlídni je," řekl Tomáš Lauren.

Oba měli za opasky pod kazajkami po pistoli. Tedovi jsem ještě z pouzdra na nohavici vylovil nebezpečně vyhlížející kudlu. Předtím jsem si jí nevšiml

„Koukejme," řekl Tomáš, který mužům nahlížel do saní. „Ze některej z vás jezdil jako kovboj?" A vytáhl odborně stočené laso.

„Tak jsme doma," povídám. „Tohle jsou ti Noatakovi duchové."

„Je to tak," pokývl Tomáš Lauren. „Házet teda umíte, jak jsme slyšeli."

Oba leželi na sněhu, nehýbali se a neodpovídali.

„Hoši najednou ztratili řeč," broukal si skoro vesele Tomáš Lauren. „A co včera? Jak jste odsud vedli svázanýho Indiána. Šlo to bez lasa?"

Norrisovi se nahrbila záda a zdálo se, že chce vyskočit.

„Jen lež, kamaráde," konejšil ho Tomáš. „My víme ještě ledacos, o čem si myslíte, že je to vaše nejsvatější tajemství. Svaž je, Tony. A hezky nakrátko, aby neměli roupy."

„Ruce za záda, pánové," povídám a vytáhl jsem ze saní tenké řemínky ze sobích šlach. „A moc sebou necukejte. Tohle se při každým neopatrným pohybu utahuje víc a víc. A zastavit za takovýho mrazu krevní oběh znamená přijít o ručičky."

„Cítíte tu něhu?" vyptával se Tomáš Lauren. „To není jako vytáhnout Indiána v hadrech z jeskyně a hodit ho do kolny."

„Kruci," znovu ujelo Tedovi, a tentokrát to slovíčko znělo ustrnule.

„A to jsme vám pořád ještě neřekli všecko," rozprávěl Tomáš Lauren, zatímco jsem pečlivě utahoval smyčky. „My jsme od Kanadský jízdní."

„Tak na nohy, hoši," povídám. Pokrčili kolena a museli se opřít obličeji do sněhu, jinak by se nezvedli. „Můžete se otočit."

Norris, skoro stejně vysoký jako Tomáš Lauren, koukal jako vrahoun. Tedovi poškubával koutek úst s černou šňůrkou knírku. Neřekli však ani slovo, jen si nás prohlíželi.

„Tak to bychom měli." Tomáš Lauren pozorně zasunul pušku mezi rance. „Teď ještě řemeny kolem pasu a každej k jedněm saním. A jejich saně do závěsu. Není vám to povědomý?"

Ve chvilce jsme byli hotovi. U mých saní stál Ted. Norrise si vzal na starost Tomáš Lauren. Ten taky první promluvil a zbytečně se zajímal, kam je vedeme.

„Kam nás oči povedou a nohy ponesou," odbyl ho Tomáš. „Bič do ruky, Tony, kdyby jejich psi zlobili. Nebo třeba oni sami."

„To by moh říct každej, že je od Kanadský jízdní," vykřikl Norris.

„Jo, to je pravda, jenomže já si teď rukavici stahovat nebudu, abych se ti legitimoval. Je zima, jestli sis nevšim. A abys přišel na jiný myšlenky, tak ti prozradím, že jeden náš kamarád Indián už tři dny okukoval, co se tady vlastně děje, a jel pro svý krajany. Zejtra se s nima srazíme. A odjížděl dost naštvanej, to

mi věř."

„Ne," vyjekl Ted. „To nemůžeš. Přeci je na nás nepustíš. Jsme přece, kruci, běloši."

„Běloši? Spíš ty zvířata, ty vypráskaný exempláře, jak o nich mluvil tadyhle Tony. Jenomže vy jste mu neráčili rozumět. A jedem, po cestě budeme mít na rozprávku času dost." A pobídl spřežení. Zajatci se neochotně rozběhli. S rukama za zády se špatně utíká, zvlášť když člověkem trhá řemen uvázaný kolem pasu. A těžko se uhýbá větvím, které při klikaté jízdě podrostem mezi stromy, plné překážek, šlehají do obličeje.

Postřehl jsem, že Ted po mně ze strany pokukuje, ale nevšímal jsem si ho. Měl jsem dost starostí se smečkou za sebou. A uvažoval jsem, že jedeme až příliš pomalu. Hlídač se už asi diví, proč se ti dva nevracejí. Možná pošlou někoho dalšího, aby se podíval, kam se poděli. A uvědomil jsem si, že nevíme, mají-li nějaké náhradní smečky.

Během necelé hodiny jsme se dostali z dohledu strážce na kopci a Tomáš zamířil do volné krajiny. Teď už jsme postupovali rychleji a ujížděli celé odpoledne, až se přiblížil večer a mlhavý závoj se začal ukládat na okolní j lesy a stráně. Naši zajatci každou chvíli protestovali a chtěli odpočívat, ale Tomáš si jich nevšímal. A soumrak neznatelně zakrýval vzdálenější předměty, přešel v šerou tmu, a my jsme stále ještě ubíhali vpřed. Ted s Norrisem sotva popadali dech, ale už mlčeli, zabraní do svých myšlenek, pokud ještě byli myšlení schopni. Teprve když jsme se ponořili do koryta potoka, nad nímž jsme objevili saně, dal Tomáš povel k odpočinku.

„Tak, vydejchat, hoši," řekl. „Za chvíli se jede dál."

Norris napůl klečel, obličej zabořený do kožešin na prsou a záda se mu namáhavě zvedala. „Ty ses zbláznil," zavyl a skulil se na bok.

Ted vydržel víc. Těžce se opíral o saně, ale nohy ho ještě nesly. „Ty," řekl najednou tiše, „je to pravda — s těma Indiánama?"

„Znát mýho velitele," povídám, „tak bys věděl, že ani v legraci nemluví do větru." I v té tmě jsem postřehl, jak jím má odpověď otřásla. „Jde o to, jak moc se jich musíš bát."

Ted jenom povzdechl a sklonil hlavu.

„O čempak si to tam šuškáte," zavolal Tomáš Lauren od svých saní. Viděl jsem jenom jeho nejasnou siluetu. Zopakoval jsem mu Tedovu otázku. „Trochu pozdě na takový starosti, nezdá se ti?" řekl Tomáš. „Ale třeba by ti prospělo, kdyby ses trochu rozpovídal. Já tě teda k ničemu nenutím a nic ti neslibuju, ale moh bych se za tebe třeba přimluvit."

„To všechno Vally," najednou zanaříkal Ted. „A tadyhle Norris."

„Drž hubu," houkl na něho dlouhán, který se už trochu vzpamatoval.

„Drž ji ty, nebo tě přetáhnu bičem," řekl Tomáš Lauren. „Tak co?"

„To oni — oba dva. Já jsem slušnej člověk, věřte mně, ale oni mě umluvili..."

„Radši to zkraťa, já se tě zeptám, až budu chtít vědět, jakej jseš."

„My — zkrátka jsme spolu celý roky hledali zlato, a tady jsme padli na žílu, o

jaký se nám nikdy nezdálo. Já byl pro to, abychom naleziště prodali některý společnosti, ale Vally s Norrisem přišli na nápad, jak vydělat víc. Přej neblázní, když to vykutáme sami, máme třikrát tolik, než by nám někdo zaplatil, a hučeli do mne tak dlouho, až jsem jim zkrátka přikejv."

„A na co jako?"

„Že seženem pár chlapů, co si potřebujou vydělat, a začnem kutat."

„Vally je ten s černou bradkou v kostkovaný košili, co?"

„Jo," řekl Ted a dodatečně se vyjevil. „Vy ho znáte?" „Už jsem ti řek — ale pokračuj, hezky se posloucháš." „Tak jsme teda začali, ale práce šla pomalu. A Vally přišel s tím — s tím druhým nápadem." „Ty kryso jedna špinavá," zařval Norris. Vzápětí jsem slyšel švihnutí bičem a Norris zařval znova. Tentokrát mu nebylo rozumět.

„Já tě varoval," broukl Tomáš Lauren. „Jestli máš ještě chuť, stačí říct. Už jenom za to, co víme, je tohle až moc slušný zacházení. A ty jsi zůstal u toho druhýho nápadu. To jako myslíš chytání Indiánů, ne? Levná pracovní síla a tak."

„Jo…"

„Kolik jich tam teď máte?"

„Skoro dvacet."

„Cože?" Zdálo se mi, že Tomáš na vteřinku ztratil dech. „A ty ostatní?"

Ted mlčel a ticho říkalo víc než hromada slov.

„Kolik jste jich umořili? Ale pravdu!" Tomáš Lauren už nechal žertování. Jeho hlas zněl až příliš vážně. Znal jsem ho a po zádech mi přeběhl mráz. Ani na prchavý okamžik bych se byl nechtěl octnout v kůži těch dvou, ani jejich kumpánů. Jak dovedl být spravedlivý, tak nesmiřitelně si počínal při každé nepravosti, zvlášť když její obětí byli Indiáni. Potom se mnohdy neohlížel na policejní předpisy a jednal pouze podle vlastního uvážení a svědomí. „Tak bude to?" pobídl Teda.

„Snad — asi taky tolik ..."

„To jste je ani nepočítali?" Řemínek biče zašustil. Tomáš Lauren jím přejížděl po sněhu, jako by se rozhodoval, co s ním. Ted za tím zvukem otáčel hlavu a mlčel.

„Co to letadlo?" zeptal jsem se.

„Vozí nám proviant a výbušniny a tak," horlivě se rozhovořil Ted, jako by byl rád, že se mluví o něčem jiném. „A odváží zlato."

„Jak to vypadá v šachtě?"

„Ten celej kopec je snad uvnitř zlatej. Každou chvíli narazíme na novou žílu."

„A ta voda?"

„Voda? Jo ty myslíš na jezeře — nahoře za kopcem je ještě jedno, položený výš než to naše. Prorazili jsme tunel," zabudovali stavidla a svedli vodu od dna toho hořejšího jezera slují na propírací síta a stávky."

„Pouštíte ty lidi vůbec někdy ven?"

„Ze začátku jsme to dělali, ale každou chvíli chtěl někdo utíkat a pak — já nevím proč — hned dostali rýmu a některý umřeli..."

„A v ty bedně jim nosíte žrádlo jako prasatům."

Ted opět neodpověděl, jen se ještě víc schoulil do sebe.

„Taky jsme tam zahlídli Indiánku, hádám mladou."

„Ta vaří..."

„Bílejch vás je tam osm, jestli jsme dobře počítali." Tomáš si odplivl.

„V tyhle době osm, jo," jako káraný žáček přikyvoval Ted.

„Kde jste je naverbovali?"

„Tak — jak se šiklo. Dole ve městech po hospodách, v přístavu nebo tak ..."

„Takže samý kvítka jako vy. Jinej by se konečně taky na takový svinstvo nedal."

„Ještě něco," povídám. „Kde přistává to letadlo?"

„Na horním jezeře. U druhýho východu ze šachty."

„O nějakým Danu Mortonovi jsi náhodou neslyšel?" položil Tomáš Lauren znenadání otázku, kterou jsem už dlouho čekal.

„O Danu jak?" zeptal se Ted po kratičké odmlce.

„Však jsi slyšel — Mortonovi. A dobře si rozmysli, co odpovíš."

Ted opět chvilku mlčel. „To jako teď, nebo dřív?"

„Vůbec. Tak co? Slyšel, neslyšel?"

„Nepamatuju se," řekl Ted s patrným zaváháním. „Aspoň si myslím. Já znám tolik lidí..."

„Podruhy se tě ptát nebudu, ale varoval jsem tě. Jestli o něm přeci jenom něco víš, tak s tím ven. Jinak ode mne čekej jenom to nejhorší." Tomášův hlas mi připadal hrozivější než sám význam slov.

„Fakticky ne," spěchal Ted s odpovědí. „Proč bych ti měl lhát?"

„O to jde, proč. A co ty, taký ti to jméno není povědomý?"

Norris jenom něco zabručel.

„Když ne, tak ne. A je načase, abyste se nám představili. Ted a Norris se mně zdá trochu málo. Jak ti říkají celým jménem?"

„Ted De Kievid."

„A tomu druhýmu?"

„To je Jim Norris."

„A jmenovali jste se tak vždycky, že je to tak? No dobře, uvidíme. Pobesedovali jsme si a je čas vyjet. A žádný skuhrání, hoši, vy jste asi na nářky taky nedali. A i když jsem si něco podobnýho s tou vaší šachtou představoval, doteďka jsem vás šetřil. Tímhle momentem končím." Chvíli tiše stál. „Věřil bys tomu, člověče," řekl mi. „V tomhle století? Jsem otrlej policajt, ale..." A znenadání zapráskal bičem a ozvěna z lesa rány vrátila. „Jedem, pohyb."

Nasadil vražedné tempo. Ve tmě a na nerovném terénu jsem sám měl co dělat, abych se udržel na nohou. Zajatci přes veškerou pozornost občas upadli, a než se saně zastavily, dost si vždycky užili. Po jednom takovém nepříliš měkkém pádu zůstal Jim Norris ležet

„Copak, mladej," vyptával se Tomáš Lauren. „Máš chuť si zdřímnout?"

„Dál nejdu," sípal dlouhán. „Už neudělám ani krok."

„Tohle znám. Já měl jednou taky takovýho jankovitýho psa, co si každou chvíli

postavil hlavu. Za pár dní si dal říct."

„Ty ...," vyrazil ze sebe Jim Norris. „Ty ..."

„Ale pes je němá tvář, který trvá dýl, než pochopí, co se od ní chce," pokračoval nevzrušeně Tomáš Lauren „Tak co, zvedneš se sám?"

„Ty...," opakoval jenom Jim Norris. Bič zasvištěl. A znovu. A zas. Mimoděk jsem se nahrbil. Norris se dal do řvaní, převaloval se po sněhu, uhýbal, ale řemen mu nedovolil vzdálit se z Tomášova dosahu.

„Já normálně nejsem zlej člověk," povídal udýchaně Tomáš Lauren, „ale jak padnu na takový pacholky, jako jste vy, nejsem k udržení. Tak co, stačí ti tahle ukázka? Kdyby ne, já umím ještě jiný kousky."

Jim Norris skučel jako pes, o kterém Tomáš mluvil, ale zvedal se. „Jestli já tě jednou dostanu do ruky ...," vykřikoval, když se mu konečně podařilo postavit se na vratké nohy.

„Docela dobře si to dovedu představit," odpovídal Tomáš Lauren. „Jenomže jsem takovýhle řeči slyšel tolikrát, že jsem si už nějak zvyk. Tak jedem."

Jeli jsme, ale stále pomaleji. Naši zajatci už sotva pletli nohama. Tomáš přede mnou nezastavoval, až někdy pozdě v noci. To už jsem cítil únavu v celém těle i já.

Jim Norris s Tedem De Kievidem padli jako mrtví na zasněžený led potoka vedle saní. Zdálo se, že usínají.

„Nějak jsem dostal hlad," poznamenal Tomáš Lauren a prohrábl se v ranci.

Zakrátko hořel na kousku plochého břehu oheň ze suchých vrbových prutů. Odvázali jsme zajatcům řemeny. „Pojďte se trošku ohřát, hoši, ať nám nenastydnete,"' dodal Tomáš. „A něco si zakousněte."

Uvolnili jsme oběma pouta a ruce jim svázali na břiše, aby se mohli nakrmit sami. Zdálo se, že jediné, na co mají chuť, je spánek. Vůně jídla je však přece jen vyburcovala. První sáhl po misce Ted De Kievid, který vydržel víc než jeho mladší společník.

„Copak si asi myslí vaši kamarádi, že jste se jim nevrátili?" rozvažoval nahlas Tomáš Lauren. „Asi za vámi někoho poslali, co?"

Nikdo mu neodpověděl. Oba se snažili rozházet co nejméně jídla, přesto však jim padalo na prsa a do klína, odkud je svázanýma rukama pracně lovili.

„Třeba je napadlo, že jste toho měli dost a utekli. A nastane poplach. Jenomže vy jste vlastně měli jenom tyhle dvoje saně, takže jste nahraní." Tomáš střílel naslepo, ale Ted mu přikývl. Byl stále více přesvědčen, že o nich skutečně víme všechno.

„Tak, hoši, dojíme a pak pojedem, potřebujeme se dostat na jedno pěkný místo, kde se vám určitě bude líbit."

Únava se krátkým odpočinkem rozležela. Naši zajatci se stavěli na nohy s hekáním a hlasitým úpěním.

„Aspoň nám nechtě ruce vpředu," zaprosil Ted De Kievid. „Obličej už mám na cáry, jak na něj v jednom kuse padám."

„Asi má pravdu," řekl mi Tomáš Lauren, „i když se mně se to zdá až moc milosrdný."

K ránu jsme se už jenom ploužili. Jim Norris s Tedem klopýtali z posledních sil, ale věděli, že na Tomášovi si slitování nevyžebroní, a báli se ho znova dráždit.

„Mládenci asi nejsou na takový túry zvyklí," pobrukoval si Tomáš při jedné z řídkých krátkých zastávek. „Malý vyjížďky a salonní práce, to jim sedí lip."

Už skoro za světla zmírnil tempo, ukázal bičem stranou a po mírně se svažujícím svahu pobízel smečku vzhůru. Během čtvrt hodiny zastavil v kouzelném zákoutí, chráněném z jedné strany skalisky a z druhé lesem. „Pauza," řekl a se zájmem přihlížel, jak se nejdřív Jim Norris a po něm Ted De Kievid pomalu sesouvají na sníh. „Aspoň nebudou bujný," utrousil a šel opatřit psy.

VII

Založení ohně, nakrmení všech čtyř potahů a příprava jídla nám zabrala nějaký čas a Teda s Norrisem jsme museli budit. Leželi na kožešinách a plameny je téměř olizovaly. A jen odložili misky, Tomáš jim spoutal nohy a pro jistotu je ještě svázal k sobě a oni okamžitě znovu usnuli.

„Klidně si mužem zdřímnout taky," řekl skoro spokojeně a první se vsoukal do spacího pytle. A mne nemusel pobízet.

Někdy .okolo poledne jsme už byli zase na nohou. Našim zajatcům se nechtělo vstávat, ale Tomáš spěchal. „Počítám, že do večera můžeme dorazit na místo, co jsem vám o něm povídal, tak ať se ještě za světla utábořím. Přítel Noatak jistě pojede jako čert."

A martyrium našich zajatců začalo znovu. Klusali jako stroje a hlavy jim padaly na prsa. Při občasných zastávkách nechtěli nic jiného než ležet a zvedali se vždy s větším a větším sebepřemáháním.

Už skoro na sklonku dne se Tomáš ohlédl a houkl na mne: „Jsme tady." A ukázal na kamenitou suť, která poblíž zmrzačené borovice jako tmavý vodopád padala ze stráně. A kousek za ní jsme se ponořili do spleti křoví, chvíli šplhali úvozem s hlubokým sněhem, který zanedlouho zahýbal nad morénu. Trvalo však jistě ještě aspoň hodinu, než jsme se dostali na místo, které nám popsal Noatak. Jednu chvíli se mi zdálo, že Ted s Norrisem poněkud ožili a vyměnili si významný pohled. Podivil se tomu i Tomáš Lauren.

„Copak to do vás vjelo, hoši?" vyrážel ze sebe s námahou.

„Snad že už toho štvaní bude konec," sípal Jim Norris.

Ještě jeden prudký výstup a Tomáš zarazil na téměř rovné plošině, vybíhající nad zákrut řečiště. Kousek dál za námi začínala další zalesněná stráň, stoupající příkře k obloze. Měli jsme odtud řídkým křovím vyhlídku na naše čerstvé stopy a každého, kdo by nás sledoval, bychom zpozorovali dost brzo, abychom se na něho mohli připravit. Pravděpodobnost byla nepatrná, ale pokud by proti očekávám přece jen někdo přijel, nečekali jsme ho dřív než pozítří. Měli jsme dostatečný náskok a za tmy by nás tu nikdo nevystopoval.

Tomáš Lauren byl zřejmě stejného" názoru jako já. Se zalíbením se díval kolem sebe a pobrukoval si nějakou písničku. „Hezkej kousek krajiny," řekl potom.

„Taky se vám tu líbí, mládenci?"

Oba dva leželi na sněhu se zavřenýma očima a nehýbali se. Nasekali jsme chvojí a rozložili je kolem ohniště a do psích kotců a nanosili dříví.

„Jsou zpocený jako myši," povídám. „Takhle zmrznou."

„Tak ať si přilezou k ohni," řekl Tomáš a rozkládal na chvojí kožešiny. „Něco přes ně hoď." Uvelebil se na zkřížených nohách a zapálil.

Juna Norrise s Tedem přilákalo teplo. Přilezli po kolenou blíž a rozložili se vedle nás. Přinesl jsem jim přikrývky. Oba v minutce spali, až vůně osmažených bobů je probudila. Tomáš spokojeně dřepěl u ohýnku a omastek na pánvi syčel a prskal. „Tak co, dáme si?" zdravil je, když jeden po druhém otevřeli oči.

Oba se chtivě dívali na hromadu bobů, které Tomáš holou rukou nabíral z pytlíku a přidával na pánev, na zprohýbanou lžíci, jíž míchal a ochutnávaly a pak na dvě misky, jež se postupně naplnily. Jednu mi podal. Znal jsem ho a do ničeho jsem se mu nepletl. Zabořil jsem lžíci do jídla a podal si pořádné sousto. Ted De Kievid s Jimem Norrisem je sledovali, až co zmizelo.

„Vy nemáte hlad?" ptal se jich Tomáš Lauren starostlivě.

„To se musíš ptát?" vyrazil ze sebe Jim Norris a ohryzek mu poskočil.

„Pořád stejně prudkej," postěžoval si mi Tomáš Lauren a otočil hlavu k Norrisovi. „Proč si teda neřeknete?"

Koukali na něho a. nevěděli, co si myslet. „Rádi si vezmem, když nám dáte," řekl konečně Ted De Kievid.

„Prima," kývl Tomáš. Lauren. „Ale něco za něco."

„Co my ti, k sakru, mužem nabídnout," vztekal se Jim Norris, pokud mu únava vztekání vůbec dovolovala.

„Pravdu," řekl Tomáš Lauren. „Tadyhle Ted povídal všelicos, ale třeba taky na něco zapomněl."

„Vůbec na nic nezapomněl, krysa jedna," vyhrkl Jim Norris.

„Fakticky ne, Tede?" vyptával se Tomáš Lauren.

„Řek jsem ti všecko," tvrdil Ted De Kievid, ale očí nezvedl.

„Já myslím, že ne. Co takhle kdyby ses zmínil o Chrissu Brettovi a Charliem McArturovi?"

Zdálo se mi, že Ted trochu ztuhl, ale nebyl jsem si tím jist. „O nikom takovým jsem v životě neslyšel," pospíšil si Jim Norris a rýpl do společníka loktem. „Ne," horlivě vrtěl hlavou Ted. „Já taky nevím, o kom mluvíš."

Tomáš je chvíli pozoroval a pomalu žvýkal. „No," řekl nakonec, „třeba jo, třeba ne. Zatím je to jedno, však ono se to ukáže, až bude čas." Naložil na misky jídlo a podal jim je. Pustili se do něho a na chvíli trochu ožili, jen však odložili nádobí, padli, jako by se už nikdy neměli zvednout.

„Jen se spaním trochu počkejte, mládenci," řekl Tomáš Lauren. „Mám ještě několik otázek."

„Už nám dej, proboha, pokoj," zasténal Jim Norris se zavřenýma očima.

„Ty, Tede, rád bych slyšel jména těch, co zůstali na šachtě. Jakpak třeba říkáte Vallymu?"

„Yatessen," hlesl Ted De Kievid spíš v polospánku.

Tomáš Lauren ho jednou rukou posadil, přestože Ted De Kievid nebyl žádná muší váha. Poplašeně zamrkal.

„Už jsi toho napovídal dost," řekl Jim Norris stejným tónem jako před chvílí.

„Snad už je to skoro jedno, Jime," odpověděl mu Ted De Kievid, jako by ho prosil o odpuštění a zároveň nabádal k následování, a Jim Norris už mlčel a zdálo se, že usíná.

„Yatessen, je to ten s bradkou a fousama jako mrož, co většinou dřepí ve srubu?" ubezpečoval se Tomáš Lauren.

„Ten...," souhlasil Ted a jeho posunek měl znamenat, že už se ničemu nediví a zároveň nechápe, jak můžeme vědět i takové maličkosti.

„On tomu tam šéfuje, co? A ten hlídač na kopci?" „Ten se jmenuje Donovan." „Celým jménem, jestli smím prosit." „Rommy. Rommy Donovan," pospíšil si Ted De Kievid. „Pak jsou tam ty čtyři, co ve dne hlídají v díře. Jeden je fousatej blonďák." „Noll Regan ..."

„A koukejme, kam až se zatoulal. Tohle kvítko máme v evidenci. Ty fousy ho jaksepatří změnily. A co ten malej nazrzlej, taky s fousama?" „To je Lee Brooken."

„Neznám," řekl Tomáš Lauren. „Jeden tam vypadá, jako když má hrb." „Jo, Andy Stanley."

„A co ten, co si vykračuje jako námořník?" „Patrick Clem. A už mě, prosím tě, nech lehnout, znáš všecky."

„Ještě tam máte toho chudáka — Indiánku. Je mladá?" „Samozřejmě," vyhrkl Ted De Kievid, a jako by si uvědomil, co prozradil, spěšně dodal: „Asi šestnáct..." „Jméno?"

„Jméno? To neznám. Voláme na ni jenom holka." Tomáš Lauren ztichl a zřejmě si všecko, co slyšel, ukládal do paměti.

„Můžu si už lehnout?" zaprosil Ted De Kievid. „Já už jsem úplně hotovej . . ." Položil se vedle Jima Norrise. Tomáš si ho nevšímal. Oba vypadali opravdu zuboženě, propadlé a místy do krve rozedřené tváře, pod očima modré kruhy, a pokud "chtěli zvednout ruku nebo si přeložit nohy, jejich pohyby prozrazovaly naprosté odevzdání osudu. Setmělo se a jenom kruh ohně ozařoval bílé okolí, a jak občas vyskočily plameny, zableskly z šera oči psů, kteří ještě nespali a chňapali po rozehřátých rybách, které jsem jim házel.

„Tak máme před sebou konečně jednu celou noc," vytrhl se ze zamyšlení Tomáš, když poslední rybu rozdrtily věčně hladové psí tesáky. „Pojďte", hoši, já vás zase zabalím." Pozorně oba znovu spoutal. Přikryl jsem je a napadlo mi, že přes zřejmé nepohodlí se tváří skoro spokojeně.

„Neměli bychom se střídat a topit, aby nám do rána nevystydli?" zeptal jsem se Tomáše.

„Vždyť tolik nemrzne, je teploučko skoro jako zjara," řekl a připravoval si lůžko. „A mládenci přeci něco vydrží, ne?"

Odpovědělo mu mlčení a netrvalo dlouho a na tábor se položilo nerušené ticho, které mě lehounce přeneslo do světa snů. Probudilí jsme se až za světla a mně

připadalo, že tak dlouho jsem už dávno nespal. Spěšně jsme zatopili a s drkotajícími zuby se dali do přípravy snídaně. I Ted De Kievid s Jimem Norrisem vypadali odpočinutě, a když jsme jim uvolnili nohy a rozvázali řemen, který z nich tvořil jedno tělo, vstali, a jak jen jim dovolovaly spoutané ruce, rozhýbávali se, podupávali a přecházeli okolo, aby se jim rozproudila krev ve ztuhlých -údech a trochu se zahřáli. Za noci přece jen řádně prokřehli, ale zdálo se, že jim to dnes nijak zvlášť nevadí. Usadili se teprve ve chvíli, kdy Tomáš rozděloval jídlo.

„Vy jste dneska nějak při chuti," řekl, když je minutku pozoroval.

Mlčeli a vyjedli dřív než my, přestože je spoutané ruce omezovaly v pohybu. Pak se pohodlně natáhli a dívali se do plamenů. Tomáš Lauren nad nimi v mlčenlivém údivu div nekroutil hlavou. „Hoši jsou jako vyměněný," bručel si pro sebe.

„Nemoh bys ještě trochu přiložit," ozval se Ted De Kievid a otočil se k ohni druhou stranou těla. Upíral na Tomáše prosebný pohled a pak pozoroval každý špalek, který dopadl do plamenů. I Jim Norris se posunoval blíž a blíž k ohni, div se nepřipékal. Bylo téměř bezvětří a dým se plazil korunami jedlí a borovic a ve stráni nad námi se ztrácel. Zdálo se mi, že oběma se chce ještě spát, a nijak jsem se tomu nedivil, a zároveň mi připadalo, že se spánku brání a leží v tichém soustředění, jako by sledovali pomalu uplývající čas. Vyhlížel jsem přes sráz na koryto potoka hluboko pod námi, jehož zákruty jsem mohl podrostem do daleka přehlédnout, přestože jsem věděl, že Noatak tak brzy nemůže přijet, že štve smečku ještě někde daleko přes širé pláně, a za ním naši přátelé. A na pronásledovatele, pokud se nějací proti očekávání pustili po našich stopách, bylo taky ještě brzo.

„Kruci, mně je pořád zima," zabručel znovu Ted De Kievid. „Asi jsem se nastyd."

Tomáš po něm mrkl a naložil na oheň. Uplynula další mlčenlivá půlhodinka a opět porušil ticho Ted. „Ty, Norrisi, já si myslím, že teď už nemá cenu něco krýt. Tohle je konec ..."

Zvedli jsme s Tomášem Laurenem překvapeně hlavy. Norris se vyhrabal do sedu a vztekle se na Teda mračil.

„Jestli řekneš ještě slovo...," začal, ale Tomáš ho přerušil.

„Jen ty ho nech mluvit, když se mu chce," poručil a přisedl blíž. „Copak tě trápí, kamaráde?"

„Ale...," Ted De Kievid se rozmýšlel a odsunul se od Norrise, který ho nepřestával pozorovat. „Nemoh bych dostat ještě kousek jídla?" zeptal se znenadání a opět jako v obavě mžikl na svého společníka.

„Ještě tohle," utrhl se na něho Jim Norris. „Ještě se budeš doprošovat..."

„Copak že ty se najednou čertíš?" řekl Tomáš Lauren. „Doteďka ses zdál docela spokojenej."

„S tebou se nebavím," odsekl mu Jim Norris.

„Ale — ale," vrtěl hlavou Tomáš Lauren. „Je na tom něco divnýho, že má kamarád hlad? Tys snad před chvílí nejeď z našich zásob?"

Jimu Norrisovi zrudly tváře, už tak dost červené od žáru ohně. Překvapeně jsem koukal, co to do něho najednou vjelo. „Protože ho nemůžu poslouchat," zařval znenadání. Zdálo se mi, že se do vzteku nutí, nebo ho zbytečně přehání. „Žebroní tu jako stará bába."

„Tady máš," povídám. Podal jsem Tedovi plnou misku.

„Když ten, tvůj kamarád je tak nepřející," řekl Tomáš Lauren, „tak ho třeba s jídlem občas vynecháme, co myslíš, Tede?"

Jim Norris se naklonil a loktem vyrazil Tedovi misku z ruky. Boby s masem se vysypaly do ohně. Ted vykřikl a spoutanýma rukama uhodil Norrise do prsou. Norris se skulil, ale vzápětí se vyhrabal na kolena a pustil se do Teda. Než jsme se vzpamatovali, rozpoutal se zápas neohrabaných a těžko pohyblivých těl, provázený rykem a křikem, až zaléhaly uši. Pak se přidali i psi. Měli jsme s Tomášem chvíli co dělat, než jsme zvířata porovnali. Mužům zatím docházely síly, ale stále ještě si uštědřovali rány pěstmi i nohama či koleny bez ohledu na to, kam protivníka zasáhnou.

Tomáš se nad nimi zastavil a naklonil hlavu jako při nanejvýš zajímavé podívané.. „Necháme je ať se odrovnají sami, nebo je roztrhnem?" snažil se přehlušit křik.

Ted De Kievid ležel na Norrisovi, a protože měl ruce pod tělem, bušil mu aspoň čelem do hrudi. Jim Norris uhýbal, řval, kopal nohama a snažil se Teda setřást. Leželi už skoro v plamenech.

„Tak dost, hoši," rozhodl Tomáš, chytil Teda za kazajku a odhodil ho stranou. „Potřebuju, abyste běželi po svejch."

„Nepleť se do toho," řval Jim Norris. Žíly na hrdle mu nabíhaly. „Zabiju ho na místě ..."

„Mám si zase skočit pro bič?" řekl Tomáš Lauren.

„Skoč si třeba do pekla, ale tady ten živ neodleze," ječel Norris.

„Jen ho nech, ať si pro to přijde," odpovídal mu stejnou Ted De Kievid. „Zatím na mě nikdo nevztáh ruku, abych si to s ním nevyřídil..." Ale zdálo se, že už má taky dost.

„Nejlepší, když je odtáhneme na mráz, aby trochu vychladli," řekl mi Tomáš Lauren.

„Radši mi povol ty řemeny," pokřikoval Jím Norris a natahoval k Tomášovi Laurenovi ruce. Pouta se mu zařezávala hluboko do masa a okolí dostávalo bílou barvu. Ani Norrisovi se už zřejmě nechtělo do zápasu.

„Nemáš se prát," řekl mu Tomáš Lauren, ale přece jen se mu ho zželelo. Převázal i řemínky na Tedových zápěstích. I on je měl po rvačce pevně stažené a bylo nebezpečí, že se zastaví krevní oběh, a to by v mrazu mohlo znamenat odumření rukou.

„Tak, a teď se můžeš rozpovídat," řekl Tomáš Tedovi, když jsme se zase usadili u ohně.

„Vy ruce nahoru," vykřikl někdo za námi a pak zapraskala křoviska. Otočili jsme se, jako když do nás střelí.

„Ruce nahoru — hned," opakoval týž hlas. Patřil podsaditému Indiánovi s hrubou tváří, výraznými, jakoby ze dřeva vyřezanými rty a šikmýma očima. Mířil na nás puškou a čtyři další Indiáni nás zvolna a obezřetně obstupovali.

„Zaplať pánbu, to je dost," vyhekl Ted De Kievid a překulil se na bok, aby na příchozí lépe viděl. „Odřízněte mně ty sakramentský řemeny, dělejte." Nemohl jsem se vzpamatovat z překvapení a Tomáš se tvářil stejně ustrnule. „Copak to znamená, mládenci?" zeptal se Indiánů.

„Ty odříznout," ukázal Indián puškou na naše zajatce.

„To nepůjde," řekl Tomáš. „Jsme od Kanadský jízdní policie a tyhle dva ..."

„Ty udělat," opakoval Indián hrozivě a krok postoupil. Jeden z jeho lidí už nečekal a přeřízl zajatcům pouta. Oba vyskočili, pleskali se rukama do stehen a po ramenou a pak se rozběhli ke svým saním. Indiáni nás nepřestávali střežit.

„Tak ručičky dozadu," povídal spokojeně Jim Norris a blížil se ke mně s řemínky. Ted De Kievid opatrně obcházel Tomáše Laurena.

„Dát ruce za sebe," kývl Indián a pozvedl pušku do úrovně Tomášových prsou.

„Koukáte, co?" pochechtával se Ted a zabýval se Tomášem. Po jeho ponížení nezbyla ani stopa.

Mlčeli jsme. Na odpor nebylo pomyšlení. Indiáni nedrželi namířené pušky jenom pro legraci a jejich vzhled nás nenechával na pochybách, že jsou ochotni jich kdykoliv použít.

„Byla to teda sázka do loterie," pokračoval Ted De Kievid potěšené, „ale náhodou vyšla." Skončil práci a pak poplácal po zádech Indiána, který byl zřejmě vůdcem ostatních. „Zpozorovali jste dřív kouř, nebo slyšeli naše řvaní?"

„Křik slyšet daleko, až vlci utíkat," zašklebil se Indián. „A taky kouř." Ukázal si na prsa a pak namířil ukazovák na Teda. „My poznat hlasy. My říkat, proč led a

Jim řvát. My pes nahoře a potichu dolů koukat."

„Přesně, jak jsem čekal, Potomimao," řekl Jim Norris, a kdyby ho nohy lip nesly, byl by snad poskakoval radosti. „Překvapeníčko, co?" chechtal se Tomáši Laurenovi do obličeje. Otočil hlavu k Tedovi. „Není to báječnej pohled? Dva policajti a stojí tu jako svatý na mostě."

„Ty jseš teda Potomimao," řekl Tomáš Lauren Indiánovi. „Nikdy jsem o tobě neslyšel, ale určitě víš, co znamená, když se postavíš proti příslušníku Kanadský jízdní policie."

„Šetři si dech," přerušil Tomáše Ted De Kievid. „Teďka zase proženeme my vás — a možná trošku víc." „Slyšels mě, Potomimao?" zeptal se Tomáš Lauren. „Někdo něco povídat?" kroutil Indián hlavou ze strany na stranu, jako by hledal, odkud vychází zvuk, který náhodou zaslechl.

„Ale ne," mával rukou Ted. „Asi se ti něco zdálo. A za tohle dostaneš soudek kořalky navíc."

„Celej?" Indiánův hrubý .obličej se rozzářil „Celej," kývl Ted a pokročil před Tomáše. „Heleďse, habáne, radši sklapni. Potomimao je náš dobřej kamarád. A jestli ti to ještě nedošlo — když jste nás dovedli právě sem, div jsme se tadyhle s Norrisem neuchechtali 1; smrti, co, Jíme?"

Jim Norris se zazubil jako uličník, kterému se právě povedl báječný vtip. „Strašně jsem se musel přemáhat, protože jsme tyhle svý přátele čekali. Měli zejtra večer dorazit k nám a obvykle cestujou po tý plošině tady nad lesem. My to tu totiž dost známe, chápeš? Kapku jsme si propočítali čas. Vypadalo to, že si nás při trošce štěstí můžou všimnout, když začneme v pravou chvíli."

„A jak jsme si ten čas odhadli?" ptal se hrdě Ted De Kievid.

„Nemuselo to vyjít úplně přesně," připouštěl Jim Norris, „nebo taky vůbec, ale Potomimao není padlej na hlavu. Vítr fouká správným směrem a přišel by se podívat tak jako tak, kdo si tu topí ohýnek. Ten řev — to bylo jenom takový malý pojištění."

„Takže jsme si zkrátka Vyhandlovali řemínky — k mý velký radosti," uzavřel Ted De Kievid „Máte je pořádně utažený?" A šel a přesvědčil se, jestli pouta pevně drží.

Indiáni se zatím přehrabovali v našich saních a brebentili jako báby na josefovském jarmarku.

„Oni moc dobrá puška," volal Potomimao. „Moc jiná dobrá věc. Potomimao vzít. Pes taky. Tlustej. Dobrý jídlo."

„Klidně," řekl velkoryse Jim Norris. „Stejně už nic nebudou potřebovat."

„To je fakt," kýval hlavou horlivě Ted De Kievid. „Zařídíme jim to s celým zaopatřením."

Trochu se mi ulevilo. Zřejmě nám nehrozilo okamžité nebezpečí. Měli s námi jiné úmysly než se nás okamžitě zbavit, ale když jsem si uvědomil, co p jejich šachtě víme, zamrazilo mě. Jediná naděje byl Noatak se svými lidmi. A pak mnou projelo nové leknutí. Přijedou sem za námi a sedm střelců zneškodní odsud shora třeba několikanásobnou přesilu. Tomáš Lauren se asi zabýval stejný úvahami a

zároveň pozorně sledoval, co se kolem nás děje.

„Tak jste se nastali dost, kamarádi," řekl Ted, „takže se můžete usadit k teplíčku." Přihlížel, jak se neobratně skládáme na kožešiny a pochechtával se. „Jakpak vám to chutná, co?" A třel si zápěstí.

Jim Norris se posadil proti nám. „Potomimao," zavolal a ukazoval Indiánovi, aby se k nám přidal. „Tyhle dva čekají na nějaký Indiány," řekl, když se Potomimao uvelebil vedle něho. „Přijedou tady tím řečištěm pod námi — možná už dneska."

Potomimao nadsedl a vyhlédl přes sráz. „To dobrý místo," řekl a poplácal dlaní na kožešinu, na níž seděl.

„To jo," souhlasil Ted De Kievid, „ale nešlo by je nějak obejet a vzít je i zezadu?"

„Ne dobrý," vrtěl Indián hlavou. „Pak třeba vidět naše stopa nebo slyšet pes. Tady oni čekat pes. Ne divit."

„To je taky pravda," souhlasil Jim Norris. „A vy dva dobře poslouchejte. Žádný opičky. Budeme vás dloubat tadyhle s Tedem flintama pod žebra, a kdyby se nám něco nelíbilo ..." Divadelně pokrčil a narovnal ukazovák.

„Nechat přijet blízko," radil Potomimao. „Pod nás. Pak teprva střílet."

„Žádný střílení nebude," krotil ho Ted De Kievid, „nebo jenom v nejkrajnějším případě. Živý nám budou prospěšnější."

„Kolik oni muž?"

„Slyšels?" šťouchl do mě Ted De Kievid. „Kolik se jich přižene?"

„Nemám ponětí," povídám.

„Ale máš," přesvědčoval mě Jim Norris. „A pokud bys to náhodou právě zapomněl, tadyhle tvůj kamarád mě naučil pár peknejch kousků s bičem. Ty taky nemáš ponětí?" otočil se na Tomáše Laurena.

„Mám, ale asi nerad uslyšíš, co ti povím."

„Já myslím, že jo. Schválně to zkus."

„Jak chceš. Možná čtyřicet. Možná padesát," řekl s vážnou tváří Tomáš Lauren.

Potomimao se vyjevil. „To moc," vyjekl.

„Nevěř mu," uklidňoval ho Ted. „Kde by je nabral?"

„My rychle k vám," řekl rozhodně Potomimao. „Nahoru a honem do váš tábor."

„Jen se neplaš," řekl Ted De Kievid. „Určitě jich přijde víc než deset, a ty zvládnem. Spíš míň."

„A co když přijet tolik?"

„Tak se uvidí. Než by se sem vyškrábali, vyběhneme nahoru, psy se saněma tu necháme a ujedeme jim s vašima. Se spřeženíma se za náma do stráně nedostanou."

Potomimao krčil nízké čelo a váhal. „Nelíbit," řekl potom. „My pryč."

„Já myslím, že Ted má pravdu," uklidňoval ho Jimi Norris. „Lezli jsme sem snad hodinu, pokud jsem sta-j či 1^sledovat čas."

Potomimao ještě nebyl přesvědčen o správnosti rozhodnutí, ale se zjevným nesouhlasem se přece jen podvolil. Dva své muže usadil do křoví nad nás, odkud

měli vyhlídku daleko na klikatící se řečiště. „My vědět moc dřív, než oni přijet, kolik chlap," řekl a přitáhl si kotlík s jídlem. „Pak uvidět. Když moc, tak pryč."

„Takže si můžeme trochu poklábosit," kývl Ted De Kievid na Tomáše Laurena. „Povídals něco v tom smyslu, že víte víc, než si myslíme. Tak by ses s náma moh o to svý tajemství rozdělit."

„Jseš blázen a tenhle druhej taky," řekl Tomáš Lauren, jako by ho litoval. „Nestačí, co jsem vám vypravoval?"

„Kapku víc by neškodilo," řekl jim Norris.

„Copak si, vy pitomci, myslíte, že jsme se za vámi vypravili jen tak, soukromě? Kupa lidí ví, kam jsme jeli a proč. Jak myslíš, že to dopadne, když o sobě nedáme vědět?"

Jim Norris se podrbal pod čepicí. „Na tom něco je," řekl Tedovi.

Ted De Kievid se mračil. „To by teda byla hromská smůla, zrovna teďka to muset zavřít. Takovejch lidí, a ještě přírůstek ..." Jako by si uvědomil, co řekl, a chtěl svá slova zamaskovat, spěšně se ohlédl přes rameno dolů" do řečiště a zvedl oči k místu, kde se ukrývali oba Indiáni.

„Snad ale není důvod honem se plašit," řekl Jim Norris. „Měsíc dva se po nich nikdo shánět nebude a do tý doby Vally něco vymyslí."

Ted váhavě přisvědčoval, ale v koutcích očí se mu usadil ustaraný výraz. „Fakt je, že zatím nemůžeme dělat nic jinýho než čekat," řekl. „A jakpak jste se o nás vůbec dověděli?" zeptal se Tomáše.

Tomáš Lauren zavrtěl hlavou, jako by mluvil s nechápavým dítětem. „Člověče, copak si myslíš, že se můžou ztrácet lidi a nikdo si toho nevšimne? Sever zase není tak pustej, aby to nebylo nápadný."

Oba se dorozuměli pohledy. Promluvil Jim Norris. „To ale není jedinej důvod, že ne?"

„Ne, hoši. Něco vám prosáklo i dole na jihu."

„Jak to?" vykulil oči Norris. „Tam přeci..." Zarazil se. „A co tam teda podle tebe mělo prosáknout?" dodal naoko klidně.

„Kdybych věděl víc, asi bychom vás už dávno vybrali," řekl Tomáš Lauren. „Co jsme se doslechli, některej z vašich parťáků si začal kapku přikrádat pro sebe a byl zkrátka trochu neopatrnej." Ani jsem nad Tomášovými výmysly nemrkl.

Znovu se zkřížily dva pohledy, tentokrát pozorné a napjaté. Nepodřekli se, dávali si velice pozor i na výraz obličeje, ale Tomášova slova je zjevně rozrušila. První se ozval Ted. „A kteréjpak to asi je?" zeptal se s patrnou nedůvěrou, do níž se však mísila pochybnost. „Nezaslech jsi náhodou jeho jméno?"

„Zaslech jsem jich několik a o dvou jsem se vám už zmínil."

„Nějak si nevzpomínám," tvrdil Ted. „Nemoh bys je zopakovat? "

„Ale jo, vzpomínáš. Chriss Brett a Charlie McArtur.

„No, jo, o těch jsi myslím mluvil. A co ty další?"

„Nejlepší příležitost má samozřejmě Hank Flannagan s Eddym, hostinským z hospody U bílýho jelena," utrousil Tomáš Lauren spíš jen tak mimochodem, ale všiml si právě tak jako já, že jeho slova ťala do živého. Oba seděli bez hnutí a

upřeně Tomáše pozorovali.

„Ještě znáš nějaký pohádky?" zeptal se po krátké odmlce Jim Norris. Jeho pokus o žert dopadl žalostně.

„Že se to v Edmontonu rozhejbalo a ty, co jsem jmenoval naposledy, už asi

zpívají svou písničku na policii. Nebo brzy budou."

Ted De Kievid pokýval hlavou. „Kdybychom znali někoho z těch, co o nich mluvíš, asi bychom se vyděsili, když to tak přesvědčivě líčíš. Jenomže se neděsíme."

„Kdybychom si spíš už přestali hrát na schovávanou, lidi," řekl Tomáš, jako by je hluboce litoval. „Věřte mně, že tohleto už vážně nemá cenu. Rozmyslete si to. Ztraťte se a já se pokusím na vás zapomenout. Jestli to samý udělají Indiáni, co je držíte v díře, vám samozřejmě zaručit nemůžu; ale to už je vaše starost."

„Proč ty pitomosti posloucháme, člověče?" řekl Jim Norris. „Mne už to

nebaví." Zvedl se a přešel ke svým saním a Ted De Kievid ho po chvilce následoval. Přehrabávali se v rancích a zároveň si něco šuškali. Beze slova jsme si s Tomášem rozuměli. Potomimao seděl proti nám, přihazoval větve na oheň a přes plameny se na nás pozorně mračil.

„Co ty říkat, Potomimao nelíbit," ozval se. „Potomimao chtít vědět víc."

„Dobře, jestli ti to bude něco platný," přikývl Tomáš Lauren. „S tou záležitostí okolo šachty je konec. Brzy je všechny vybereme, a jestli ses do něčeho namočil, povezeš se i ty."

Potomimao nad Tomášovými slovy chvíli přemýšlel. „Vy jenom dva," řekl potom. „Přijet ještě pár Indián. Nás víc."

„Tak to vypadá teď. Zakrátko tu budou další naši lidi. Já ti něco poradím. Přeřízni nám ty řemeny, otoč a ujížděj do svýho tábora."

Indián opět dobu mlčel. „Nevěřit běloch," řekl nakonec. „Běloch lhát, aby osvobodit. A Potomimao jet vybrat, co mu Vally dlužen."

„Dělej, jak umíš," předstíral Tomáš, že už má debaty dost. „Brzy se přesvědčíš, žes mi měl věřit, ale to už Bude pozdě."

„Copak tu do něho hučíš?" vyptával se Ted De Kievid, který se s Jimem Norrisem v patách vrátil k ohni. „Taky se pokoušel tě vyděsit, Potomimao?"

Indián neodpovídal a díval se do plamenu, jako by z nich chtěl vyčíst odpověď na všechny otázky, které se mu zřejmě honily hlavou.

„Jenom nezačni jančit," varoval ho Ted. „Vally by se moh rozzlobit a víš, co dokáže."

„Potomimao vidět potom," řekl Indián a pak už nepromluvil. Ani Ted, ani Jim Norris z něho nedostali slovo a zřejmě jim to přidávalo ke starostem, které se jim zračily v obličejích, přestože se snažili tvářit se co nejklidněji. A taky jim zřejmě nebylo do řeči.

VIII

Dopoledne se táhlo a byl pomalu čas k obědu, jim Norris ukuchtil něco z našich zásob, naše psy však nenakrmil. S lítostí jsem pozoroval, jak hladově a nechápavě hledí k nám, a jenom jsem na ně kývl. Nespokojeně se uložili a nepřestávali mě pozorovat.

Sotva jsme skončili s jídlem, zaskřehotal v-křoví nad námi tichý hlas. Potomimao byl v mžiku na nohou. „Jedou," řekl, pokynul rukou a oba hlídači něco zabrebentili. Jeden z nich sklouzl k nám. „Zatím vidět jeden," řekl Potomimao a rozmístil své lidi v křovinách nad srázem pár kroků od nás a přidal se k nim.

„Lehnout," nařídil nám Jim Norris. „A ani slovo."

„To je pitomost," odporoval mu Ted De Kievid. „Jak" znám Indiány, budou zdaleka povykovat, a kdyby se nikdo neozval, můžou chytit vítr. Ne. Vezmi si na starost tady toho dlouhána a my tadyhle s kamarádem to zařídíme," ukázal na mě. „Ten tvůj by moli začít vyvádět. Tohohle jelimánka zvládnu."

Tomáš Lauren se položil na kožešiny, ani se na mě nepodíval. Ted mě

postrkoval ke srázu. „Řekneš jim, ať si zatím dole odpočinou, že hned jedete. Ani slovíčko, víc, jasný?" Přiklekl těsně za mne.

„Jo," povídám, „ale co když se budou na něco vyptávat a tak? Nebude jim divný, že mlčím jako ryba?"

„Jen se neboj, já ti napovím." Přiložil mi hlaveň pušky na záda. „A nemysli si, že tohle držím jenom tak pro parádu."

Indián, sedící ve stráni nad námi, opět cosi zavolal.

„Pořád jenom jeden chlap," hlásil Potomimao a ohlédl se po nás. „Nevěřit běloch. Dobře nevěřit běloch. Kde padesát chlap?"

„Slyšels?" rýpl Jim Norris do Tomáše Laurena. „Kde máš ty ostatní?"

Vyhlížel jsem na řečiště, ale ještě dlouho trvalo, než se ve vzdálené zátočině mihly saně. Jediné saně.

Situace pro ty dole, pokud by jich přijelo víc, by asi nevypadala růžově, už proto, že na omezeném prostoru nebylo dost místa k manévrování se spřeženími, ale přece jen jsem doufal, že přesila naše věznitele odradí od útoku a že se pak ukáže nějaká možnost, jak se dostat z této situace. Teď jsem pocítil zklamání.

Znovu jsem zahlédl saně, na minutku je zakryl břeh a pak už mířily kusem rovného úseku přímo k nám, zmizely v posledním zákrutu za převisem a hned na to se rozlehlo volání.

„Hej, hej," pokřikoval Noatak, který zřejmě zpozoroval kouř. „Vy tam nahoře spát?"

„Vstaň a ozvi se mu," poručil mi Ted. Poslechl jsem. V zádech jsem stále cítil tvrdý tlak.

„Tady jsme, Ottanawo," zavolal jsem napůl krytý křovím, a viděl jsem, jak Noatak prudce zvedl hlavu. Kapuce mu spadla na záda. Hned na to zaryl paty do sněhu a zastavil psy.

„Zeptej se ho, kde má ostatní," vrčel od země Ted.

„Zdravím tě, Ottanawo. Kde je Beatrice s tím svým velkým vedoucím psem s boulí na hlavě?" Narážel jsem na Neda Malloryho, kterého Beatrice po únose, když se osvobodila z pout, ve spánku omráčila jeho vlastní puškou a přivázala před vedoucího psa. Ned se vzpouzel, a když jsem ho pak viděl, byl v obličeji samý krvavý šrám od biče, jehož Beatrice dovedla používat se zručností prvotřídního psovoda.

„Co to meleš?" vztekal se Ted. „Ještě slovo..."

„Musím s ním hovořit, jak jsme zvyklý," povídám tiše, „jinak se začne divit."

Noatak stál a konečně se vzmohl na odpověď. „Beatrice nepřijet," zavolal poněkud nejistě.

Modlil jsem se, aby pochopil, že něco není v pořádku, a napadlo mě, jak mu naznačit víc. „A co Nikipi, sebral smečku a jel pro pomoc?" hulákal jsem dolů.

„Tak dost," zarazil mě Ted. „Zeptej se, kde jsou další a kolik jich je, nebo to do tebe pustím."

„Všecko dobrý," volal Noatak. „Nikipi v pořádku, my s ním potkat na cestě a on s náma spěchat zpátky."

Dával jsem si pozor, abych neprozradil radost. Byl jsem přesvědčen, že Noatak porozuměl přesně tak, jak jsem si přál. Když loni Nikipi jel pro pomoc, ležel jsem ve svém srubu se spoutanýma rukama i nohama a Bill Bradley se svými kamarády čekali, až mě nucený půst donutí mluvit.

„Tak se už kruci ptej," soptil Ted a div mi hlavní nezlomil žebra.

„Kde jsou ostatní?" zavolal jsem. „A kolik jsi jich přived?"

„Deset muž," odpověděl Noatak a zdálo se mi, že nenápadně pohnul jednou a vzápětí druhou paží. Chce mí naznačit, že jich je dvakrát nebo třikrát víc? dohadoval jsem se, ale Ted mi neposkytl čas. „Kde jsou?" napovídal mi a já jsem jeho otázku poslušně opakoval.

„Oni rovnou napřed na náš druhej tábor, aby hlídat, co na šachtě dít. Já přijet jenom říct a teď za nima povědět, že vy oba v pořádku."

„Nepouštěj ho pryč," zasyčel od ohně Jim Norris. „Postřílejte mu psy …"

„Ani zanic," odporoval mu Ted prudce. „Ty ostatní by se divili a třeba by se vrátili. Jen ať jede, my si je pohodlně vybereme na místě, skoro doma." Dloubl mě do zad. „Řekni mu, ať teda jede, že zabalíte a přijedete za nima."

„Tak jeď, Ottanawo," zavolal jsem. „My zapakujeme a na místě se sejdem."

„Já ne počkat?" ujišťoval se Noatak.

„Nemusíš. A připravte něco pořádnýho na uvítanou."

„Tohle si už odpusť," vyhrožoval Ted. „Ať kouká odpálit."

„My vždycky správný přivítání pro takový lidi," houkl Noatak a vedl spřežení prudkým obloukem zpátky. „Brzy my na shledanou."

Díval jsem se, jak se pohodlným klusem vzdaluje a trnul jsem, aby se některý z Indiánů nepřestal ovládat a nedal se svést tím snadným terčem. A po celou dobu, co jsme na sebe s Noatakem pokřikovali, jsem vší mocí přemáhal strach. Noatak mohl mé pojmenování pokládat za jeden z našich žertíků a reagovat po svém, třeba přirovnáním k slepým medvědím mláďatům či něčím podobným, a tím mě nechtě prozradit. Nebo taky mohli Potomimao se svými lidmi znát Ottanawu osobně a zjistit moji lest. Prožíval jsem chvíle napětí, vsadil jsem všechno na jedinou kartu, na nápad, který byl otázkou toho rozhodného okamžiku, kdy jsem měl otevřít ústa. Ohlédl jsem se kolem sebe. Všichni pozorně sledovali mizící saně a na nikom jsem nezahlédl stín podezření. Teprve teď jsem si oddechl, ale jen na chvíli. Ted s Norrisem a Potomimaem měli hlavy u sebe a o něčem se tiše dohadovali. Indián ukazoval nahoru do stráně a druzí dva rozhodně vrtěli hlavami. Mrkl jsem po Tomáši Laurenovi. Seděl na kožešinách a bezvýrazně hleděl do ohně, ale byl jsem si jist, že mu neujde nic, co se kolem děje, a hledá východisko. Dřepl jsem si vedle něho. „Dobrý," broukl tichounce. „Zdá se, že rozuměl."

Ti tři se konečně na něčem dohodli, a přiblížili se k nám. „Tak, páni policajti," řekl se zřejmou spokojeností Jim Norris, „můžeme začít, Dohodnem se po dobrým?"

„Záleží na tom, na čem se chceš "dohodnout," řekl Tomáš Lauren. „Já bych ti znova navrhnul to samý, co už Jednou, ale bojím se, že nejseš tak chytrej, abys konečně pochopil, jakou ti dávám příležitost."

„Ty mně dáváš příležitost," posmíval se Jim Norris. „V tvý situaci!"

„Jo," kývl vážně Tomáš Lauren. „Skončete s tím vším a ztraťte se. Já se pokusím na vás zapomenout, až ty ostatní budu předávat soudu. Kanada je dost velká ..."

„Slyšíš ho, Tede?" zeptal se Jim Norris nevěřícně. „Neupad jsi někdy nedávno na hlavu?" otočil se znovu k Tomáši Laurenovi. „Jestli ti to ušlo, všechny trumfy máme v rukou my."

„To se ti jenom zdá. A já jsem doopravdy doufal, že jseš chytřejší. Tahle celá záležitost končí, ať chceš nebo ne."

„To jsi řek správně, jenomže skončí jinak, než myslíš. A teprva to poznáš. My teď potřebujem vědět jenom jedno. Kde se máte s těma Indiánama srazit."

„I kdybych ti to prozradil, nic ti to nepomůže."

„To je pořád dokola," vmísil se do debaty netrpělivě Ted De Kievid, a teď to byl najednou jiný člověk, rozhodnější, pánovitější, a snad i bystřejší než jeho společník. „Nemáme moc času a nebudeme jím plýtvat. Jestli nezačnete mluvit sami, půjčíme vás na chvíli tady těm kamarádům." Ukázal na Potomimaa a jeho muže, kteří stáli v hloučku kolem nás. Při Potomimaově úšklebku mi právě dobře nebylo.

„Ty, Tome," povídám a předstíral jsem špatně skrývané obavy, „mně se zdá, že to nemá cenu."

„Ty mlč," utrhl se na mě Tomáš Lauren.

„Ne, vážně, Tome ...," začal jsem, ale vztekle mě přerušil. „Ještě slovo..." Odváděli jsme těm dvěma jejich divadýlko, ale oni nic nepochopili.

„Jen mluv klidně dál, kamaráde," povzbuzoval mě Ted De Kievid. „Neboj se, my ho na tebe nepustíme."

Ohlédl jsem se jako v rozpacích po Tomášovi, který mě zpod přivřených víček pozoroval tvrdým odmítavými pohledem.

„Tak kde?" neudržel se Jim Norris.

Odsedí jsem co nejdál od Tomáše. „Je to...," zaváhal jsem, obhlédl kruh uzavřených indiánských tváří a pak se rozhovořil: „Je to kus za tím kopcem, co na druhý straně máte chatu," vypravil jsem ze sebe. Tomáš s odporem odvrátil hlavu.

„Jestlipak bys nás tam doved.?" vyptával se Ted De Kievid.

„A co potom se mnou bude?"

„Něco šikovnýho pro tebe najdeme, neboj se," horlivě mě ubezpečoval Jim Norris. „Rozhodně na tom budeš lip než tenhle. Ale bez švindlování."

„Samozřejmě ..."

„Že se nestydíš," vyjel si na mne Tomáš Lauren.

„To by stačilo," zarazil ho Ted De Kievid, zřejmě spokojený a uklidněný Tomášovou reakcí. „A teď mně pověz, jak myslíš, že asi pojedou rychle."

Znovu jsem se podíval na Tomáše a pak jsem váhavě řekl: „Asi si pospíší, aby ještě za tmy proklouzli a co nejdřív zalehli. Ottanawa povídal, že ostatní jeli rovnou. Do večera se budou snažit dorazit na místo, odkud budou mít vyhlídku na kopec, co na něm držíte stráž, a jak ten člověk sejde, pojedou dál."

„Vypadá to docela rozumně. Co vy na to?" Ted De Kievid se ohlédl.

„Taky se mně zdá," souhlasil Jim Norris a Potomimao mlčel, jen čelo se mu shrnulo do hlubokých vrásek.

„Takže to uděláme, jak jsme se dohodli?" zeptal se Ted De Kievid.

„Lepší," souhlasil po malém zaváhání Potomimao. Napůl pohrdavě, napůl posměšně pohlédl na Tomáše. „Tady moc prudká stráň pro pes. Vy potokem. Aspoň pořád vidět čerstvá stopa před sebou. My s vámi spojit tam, kde Sobí past k potok dolů."

„Dobře," souhlasil Ted De Kievid. „A teď už běžte, ať pak na vás nemusíme dlouho čekat. Když si pospíšíme, pojedeme celou noc a sebereme ještě naše chlapy, můžeme je ještě zejtra večer vybrat."

Indiáni popadli, co ?i přivlastnili z našich saní, a s plnými náručemi se chystali k odchodu.

„Blázníte?" zavolal na ně Ted De Kievid. „To se s tím chcete tahat do stráně? Hoďte to zpátky a rozeberete si to zejtra."

Potomimao se zarazil a pomalu zvedl zamračený pohled. „Pravda, špatně jít do stráň. Ale ty pak dát všecko zpátky. Všecko."

„Jen se nestarej a už dělej," uklidňoval ho Ted De Kievid a Indiáni tedy neochotně urovnali věci na naše saně a nadmíru pečlivě náklad převázali řemeny. Přitom brebentili jeden přes druhého a zřejmě, pokud jsem vyrozuměl, se už napřed domlouvali, co si kdo vezme. Netrvalo dlouho a tiše zmizeli v podrostu ve stráni.

„A my se budeme sbírat taky," řekl Ted De Kievid skoro přátelsky. „Tak hezky svižně vstávat."

„Ať vám můžeme oplatit tu noční procházku," doplnil ho Jim Norris pomstychtivě a spěchal zapřahat. Ted zatím přinesl dlouhé řemeny, donutil nás vstát a uvázal nám je kolem pasu. „Jak se hodí, co se člověk naučí, že?" rozprávěl a mrkal vzhůru na Tomáše Laurena.

Měl jsem Teda na dosah, ale když jsem se ohlédl, okamžitý nápad jsem raději hned zavrhl. Jim Norris sice pořádal spřežení, ale pušku držel v ruce a neustále k nám otáčel oči. Srazit jednoho by nebylo nic platné a Tomáš taky nedával najevo, že by se chtěl o něco pokusit A pak jsme se začali spouštět závějí k potoku.

Cesta byla krutá, krutější, než jsem si představoval. Ted s Norrisem předstírali, že nevidí naše klouzání a klopýtání a pády a dlouho vždycky trvalo, než nám dali příležitost vyhrabat se na nohy. Zejména Jim Norris si dával záležet, aby Tomáši Laurenovi i s úroky vrátil, co nedávno dostal. Naštěstí nám ruce převázali dopředu, ale i přesto jsem měl brzy obličej rozedřený od drsného namrzlého sněhu. Rány pálily jako oheň.

Ubíhali jsme řečištěm po svých včerejších stopách, místy překrytých stopami Noatakových saní, a Jim Norris byl samý humor. Pokřikoval na psy i na Teda, pošklebovál se Tomáši Laurenovi a co chvíli se poptával, jestli se mu dobře vyšlapuje. Snažil jsem se běžet tak rychle, aby řemen, který mě poutal k saním, byl stále volný a necloumal mnou, ale přesto jsem co chvíli pocítil prudké trhnutí, jež

mi div nepochroumalo páteř. Den se zdál nekonečný, ale noc jsem si vůbec nechtěl představit. Zatím jsem aspoň viděl, kam šlapu. A přemýšlel jsem, kde je asi Noatak a jestli mluvil pravdu, když tvrdil, že ostatní jeli dál.

Ted De Kievid najednou prudce zabrzdil. „Tady to máme," ukazoval bičem a Norris se od zadních saní přišel podívat. Úbočím se na potok spouštěly stopy několikaterých saní a připojily se k našim včerejším. „Řek bych, že jich ani deset nebylo," hádal Ted.

„Ale jo," odporoval mu Jim Norris. „Proč by to ten Indián jinak povídal?"

„Je to konečně jedno," řekl Ted De Kievid. „Hlavně, že jsou někde daleko před námi. Tak jedem."

Řečiště se klikatilo, opisovalo smyčky a vlnovky a místy bylo tak úzké, že jsem se vedle saní sotva protáhl. Břehy porostlé vrbami a březovým houštím se většinou zvedaly vysoko nad naše hlavy. Ted De Kievid klusal bezstarostně za saněmi a Jim Norris nepřestával popichovat Tomáše Laurena, a vůbec mu nevadilo, že Tomáš neodpovídá.

Stalo se to v místě, kde se břehy svíraly do příkré, úzké soutěsky, dlouhé aspoň dvacet metrů, a kde bylo nutno zmírnit rychlost, aby se saně nerozbily o skalnaté stěny. Cosi se mihlo vzduchem a jako lavina zalehlo Teda, který poklesl v kolenou a pak se natáhl jak široký tak dlouhý na tvrdý sníh. Mžikl jsem za sebe. S Jimem Norrisem se stalo něco podobného, měl však smůlu, že při pádu dopadl na temeno hlavy a zůstal omráčeně ležet. Smečky zastavily skoro na místě.

„Hej," řekl nevzrušeně Noatak. Seděl obkročmo na Tedovi, tiskl mu obličej do sněhu a potutelně ke mně vzhlížel.

„Noataku, konečně," vykřikl jsem, a kdybych byl měl volné ruce, určitě bych ho objal. „Já myslel, že to připravíte až někdy v noci."

„Tak dlouho ty nevydržet," smál se mi do obličeje. „Vypadat, jako když poprat s rosomák." Pak se věnoval Tedovi, který se vzpamatoval z překvapení a začal se vzpouzet. To už však ze svahu sklouzli dva Indiáni, Attiba a Utumanito, a postarali se o něho Kolem nás se zahemžili další naši přátelé z Unkatakova tábora a konečně nám uvolnili pouta. Řemínky mi zanechaly na zápěstích hluboké zářezy.

„Jak já ne Bílá vydra hlídat, on vždycky nějaký neštěstí," pošklebovaI se mi Noatak. Pak se otočil a hvízdl. A zanedlouho se potokem přihnalo několik dalších saní a s nimi i Ottanawa.

„Vy v pořádku?" vyptával se, jen zarazil a jediným pohledem obhlédl situaci. „V pořádku," přikývl si a obličej se mu rozzářil. Naše škrábance pokládal za maličkost, o níž není třeba se zmiňovat.

„Jak jste to provedli, lidi?" pokřikoval jsem do hluku a rámusu. Jak to, že vás neucítili psi?"

„Jednoduchý," zubil se Noatak. „Pár saní před váma, aby vidět stopa, pár vzadu, daleko od potok, nahoře jenom jeden "muž hlídka. My čtyři čekat tady ve stráni, tady dobrej vítr, pak trošku skočit. Ty dva slepý, koukat jenom na cesta a žádnej oči nahoru." Noatak si po té dlouhé řeči odfoukl a strčil do mě ramenem. „Bílá vydra ještě moc učit od Noatak, aby umět žít na Sever."

„Kolik vás je, Ottanawo," slyšel jsem zezadu Tomášův hlas. Rýpl jsem jen místo odpovědi Noataka do žeber a otočil se.

„Třicet muž," řekl Ottanawa. „Náčelník povídat poslat víc, ale Noatak, že třicet dost."

„To je celá armáda, ani tolik nebylo potřeba," ubezpečoval ho Tomáš Lauren. „Ale jak to, že jste dorazili tak brzo? Museli jste jet jako blázni."

„Noatak potkat lovec s čerstvej pes a poslat zpátky do tábor," ukázal si Noatak na hruď. „Sám odpočívat a oni hned vyjet."

„Co my teď dělat?" vyptával se. Ottanawa.

„Tyhle dva se mají sejít někde v místě, kterýmu se říká Sobí past, s pěti Indiány. Těm vlastně můžeme děkovat, že jsme takhle dopadli. Jedou nahoře po planině." Tomáš v krátkosti vylíčil naše příhody od okamžiku, kdy Noatak odjel pro pomoc.

„Noatak dobře rozumět, co Bílá vydra povídat tam nahoře?" šklebil se Noatak.

„Zaplaťpámbu jo," povídám. „Však jsem taky zažil ošklivý chvilky, když jsem na tebe pokřikoval Ottanawo."

„Noatak jeden chytřej Indián, ty nemyslet?" -

„To vím už dávno, ty uličníku," zasmál jsem se. „Nemusíš se tak vychloubat. A co Beatrice, opravdu nepřijede?"

„Ty divit, že ona nechat ujít taková věc, co? Ona chtít, ale Ottanawa tentokrát říct ne a ne, a když ona pořád mluvit, on křiknout ne! On poprvé křiknout, co oni muž a žena." Tiše se pochechtával. „Beatrice chytrá žena," dodal s uznáním, „ona vědět, kdy konec mluvit."

„A proč Ottanawa křičel?"

„Ona nosit dítě." Položil si dlaň v rukavici na břicho.

„To je novina," vykřikl jsem. „A to mně říkáš až teď?"

„Sám nevědět dřív. Ty taky mlčet. Ottanawa chtít říct sám, až bude čas."

Ohlédl jsem se.

„Ty ne dělat — chytat ty dva," říkal právě ustaraně Ottanawa Tomáši Laurenovi. „Oni teď v tábor dávat moc pozor."

„Chtěl jsem, aby jich bylo míň, a taky se něco dovědět. Na Dana Mortona jsem zatím nenaraził — a vy asi taky nic nového nevíte." Otočil se k Norrisovi s Tedem. ,.A vy dva teď hezky rychle vyklopte, kde je ta Sobí past." Oba už zase okoušeli slasti pout na zápěstích.

„Najdi si ji sám," odbyl ho Jim Norris stále ještě trochu omámeně, pak se rozhlédl po Indiánech, jejichž pohledy na něm ulpívaly s nepohnutou chladnou pohrůžkou, a přikrčil se.

„Já znát," přihlásil se jeden z Ottanawových lidí. „Holá stráň skoro až k potok, jen dole kus lesa."

„Tak jedem dál, ať jsme tam dřív," rozhodl Tomáš Lauren. „Přivažte nám je k saním a jedeme."

„Oni k naše saně," navrhl Noatak a v očích mu blýsklo jedovaté světýlko.

„Ne," vykřikli oba zajatci a hrnuli se k nám. „Vemte si nás vy, prosím tě,"

žebronil Ted De Kievid.

„Tak rychle," pobídl je Tomáš Lauren a oba s velkou ochotou zvedali ruce a točili se, abychom jim mohli co nejsnáze omotat řemeny kolem těla. Zanedlouho se náš dlouhý průvod vydal na cestu a o pár kilometrů dál se přidalo několik dalších saní. Dopředu se přemístil muž, který věděl, kde leží místo zvané Sobí past.

Spěchali jsme. Saně letěly, jako by se dlouhými skluznicemi ani nedotýkaly sněhu. Jim Norris s Tedem namáhavě oddechovali, ale tentokrát se neodvážili jediným slovem odporovat, přestože jim už zase vůčihledě ubývalo sil. Zastavili jsme jen na chvilku, když se začínalo šeřit, a zároveň proběhla krátká porada.

„Jak daleko Sobí past?" vyptával se Ottanawa a ukusoval sušené sobí maso. „Může to Atikonan odhadnout?"

Indián chvíli přemýšlel. „My teď potmě ne tak rychle," řekl. „Půlnoc pryč, až my tam."

Rýpl jsem do Teda, který ležel přes saně a snad usínal. „Kdy tam může dorazit Potomimao?"

Ted De Kievid se trochu probral, rozhlédl se po kruhu nepřátelských tváří a polkl. „Tak hodinu dvě po půlnoci. Mají na cestě objížďku."

„Jestli ty nemluvit pravda, hned zabít," řekl mu Noatak. „Ty rozmyslet."

„Proboha, je to tak, jak jsem řek," překotně nás ubezpečoval Ted. „A určitě se budou chtít s večerem najíst, tak se možná ještě trochu zdrží."

„Ty slyšet Noatak," poznamenal jenom Noatak a Ted De Kievid by snad byl nejraději zalezl pod saně. Noatak v té chvíli vypadal skutečně nebezpečně a nebylo pochyb, že svá slova myslí vážně.

„Co oni udělat, když vy náhodou ještě ne tam?" zeptal se Ottanawa.

. „Počkají," tvrdil Ted De Kievid. „Napřed určitě nepojedou. Báli by se ..." Maličko se zarazil .a zkrotle pokračoval: „Zkrátka — no, o ty vaše věci, co si rozdělili..." Netrvalo dlouho a řada saní se ponořila do tmy. Postupovali jsme volněji, ale přesto jsem cítil, že už mám toho prohánění sem a tam dost. A hodina za hodinou míjely v poměrném tichu, které občas protrhl jen polohlasný povel nebo zaštěknutí některého ze psů, a lehký dusot mokasínů a psích tlap na zmrzlém sněhu. A Ted De Kievid už skoro nepřetržitě potichounku sténal.

Konečně jsme zastavili a Ottanawa s Noatakem přiběhli k nám. Připojil se i Atikonan. „Už blízko," hlásil.

„My připravit past, aby oni nic nepoznat," řekl Ottanawa. „Oni čekat najít vás čtyři. Oni muset najít."

„My už to zvládnem, co Tony?" řekl Tomáš Lauren. „A vy dva poslouchejte. Žádný hlouposti. My tadyhle s Tonym si vás pohlídáme. Necháte je dojít až k nám, jako že je všecko v pořádku, rozuměli jste?"

Jim Norris mlčel, jen Ted De Kievid poslušně přikyvoval. Byl už tak zničený, že by snad souhlasil se vším co by se mu přikázalo. Můj dojem, že je chytřejší, než se zdá, mě však varoval. „Poslouchej," řekl jsem mu, „pokud by tě snad potom něco napadalo, tak na to honem rychle zapomeň. I kdybyste třeba nás dva s Tomášem dostali, brzy byste litovali, že nás nemáte s sebou."

Noatak se k Tedovi naklonil a Ted uhnul. „My pak nezabít hned," řekl tiše Noatak „My zabít pomalu. Do poslední chvilky vědět, že umírat."

„Ať toho, proboha, nechá," vyjekl Ted De Kievid. „Budu mlčet jako hrob. Já přeci vím, kdy jsem prohrál."

„Tobě je to taky jasný?" zeptal se Tomáš Lauren Jima Norrise.

„Mně už je snad všechno jedno," vydechl Jim Norris zmoženě. Po jeho furiantství nezbyla ani památka.

„Jen aby ti to vydrželo," varoval ho přes to Tomáš Lauren.

„Vy nebát, my blízko a všecko vidět a slyšet," řekl Noatak spíš na adresu našich zajatců než naši.

„Uvázat pes," rozkázal Ottanawa a jmenoval tři muže, kteří měli zůstat u spřežení. „Rozkázat ty dva."

Norris s Tedem ochotně nastavili ruce a pak dlouho třepali rukama.

„Vzít všecky zbraň na naše saně," řekl Ottanawa. „Vy mít svoje?" zeptal se nás.

Zasunuli jsme si pistole za opasky pod pláštěnky a přivázali k Tedovým saním moje saně a k Norrisovým spřežení Tomáše Laure na. Oba vzali do stále ještě ztuhlých rukou otěže.

„Pamatovat, že my za vámi," upozornil je ještě jednou podle mého názoru zbytečně Noatak a pak jsme vyrazili. Držel jsem se těsně za Tedem a Jima Norrise si hlídal Tomáš Lauren. Běželi jsme tmou, kterou jen slabě prosvěcovaly hvězdy. Měsíc se ještě neukázal, a sem, do hlubokého koryta potoka, by jeho záře stejně sotva pronikla.

Uplynulo sotva půl hodiny a Ted De Kievid zastavil. „Tady," ukázal vlevo, kde se plochý břeh pozvolna skláněl k nám a kousek nad ním se proti sněhu rýsovaly koruny stromů. Ottanawa s Noatakem a asi dvaceti dalšími nás dostihli. Pušky nesli v rukou.

„Tady Sobí past?" zeptal se Ottanawa.

„Tady," přisvědčil Atikonan a Ted De Kievid znaveně přikývl.

„Vy zajet mezi strom," řekl Ottanawa. „Zapálit velkej oheň, aby zdaleka všecko: vidět." Pak poslal Noataka s polovinou lidí dál, aby obešli les z druhé strany, a sám s ostatními se ztratil ,ve Jmi. Měl jsem blahý pocit, že se nám nic neočekávaného nemůže stát. Až těch pět Indiánů přijede; uzavře se kolem nich kruh, z něhož se jim nepodaří uniknout.

„Tak popojedem, hoši," řekl Tomáš Lauren, když zaniklo vrzání sněhu pod mokasíny našich přátel.

IX

Ponořili jsme se mezi stromy a zakrátko narazili na nevelkou okrouhlou mýtinu.

„Přesně to, co potřebujem," pochvaloval si Tomáš. „Seberte dříví a natahejte ze saní kožešiny," poručil. „A pamatujte si, že odteďka držíme pistole v rukách a hned střílíme. A myslím to vážně."

Naši zajatci beze slova námitky poslechli. Šli jsme z;. nimi, kam jen se hnuli, a dávali pozor na každý jejich pohyb. Zdálo se však, že už se úplně vzdali a na odpor nemají pomyšlení, přestože tma je mohla svádět k všelijakým uskokům. Ale uvědomovali si, že je nestřežíme jenom my, ale odkudsi z úkrytu mnoho párů pozorných očí, a ty oči že patří lidem, kteří by s nimi neměli slitování. S námi byli stále ještě nejbezpečnější. Oba se ploužili s rameny svěšenými a zdálo se, že každý krok jen zvyšuje jejich únavu a odevzdání se osudu. Nemluvili, vůbec se nepokoušeli zavést řeč na to, co je čeká, jak bych byl předpokládal.

A pak jsme leželi na kožešinách, my dva s Tomášem s rukama pod pláštěnkami, a na protější straně ohne dvě zhroucené postavy. A kdybychom je oba byli nepobízeli, aby neustále přikládali na oheň, snad by byli usnuli. Nedivil jsem se jim, i o mne se pokoušel spánek, a jen pomyšlení, že se blíží pět nepřátelských Indiánů, mě udržovalo v bdělosti, a kromě toho Ted De Kievid s Jimem Norrisem museli být daleko unavenější než my. Chvílemi, jak čas ubíhal, jsem docela záviděl psům, kteří bezstarostně spali v dosahu světla s čenichy ukrytými pod huňatými chvosty a vůbec se nepohnuli.

Minuty se vlekly, vyšel měsíc a prozářil koruny borovic, a mrtvé ticho budilo dojem klidu a míru. Nic nenasvědčovalo ani přítomnosti naší malé armády okolo v lese. A minuty se slévaly do delších a delších časových úseků a mne začala zmáhat netrpělivost. Několikrát jsem se ohlédl po Tomášovi. Ležel na boku s přivřenými víčky, ale jeho oči byly bdělé a pozorné a zdálo se, že naslouchá nejen ušima, ale každým pórem těla, vnímá všemi smysly, co se kolem děje. A pak pozvolna natočil hlavu. A za chvilku jsem cosi zaslechl i já a zahleděl se přes oheň k okraji lesa Zdálo se mi, že zachrupal sníh a potom se s tichým zašelestěním zavlnily větvičky v podrostu.

„Jsou tu," zašeptal Tomáš Lauren a sotva pohnul rty. „Zavolej na ně, Tede."

Ted se vztyčil a celým tělem se otočil. „Hej," zavolal. „To je Potomimao?"

Objevil se obličej a pak celá postava. Nebyl to Potomimao, pouze jeden z jeho mužů. „Potomimao tam," mávl za sebe rukou, pak zvrátil hlavu a vydal ze sebe dlouhý pronikavý pokřik. „Potomimao chtít vědět, jestli tady ne někdo jinej," řekl Indián, „já pro saně." A ponořil se zpátky do křoví.

„První kolo pro nás," řekl Tomáš Lauren čile, jako by se báječně vyspal. „Teď, hoši, záleží jenom na vás, jak to s vámi dopadne. Noatak nikdy nemluví do větru."

„Já nic neprovedu," ujišťoval horlivě Ted De Kievid. „A ty, Jime, měj proboha rozum."

Jim Norris jen sklesle mlčel, neodpověděl ani posunkem. Zřejmě se už vzdal.

Zakrátko se ozvalo ojedinělé zapraskání větviček a polohlasné pokřikování a na mýtinu se jedny po druhých vynořily saně.

„Vy dlouho čekat?" volal Potomimao, jen se objevil.

„Ani ne," odpověděl Ted. „Pojďte se ohřát."

Dával jsem si pozor na oba u ohně i na Indiány. Žádný z nich nedržel v ruce zbraň, přijížděli naprosto bezstarostně, bez stínu podezření, že by něco nebylo v pořádku.

„Vy nejíst?" zeptal se Potomimao, když se přiblížil k ohni a sedal si vedle Jima Norrise. „My hlad." Ostatní Indiáni se poskládali na kožešiny, jak se dalo.

„Už jsme dávno po jídle," lhal Ted De Kievid a mrkl po Tomášovi, co říká tomu, jak s námi spolupracuje.

Držel jsem pod pláštěnkou prst na spoušti pistole a Tomáš zřejmě taky. Ze

všech, co se hřáli u ohýnku, jsme jediní my dva byli ozbrojeni.

„Vy koukat jako sněžný sovy," řekl znenadání Potomimao a obezřetně se ohlédl z Teda na Norrise. „Něco ne v pořádku?"

Jako by jeho slova byla smluveným znamením, ticho se naplnilo křikem a rámusem. Na mýtinu ze všech stran vyběhl houf mužů s puškami u boku.

„Ani hnout," řekl Tomáš Lauren a oba jsme namířili pistole.

Potomimao se pokoušel vyskočit, ale dva muži už mu zkroutili paže dozadu a v několika okamžicích sedělo u ohně sedm spoutaných. Potomimao soptil a něco řval ve svém jazyce, ale za chvilku ztichl i on. „Vy nás nechat do past," řekl jenom s hlubokým pohrdáním oběma bělochům, a kdyby byl mohl, snad by jim prokousl

hrdla.

„Odteďka my už neříkat to místo Sobí past," ozval se nevzrušeně Noatak. „Říkat Vlčí past od moc špinavěj vlk."

„Ottanawa," drtil při pohledu na něho mezi zuby Potomimao.

„Ottanawa tam," ukázal Noatak. „Já Noatak z kmen náčelník Unkatak."

Potomimao na něho chvilku nehnutě zíral, pak pochopil a přenesl svůj zavilý pohled na mě. „Běloch falešnej zrádnej pes." Tentokrát docela slyšitelně skřípal zuby.

Noatak se jenom zachechtal. „On ne falešnej pes," řekl. „On Bílá vydra. Ty neslyšet? Kamarád od dobrej Indián a bratr od Noatak. Na zlej Indián on pokaždý strašně vzteklej. Moc. A Tomáš Lauren ještě víc vzteklej."

„Bílá vydra," opakoval Potomimao a nehnutě na mě zíral. „Vy nevědět?" zeptal se Teda s Norrisem a pak zuřivě potřásl hlavou. „Potomimao sejít jen s falešnej běloch nebo hloupej běloch. Teď moc hloupej běloch."

„Tak to bychom měli," řekl Tomáš Lauren skoro vesele. „A co dál," pokračoval a hned si odpověděl: „Dnes v noci už neprojedeme. Doporučoval bych, abychom si den odpočinuli a zejtra večer to dokončili."

Rozproudila se debata a Noatak samozřejmě se jako vždycky stavěl do opozice. Byl při chuti a nejraději by se byl pustil dál. Ottanawa nakonec souhlasil s Tomášem Laurenem, ale Noatak nedal pokoj ani potom. Prosadil aspoň souhlas s nápadem, že se dvěma muži půjde okouknout situaci okolo šachty.

„Je to potřeba," přisvědčoval mu Tomáš Lauren, „ale uvědom si, že si budou dávat sakra pozor, když se jim tady ty dva ztratili."

„Noatak vědět," odmítavě mával náš přítel oběma rukama. „Proklouznout jako myši. A nejdřív na kopec."

„To je rozumný," řekl Tomáš Lauren. „A taky se porozhlídněte, jestli jim nepřišli nějaký další lidi. Pokud hádám správně a ta parta mířila sem, už by tu měli být."

„Poznat," řekl krátce Noatak, vybral si dva muže, v rychlosti pojedli a tiše zmizeli ve tmě. Krátce na to přivedli Indiáni svá spřežení a pár minut to v tom krásném koutku přírody vypadalo jako v blázinci. Pak se psi uklidnili a sytí a uvázáni kolem v lese zalehli. Po mýtině planulo několik ohňů. Konečně jsme měli možnost připravit si pořádné jídlo, Ottanawa postavil na všech stranách stráže a já jsem se mohl s pocitem blažené úlevy a bezpečí zakutat do spacího pytle, právě tak jako ostatní, kromě našich zajatců. Teprve potom, když jsem si přetahoval cíp chladné kožešiny přes hlavu, jsem cítil, jak odpočinek potřebuju. Prospal jsem zbytek noci a spal až skoro do poledne. To už byl celý tábor na nohou. A jen jsem otevřel oči, čekalo mě překvapení, že jsem měl v první chvíli dojem, že ještě spím a něco se mi zdá. Nad mým spacím pytlem na bobku tiše seděly dvě postavy a dvě tváře se potěšené usmívaly mému vyjevenému výrazu.

„Dobrý den, pane. Jsem rád, že vás nacházím v plném zdraví," pronesl svým nenapodobitelným vznosným způsobem pan baron a jeho temný indiánský obličej se šikmýma očima se stáhl do tisíce blažených záhybů.

„Níkipi taky rád, že Bílá vydra v pořádku," zubil se mladý Indián, skoro ještě chlapec, ale proti loňsku, kdy jsem ho viděl naposledy, na první pohled vytáhlejší a mužnější.

Vyletěl jsem z pytle, jako když vedle mne vystřelí. „Pane barone, Níkipi, lidi, kde se tu berete? Máte být někde pár set kilometrů dál!" Pořád ještě jsem nebyl s to uvěřit, že je mám před sebou.

„Zajeli jsme na návštěvu k náčelníku Unkatakovi, prosím," vysvětloval pan baron, „bohužel až po odjezdu výpravy! Rozhodli jsme se nedat si ujít potěšení setkat se s vámi."

„Ani nevíte, jakou jste mně udělali radost," řekl jsem a přitiskl oba k sobě. „Jak žijete?"

„Dobře žít, když my od Bílá vydra dostat srub a pasti a všecko, co mít," řekl Nikipi a trochu se odtáhl, jako by se styděl za projev náklonnosti, který se mu nezdál dost mužný. „Jen pořád čekat, že Bílá vydra vrátit lovit s námi."

„Už ne, Nikipi, ale občas se uvidíme. Budu mít na starosti váš kraj."

„Slyšeli jsme, prosím, o překvapujícím nástupu ke Kanadské jízdní, který jistě má na svědomí pan Lauren," podotkl pan baron, „a ta zpráva nás naplnila nesmírnou radostí, pokud se mohu tak vyjádřit. I když eventualita, kterou nadhodil Nikipi, by nám byla rozhodně milejší."

„Však vy už se o sebe postaráte," povídám.

„To jistě, prosím. Jenomže mi schází potěšení vařit pro takovýho labužníka, jako jste vy, pane. Ne že by Nikipi nebyl dobrej strávník, ale přeci jenom nemá tak jemnej jazyk."

„Jen o tom svým umění začnete, slintám jako hladověj pes," povídám, a pan baron se znovu rozzářil.

„Momentíček strpení, prosím." Otočil se k ohni a podal mi plechový talíř. „My už jsme po jídle, ale váš příděl na vás čekal."

„To jste celej vy," řekl jsem bezmocně a nedočkavě ponořil lžíci do lákavého obsahu talíře, který voněl na dálku Nemusel jsem dál mluvit, nemusel jsem pana barona znovu, jako už tolikrát, ubezpečovat, že opět stvořil něco zázračného. Pan baron na mně poznal, jak mi chutná, a rozplýval se blažeností. Ani jsem se neptal, co to vlastně jím.

„Pan Lauren taky dostal, prosím," řekl skromně pan baron. „I pro něho je radost vařit."

„Nikipi," povídám, „važ si toho, že žiješ s panem baronem. V životě už takhle jíst nebudeš."

„Nikipi ví," řekl chlapec přesvědčeně. „Mittinaki největší kuchař pod sluncem."

„Svatá pravda," zahalekal mi za zády Tomáš Lauren. „Připravil by báječnou hostinu i z čistý vody."

„Děkuji vám, pane," uklonil se pan baron a jako v rozpacích způsobně stáhl rty. Oči mu potěšené jiskřily. „Velice vám děkuji."

„Ale už dost řeči o příjemnostech života," řekl Tomáš Lauren. „Za chvíli jedem."

„Noatak se vrátil?"

„Zůstal tam. Jenom poslal jednoho z lidí se zprávou, kde nás bude čekat. Do večera musíme dorazit do lesa, kde jsme chytili ty dva. Kromě toho našli stopu aspoň deseti lidí, co prošli přes pláň nejpozději včera k večeru."

„Takže jsi měl asi pravdu, Tomáši," povídám. „Chriss Brett s Charliem McArturem přivedli posily."

„Trošku nám to zkomplikuje situaci," přikývl Tomáš Lauren, „ale nějak si už poradíme. Aspoň budeme mít ty hlavní pěkně pohromadě."

„Předpokládám, pane, že nepohrdnete naší pomocí," ozval se pan baron.

„Nikipi s Bílá vydra," řekl rozhodně chlapec. Nečekal na Tomášův souhlas. Docela samozřejmě měl za to, že naše místa v boji jsou vedle sebe, když už jsme se zase sešli.

Mimoděk mi hlavou prolétla vzpomínka, jak jsem ho prvně viděl, vysíleného hlady a mrazem, kdy už řadu dní žil v pustině bez ohně., beze zbraně, a potravu si opatřoval vykrádáním několika mých pastí. Zvěř pojídal syrovou, zmrzlou, a kdybych si byl na něho nepočíhal, abych konečně zjistil, co to mám v revíru za škodnou, dlouho by byl nevydržel. A vědomí, že vraždu svého strýce oplatil bílému lovci stejnou, přestože mu nebylo ještě patnáct, mi dlouho vrtalo hlavou. Ale nakonec, když i To máš Lauren projevil názor, že chlapec jednal tak, jak mu primitivní pud a zákony jeho lidu velely, a s jeho činem ve svém velice osobitém chápání spravedlností souhlasil, pustil jsem tu věc z mysli. A jak jsem potom Nikipiho poznával, byl jsem nucen si přiznat, že mnohý dospělý běloch nesahá tomu chlapci odvahou, pevností charakteru a smyslem pro právo ani po kotníky.

„Jak vidím," ozval se pan baron, „utržili jste s panem Laurenem nepříjemná zranění. Kdybyste si, pane Laurene, laskavě přisedl k nám, dovolil bych si vás ošetřit."

„To nestojí za řeč." Tomáš si nepřítomně přejel dlaní po rozedřené tváři. „Na takový maličkosti teď není čas."

„Mráz sílí, prosím," odporoval mu pan baron, „a to pak jsou i takovýhle maličkosti, jak říkáte, nebezpečný. Nebude to dlouho trvat."

Tomáš Lauren už taky měl s panem baronem své zkušenosti a věděl, že odporovat mu je obvykle naprostá ztráta času. Poslušně přidřepl k ohni a pan baron už tahal z koženého vaku kelímky a pytlíčky. Nabral na kousek laiky hrudku sobímu tuku podobné masti, nahřál ji u ohně a otřel nám jí obličeje. Pálila jako jódová tinktura, kterou mi jako klukovi máma ošetřovala věčně odřená kolena.

„Poněkud nepříjemný, já vím," konejšil nás pan baron, „ale za okamžik pocítíte úlevu." Pak nám namazal rány jinou, ostře páchnoucí mastí, a skutečně, pálení přestalo a vrstva tuku zároveň chránila pokožku před mrazem. „Tak, prosím, hotovo," řekl pan baron a pozorně si prohlížel své dílo. „Teď už není nebezpečí sepse, který bych se jinak vážně obával."

„Co vy jste se všechno na tý misii naučil," kroutil hlavou Tomáš Lauren. „Jste nejenom nejlepší kuchař, to jsem jich kdy poznal, ale taky úplnej doktor."

„Snažil jsem se získat vědomosti o všem, co člověk může v životě potřebovat,"

odpověděl pan baron až příliš skromně a s poněkud přehnanou pečlivostí ukládal své mastičky do vaku.

Tábor kypěl zdánlivým zmatkem, který však měl svůj severský zaběhaný řád. Muži zapřahali vzpouzející se psy, rovnali zavazadla na saních a vesele na sebe pokřikovali, jako by se vypravovali na zábavnou vyjížďku. Jen skupinka spoutaných u největšího ohně pozorovala všechen ruch se zachmuřenými tvářemi. Tomáš Lauren s Ottanawou usoudili, že k hlídání stačí tři muži, kteří tu se zajatci zůstanou a počkají, až pro ně pošleme.

„Ještě bych od tebe potřeboval slyšet," řekl Tomáš Lauren a přiklekl k Tedovi, „jak to vypadá ve srubu. Kolik je tam místností a nějaký podrobnosti k tomu."

„Tři," řekl přeochotně Ted De Kievid, čímž vzbudil novou nelibost, jež se nepokrytě objevila na Potomimaově temné tváři. „V první se spí, ta je největší, druhá je kuchyň a třetí zásobárna."

„Popiš mně trochu tu první."

„V levým rohu proti dveřím jsou kamna," sděloval horlivě Ted De Kievid. „A hned vedle nich začínají kavalce a táhnou se podél celý delší stěny. Celkem deset, vždycky dva a dva nad sebou. Před nima uprostřed cimry stojí stůl a židle. To je všecko."

„Srub má jenom ten jeden vchod, co je vidět shora?"

„Jenom ten."

„Kde spí to indiánský děvče? V kuchyni?"

„Jo, " přikývl Ted a upíral na Tomáše oči, jako by očekával ještě nějaké další otázky.

„To by snad stačilo," řekl Tomáš Lauren napůl nepřítomně, vstal a pohlédl na Ottanawu. Ottanawa pokrčil rameny a pokynul třem svým lidem, kteří se už drželi poblíž.

„Vezměte nás radši s sebou," zaprosil Ted De Kievid, když se strážci usazovali k ohni a pušky si pokládali do klína. „Copak víte, co tyhle tři může napadnout?" Úzký černý knírek se mu stáčel dolů v žalostném oblouku.

„Jen se neboj, ještě se ve zdraví sejdeme, když nebudete vyvádět hlouposti," řekl Tomáš Lauren a vykročil ke svým saním.

Ted už mlčel, ale jeho výraz prozrazoval hlubokou nedůvěru a obavy. Potomimao seděl nehnutě jako socha a za nízkým čelem se mu zřejmě honily neveselé myšlenky. Jim Norris měl shrbená záda a bradu zabořenou na prsa.

„Ty," ukázal Ottanawa na Potomimaa, „kdyby chtít něco dělat, oni rozkaz hned střílet. Ty vědět?"

Potomimao nevzhlédl a tvářil se, že Ottanawovu poznámku vůbec neslyší.

Jedno spřežení za druhým se nořilo do lesa a klikatým řečištěm potoka se krátce nato táhl dlouhý průvod. Nikipi s panem baronem se svými saněmi si vynutili místo hned za mnou. Pan baron předpovídal správně. Na krajinu se citelně pokládal mráz a kožešiny na límcích a kapucích kolem obličejů nám ve chvíli zbělely jinovatkou.

X

Do míst, která byla v dohledu hlídky na kopci, jsme se dostali až za tmy, mohli jsme tedy klidně pokračovat přes planinu k lesu, kde nás měl čekat Noatak. Všichni věděli, že se blíží rozhodná chvíle, a náš postup probíhal v co největší tichosti. U prvních stromů saně odbočily a pokračovaly po okraji lesa. První za Noatakovým poslem klusali vedle sebe Ottanawa s Tomášem Laurenem a hned za nimi já se svou smečkou. A pak se ozval tichý povel a saně postupně vklouzly do podrostu.

„Tudy," ukazoval nám Noatak, který se objevil jako duch, nejschůdnější cestu a šlapal před námi. V místech, kde stromy stály v řídkých rozestupech, jsme narazili na jeho saně a dalšího Indiána, krčícího se v podřepu u povalené borovice.

Sesedli jsme se s Ottanawou, Tomášem Laurenem, Noatakem a několika dalšími kolem něho. Přidali se i pan baron s Nikipim. Byli jsme uhřátí cestou a během krátké chviličky jsem cítil, jak na mně i pod teplým oblečením stydne pot, ale na.zapálení ohně nebylo ani pomyšlení. Noatakova slova mé mínění potvrdila.

„Noatak před chvílí vrátit shora ze stráň nad chata," hlásil spěšně, jen jsme se shromáždili. „Oni čekat něco hrozit. Ve srub celou noc světlo a stavět daleko od jezero hlídka. Vědět, kde."

„Zahlíd jsi ty, co včera přišli?" zeptal se Tomáš Lauren.

„Jen dva nový muži tam," odpověděl Noatak. „Nevědět o nikdo jinej, z chaty celej den jen ty samý, co dřív."

„Tys snad od včerejška nespal, člověče," řekl jsem.

„Spát ne čas. Muset všecko vidět," odbyl mě a zjevně pospíchal. „V noci my muset na ně, jinak ráno vidět vaše stopa na sníh a vědět my tady."

„S tím počítáme," řekl Tomáš Lauren. „Jak si to představuješ?"

„Hlídka dva muž venku a střídat na místo, kde nejlepší přístup z planina ke srub. V díra asi taky dva — jako dřív. Ostatní v chata. My nejdřív ty venku, až oni vystřídat a druhý zalízt. Pak za nima do srub a taky do díra. Mít připravený pochodně."

„Jenomže do šachty je vchod i z druhý strany, od jezera," řekl jsem. „Ten je potřeba obsadit."

„Znát cesta, Atikonan taky," ukázal Noatak na svého společníka. „On dovést několik muž tam, ale daleko, potřeba obejít kopec. Jít hned."

„Kolik myslíte, že by tam stačilo lidí?" zeptal se Tomáš Lauren.

Noatak chvíli uvažoval. „Oni vylomit vrata a do díra nebo jenom čekat, aby nikdo utýct?"

„Snad by nebylo dobře, kdyby lezli dovnitř. Ať radši jenom hlídají."

„Stačit pět. Ty vybrat lidi," otočil se Noatak k Ottanawovi. „Oni hned najíst a spěchat."

Ottanawa tiše zavolal několik jmen a muži se mu postupně ozývali a přiběhli k nám. Atikonan vstal a přehodil si pušku křížem přes záda. „Dobrej sníh tam, co oni jít?" zeptal se Ottanawa. „Nebo sněžnice?"

„Pevnej," řekl Noatak. „Několikrát moc prudce nahoru a dolů. Sněžnice ne. A teď novej mráz."

Ottanawa se rychle rozhovořil svým jazykem a muži, pokud jsem je v temném šeru viděl, pozorně naslouchali a občas některý z nich polohlasně přisvědčil nebo jen přikývl. Rozuměl jsem jen zčásti, ale v základě jsem Ottanawovy dispozice pochopil. I Tomáš sledoval jeho řeč, a když Ottanawa skončil, dodal: „Jenom zbytečně nelezte do žádnýho nebezpečí a čekejte, až vrazíme do šachty zezdola a prohlídneme ji až k vám."

„Rozumět," řekl Atikonan a všichni se v krátkosti rozplynuli ve tmě.

„A teď my," řekl Tomáš Lauren. „Co navrhuješ, Noataku?"

„Stráže střídat pravidelně," ozval se okamžitě Noatak, který už měl celý postup zřejmě promyšlený. „Dost daleko od srub, až na druhej břeh od jezero, jestli ty pamatovat. Blízko ten konec od les."

„Vím, co myslíš."

„Oni chodit sem tam až ke strom a zpátky na břeh a pořád povídat. Asi bát. Noatak a tři muž stačit. Vy pak přijít rovnou. My muset oklikou."

„Potom by trvalo zbytečně dlouho, než bychom přešli planinu," namítl Tomáš Lauren. „Byl bych pro to, abychom se naproti do lesa stáhli s vámi, a jak zneškodníte hlídku, rovnou bychom se do nich dali."

„Možná lepší," připustil Noatak, „ale moc muž, moc rámus. A pes muset zůstat tady."

„Uděláme delší obchůzku a budem se držet dál, snad nejlíp až pod svahem kopce, takže by nás neslyšeli, i kdyby někdo proved nějakou hloupost."

„Indián chodit jako duch, i když nic vidět," řekl Ottanawa. „Ale udělat, jak povídá Tomáš Lauren."

„Dobře," souhlasil Noatak. „My teď najíst a pak lesem kus dál a přejít planina. Až půl noci pryč, oni střídat a my začít."

„Ještě si spočítejme, s kolika chlapy budeme mít co dělat," řekl Tomáš Lauren. „Dva jsme jim odtáhli, ale dva přišli, jestli se doopravdy nemýlím, když hádám, že Chriss Brett a Charlie McArtur jsou tady. Přivedli devět, mužů, ale jak situace v Edmontonu i pak dál po cestě vypadala, těm zbraně nesvěří, takže je snad můžeme brát jenom tak bokem, i když na ně nesmíme zapomínat. A možná, že je šoupli rovnou do díry, jak povídali v Edmontonu tadyhle Tonymu. Dva budou na hlídce a Noatak je zneškodní. Pokud víme o všech, zbývá teda ten Vally, co tomu podniku podle Teda šéfuje, strážnej z kopce a dva další z tý roztomilý čtveřice. To znamená, že ve srubu najdeme pět šest chlapů a aspoň jeden z nich bude určitě vzhůru."

„Když najednou vrazit dovnitř on žádnej čas něco dělat," řekl Noatak.

„Moment," povídám. „Zapomněli jste, že dva jsou vždycky v noci v šachtě."

„To je pravda, jenomže se vrátí ti dva z hlídky."

„Myslet, že tak deset lidí do srub a deset do díra, všecko hned najednou," ozval se Ottanawa. „Ostatní hlídat venku, kdyby někdo utíkat."

„To by snad šlo," přisvědčil Tomáš Lauren. „Chatu si vezmu na starost já s

Tonym a s tebou, Ottanawo. Vyber ještě pár lidí, co půjdou s námi. Noatak s ostatními obsadí šachtu a okolí."

„Já s Bílá vydra," pospíšil si Nikipi.

„A já se připojím, když dovolíte," přidal se samozřejmě pan baron. „Kluk je moc prudkej, moh by něco vyvést."

„To je pět. Ještě, pět a stačí, i kdyby si vyskakovali, co ty na to, Ottanawo?"

„Souhlasit."

„A ty, Noataku?"

„Myslet, že dobře," přisvědčil i Noatak.

„Tak se najíme a vy řekněte lidem, co kterej bude dělat. Ale jednu věc bych chtěl mít jistou. Potřebuju je živý. Musí mně toho ještě moc navypravovat, abychom tu bandu dostali celou, i s těma, co o nich třeba ještě nevíme. Rozuměli jste? Ottanawo? A hlavně ty, Noataku!"

Oba mlčeli a Tomáš se po nich ustaraně podíval. „Je to nutný, přátelé," řekl naléhavě. „Jestli je nevybereme všecky, za nějakej čas se něco podobnýho může opakovat jinde."

„My dávat pozor, aby oni živý," ozval se váhavě Ottanawa. „Ale nevědět napřed, co oni dělat."

„Samo sebou. Já taky chci co nejmíň krve na naší straně. Ale pokud to bude možný ..."

„Není potřeba znova povídat," řekl Noatak. „Dostat je živý a pak vidět."

„Aspoň tak." Tomáši Laurenovi se zřejmě aspoň zčásti ulevilo. „A teď si teda pojďme něco sníst."

Když jsme se v rychlém tempu přemísťovali z lesa přes planinu, začal foukat ostrý vítr, který pocit pronikavého chladu ještě zvyšoval, v němž však vrzání sněhu pod našimi kroky skoro zanikalo. První klusal Noatak a za ním dlouhá řada ozbrojených mužů. Zdálo se mi, že Indiánů se zmocnila jakási dychtivost, podvědomá prastará touha po boji. Nikdo nepromluvil, neozvalo se ani slovo. Úlohy byly rozděleny a každý věděl, kde je jeho místo.

Do lesa pod strání, z jejíhož vrcholku jsme před několika dny pozorovali dění u srubu, jsme doběhli dřív, než bych byl čekal. Octli jsme se dobrý kilometr od předpokládaného stanoviště hlídek, o němž mluvil Noatak.

„Já bych přeci jen byl radši vpředu," řekl tiše Tomáš Lauren. „Půjdeme s Tonym s vámi, Noataku, kdyby se snad něco nepovedlo..."

„Nic nemůže nepovedlo," prudce odporoval Noatak," jako by ho Tomášova poznámka hluboce urazila. Pak si uvědomil svůj tón a řekl již smířlivěji: „Ale jít, když ty chtít..."

„Ottanawa s tebou," řekl Ottanawa.

„Ale stráže nechat na nás," pospíšil si Noatak.

„Všecko ostatní zůstane tak, jak jsme se domluvili," souhlasil Tomáš Lauren, který si uvědomoval, že umí-li se někdo bez nejmenšího šelestu pohybovat lesem, pak jsou to rozhodně naši indiánští přátelé, a ne my, a proto taky zneškodnění stráží nechával na nich. „Veď nás, Noataku."

Noatak se svými třemi druhy vykročil před námi. Proplétali jsme se podrostem a ve tmě, která pod hustými korunami stromů panovala, jsme se co chvíli otloukali a jednotlivé kmeny a křoví nás šlehalo do tváří. Ve větvích nad námi naštěstí harašil vítr. „Moc hluk," otočil se na nás přesto Noatak a zmírnil tempo. Pak už jsme , se pohybovali opatrněji a netrvalo dlouho a před námi se rozsvětlilo.

Noatak zastavil. Shromáždili jsme se do těsného hloučku. „Vy ještě jenom pár krok," šeptal. „Jen co vidět na ty dva. Pak stát a čekat. Brzy přijít nový a my nechat zajít a dopředu, ale vy pořád tady. Vidět odsud dobře, co se děje."

Kousek jsme postoupili a skutečně jsme zahlédli dvě schoulené postavy, proti bílému světlu pod jasnou hvězdnou oblohou dobře patrné. Muži přecházeli sem a tam s puškami na řemenech přes rameno a vítr k nám čas od času donesl slovo či útržek věty. Muži mluvili potichu. Mráz štípal do tváří a stahoval chřípí. Třel jsem si nos palečnicí a podle příkladu ostatních přidřepl na paty. V téhle pozici chrání pláštěnka i nohy a člověku se zdá, že zima k tělu tak snadno nemůže.

Dlouho jsme nečekali, snad jenom čtvrt hodiny nebo o něco málo déle, a tmou se ozvaly hlasy.

„To je dost, chlapi," odpověděl jeden z těch, které jsme měli v dohledu. „Jsme na rampouch."

„Tak padejte," ozvala se chraptivá odpověď. „Máte připravenej kotel grogu."

Strážní se bez dalších" řečí dali do klusu a na jejich místa se postavili příchozí.

„Pojď chodit," ozval se znovu ten chraptivý hlas. „Stejně je to nesmysl takhle tady trčet."

„Taky jsem to Vallymu povídal," odpověděl druhý, „ale pekelně se namích. Není s ním teď rozumná řeč."

„To je fakt. V posledních dnech je vyplašenej jako zajíc."

„I když ho teda na jednu stranu chápu. Je přeci moc divný, když se dva chlapi najednou ztratí."

Mluvili hlasitěji než první dva. Přecházeli sem a tam snad třicet čtyřicet metrů dlouhou pěšinou, kterou vyšlapaly předchozí hlídky.

Noatak sykl, položil pušku na sníh jako věc tak křehkou, že by se při nejlehčím nárazu mohla poškodit, a v podřepu se posunul vpřed, tři další stíny za ním. Plížili se tak tiše, že jsem nezaslechl jediné zašelestění větvičky, jediné vrznutí sněhu, a ve chviličce se rozplynuli.

Oba muži se procházeli a debatovali, jako kdyby ani neměli za úkol hlídat, nadávali na zimu a na vítr a na Vallyho, choulili se do pláštěnek a kapuce si stahovali co nejníž na obličeje. Mé oči, zatím přivyklé na tmu, rozeznávaly všechny tyto podrobnosti zcela jasně, právě tak jako hlavně pušek, trčící mužům nad rameny..

Slyšel jsem vedle sebe tichý, trochu zrychlený dech Tomáše Laurena a přistihl jsem se, že i já mám potíže s dýcháním. Ottanawa se klidně opíral o kmen stromu a pušku držel hlavní dolů před sebou.

Hlídači se přiblížili k lesu, otočili se a šlapali zpátky. Na vzdálenějším konci pěšiny na okamžik zastavili a vydali se opět směrem k nám.

„Když si představím, jak do sebe chlapi nalévají grog...," řekl jeden z nich se závistí v hlase. Znovu došli ke krajním stromům, udělali obrat a znenadání zmizeli. Nepostřehl jsem, jak vlastně přepad proběhl, neslyšel jsem ani hluk zápasu a obzor byl najednou prázdný.

Ottanawa se ramenem odrazil od stromu a vyběhl, my s Tomášem za ním. Na sněhu ležely obličeji dolů dvě postavy a na každé z nich seděli dva muži.

„Bezvadná práce, Noataku," broukl pochvalně Tomáš Lauren. „Ani nepípli."

„Jaká práce." Noatak k nám zvedl zářící oči, ještě plné lovecké dychtivosti. „Jeden muž na nohy a druhej na krk. Najednou. Oni nic dělat, než upadnout." „Doufám, že jste je moc nepřiškrtili." „Zmáčknout málo," odpověděl Noatak skoro s lítostí. „Oni mluvit, když ty chtít. My otočit."

Indiáni překulili muže na záda. Oba už měli svázané nohy a zpitoměle zírali vzhůru.

„Vy ne řvát," upozornil je Noatak a pod hvězdami bleskla čepel nože, vzápětí druhá.

Tomáš Lauren přiklekl do sněhu. „Jména," řekl. Oba byli ještě tak překvapení, že nebyli schopni promluvit.

„Ty slyšet?" zeptal se Noatak s vyhrůžkou v hlase. Ty nerozumět ta řeč?" A dloubl svého zajatce kolenem do žeber.

„Andy Stanley," zachraptil muž.

„A ty?" vyzval Tomáš Lauren druhého.

„Patrick Clem." Muž mluvil se sevřeným hrdlem. Noatak a jeho lidi zajatce zřejmě tolik nešetřili, jak tvrdil.

„Takže Ted De Kievid, jak se zdá, nelhal," pochvaloval si Tomáš Lauren.

Ottanawa přiložil dlaně k ústům a zahoukal.

„Co my s nima udělat?" zeptal se Noatak a vstal. Střežení nechal na svém příteli.

„Budou to tu muset vydržet, než tam skončíme," řekl Tomáš Lauren. „Jeden tu pohlídáte."

„Ty," ukázal rukou Noatak. „Nejdřív ale svázat ruce a do lesa ke strom."

Než svou práci dokončili, přiběhli další a automaticky se rozdělili na dvě skupiny.

„My jít, ne?" zeptal se Noatak nedočkavě a postavil se do čela jedné z nich.

„Můžem," kývl Tomáš Lauren a vykročil. „Jednoho ale pošlete napřed, jestli je venku kolem srubu čistej vzduch."

„Nikipi kouknout,[1]" řekl chlapec a rozběhl se. My v krátkém odstupu a trochu pomaleji za ním.

Tichý průvod obcházel zalesněný výběžek kopce a zakrátko na nás zamrkala dvě vzdálená žlutá světýlka. Jak vypozoroval Noatak, ve srubu asi skutečně celou noc někdo bděl.

Pochod se zrychlil a přešel v klus. Seběhli jsme mírným svahem na zasněžený led jezera a mířili přímo k chatě. Než jsme dosáhli druhého břehu, vrátil se Nikipi. „Nikdo venku," hlásil udýchaně. „V chata slyšet hlasy."

„Sakra," řekl Tomáš Lauren. „Takže ještě nespí. No — co se dá dělat..."

Vyběhli jsme na prostranství před srubem a Noatakova skupina zamířila vlevo, kde jsem ve stínu skály spíš tušil než viděl temnější skvrnu, vchod do sluje. Pohybovali jsme se teď s krajní opatrností, krok za krokem, v největším tichu. Pak nás Tomáš Lauren pokynem ruky zastavil a sám se vydal dopředu, přiblížil se až ke stěně srubu a s nakloněnou hlavou poslouchal. Dopadala na něho matná zář ze zamrzlého okna, rozlévala se po sněhu a vytvářela na něm žlutavý lichoběžník. Tomáš se k nám vrátil. Udusaný sníh na prostranství tlumil našlapování jeho nohou v měkkých mokasínech.

„Nikipi slyšel dobře," šeptal. „Mluví tam, jak se zdá, tři lidi. Ty si vezmeme na starost my s Tonym. Vrazíme tam a ty, Ottanawo, se svými lidmi rovnou ke kavalcům na protější stěně. Vytáhnout je na zem, ale všechno jako blesk. A dva lidi do kuchyně. Rozuměli jste?"

Stál jsem těsně za Tomášem s od jištěnou pistolí v ruce a za námi sražený hlouček tichých nehybných postav. Tomáš se dlouze nadechl a oběma rukama rozrazil dveře.

„Ani hnout," zařval a skokem byl uprostřed místnosti. Prosmýkl jsem se podél stěny s okny a opřel se o ni. Držel jsem muže v šachu z boku. Mířili jsme na tři ztuhlé postavy u stolu. Provázel nás spěšný šelest mokasínů na dřevěné podlaze a kavalce zalehla lavina. Než se kdo vzpamatoval, ležely na zemi další dvě zpola oblečené postavy a rozespalé vyděšené oči těkaly z místa na místo. Tři muži měli ruce v mžiku připoutané k opěradlům židlí a oba spáči se k nim zakrátko připojili. Nikdo z přepadených se nezmohl na odpor, byli dokonce neozbrojeni a pušky stály nepořádně opřeny v rohu místnosti. Opasky s pistolemi v pouzdrech visely na hřebících na stěnách, na nichž se v loveckých chatách v dřevěných rámech suší kůže.

„Ottanawo," zavolal Tomáš Lauren a ukázal na dveře v boční stěně, z nichž však už vystupovali dva naši indiánští přátelé. „Vyrabovat kapsy," nařídil Lauren.

„Zdravím tě, Chrissi, i tebe, Charlie," řekl jsem, zasunul pistoli za opasek a shodil si kapuci na záda.

Oba sebou trhli, otočili ke mně hlavy a obličeji jim zároveň s výrazem překvapení přeběhlo leknutí, u Chrisse Bretta poněkud méně znatelné. „Ty," vypravil ze sebe a nozdry mu zbělely. Do Charlieho McArtura se znenadání dala třesavka, přestože mi po chladu venku připadalo, že v místnosti je horko jako v peci. Nebyl schopen vydat ze sebe jedinou hlásku.

„Ty jseš Vally Yatessen, jestli se nemejlím," kývl Tomáš Lauren na muže s černou hranatou bradkou, nad kterou zároveň vztekle a poplašeně blýskaly dvě hluboko pod chlupatým obočím zapadlé oči.

„A kdyby?" vykřikl muž. „Co má tohle znamenat?" „Tohle má znamenat jenom konec toho tvýho podnikáni," odpověděl Tomáš Lauren nevzrušeně a otočil se k dalším dvěma mužům. „A jakpak vám říkají, hoši?" Oba mlčeli, jen zmateně zírali.

„Kterejpak je Rommy Donovan? Tak teda ty," dodal, když chlapík s krysí tváří

sebou trhl. „Pochlub se taky," řekl druhému.

„Noll Regan," řekl tiše mladý blonďák se světlými vousy na bradě.

„Kdepak máte Lee Brookena?" dotazoval se dál Tomáš Lauren. Nikdo neodpovídal. Ustrnulejší lidi jsem snad v životě neviděl. „S Jimem Norrisem a Tedem De Kievidem nepočítejte," řekl Tomáš Lauren. „Ty už jsou pro vás ztracený, zrovna jako ty dva venku, Andy Stanley a Patrick Clem."

„Hrome, on nás všecky zná," vyjevil se blonďák. „To víš, že jo, a vím na vás věci, který vás budou sakramentsky mrzet. Povíš mně aspoň ty, kde je Brooken?" Na otázku znal samozřejmě odpověď, zrovna tak jako my.

„V díře," odpověděl Noll Regan. „Hlídá..." Zarazil se.

„Jakpak to, že dneska sám," zdánlivě si nevšímal jeho odmlky Tomáš Lauren. „Chodili jste tam přeci vždycky v noci v páru."

Tím všecky úplně dorazil. I Vally Yatessen se už díval jinak a vrásky kolem jeho očí a úst prozrazovaly nejchmurnější obavy.

„Jestlipak víš, Regane, že tě už dlouho hledáme po celým Severu?" Blonďák sklonil hlavu. „Ale když budeš hodnej, třeba si vysloužíš nějakou úlevu, i když teda tohle svinstvo, do kterýho ses zaplet, je na pováženou."

Noll Regan s nadějí vzhlédl a vypadal najednou jako ochotný pes, kterému za trochu panáčkování nabízejí kus masa.

„Povez mně, kde je ta parta, co ji tadyhle Chriss Brett s Charliem McArturem přivedli? A ty psovodi?"

Blonďákovi znovu spadla brada na prsa. „V díře," hlesl po chvíli.

„To jako myslíš zavřený, jako všecky ty Indiáni?"

Reganovo mlčení mohlo mít jen jeden jediný význam.

„Běž se tam podívat, Tony, nějak dlouho jim to trvá," otočil ke mně Tomáš Lauren oči. „A udělej, co bude potřeba." A pozoroval stejně jako já, že nálada našich zajatců, už tak dost pochmurná, ještě více poklesla.

„Ty dobytku, syčáku jeden podfukářská," vychrlil na mě znenadání Chriss Brett. „Ze já ti na ty tvý řeči skákal." Zhnuseně nade mnou a snad i nad sebou potřásl hlavou.

„Ještě si popovídáme, Chrissi, než tady skončíme," kývl jsem na něho přátelsky a Chriss zacukal spoutanýma rukama ,,Teď mě omluv."

Neodpověděl, ale provázel mě až ke dveřím pohledem, při němž by mě za jiných, pro něho příhodnějších okolností polil studený pot.

Rozběhl jsem se k šachtě. Z přítmí u vchodu se vylouply dvě temné postavy a namířily na mě pušky.

„To je v pořádku, lidi," řekl jsem spěšně. „Ve srubu je to hotový. Jak to vypadá tady?"

„Slyšet nejdřív střílet," řekl jeden z Noatakových Indiánů. „Naši muset pomalu. Teď už nic. Ticho."

Nahlédl jsem do černočerné tmy, kterou kdesi v dálce probleskovalo matné světýlko.

„Tady moc lampa," řekl za mnou druhý Indián a o skálu zaharašil kov. Indián

zapálil sirku a pootočil knoflíkem. Ozvalo se syčení a do nosu mě udeřil zápach karbidu. Indián podpálil lampu a plamen zasyčel. Chytil jsem do ruky zavěšovací hák a vykročil.

Šel jsem aspoň třicet kroků přímou chodbou a za zákrutem jsem našel na zdi zavěšenou lampu, právě tak jako za každým dalším, a pocítil nezvyklé teplo. Ze stran i od stropu na mě zíraly hrubě otesané skalní stěny. Ušel jsem pak ještě nejméně sto kroků, než jsem za ohybem zahlédl hlouček.

„Kdo je?" vykřikl někdo.

„Já," povídám. „Přej se tu střílelo. Je někdo raněn?"

„Jeden náš muž střela do nohy," ukázal si Noatak na stehno. „Běloch, co tu hlídal, on ptát, a když my neodpovídat, střílet."

„Kde ho máte?"

„Mrtvěj," řekl Noatak nevzrušeně. „My taky muset střílet."

Dorazil jsem k nim. Zády opřen o skálu seděl Indián a oběma rukama si svíral nohu. Mezí prsty mu prýštila krev. Několik svítilen viselo porůznu po zdi, některé drželi Indiáni v rukách.

„Odneste ho do srubu," povídám. „Kde je ten druhej?" Indiáni se rozestoupili. Na zádech, hlavu v nepřirozeném úhlu opřenou o stěnu, ležel běloch jen v košili a kožešinové kazajce. Byl rozstřílený jako terč na střelnici a mezi pootevřenými rty podivně a nějak nepatřičně bíle svítily zuby. Nazrzlé vousy a vlasy zářily ve světle karbidek jako měď. „Bylo to potřeba?" zeptal jsem se Noataka. „My nevědět, odkud on střílet, on ve tmě. My střílet všecky najednou hned." „Už jste se tu rozhlídli?"

„Kus dál nejdřív křičet moc člověk, ale teď ticho," mávl Noatak rukou kamsi do tmy. Dva Indiáni právě zvedali svého druha, který se mezi nimi belhal k východu. Dlaň si neustále tiskl na ránu. „My teprve teď tady," dodal Noatak. „Muset moc pomalu, nevědět, kde hlídka a kolik muž."

„Haló," zavolal jsem, „ozvěte se. Tady je Kanadská jízdní."

„Tady," ozval se odkudsi zdálky vzrušený hlas. „Pořád hlavní štolou." Byl to hlas bělocha a mnoho dalších ho vzápětí přehlušilo.

Chodba začala pomalu stoupat a teplo nabývalo na síle a jaksi houstlo. Dýchalo se mi stále hůř. Do stran se rozbíhaly úzké rozrážky.

„Ať to všecko tvoji lidi prohlídnou," ukázal jsem na ně Noatakovi.

Dal několik krátkých pokynů a pustil se za mnou. Chodbou hlučel šum rozčilených hlasů. Cesta se několikrát prudce lomila. Stále častěji jsme míjeli boční štoly, některé nízké, že by se jimi neprotáhl ani muž v podřepu. Hlasy zněly blíž a zároveň jsem cítil sílící zápach. A pak jsme je našli.

Odbočku v levé stěně od stropu k podlaze uzavírala vrata ze silných železných tyčí, k nimž se teď tiskl hrozen obličejů. Jak se blížila naše světla, hlasy postupně utichaly, jen rozšířené zornice mžourajících očí nám ze tmy zářily vstříc.

„Klíče," řekl Noatak a posvítil na stěnu, kde na skobě visel bytelný kus železa s hrubým jazýčkem, zřejmě ruční kovářská práce. Sejmul jsem ho.

„To není policie," vykřikl jeden z mužů. „Patří k nim. Podívejte se, známe ho z

Edmontonu."

„Neblázni," povídám, i když jsem nevěděl, který z nich promluvil.

„Zavři klapačku," ozval se povědomý hlas a k mříži se prodral mužík se zrzavou kšticí. „Je to náš."

„Joss McCoy," povídám ustrnule.

„Jo, a je to dost, že jste se konečně přihrabali. A už otevři, nebo tu leknu smrady."

Puch, vycházející ze sluje, byl skutečně otřesný. Spěšně jsem odemkl a do chodby se vyhrnul houf mužů. Všichni na sobě měli jen plátěné kalhoty a kazajky a těm, kteří se vlekli poslední, rachotily na nohou řetězy.

„Proboha, co to je?" vyhrkl jsem.

„Jo," přikývl vážně Joss McCoy, „a tos ještě neviděl všecko."

Poznal jsem muže z hostince U bílého jelena a zahlédl několik dalších bělochů, kteří nebyli spoutáni. Všichni pokřikovali radostí nad osvobozením. I Joss McCoy měl volné nohy. „Zatím to nestačili," řekl do té vřavy. Sotva jsem ho slyšel. „Ale koukni se na támhlety, to nás taky čekalo." Dalších šest bílých a víc než dvacet indiánů mělo okolo každé nohy železný kruh. Oba kruhy spojoval nejvýš půl metru dlouhý silný řetěz s velikými oky.

„Pojď," chytil mě Joss McCoy za paži a vedl mě dovnitř. Zápach mi zvedal žaludek. Podél stěn leželo na tenké vrstvě suchého, napůl zpuchřelého jehličí několik Indiánů, příliš zesláblých, než aby se mohli zvednout. Pod některými poodhrnutými nohavicemi se šklebily hluboké zanícené rány, způsobené okovy.

„Ty prasata," vydechl jsem.

„A támhle vzadu je záchod, kterej se vyvážel jednou za tejden."

Noatak stál pojednou vedle mne, mlčel, z jeho mlčení mě však obcházela hrůza snad větší než z té strašlivé podívané. Mimoděk jsem si vzpomněl na Tomáše Laurena a jeho přání dostat všecky věznitele živé, a věděl jsem, že tuto situaci asi těžko zvládne, přestože jeho přání obvykle indiánští přátelé respektovali.

„Ticho, chlapi," ujal se vedení Jos McCoy, když jsme vyšli do hlavní chodby, zatímco já jsem se stále ještě nemohl vzpamatovat. Očekávali jsme, že tu najdeme otrocké podmínky, ale skutečnost předstihovala všecky naše představy. „Posbírejte ty, co nemůžou chodit, a ven s nima," pokřikoval McCoy. „Dělejte. Na radování bude dost času potom."

„Tamty tři jsou mrtvý," upozornil ho jeden z mužů.

„Seberte i ty," nařizoval McCoy.

Vzal jsem Noataka za loket, ale vytrhl se mi, jako by pro tu chvíli nesnesl dotek bělocha. „Neblázni, člověče," povídám, „a radši pošli někoho dál pro ty, co mrznou nahoře na jezeře. Ať cestou taky všecko prohlídnou a přijdou do srubu, až budou hotový."

Noatak ke mně pomalu zvedl oči, naplněné hnusem, zlobou a leště čímsi jiným, nepojmenovatelným, a ve mně zatrnulo podruhé. A zároveň jsem pocítil stud nad příslušností k rase, která tohle dokázala.

„Dostanou svoje, příteli, neboj se," řekl jsem, ale Noatak dále stál tiše a beze

slova, jen na mne hleděl. „Teď není čas na zlost, Noataku," povídám. „Je třeba pomoct nemocným ..."

Noatak se konečně pohnul a šel ke svým lidem, kteří stáli v hloučku opodál a rozčileně brebentili. A pak se náš průvod hnul dolů chodbou. Mrtvého strážce jsme nechali ležet, kde padl, jenom jeden ze spoutaných Indiánů sebral ze země jeho pušku. Přitočil jsem se k němu a tahal jsem mu ji z rukou. „Dej to sem," povídám, když jeho stisk nepovoloval. „Žádný střílení se provádět nebude."

Když jsme vycházeli ze šachty, zhluboka jsem se nadechl a podíval se vzhůru. Venku stále panovala táž čirá mrazivá noc plná hvězd a stálá vůně dálek jako před mým vstupem do sloje.

Ze srubu se ozývaly rozčilené hlasy, jen jsme však za rachocení řetězů vstoupili a muži uložili svá břemena na kavalce, naplnilo velkou místnost ticho snad větší, než jaké panovalo nad nekonečnými pustými pláněmi.

„Tak tohle je teda víc, než jsem čekal," ozval se konečně Tomáš Lauren ustrnule a rozhlížel se po vychrtlých, téměř průsvitných tvářích spoutaných mužů, kteří se bez hlesu ukládali, kam se jen dalo, a pak si povšiml ran na nohou. Nadechl se, jako by chtěl promluvit, ale I pak se mu jen sevřely sanice. Ve chvilce nebylo skoro kam šlápnout, přestože místnost měřila jistě víc než deset na šest metrů. Už shora od skalisek, když jsme chatu prvně viděli, se mi rozloha střechy zdála na severské podmínky neobvykle veliká a můj dojem se teď potvrdil.

„Kdo má na svědomí tuhle kovářskou práci?" zeptal se nepřirozeně tiše Tomáš Lauren. „Regane," zařval, když nikdo neodpovídal.

Blonďák sebou trhl a zřejmě si jako jeho kumpáni teprve teď plně uvědomil, jaké strašlivé svědectví se proti nim právě postavilo. „Andy Stanley," řekl sotva slyšitelně.

„To je ten nahrblej venku, co měl hlídku. Ottanawo, ať oba hned přivedou a snad už by se mohlo poslat pro spřežení i pro Potomimaa a celou tu bandu. Chci je tu mít všecky co nejdřív pohromadě."

„Všecko už dávno zařízený," řekl Ottanawa.

„Já se hlásím, veliteli," ozval se teprve teď trochu nesměle Joss McCoy a vystoupil ze skupiny bělochů z hostince U bílého jelena.

Tomáš Lauren vykulil oči. „Jossi," řekl nevěřícně.

„To má na svědomí moje pitomost a tamhle ten," ukázal Joss McCoy na Chrisse Bretta. „Já je zkrátka podceňoval, no. A on si na mě počkal."

„Vyřídíme to až potom." Tomáš Lauren najednou spěchal. „Pane barone," zavolal, a ze dveří do kuchyně se v mžiku vynořil obličej s úslužně staženými rty a přeochotným výrazem v obličeji.

„Vy jste tu jedinej felčar. Prohlídněte tady ty chudáky a něco s nimi udělejte."

Ani jsem si neuvědomil, kdy se mi vlastně pan baron ztratil a napadlo mě, že on jediný pomyslel na základní podmínku každé výpravy a hned se ujal příprav k nakrmení naší armády. Teď jsem si vzpomněl i na Nikipiho. Rozhlížel jsem se, ale v tom zmatku a v množství přítomných jsem ho nemohl najít. Proběhlo mnou

leknutí. Zcela určitě stál právě tak jako pan baron v hloučku u dveří srubu, ale pak mi zmizel.

„Neviděl jste Nikipiho?" zeptal jsem se pana barona, který právě běžel kolem mne s hrncem teplé vody a balíkem obvazů.

„Ne," odpověděl uspěchaně a ani nedodal své obvyklé „prosím".

„Muži už na cesta, za chvíli tady," hlásil Ottanawa a nepřirozeně stažené rysy v jindy klidném a téměř nehybném obličeji svědčily o jeho pocitech.

„Nikipi tu není?" zeptal jsem se i Tomáše Laurena.

„Ne," odpověděl nepřítomně a díval se shora na Vallyho Yatessena svým pohledem dravého ptáka, který z oblohy, vyhlíží kořist, do níž za okamžik zatne drápy. Nemusel mluvit. Vally Yatessen se svými druhy seděl zhrouceně a nezvedal oči od podlahy. Jeho furiantské vzezření i zpupný postoj se už dávno rozplynuly jako kouř nahoře nad komínem srubu.

Do dveří vešel Noatak, otočil se ke mně a zároveň k Tomášovi Laurenovi a díval se někam mezi nás. „V šachta nic, už žádnej člověk," hlásil a pohled se mu jako mimoděk stočil k nemocným.

„Dobře," řekl Tomáš Lauren. „Postarej se, prosím tě, aby se hned postavily stany, jak saně dojedou. Ať si tyhle lidi jdou lehnout," ukázal na muže ze šachty, namačkané jeden na druhém. „Ráno je chci mít pohromadě, tak ať mně je někdo pohlídá. Tady o sebe zbytečně zakopáváme ..."

„Saně vidět na jezero," řekl Noatak a přenesl pohled na zajatce, stále ještě sklesle sedící u stolu. „Oni taky ne tady," ukázal na ně. „Vědět o lepší místo pro ně."

„Potom," řekl netrpělivě Tomáš Lauren. „Teď zařiď ty stany."

„Ty spoutaný taky potom ulož venku, až se jim sundají železa. Tady zůstanou jenom nemocný. A zapalte ohně a nakrmte je."

„Jídlo bude za chvíli hotový, prosím," otočil se pan baron od své práce. „Celá hromada. Mají tu hrnců jako v restauraci, a to indiánský děvče si vede docela dobře," ukázal palcem ke dveřím do kuchyně.

„A jak to vypadá s marody?"

„Tři sem ani nemuseli nosit," pokýval truchlivě hlavou pan baron, „a jeden sotva vydrží do rána. Ostatní snad dám trochu dohromady, ale pár by jich nutně potřebovalo nemocnici. Bojím se otravy krve. A jsou děsně zeslábly."

„Mrtvý odneste," řekl Tomáš Lauren a znovu otevřel ústa, ale zvenčí se ozval štěkot psích smeček. Pan baron vyběhl a v mžiku se vrátil se svým lékárnickým vakem.

„V místnost za kuchyň hromada obleky z kožešina," řekl Ottanawa. „Nanosit sem, oni obléct, ty, co spát ve stan."

„Tak to zařiď," řekl Tomáš Lauren a přihlížel, jak v oblaku páry, hrnoucí se dovnitř otevřenými dveřmi, v doprovodu Indiánů schlíple vstupují Andy Stanley, a Patrick Clem. Oba se třásli a pot jim stékal po čele a po tvářích.

„Ty, kováři," poručil Tomáš Lauren, „ať už tu máš nářadí a ty pouta jsou dole."

Stanley poslušně vyklouzl ven, jeden Indián s puškou za ním, a zakrátko se

vrátil a dal se do práce. Místnost se naplnila rámusem.

Vyběhl jsem na prostranství, kde se rychle zvedaly vysoké kuželovité stany ze sobích kůží a u každého už hořel oheň. Ze srubu postupně vycházeli muži, oblečení v kožešinách, a Noatak jim přiděloval lůžka. Ze stanů vonělo čerstvé jehličí. Muži polohlasně projevovali radost nad teplem, čistým vzduchem i lůžky z vysoko nastlaných kožešin, z věcí, které jako první změna je čekaly po osvobození a svou podstatou vlastně osvobození znamenaly. Vzadu mezi stromy štěkaly desítky psů. Zastavoval jsem Indiány a poptával se po Nikipim. Nikdo o něm nevěděl. Vrátil jsem se plný starostí do chaty, která se už zčásti vyprázdnila. Pan baron přecházel od jednoho kavalce ke druhému a dokončoval ošetřováni svých nemocných. Několik jich leželo na kožešinách poblíž rozpálených kamen.

„Něco vidět," řekl tvrdě Noatak, který vstoupil za mnou. „Tam v kůlna venku hromada mrtvěj člověk," pokračoval pomalu a pečlivě vyslovoval jednotlivá slova. „Skoro všecko Indián. Naházený jako dříví." Pomalu se blížil ke stolu, a spoutaní muži jako by se pod jeho pohledem ztráceli.

„Nech je teďka," řekl Tomáš Lauren.

„Já nechat," odpověděl tiše Noatak. „Ale nevědět, jestli ty nechat, až vidět. Naházený až skoro pod střecha. Vidět dva zastřelený do hlava."

Dveře se prudce rozlétly a bouchly o stěnu. Dovnitř vklopýtal muž v kožešinách, obalených sněhem, a zhroutil se na podlahu. Za ním se vysíleně ploužil neméně bílý Indián.

„Nikipi," vykřikl jsem a se mnou s patrnou výčitkou v hlase i pan baron.

Chlapec malátně zvedl hlavu. „Ještě jeden," řekl tiše, sjel zády po stěně a přidřepl na paty. Někdo zabouchl dveře.

„Kdes ho našel?"

„Než my sem dovnitř, mně zdát tam u domeček pohnout dveře." Měl zřejmě na mysli záchod, z něhož jsme shora několikrát viděli tryskem vyběhnout Vallyho Yatessena. „Já za roh a koukat. Když všecky ve srub a ticho, on ven a do stráň. Nikipi honit. Dlouho nechytit. On střílet." Nikipi natáhl dlaň, na níž ležel bubínkový revolver. „Nikipi ani rána, Tomáš chtít živej běloch. Pak už běloch ležel na sníh a neutíkat. Když Nikipi chtít, aby vstát a jít sem, muset pomoct."

„Takže jsme to nezatáhli jaksepatří a kromě toho jsme o tomhle vůbec nevěděli," řekl zaraženě Tomáš Lauren. „A vám připočítám k dobru, že jste se o něm nezmínili," utrousil k zajatcům. „Zvedej se," houkl.

Muž se pokusil vstát, ale chvíli trvalo, než se mu podařilo vzepřít se aspoň na kolena a na ruce. Hlava se mu bezvládně kývala ze strany na stranu.

„Já cestou ptát na některá věc," řekl Nikipi. „On teď přijít z Wabassi Lake. On tady jako hlídač. Nejdřív ale on ne a ne mluvit."

„Takže jste si za mě přivedli náhradu," řekl jsem Chrissi Brettovi, který na mě jen mžikl nepříčetným pohledem.

„On povídat, ráno letadlo na jezero," dodal Nikipi, vstal, stále ještě však namáhavě oddechoval a v obličeji se mu zračila únava.

„Výborně, člověče," řekl. Tomáš Lauren a poplácal Nikipiho po zádech. „Já

jsem věděl, že jseš pašák."

„Ty se zvedat, řek Tomáš Lauren," přitočil se Noatak k muži a chytil ho za límec. „Ukázat tvář." Vší silou jím trhl vzhůru. „Vypadat, jako když poprat se zlej" duch," dodal s neskrývaným potěšením.

Muž měl obličej rozdrásaný, od koutku úst k bradě mu přimrzala stružka krve.

„Tys ho teda zřídil, člověče," povídám.

„Co já dělat, když on nechtít dolů a držet se strom?" zeptal se Nikipi. „Já jenom

trochu přes ruce a postrčit a on padat ze stráň jako mrtvěj kámen. On skrz křoví a zastavit hlava o pařez."

Muž se konečně narovnal a zpitoměle se rozhlížel kolem sebe. Zřejmě stále ještě nemohl docela pochopit, co se s ním vlastně stalo. Noatak ho pustil.

„Ať to máme komplet. Jakpak ty se jmenuješ, kamaráde?" zeptal se ho Tomáš

Lauren. Muž cosi zablábolil. „Trochu jasnějc," pobídl ho Tomáš a Nikipi vstal a nakročil k němu.

„Proboha — ne . . ." Muž proti Nikipimu s hrůzou v očích natáhl ruce, jako by ho chtěl odstrčit „Říkají mně Willard King," řekl teď už skoro zřetelně.

„Věděls, do čeho jdeš, když tě verbovali?"

„Vlastně ne. Až cestou mně tadyhle Chriss něco naznačil."

„A tys zřejmě souhlasil. Kdy má přiletět to letadlo?"

„Co vím, tak někdy kolem poledne."

Andy Stanley konečně přestal s rámusením a pan baron se znovu ujal nemocných, aby dokončil, co mu okovy nedovolily. Nikdo z nich za celou dobu ani nezasténal, ani nehlesl. „Teď snad už je konečně čas myslet na jídlo, ne, pane?" zeptal se pan baron Tomáše Laurena.

„Jo, ale nejdřív dejte marodům a těm venku i s Ottanawovýma lidma."

„Psi už nažraný," řekl Ottanawa. „Některý lidi už spát."

„Tak je nebuďte, dostanou ráno." odpověděl Tomáš Lauren a rozhlédl se, jako by se chtěl přesvědčit, jestli je zařízeno všechno, co je potřeba, a na nic se nezapomnělo. „Ty si přisedni ke kamarádům," řekl Willardu Kingovi. „A začnem."

Pan baron s několika Indiány začal ze srubu vynášet obrovité hrnce, z nichž stoupala pára, vonící masem, další nesli hromadu plechovek, misek a kastrolků a v koši na dříví cinkaly lžíce. Pak se pan baron vrátil a rozdával jídlo nemocným. Někteří nebyli ani schopni zvednout ruku a pan baron si zavolal na pomoc indiánské děvče a spolu je začali krmit.

Tomáš Lauren všecko sledoval zamračeným pohledem. „Ještě jeden mně schází," vzpomněl si najednou.

„Lee Brooken ...," povídám.

Noatak mě přerušil a v krátkosti vylíčil, co se odehrálo v šachtě. „Už tam nic, jenom ještě jedna díra s mříže a tam nářadí a bedny."

„To je dynamit a taky vyrubaný zlato, počítám," řekl Joss McCoy. „Klíče ale vždycky odnášeli, tak to asi budou tady ty," ukázal na hromádku věcí na stole, které Indiáni našli v kapsách vězňů.

Tomáš Lauren mávl rukou, jako když odhání dotěrný hmyz. „Už je tu k hnutí a vy jste se naseděli dost," řekl. „Odvažte je od těch židlí. A vy pěkně jeden vedle druhýho tady ke zdi. A moc se nevrťte, aby některej tady z mejch přátel nedostal nápad, že snad chcete utýct. To pak za ně neručím."

První přešel ke stěně Vally Yatessen a opřel se o ni zády. Nikipi stál u čelní zdi vedle dveří a hlaveň jeho pušky ho sledovala právě tak, jako potom každého dalšího. Joss McCoy držel v ruce pistoli a Ottanawa měl zbraň zdánlivě lehce přehozenou přes předloktí levé ruky, jeho pravačka však skoro žádostivě přejížděla po kovu kolem spouště.

„Tony," kývl Tomáš Lauren. Pomohl jsem mu přemístit židle a on pak jediným trhnutím posunul dlouhý těžký stůl blíž ke dveřím a zároveň zpátky ke kavalcům. „Pojďte se posadit, lidi," řekl. Usadili jsme se s Ottanawou, Noatakem a Jossem McCoyem proti mužům u stěny, jen Nikipi si po svém zvyku znovu přidřepl na

paty na místě u dveří. Jeho oči jako zralé borůvky i černé ústí hlavně hleděly stejným směrem.

„Tak jedno po druhým," začal Tomáš Lauren a odsunul petrolejku dál od sebe. „Kde je Dan Morton?"

Mužům proti nám zkameněly tváře a nevěděl jsem, jestli pro otázku samu, nebo proto, že pochopili, že teď teprve jde do tuhého.

„Regane," vybral si Tomáš Lauren blonďáka, který se už projevil jako nejsdílnější.

Noll Regan zapolykal. „Nevím, kdo to je," řekl.

„Yatessene, tys to tu ved. Co je s Danem Mortonem?"

Vally Yatessen zvedl oči a zavrtěl hlavou. „Neznám. Nikdy jsem o nikom takovým neslyšel."

Tomáš Lauren ho upřeně pozoroval a Vally Yatessen jeho pohled bez hnutí opětoval. „Varuju vás," řekl Tomáš Lauren s temnou hrozbou v hlase. „Byl to náš člověk a jeden z nejlepších chlapů, co jsem kdy poznal. Jestli zjistím, že lžete, živý se dolů k soudu nedostanete."

Jeho slova všemi zjevně otřásla. Tón, jakým Tomáš mluvil, nikoho nenechával na pochybách, že svou pohrůžku myslí vážně, i to, co se pod ní skrývá. A naděje dostat se do rukou Indiánům už jenom jako pouhá možnost působila děsivě.

„Tak ještě jednou. Nikdo nic neví o Danu Mortonovi?" Odpovědělo mu mlčení. „Taky dobře," řekl Tomáš Lauren a starostlivé vrásky na čele se mu prohloubily. „Co tu měl dělat Potomimao se svejma lidma?"

Nikdo ze zajatců se neměl k řeči, nikdo nechtěl být první.

„Noatak pomoct, oni mluvit?" zeptal se Noatak. „Hezký trošku ohřát nějaký železo," ukázal na nářadí, které Andy Stanley naházel do kouta za kamna.

Patrick Clem si odkašlal. „Lovit," řekl jako proti své vůli. „Vozit všechen proviant letadlem zdola přišlo moc draho a teď, když se čekali další... A taky se ukázalo, že se vyplatí lidi lip krmit čerstvým masem, aby dýl vydrželi, než chytat a zapracovávat nový ..."

„Konečně jasná řeč, i když teda nad ní zůstává rozum stát, jak dlouho už to tu běží?"

„Třetí rok," ozval se znovu Patrick Clem a jako v obavě se ohlédl po Vallym Yatessenovi.

„Kolikátej tohle byl transport, co jste sem dovedli, Brette?"

„Zeptej se svý babičky," odbyl ho Chriss Brett a ušklíbl se.

„Však ty změkneš, až se tě pořádně zeptáme na ty dva z Edmontonu s kudlama v zádech. Kdo ..."

„Pardon, prosím," řekl pan baron, který stál za námi s prázdnou miskou v ruce. „Já nejsem, prosím, zlej člověk," pokračoval skoro omluvně, „ale když takhle zblízka vidím to zvěrstvo, co tu napáchali, docela bych byl ochoten souhlasit s přítelem Noatakem."

„Kdo ví, třeba k tomu ještě dojde." Tomáš Lauren se nadechl. „Yatessene, tahle hra končí a ty to víš. Vypadáš z celý party nejchytřejší. Tak aspoň ty bys mohl mít

rozum."

Vally Yatessen zřejmě uvažoval o své situaci a dohadoval se, co se skrývá za Tomášovými slovy, a nakonec asi usoudil, že stejně nemá žádnou naději a rozhodl se mlčet.

„Yatessen, Jim Norris a Ted De Kievid jsou tu od samýho začátku, to vím. Kdo ještě? Ty, Regane?"

„Proboha, ne," vyděsil se blonďák. „Já přišel asi před půldruhým rokem."

„A kdo tu byl před tebou kromě těch, co jsem jmenoval?"

„Lee Brooken a Andy Stanley."

„Aha, s tímhle asi začala ta kovářská práce, co?"

„To nevím. Když jsem přijel, už to běželo jako teď."

„Po tobě se teda nechali naverbovat ostatní."

„Jo — přivedli je najednou — Rommy Donovana a Patricka Clema."

„Vždycky tadyhle Chriss Brett a Charlie McArtur?"

„Pokaždý ty dva."

„Kolik transportů celkem?"

„Tohle byl třetí."

„A zřejmě největší," konstatoval Tomáš Lauren. „Devět z Edmontonu. Ty další asi sehnali ve Wabassi Lake, co? A psovodi skončili taky v díře."

„Jo, všecky šli rovnou do kaple."

„Cože?"

„Říká se tomu kaple, protože sluj je velká a strop vysoko vyrubanej..."

„Docela případný pojmenování," Tomáš si prohlédl zajatce jednoho po druhém. „Ty," vybral si Donovana, ukázal na něho prstem a mužova krysí tvář se zkrabatila jako k pláči, „jsi hlídal na kopci a střílel rachejtle — nebo jsi se přičiňoval taky jinak?"

„Jenom to, víc nic," koktal spěšně Rommy Donovan.

„Jenom," opakoval po něm Tomáš Lauren ironicky. „Naváděl jsi jenom honce na stopu lovný zvěře. Za kořistí vyjížděli Ted De Kievid s Jimem Norrisem, nebo ještě někdo další?"

„Ty dva, nikdo jinej."

„Takže ty čtyři, co přes den hlídali v šachtě, aby se nikdo neulejval, byli Noll Regan, Lee Broken, Andy Stanley a Patrick Clem, je to tak?" Nečekal na odpověď a pokračoval. „Zdá se, že s tebou je taky řeč, tak ještě pár, otázek. Jak se to provádí, když má přiletět letadlo?"

„Nijak. Pilot zkrátka přistane nahoře na jezeře, zaroluje k díře, tam čekají dva tři chlapi, který vyloží náklad a naloží zaplombovaný bedničky se zlatem a pilot zase letí."

„Žádný znamení se mu nedává?" „Ne, proč?"

„To je fakt, proč taky, když je všecko zaběhaný a vy jste se tu cítili tak bezpečný. Jak se jmenuje pilot?" „Robby Briggs."

„Musel vozit pořádnej náklad proviantu, abyste nakrmili tolik lidí."

Rommy Donovan sevřel rty.

„Copak?" zeptal se Tomáš Lauren.

„To bylo jenom pro nás," řekl Rommy Donovan sotva slyšitelně.

„A co jste teda dávali jim?"

„Jak kdy. Ted s Jimem Norrisem taky lovili..."

„Co teda, k sakru, jedli lidi v šachtě?"

„Všecko, co bylo po ruce — jako třeba psy zajatejch Indiánů a tak ..."

„A věčně byli polomrtvý hlady, co?"

Rommy Donovan už mlčel.

„Tady ten chce něco říct, prosím," upozornil Tomáše pan baron a ukázal na kavalec za sebou. Jeden z nemocných Indiánů se namáhavě zvedl na loket a cosi zachroptěl. „Musíš nahlas," pobídl ho pan baron.

Muž zřejmě sbíral všecky síly, které mu zbývaly. „Já dlouho tady. Z kmen Chilcotinů. Oni před rok v noci do náš tábor a odvést jedenáct muž. Ženy a děti postřílet.. " Pomalu se položil naznak a pan baron se nad ním starostlivě naklonil.

„Tak," řekl Tomáš Lauren a přejel si dlaní přes obličej. „Já myslel, že největší svinstvo už známe. A ono ještě tohle ..."

„Povídá," ozval se znovu pan baron, „že nejvíc je tejrali ten hrbatej a Lee Brooken."

„Škoda že jeden mrtvěj," řekl temně Noatak a upřel oči na malého muže. Andy se nahrbil ještě víc a vypadal teď mezi ostatními jako nedorostlý kluk. V celém jeho postoji se zračil neovladatelný strach.

Tomáš Lauren se narovnal, jako by z ramen shazoval nesnesitelnou tíži. „Proč jste se tahali přes Wabassi Lake, když jste je mohli přivážet rovnou letadlem?" zeptal se Charlieho McArtura, který ještě nepromluvil. „Nechtěl bys mně to prozradit ty? Určitě to nebylo jenom kvůli tý tvý milovaný."

Charlie McArtur stál schlíple s rukama spuštěnýma podél těla a jeho pleš se v žlutém světle petrolejky matně leskla. „Aby nikdo nevěděl, kam je vědem, ani oni, ani pilot. A taky proto, že ve Wabassi Lake jsme vždycky našli ještě pár dalších ochotnejch chlápků." Mluvil do podlahy a slova ze sebe zřejmě musel nutit. Hlas ho odmítal poslouchat.

„Copak ten letec neví, oč tu jde?"

„Myslel si jenom, že je to nepřihlášený dílo, a dostával trojnásobnou taxu, tak se rád nestaral a mlčel."

„A teď dávej pozor na to, co odpovíš," řekl Tomáš Lauren a pozorně odděloval slova. „Je v Edmontonu ještě někdo, o kom nevíme? Myslím kromě Hanka Flannagana a hostinskýho. Ale pravdu."

„Nikdo," ubezpečoval ho Charlie McArtur. „Všecko tam zařizovali oni."

„A vy dva s Brettem s nima."

„Zčásti jo," připustil Charlie McArtur.

Tomáš Lauren vstal a vyhrabal z torby notes. „Takže si vás napíšem. Jméno, ale pravý, protože dole si vás stejně každýho obrátíme chlupama ven i dovnitř, datum a místo narození a pár "údajů o tom, kde jste se řekněme posledních deset let vyskytovali."

Jeden podruhem vypovídal a Tomáš Lauren psal. Jen Vally Yatessen a Chriss Brett odmítli na sebe cokoliv prozradit.

„Nevadí," mávl rukou Tomáš Lauren. „Něco jsi, Brette, pošeptal do ouška Tonymu a ostatní si už dáme dohromady, neměj strach. I s těma honama na Indiány. A ty, Yatessene, si nemysli, že tady tvoji kamarádi se nerozpovídají, až přijde ten správnej čas." Zmlkl a prohlížel si je. „Žádnej teda nezdědil nějaký nový jméno, jak koukám. Tyhle, jak je tu mám poznamenaný, budou dlouho strašit každýho, kdo si na ně vzpomene. A vás taky." Zarputile hleděl na popsané stránky, ale zřejmě je najednou nevnímal. Nikdo z nás ho nerušil, kupodivu ani Noatak. Ottanawa za celou dobu nepronesl jediné slovo, jen jeho výraz prozrazoval ošklivost, hnus a zavilou zlobu.

XI

Do ticha zazněl úder. Nikipiho puška spadla na podlahu a chlapec se pomalu sesunul na bok. Vyletěl jsem. Pan baron byl rychlejší.

„Je raněnej," vzhlédl ke mně vytřeštěně a pozorně Nikipimu stahoval kožešinovou halenu. „Tady," ukázal na rukáv hrubé košile, který pod ramenem mokval krví. „Kluk pitomá, nic neřekne," drtil mezi zuby, sáhl za opasek a nožem pozorně odpáral rukáv. Na paži se rýsoval koláč zaschlé krve a z malé kulaté ranky pomalounku vytékal červený pramínek.

Přenesli jsme chlapce na volný kavalec. Ruce pana barona jen kmitaly. „To tak, aby si nechal něco ujít," bručel rozkaceně. Ještě .chvíli jsem přihlížel. Pan baron mi dal netrpělivým posunkem najevo, že jenom překážím, šel jsem si tedy sednout, ale nedalo mi to a hlava se mi samovolně natáčela k němu.

„Nic vážnýho," zamrkal na mě povzbudivě a už opět zdvořile. „Náboj hladce proletěl svalem, kluk jen ztratil hodně krve, ale má jí chvála bohu dost, tak se brzy vylíže."

Když jsem se zase potom ohlédl, Nikipi už byl při vědomí a stáhl rty do napůl provinilého úsměvu. „Ty kluku jeden," řekl jsem jenom a Nikipi pouze spokojeně přivřel oči a opatrně se překulil na bok.

„No, neříkal jsem to?" na oko se durdil pan baron. „To by bylo neštěstí, kdyby ti něco ušlo, co?"

Všiml jsem si, že Nikipimu věnuje pozornost ještě někdo. Willard King s obavami sledoval Nikipiho i pana barona a teď mrkl i po mně. „Nestarej se, my ti to už potom připočítáme," řekl jsem mu a představil si, že střela mohla taky jít jen o pár centimetrů stranou.

„Chce se ještě někdo něco zeptat?" ozval se Tomáš Lauren.

„Vědět všecko," řekl Ottanawa. „Nechtít víc vědět od nich. Stačí vidět."

„Myslet odvést do kaple," promluvil Noatak nesmlouvavě. „My hlídat."

„Ještě pořád je potřebuju živý, Noataku," upozornil ho Tomáš Lauren a já jsem si všiml, jak tato krátká větička zapůsobila na zajatce. „Ještě pořád" znamenalo neurčitý časový úsek, ale ať už by trval třeba několik dnů, musel skončit a význam

Tomášových slov se mohl brát i obráceně, že totiž po tomto časovém úseku zajatce už živé potřebovat nebude a že je tu možnost předání do péče Indiánů. Byl jsem si sice skoro jist, že tak svou poznámku Tomáš nemyslel, ale Vally Yatessen se svou partou to nemohli vědět a museli počítat se vším.

„Jsme běloši a patříme před řádnej soud," vykřikl znenadání Andy Stanley a brada se mu třásla.

Indiáni od něho s odporem odvrátili pohledy. Noatak předstíral, že ho neslyšel. „Vědět," řekl čile, „ty je potřebovat ještě živý. Já jen celá noc skrz mříž vybírat, jak po řadě je pak pouštět ven, jeden za druhej. Lidi z kmen Chilcotinů oni rádi s nima popovídat."

Zajatci vyděšeně zvedli hlavy k Tomášovi a o Charlieho McArtura se snad pokoušela mdloba. Oběma rukama se opíral o dřevěnou stěnu za sebou, předkláněl se a zdálo se, že začne zvracet. Obličej měl jako sádrovou masku.

„Ne," vyjekl Noll Regan a světlé vousy na bradě se mu naježily. „Prosím tě ne..."

„Ticho," okřikl ho Tomáš Lauren. „A ty, Noataku, si tyhle řeči nech. Odveďte je."

Noatak vyběhl ven a vrátil se s několika Indiány. „Vy jít," pobídl zajatce a ukázal na otevřené dveře, jimiž mrazivě fičelo.

Díval jsem se na ten schlíplý průvod a mimoděk mě napadlo, jestli by skutečně nebylo lepší a správnější nechat je na starost Indiánům, kterým nejvíc ublížili, a vzápětí jsem se sám nad sebou vyděsil. Pak jsem si vzpomněl na obrázek, jenž se mi naskytl ve sluji, které tu říkali kaple, a pocit zděšení počal překvapivě rychle ustupovat.

Zajatci odcházeli, jako když je strká, a kováře Andy Stanley ho musel Patrick Clem podpírat. Jen Chriss Brett kráčel zpříma a lehce a neodpustil si úšklebek, který patřil mně. Byl to bezcitný syčák, ale musel jsem mu přiznat, že má odvahu. Můj prvotní dojem v hostinci U bílého jelena mě neklamal.

„Tak," řekl Tomáš Lauren, jako by se zbavil tíživé můry, a zavřel notes.

„Mám tady jednoho," ozval se pan baron, který si tiše rozprávěl s polonahým nemocným Indiánem, „že jídlo jim přej nosili v nějakým plechovým korytu jako prasatům — všem dohromady. Jedli to rukama."

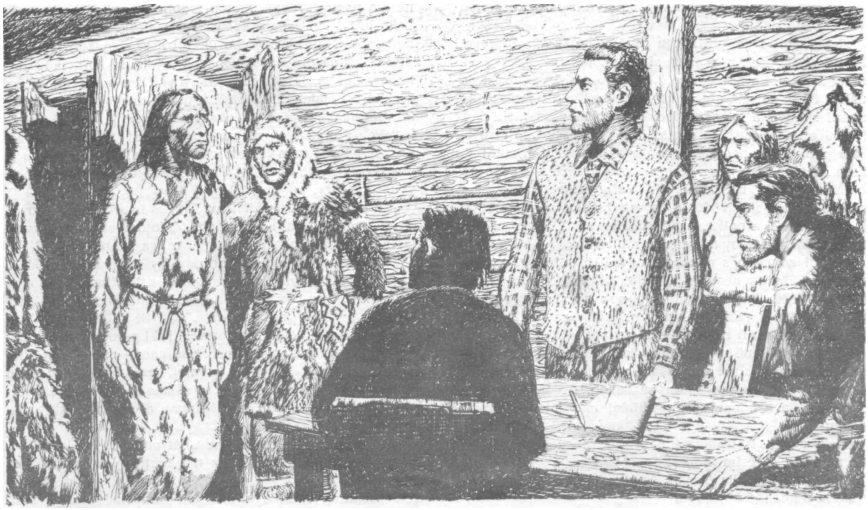
„Je to pravda," řekl tiše Joss McCoy. „Já toho teda moc neužil..."

„Jak je možný, Jossi, že ses dal chytit?" zeptal se Tomáš Lauren.

„Chriss Brett mně to s velkým potěšením vysvětlil," řekl Joss McCoy a zřejmě se do hloubi duše styděl, ale hrdinně ten pocit skrýval. „Tomu Flannaganovi se ve Wabassi Lake přeci jen začalo něco nelíbit. Přej je to moc náhod najednou. Nejdřív Tonyho chytěj a zase pustěj policajti, pak se těsně před cestou nechá zřídit, že se nemůže pohnout. Chriss potom začal taky větřit a nadával, že byl zrovna tak jako Charlie McArtur takovej pitomec a ještě Flannagana přesvědčoval, že Tony je určitě jejich člověk. Flannagan mu doporučil, ať si dává pozor a Chriss Brett teda jednou ráno nevyjel s ostatníma a já mu zkrátka vlez do rány jako poloslepej králík, co prvně vykouk z díry."

„To teda jo," přisvědčil mu Tomáš Lauren, ale zároveň zřejmě myslel na něco jiného. „Potom si o tyhle věci ještě promluvíme. Ale koukej, zejtra je potřeba si počkat na letadlo a naložit marody. Ty s nima poletíš dolů a zařídíš, aby vybrali Flannagana s hostinským a taky si zajistili, aby neutekli ten Borg s míšencem z Wabassi Lake. A pořádně je zmačkněte." Chvíli mlčel. „Ty můžeš ráno pustit lidi domů, Ottanawo," řekl potom.

„Když dovolíte, pane," ozval se znovu pan baron, který teď seděl na Nikipiho kavalci, „pár by jich tu snad mělo počkat. Ty chudáci, co tu zůstanou, jsou strašně

vyslábly a potřebujou čerstvý maso a spoustu silný polívky."

„Já zůstat," řekl Ottanawa. „Pět muž taky a lovit." „Mně se hned od začátku ten tvůj nápad ve Wabassi Lake nijak moc nezamlouval," řekl jsem Jossi McCoyovi. „Na Hankovi Flannaganovi, jak tam nade mnou stál, jsem viděl, že se mu něco honí v makovici."

„A co jinýho měl podle tebe Joss dělat?" zeptal se Tomáš Lauren. „Nehledě k tomu, že jsme měli s Jossem smluvený eventuality pro každej pád, co by sis počal, až bys s nima došel až sem? Hlídali si tě už ve Wabassi Lake a tady by si tě pohlídali tuplem, aspoň ze začátku. Jak by ti bylo, kdybys třeba těm chudákům musel nosit žrádlo ty?"

„To je taky pravda," připustil jsem, „ale přece se snad mohlo vymyslet něco lepšího."

„Už to nech," mával si Joss McCoy dlaněmi kolem uší, jako by už na to téma nemohl slyšet jediné slovo. „Tohle všecko nic nemění na faktu, že jsem pitomec." Tomáš Lauren jenom něco zavrčel.

„Chriss tě přeci musel na první pohled poznat," povídám.

„Taky že jo," přisvědčil McCoy, „a nejdřív mě div… neodpráskl. A pak celou dobu vykřikoval, že od toho jde pryč, protože to smrdí. Ten plešatej měl co dělat, aby, ho udržel až sem, a ráno se Chriss chtěl sebrat a ujet. Jak jsem ale vyčíhnul, Yatessen byl připravenej ho radši oddělat než ho pustit mezi lidi."

Do dveří nakoukl jeden z Ottanawových lidí. „Tady člověk od Severní lidi a on ne a ne spát, chtít mluvit s Tomáš Lauren moc." „Tak ho sem pusť."

Indián ustoupil. Dovnitř se šoural děsivě vyhublý muž, zřejmě se vší mocí držel zpříma a s jistou důstojností se blížil ke stolu. Tomáš Lauren pokynul a muž ztěžka dopadl na židli proti nám.

„To Otukamoan, náčelník kmen Chilcotinů," řekl vzrušeně a zároveň s úctou v hlase Ottanawa. „Já nepoznat."'

„Otukamoan rád vidět Ottanawa," řekl Indián tiše. Otukamoan myslet, už nikdy nevidět nic než tma. Teď zase světlo a chtít za všecky lidi Chilcotin ptát Ottanawa, co vy dělat s běloch. My děkovat, vy zachránit, ale nejdřív ta starost."

„Dostanou svoje, neboj se," pospíšil si Tomáš Lauren.

Otukamoan se po něm ohlédl. „Nerozumět, co znamenat, dostanou svoje."

„Nejvyšší tresty. Jestli vůbec vyjdou z vězení, tak jako bezzubý stařečkové."

„Ale oni ne železo na noha."

„To asi ne, ale pracovat budou, a pořádně, to ti můžu zaručit."

„Oni ne bič na záda a nohy a přes obličej, když lidi slabý," pokračoval zatvrzele Otukamoan. „Oni ne střílet, když už Indián jenom ležet a ne síla pracovat."

„Máš pravdu," připouštěl skoro nerad Tomáš Lauren, „ale nedá se nic dělat, musím je dostat dolů k soudu."

„Zlá zvěř taky nikam nevodit," odporoval mu Otukamoan. „Vzteklej pes potřeba zabít na místo, kde najít."

„Nesmíš se na mě zlobit, ale jinak to nejde."

„Tobě oni nezabil žena a děti. Tebe oni nechytat. Ty, nechat, náš kmen soudit," řekl Indián skoro nepřátelsky.

„Ottanawa myslet, on správná řeč," postavil se Ottanawa na jeho stranu.

Tomáš Lauren jen bezmocně zvedl paže a zase je spustil na stůl. „Nejde to, lidi, a věřte mně, že lituju, když se s várna musím dohadovat."

„Ty nemuset dohadovat," řekl Ottanawa.

„Víte co? Nechme to na ráno." Tomáš Lauren vstal. „Já si teď okouknu šachtu a ty si běž lehnout, Otukamoane. Ráno si popovídáme."

Indián se už na Tomáše Laurena nepodíval a s viditelnou námahou se zvedl. Ottanawa oběhl stůl a vyšel s ním ven.

„Jdeš se mnou, Tony?" zeptal se mě Tomáš Lauren. V očích mu seděl nešťastný výraz.

Prošli jsme celou šachtu až nahoru k jezeru. Při zpáteční cestě odemkl Tomáš dveře, za nimiž se vršily bedničky a zamířil k menší z hromad. Víka dosud nebyla přibita a pod nimi se mrtvě leskl žlutý kov. „Tohle — a tolik zvěrstva, tolik mrtvejch...," řekl Tomáš spíš pro sebe. Neměl jsem co odpovědět a on ani odpověď nečekal.

Zastavili jsme se u kaple, před kterou na zkřížených nohách seděl Noatak se dvěma Indiány. Pláštěnky měli pověšené na skobách, zatlučených do skály.

„Ty už by ses měl jít konečně jednou taky vyspat," řekl jsem mu. Jeho obličej prozrazoval únavu, ale oči měl bdělé a jasné.

„Jedna noc ještě rád vydržet," odpověděl. „Ty koukat," ukázal k mříži.

Na vrstvě jehličí porůznu ležely postavy osmi mužů. Na stěnách visely karbidové lampy a jasné světlo odhalovalo každou podrobnost.

„Jak to, že nespí?" zeptal jsem se.

„Já s nima popovídat," zubil se Noatak. „Oni smutný, že najednou tady, jim zdát tady moc smrdět a rádi, když oni trochu zábava."

„Dovedu si tu tvou zábavu představit," povídám a zachytil jsem studený pohled Chrisse Bretta, který se právě posadil. „Co se mu stalo?" Chriss měl na tváři modřinu velikou jako dlaň a od líce k bradě se mu táhl krvavý šrám.

„On hravej jako štěně," pobaveně rozprávěl Noatak. „Jen my ze srub, on skok a chtít hrát schovávat se jako děti. My nechtít hrát."

„Já tě tak dostat do ruky," vrčel na mě Chriss Brett, „ani ta tvá kudlička by ti nepomohla."

„Ty vidět?" ukázal na něho Noatak nataženou paží. „On pořád bujnej jako pes, co dlouho odpočívat. Moje lidi už povídat, my ho vzít ven. Teď už dost čas si hrát."

Tomáš Lauren si jednoho vězně po druhém prohlížel těžkým pochmurným pohledem. Pochopil jsem, že myslí na Otukamoana a jeho slova a zřejmě je v představách dál než já. Bránil jsem se domýšlet.

Joss McCoy seděl u stolu, lampu přitaženou k sobě, a něco si čmáral do zápisníku. Zvedl k nám hlavu, dlaní si zastínil oči před světlem a pozoroval Tomáše Laurena celou dobu, co se ztěžka spustil do židle, ani se na Josse nepodíval. Joss si jeho chování vyložil po svém.

„Koukej, veliteli — tak snad...," začal rozpačitě a zároveň s určitou rozhodností, „snad už se na mě nemrač. Tohle se přeci může stát každýmu, ne?"

Tomáš jen nepřítomně pokýval hlavou. Zřejmě ještě stále byl v zajetí myšlenek, které ho napadaly před mříží oddělující od ostatní šachty místo, kterému tu s otřesným cynismem říkali kaple, i po celou zpáteční cestu chodbou. Mně se však v tónu Jossova hlasu něco nezdálo.

„Poslouchej," povídám, „nerozprávěl sis tu náhodou s Ottanawou nebo některým z jeho lidí?"

Joss McCoy po mně mrkl a ihned zase uhnul pohledem.

„Tak je to jasný, Tomáši. Tomáši, slyšíš? Jossovi jsme připravili krásnou satisfakci."

Tomáš se probral ze zamyšlení a chvilku mu trvalo, než si uvědomil, o čem jsem s Jossem mluvil.

„Já přece nic neříkám," bránil se Joss McCoy a vjel si prsty do zrzavé čupřiny. „Já jsem jenom povídal, aby se na mě nemračil..."

„Jo, ale ještě něco k tomu," popichoval jsem ho. „Ale on má vlastně pravdu,

Tomáši, co ty na to? Víte, co nám neustále vykládal velitel školy?" Mimoděk jsem se v sedě narovnal. „Základní vlastnosti slavné, legendární Královské kanadské jízdní policie byly odjakživa pohotovost, schopnost a čestnost." Udělal jsem si pohodlí, „A mně se zdá, že nám třem zůstalo akorát to poslední, ještě že naši kamarádi Indiáni mají tolik taktu... " Ohlédl jsem se po Nikipim. Zdálo se mi, že spí, stejně jako nemocní na dalších kavalcích.

„Zachovali jsme se jako dva mezci," zahučel Tomáš Lauren. „A nic si nenamlouvejme. Není žádná omluva, že jsme něco podobnýho nemohli čekat. Vždycky musíš čekat, že..." Nedokončil a jenom znechuceně mávl rukou. Joss McCoy nás bystře pozoroval.

„Od momentu, kdy na nás ten lump Potomimao vybaf, si říkám, že jako policajt pěkně začínám," bručel jsem pro změnu zase já.

„A co takovej starej policajt?" ukázal na sebe Tomáš Lauren.

„Jak se to vlastně přitrefilo?" zeptal se opatrně Joss McCoy.

Už podruhé jsem tu příhodu s nevelkou chutí opakoval.

„Ale tohle jste přeci fakticky nemohli čekat," řekl Joss McCoy a vůbec se nám nevysmíval. „Taková přímo zázračná shoda okolností, jaká těm dvěma hrála do ruky..."

„Ale nás přeci hrome mělo trknout, když se ty chlapi zničehonic rozveselili, jak viděli, kam je vědem," hádal se Tomáš Lauren.

„Na to taky myslím celou dobu," povídám „Byli jsme tak spokojený sami se sebou, jak parádně jsme to s nimi sehráli, že jsme jim museli připadat jako dvě hloupý sobí telátka."

„Už se s tím netrap," řekl smířlivě Joss McCoy. „Já se taky v jednom kuse červenám až na chodidlech, když pomyslím na to leknutí, jak na mě ten Brett znenadání zařval."

„Takže, když to sečtem, vyjde nám suma sumárum, jenom jedno," pochmurně pokýval Tomáš Lauren hlavou. „Nebýt našich indiánskejch přátel a hlavně Noataka, dopadli jsme sakra špatně. "

„To teda jo," řekl Joss McCoy s nezvyklou vážností, „Nakonec bychom se byli všichni tři sešli v kapli a kdovíjak by to potom s námi dopadlo."

„Br," otřásl jsem se. „Pojďte snad už radši mluvit o něčem jiným. Hlavy jsme si umyli dost, ne?"

Naštěstí se pan baron vrátil z venku a pokládal za svou povinnost nám oznámit, že všichni ve stanech, zdraví i nemocní, jsou celkem v pořádku a klidně spí.

„Člověče, pane barone, vy snad nevíte, co je to únava," řekl Joss McCoy.

„Pane barone," povídám, než mohl pan baron zareagovat, „dokázal byste mně úplně otevřeně odpovědět na jednu otázku?"

Pan baron zůstal v očekávání stát a jen se na mě pozorně díval.

„Otázku na tohle: Co si myslíte o tom, jak jsme se nechali s Tomášem Laurenem nachytat?"

Pan baron na okamžik sevřel rty, přelétl nás pohledem a zřejmě pochopil, čím se zabýváme, a hlavně, jaké pocity námi lomcují.

„Úplně otevřeně, pane, moje čestné slovo...," položil si trochu divadelně dlaň na prsa, „tedy, především, že jste zažili velice nepříjemnou zkušenost, prosím. A když jsem si prohlédl toho Potomimaa, řekl bych, i nebezpečnou zkušenost."

„A to je všecko?"

„Skoro, prosím. Velice bych si přál, abyste si uvědomil, pane, a pan Lauren taky, že už jsme si tu takhle nemuseli povídat. A pokud se týče toho, co vás trápí nejvíc, prosím, nebýt takových zkušeností jako tahle, lidi by si určitě tolik nevážili přátelství. A protože si ho váží, asi cítí, že by je mohli někdy potřebovat — a kdy jindy je člověk potřebuje než v nesnázích?" Pan baron si pomalu svlékal pláštěnku. „Takže se do podobných nesnází už dostali, když mají takovou zkušenost, ne?" A pomalu zašel do kuchyně.

„Páni, ten nám to dal," vyskočil Joss McCoy. „Věřili byste tomu? A má pravdu. Tohle se fakticky může stát každýmu a my jsme pitomci, že si z toho děláme hlavu." A zase si sedl.

„No jo, ale stejně ...," řekl Tomáš Lauren neusmířeně.

Probudilo mě rachocení nádobí. Nebyl jsem s to otevřít oči. Spali jsme sotva dvě hodiny. Pan baron právě začínal s krmením svých svěřenců a přestože spal stejně málo jako my, přebíhal po srubu čile jako myška. Nikipi s jednou paží zavěšenou na řemínku, přehozeném kolem krku, mu pomáhal. Kavalec Josse McCoye byl prázdný.

„Tak co, člověče, jak je?" zeptal se Nikipiho Tomáš Lauren a chytil ho kolem ramen.

„Nikipi v pořádku," zvedl k němu chlapec oči a potěšeně se usmíval.

„To si počkáš, než tě dám do pořádku," utrhl se na něho pan baron, ale už se nezlobil, naopak, byl na Nikipiho velice pyšný.

Když jsme vyšli na prostranství, řada saní se právě spouštěla na jezero. Ottanawa přihlížel, zpozoroval nás a řekl: „Pět chlap už dávno na lov. jen co ukázat šero. Tyhle domů "

„Díky, kamaráde," řekl Tomáš Lauren. „Teď se pojď nasnídat a pak si dáme aspoň na chvíli pohov. Čeká nás dneska ještě kupa práce a v poledne taky přiletí letadlo."

„Kouknout, jak lidi ve stan," zavrtěl hlavou Ottanawa.

„Není potřeba," řekl pan baron, který se právě s dalším hrncem točil mezi dveřmi. „Už jsem je prohlíd a mají se docela slušně k světu. I ten uvnitř, co jsem si myslel, že do rána nevydrží, polknul pár lžic polívky."

„Ještě že vás tu máme," řekl s opravdovou vděčností v hlase Tomáš Lauren.

„Já je můžu nejvýš ošetřit a nakrmit," bránil se chvále pan baron. „Tu pravou sílu a chuť přežít jím dává hlavně naděje, prosím. A tu jste jim přines vy, tady pan Siskou a Ottanawa se svejma lidma." Právě tak jako dosuď nikdo v Kanadě nedokázal vyslovit mé pravé a správné jméno Žižka, byl jsem tedy i pro něho Siskou.

„Vy máte na všecko odpověď...," začal Tomáš Lauren, ale pan baron zapomněl na svou zdvořilost a spěšně ho přerušil.

„Snídani máte na stole, prosím," řekl a proběhl kolem nás ke stanům.

Tomáš Lauren se za ním díval a najednou se zamračil. „Ty, Ottanawo, co myslíš, nebude pilotovi divný, že tu výrost tenhle tábor? Aby se neotočil a zase neodletěl."

Ottanawa uvažoval a těkal pohledem po prostranství. „Jestli on nic moc nevědět, jak my slyšet v noci, on třeba trochu divit, ale myslet to ne jeho věc. A jestli vědět víc, on možná čekat Potomimao a myslet, to postavit on."

„Abys tak měl pravdu," staral se Tomáš Lauren a ještě jednou obhlédl stany. Z jednoho právě vycházel . Joss McCoy.

„Trochu jsem vyzpovídal ty mládence, co přišlí z Wabassi Lake," hlásil. „Zatím jen předběžně, ale celkovej přehled o jejich hříšcích mám. Potom to sepíšu."

„Dobře, ale nejdřív si dáme něco k jídlu," řekl Tomáš Lauren.

„Ty jseš nějakej horlivej," dobíral jsem si Josse. „Začínáš se slunce východem..."

„Koukej, ty si to nech," naoko se štětil Joss McCoy. „Byl bys Chrissovi naletěl taky, být na mým místě."

Bohatě jsme posnídali z dobrot, jež v hojném množství připravil neúnavný pan baron, který určitě nespal ani minutku. Hlavně šla na odbyt černá káva, silná a přeslazená, jíž stál na stole aspoň desetilitrový hrnec.

„Kouknu se na svoje psy," povídám, když jsem ztěžka vstával.

„Nikipi už nakrmit hned ráno," řekl chlapec.

„To jseš hodnej, ale stejně k nim zajdu." Už se mi po mých chlupáčích stýskalo a vyčítal jsem si, že jsem na ně ve zmatku a shonu zapomínal.

Mnoho lidi se mi pro můj vztah ke psům skrytě nebo i veřejně posmívalo. Většina mužů na Severu pokládá zvířata za tahouny a nic víc, o poměru Indiánů ke psům už ani nemluvě. Mě láska k hafanům provázela odmalička. Co jsme jich doma ve Smržově měli, všecky jsem miloval a odjakživa byl zvyklý pokládat je za kamarády, kteří jenom nějakou náhodou nemluví, ale jinak jsme si rovni.

Našel jsem je pod samou skálou, ležící v jámách ve sněhu, vystlaných chvojím. Vrhli se mi vstříc jako hravá štěňata, a jak byli zvyklí, pustili se do mě. Když jsem je pak ze sebe konečně setřásl a napůl svlečený ubíhal ke srubu, ozývalo se za mnou jejich zklamané štěkání, znamenající, že chvilka hraní trvala tentokrát až příliš krátce. Rozeznal jsem podle hlasu jednotlivé psy tak snadno, jako hlasy důvěrně známých lidí. Reka, Punťu, Mísu, Haryka i Azora.

Tomáš Lauren už opět seděl u stolu v debatě s Ottanawou a vytrvalým náčelníkem Otukamoanem, který nevypadal o mnoho líp než v noci ve světle petrolejky, a jeho vpadlé tváře a malátné pohyby svědčily o nezměrné únavě a prožitém utrpení. Choval se však jako pravý náčelník, zvyklý poroučet, ale i nést odpovědnost za svůj kmen.

„Proč ty nejít kouknout do bouda, co mrtvý?" ptal se právě neústupně. „Proč nespočítat?"

„Těm už nikdo nepomůže," bránil se Tomáš Lauren, „však na ně dojde. Nejdřív se musíme postarat o živý."

Otukamoan na něm spočíval nepohnutým pohledem, který Tomáše zřejmě hluboce zneklidňoval. „Tony," otočil se ke mně, jako by vítal vyrušení, „skoč se podívat za Noatakem. Ať se jdou všichni najíst a vyspat. Ty tam nám neutečou."

Šel jsem vyřídit Tomášův vzkaz, ale Noatakovi se v šachtě zřejmě zalíbilo. „My střídat a dva pokaždý trochu spát," tvrdil a lenošivě se překulil na bok. Vystlali si lůžka vrstvou kožešin a teplo je donutilo svléknout kromě pláštěnek i chlupaté kazajky. „Ten muž, kovář," pohodil Noatak hlavou k mříži, „on řemen na krk a na skoba." Mluvil, jako by se jednalo o jakousi běžnou bezvýznamnou příhodu.

Otočil jsem se, jako když do mě píchne. Andy Stanley ležel u stěny a nepohnutě zíral do stropu.

„On ne mrtvěj," uklidňoval mě Noatak. „Škoda tak rychle mrtvěj. My odříznout." Odmlčel se a pak s despektem dodal: „On potom plakat. Moc plakat. Jako stará ženská."

„Proč je tady necháváte, to schválně?" rozeřval se znenadání Chriss Brett. S překvapením jsem zjistil, že jeho studená odvaha dostala povážlivé trhliny a Chriss už není tak ledově klidný, jak se ještě v noci tvářil Několik dalších na mě hledělo vytřeštěnýma, takřka nepříčetnýma očima. „Vyžeň je pryč," ječel Chriss Brett. „Copak nejseš taky bílej?"

„V životě bych nečekal, že se budeš někoho o něco doprošovat," povídám. „Copak se ti přihodilo? Nevypravoval jsi mně, jak jste na Indiány pořádali hony a co jste si při tom užili legrace?"

„Oni každou chvíli ruce na uši, když my s nima" povídat," žaloval Noatak. „Nechtít poslouchat."

„Tak už dost, Noataku. Seberte se a pojďte se všichni najíst. Tomáš Lauren s vámi chce mluvit."

Noatak se nerozhodně ohlédl po svých společnících a pak mrkl na zajatce. „Oni smutný, když my pryč," řekl a pomalu se zvedl. „Vy nebát," promluvil k nim konejšivým tónem, „my zase brzo přijít. Jak nejdřív moct."

Charlie McArtur se vsedě předklonil a položil si obličej do dlaní. Ramena se mu otřásala jako v pláči. Vallymu Yatessenovi nepřetržitě poškubávalo oční víčko. Chriss Brett už nekřičel, jen se natáhl na břicho a pažemi si obemkl hlavu.

„Vy jste je teda zřídili," řekl jsem Noatakovi, když jsme klopýtali dolů chodbou.

„Oni aspoň teď Tomáš Lauren říct, co on chce slyšet. V noci oni myslet on s nima jenom tak hrát. A co ty soudit, oni lidi, nebo oni ne lidi?" V jeho hlasu nebyla tentokrát ani stopa ironie, jen zloba a nepřekonatelná zášť. „My na ně ani jedinej prst sáhnout. Škoda."

Vylíčil jsem Tomášovi, v jakém stavu jsem našel zajatce. Neodpověděl, ani se na Noataka nepodíval. Otukamoana se mu zřejmě podařilo vystrnadit. Ottanawa si podpíral bradu dlaněmi a pochmurně zíral před sebe. Noatak se svými druhy se dal do jídla a zdálo se, že spěchal Pan baron, který právě přibíhal z jedné svých věčných pochůzek, přejel pátravým pohledem po stole, jestli někomu něco

nechybí.

Seděli jsme tiše, jen cinkání lžic rušilo nepohnutý klid, a připadalo mi, že jsme se dostali do stavu jakéhosi neskutečna, kdy čas přestal ubíhat a dění se zastavilo. Vyrušil nás Nikipi.

„Saně na jezero," zavolal do pootevřených dveří. „Moc spěch."

Vyběhli jsme ven. I Noatak nechal jídla a přes protesty pana barona se k nám přidal.

„To jeden lovec," řekl překvapeně Ottanawa. „On něco nového."

Muž štval smečku jako divý a v jeho stopách vířil sníh. Jen doběhl, nechal psy, ať si zastaví, kde se jim zachce, zhroutil se do podřepu a sotva popadal dech. Pak zaklonil hlavu, se zavřenýma očima jí zatřepal a zvedl se. Pohledem vyhledal Tomáše Laurena. „Tam," vyrazil ze sebe. „Malej dřevěnej stan. Mrtvěj muž." Na okamžik stiskl rty. „Znát..."

„Dan Morton," vykřikl Tomáš Lauren. „Je to Dan Morton?"

„Dan Morton," řekl Indián, aniž uhnul pohledem.

Tomáš vrazil do srubu. Spěchal jsem za ním. Strhl ze stěny pláštěnku a nasazoval si čepici. Rychle jsem se oblékl a dohonil jsem ho u psích kotců. Ottanawa s Noatakem se k nám připojili.

„Ty ne, Noataku. Vezmeš si to tu s Jossem McCoyem na starost." Tomáš mluvil se sevřenými zuby. Ottanawo, ať nám ten člověk vysvětlí, kde to je."

„Ottanawa už ptát. A vidět stopa. Dva muži tam čekat."

Hnal jsem psy i sebe, jak nejrychleji jsem dokázal, ale Tomáš se mi každým krokem vzdaloval. Ottanawa se držel těsně za mnou. Přeletěli jsme jezero a vyhoupli se na břeh. Na planině Tomáš trochu zmírnil. „Radši ty," pokynul Ottanawovi a Ottanawa nás předjel a vydal se po stopě, na ztvrdlém sněhu sotva znatelné. Vítr nefoukal, ale prudký pohyb a mráz mi vháněly slzy do očí. Mířili jsme k pravému okraji lesa, v němž jsme se shromáždili včera večer před útokem na srub. Najednou jsem si uvědomil, jak krátká doba od toho okamžiku uběhla, pouhých pár hodin, které mi však teď připadaly jako celá věčnost.

Les se rychle přiblížil. Stopa obloukem sledovala jeho okraj, protáhla se širokým pásem křovisek a znovu se rozběhla do volné krajiny. Ottanawa neodpočíval, nevyskakoval na saně, běžel vytrvalými dlouhými pravidelnými skoky, jako když za sebou cítí Tomášovu netrpělivost. Naši psi ukrajovali metr za metrem v neměnném prudkém tempu a napínali postraňky a sanice na drsném sněhu jen svištěly.

Tomáš Lauren co chvíli natahoval krk a pátral v bělostných dálkách před námi. Zdálo se, že nikde nekončí, jen kdesi v nedohlednu splývají s olověně šedou oblohou.

Krajina se počala zvedat v dlouhých pozvolných vlnách. Překonávali jsme jednu za druhou a jízda ze svahu se vždycky podobala spíš volnému letu, jako bychom se ani nedotýkali země., Hnali jsme se tak nejméně dvě hodiny, když Ottanawa zvedl paži. Z dalšího vrcholku jsem na okamžik zaznamenal jakýsi nepatrný bod, černou tečku, která se vzápětí ztratila, ale při překonávání další vlny

se už znatelně přiblížila. A potom jsem rozeznal saně a později i jednotlivé psy. Za saněmi se vztyčily dvě postavy a zamávaly. V necelé čtvrthodině jsme celí uřícení zastavili a hleděli prudkou strání»dolů do údolí, které se ježilo vršky stromů.

„Jeďte napřed," vydechl Tomáš'Lauren a oba muži se počali opatrně spouštět šikmo po úbočí, které se potom mírným obloukem vyrovnalo do úrovně lesa. Saně nám nebezpečně klouzaly bokem ze stráně a dalo nám nemalou práci, abychom se nezvrhli.

Indiáni zastavili. „Tam," ukázal jeden z nich. Nejdřív jsem neviděl nic než kmeny stromů a spleť podrostu. „Stan z dřevo," řekl druhý z našich průvodců.

Tomáš pobídl psy a rozběhl se a my s Ottanawou za ním. Zarazili jsme u podivného útvaru z nalámaných soušek, propletených slabšími větvemi a proutím, který připomínal něco mezi stanem a nízkou primitivní chatrčí. Sníh okolo byl rozryt spoustou zvířecích stop, z nichž převážnou většinu tvořily otisky vlčích tláp. Kmeny, zaklesnuté vzájemně do sebe, byly na mnoha místech rozdrásány drápy.

Tomáš začal rvát polena, trhal jimi, a když povolila, odhazoval je za sebe. Přiběhl jsem mu na pomoc, ale jen něco nesrozumitelného zavrčel a odehnal mě. Přístřeší se rychle rozpadalo a nakonec odhalilo ztuhlé tělo, ležící na boku na kožešině, s koleny přitaženými k bradě. Tomáš Lauren stál pojednou tichý a nehybný jako socha, jen si mimoděk rukávem setřel pot, stékající mu po obličeji.

„Je to doopravdy Morton?" zeptal jsem se tiše.

„Dan Morton," přikývl Ottanawa.

Tomáš neodpovídal. Přiklekl k mrtvému, jako by se bál, že mu ublíží, přetáhl mu promrzlou kapuci pláštěnky přes obličej a prázdné otevřené oči, zpola zaváté sněhem. Pak se nahnul a zvedl cosi, co se skrývalo za tělem. Přistoupil jsem blíž. Tomáš držel v ruce služební zápisník, stejný, jaký měl v torbě sám a jaký jsem měl i já. Obrátil několik stránek a začetl se do kostrbatých řádek. Neodvážil jsem se ho rušit. Ottanawa stál stranou a díval se nepohnutě kamsi daleko podél okraje lesa. Když Tomáš dočetl k poslední stránce, zahlédl jsem na ní závěrečná slova poselství Dana Mortona. Běžela z rohu do rohu, napsána velkými, podivně pokroucenými písmeny, jak se umdlévající ruka zřejmě pokoušela dokončit, co jí

vůle mrznoucího, umírajícího člověka poroučela.

Tomáš Lauren ještě dlouho hleděl na hromádku kožešin, které skrývaly na kost zmrzlé tělo, zasunul zápisník za opasek a ohlédl se po mně. lakový výraz, napadlo . mě, může mít jenom trpící bytost, neočekávaně zasažená do hloubi duše. Výraz překvapení, plný zmatku, bolesti a smutku.

„Tomáši," řekl jsem mimoděk.

Jako by ho můj hlas probudil, Tomáš znovu přiklekl, podebral tělo Dana Mortona oběma rukama a lehce a skoro něžně je zvedl, .přenesl je ke svým saním a uložil je na ně. Pak došel pro přikrývku a zahalil tělo a k postranici zasunul brašnu, jedinou věc, která tu po mrtvém zbyla, a do ní zápisník.

„Jim Norris a Vally Yatessen," řekl konečně jakýmsi cizím, vyprahlým hlasem. Mlčky hleděl do prázdna. „Jim Norris a Vally Yatessen," opakoval, ale tentokrát svědčil jeho tón o nějakém pevném rozhodnutí, které právě dozrálo.

„Píše, jak se to stalo, Tomáši?" zeptal jsem se.

„Dan tady někde nahoře našel stopy saní, rozjel se po nich a narazil na ty dva. Určitě to byli oni, popsal je, jejich jména neznal. Došlo k přestřelce a Danny to dostal dvakrát do nohy. Utíkal, tady omdlel a oni ho dohonili. Sebrali mu všecko. Saně, psy, zbraně, nechali mu jenom přikrývku a krabičku sirek."

„Oni, když brát věci, určitě dovědět, on od policie," ozval se Ottanawa. „Proto nechat umřít."

„Za pár dnů se na něj ještě jednou přijeli podívat," řekl Tomáš Lauren, jako by neslyšel a prožíval s Danem Mortonem to, co popsal, „a bavili se, jak se pojistil proti zvěři. Ptali se, jestli mu tak moc záleží na tom, co s ním po smrti bude."

„On mrtvěj," pokoušel se Ottanawa vrátit Tomáše Laurena do skutečnosti. „Vstoupit do něj Velkej bílej mráz." Zpříma se na Tomáše podíval a docela jiným, naléhavým tónem dodal: „Oni živí."

Tomáš porozuměl, co mu Ottanawa napovídá, a sotva znatelně pokývl.

„Brzy letadlo na jezero," promluvil znovu Ottanawa, vzal do ruky otěže a vydal dlouhý lovecký pokřik. Oba lovci s námi vyšplhali do stráně a odbočili. Dali jsme se po Ottanawových stopách.

XII

„Muž, co v noci věšet, on znova smyčka na krk," hlásil nám Noatak, jen jsme zastavili.

„A vy jste ho, doufám, zase odřízli," povídám.

„On udělat, když my tady muset ráno jíst," řekl prohnaně. „Pozdě odříznout."

„Jak to. že ho ty jeho kamarádi nechali?"

„On tam vzadu, kde záchod a žádný světlo."

Tomáš Lauren přenesl tělo Dana Mortona k ústí šachty, z níž právě vycházel Joss McCoy. „Kdo to je?" zeptal se, podíval se nahoru do Tomášovy tváře a strnul.. „Dan Morton," řekl, jako by se bránil uvěřit. „Je to Dan?"

„Vezmeš ho s sebou dolů a pak zajdeš k jeho mámě," řekl Tomáš Lauren a

podal Jossovi zápisník a brašnu.

„Kdo to byl? zeptal se McCoy.

Tomáš Lauren ho bez odpovědi minul, rozsvítil jednu z luceren a hrnul se chodbou. Přidali jsme se k němu a s námi i Noatak. U mříže jsme zastavili.

„Yatessene," řekl Tomáš Lauren a jeho hlas se odrážel od stěn hluchou ozvěnou, „chci, abys věděl, že jsme našli Dana Mortona."

Vally Yatessen, který se právě o něčem rozčileně dohadoval s Chrissem Brettem a Charliem McArturem a zároveň pokukoval, kdo to přichází, se otočil. „No a co?" zeptal se s předstíraným údivem, ale rty se mu sotva znatelně zachvěly. „Povídal jsem ti, že ho neznám."

„Udělal jsi chybu, žes mu nechal notes a tužku."

Vally Yatessen se pomalu opřel zády o hrbolatou skálu a zaťal do ní prsty.

„Ty a Jim Norris jste u něj vykonali poslední návštěvu na rozloučenou. A já vám to nezapomenu."

Yatessen vytřeštěně zíral do Tomášových očí a to, co si v nich přečetl, ho zjevně vyděsilo ještě víc. „Počkej ... ," breptal, „počkej...,"

„Otevři," řekl Tomáš Lauren Noatakovi, který hned ochotně přiskočil.

„Ne," zařval Vally Yatessen, odstrčil Chrisse Bretta a rozběhl se dozadu do tmy.

Tomáš Lauren si ho už nevšímal. „Noll Regan a Patrick Clem. Pojďte ven."

„Proč my?" vylekal se Regan. Nic o tom nevíme ..."

„Vy jít," řekl Noatak a hlavní pušky vystrkal oba do chodby a zamkl. Klíč pověsil na skobu.

„Jossi," řekl Tomáš Lauren, „běž si zabalit a připrav s panem baronem lidi, co potřebujou do nemocnice. Odneste je šachtou nahoru k vratům na jezero, ať je hned můžeme naložit. Na velitelství řekneš, ať zejtra pošlou další letadlo pro vězně, ale jinak moc nemluv. Radši, když toho mnoho nebudeš vědět. Hlášení pak podám sám. A zapřáhni ty chlapy z Wabassi Lake. Tony, vem tyhle dva a jdeme."

Postrčil jsem Regana a Clema před sebe. „Co s náma chcete dělat?" ozval se znovu Regan a div se nerozplakal.

„Počkáte nahoře na pilota," přikazoval Tomáš Lauren, „a necháte ho vystoupit z mašiny. Ostatní už zařídíme. Jenom pamatujte, že vám míříme na záda."

„Uděláme všecko, jak povídáš, viď, Cleme," breptal Regan a s úlevou vydechl. „Nic neprovedem, neboj se ..."

„Já se nebojím," utrhl mu řeč Tomáš Lauren a Regan ztichl.

Někdy uprostřed odpoledne jsme se sešli ve srubu a najednou jsme neměli co dělat. Ruch a zmatek ustal, letadlo s tělem Dana Mortona, s nemocnými a s překvapeným a k smrti. vyděšeným pilotem, který se donekonečna zapřísahal, že neměl tušení, co se tu děje, odletělo. Jediný, kdo neustále vyvíjel nějakou činnost, byl pan baron, a pochvaloval si, jak se Indiáni venku ve stanech pozdravují, a někteří už jsou dokonce schopni starat se o druhé. Muži, kteří přišli s posledním transportem z Wabassi Lake, vyslali k Tomášovi Laurenovi dvoučlennou deputaci, která jménem všech děkovala za záchranu a slíbila, že uposlechnou všech příkazů a m>

kdo se nepokusí utéct. Tresty, které je na jihu čekaly, jim proti poměrům, které nakrátko zakusili tady, zcela oprávněně připadaly jako poukázky na lázeňský pobyt v prvotřídním letovisku. Když je propustil, Tomáš Lauren vyšel ven a dal se pěšky a bez psů přes jezero. Seškrábal jsem nehtem tlustou vrstvu jinovatky na okně a díval se za ním. Šel s hlavou skloněnou a zvolna, jako by ani necítil mráz, a paže se mu klátily podél těla. Vrátil se asi za hodinu a krátce nato jsme zvenčí slyšeli výkřik.

„Potomimao," volal Nikipi. „Přivádět Potomimao a ty druhý."

Čekali jsme na ně na prostranství před srubem. Připojil se k nám i Noatak, který přece jen poslechl a se svými dvěma druhy si na chvilku zdřímL na zemi u kamen. Pan baron vystrkoval hlavu škvírou pootevřených dveří.

„Přiveďte všechny ze šachty ven," řekl Tomáš Lauren a Noatak se svými nerozlučnými přáteli ochotně odklusal. „Není potřeba pomáhat," řekl mi, když jsem se připravoval jít s nimi.

Všichni se sešli skoro ve stejném okamžiku. Yatessen s ostatními mžoural na průvod, který krátce nato zastavil před stany.

„Norris a De Kievid k nim," pokynul Tomáš Lauren neprodleně. „A uvolněte jim ruce." Netrpělivě přihlížel a čekal, až měl všechny bělochy v hloučku. „Vyneste mrtvý z tý boudy a položte je do řady vedle sebe," nařídil jim.

Neochotně se hnuli, ale žádný z nich se neměl k tomu, aby vyvlékl zajišťovací kolík z oka a otevřel dveře. Ze stanů postupně vylézali Indiáni z kmene Chilcotinů, kteří se už mohli pohybovat, mezi prvními náčelník Otukamoan. Potomimao se podmračeně rozhlížel, jako by se dohadoval, co se bude dít.

„Snad abys je pobídnul, Noataku," řekl Tomáš Lauren.

Noatak vytrhl nejbližšímu z psovodů bič a jako na zkoušku jím zapráskal nad hlavou. „Já myslet, otevřít Yatessen," ukázal a znovu zvedl bič. Zajatci se konečně rozhýbali.

Na půlhodinu, která následovala, dodnes vzpomínám s hrůzou. Přes třicet těl, ležících na udusaném sněhu, vydávalo děsivé svědectví o brutalitě, chamtivosti a zvířeckosti, která tu panovala. Osm mrtvých mělo střelné rány na hlavě. Tomáš všecko, co viděl, pečlivě zapisoval a vždycky po pár slovech si dýchal na prsty nebo si navlékal rukavice. Pět mužů bylo bílých.

„Chci znát jejich jména," řekl Yatessenovi, který se díval stranou, právě tak jako většina vězňů. Nakonec dostal jména z Charlieho McArtura.

„K těm před nima, co jste už dávno odklidili, se asi zatím nepřiznáš," mluvil Tomáš Lauren znovu k Yatessenovi. Opět se musel ujmout slova Charlie McArtur. Zdálo se mi, že je úplně na dně. Tentokrát mu pomohl i Ted De Kievid, bez pobízení, sám od sebe. Tomáš jen psal. „A teď ještě jména tvých lidí," řekl Otukamoanovi.

„Poznávat svoje lidi," promluvil náčelník. „Mnoho nevidět." Pomalu kráčel podél řady a vypočítával mrtvé na sněhu, ukazoval na ně prstem a při každém jménu lidi jeho kmene polohlasně zahučeli, a každé to zahučení znělo hrozivěji, u některého se podobalo zaúpění. Spolu s náčelníkem pak vzpomínali, kteří tu chybějí.

„Kdo zabít ten Indián?" znenadání vykřikl Potomimao.

„Tys to nevěděl? " zeptal se ho Tomáš Lauren skepticky.

„Jak já vědět? Já znát Yatessen — dřív. On poslat ke mně člověk, on potřebuje lovit jídlo pro lidi, co s ním pracovat. Potomimao jet. Yatessen slíbit peníze a kořalka."

„Máš krátkou paměť," upozornil ho Tomáš Lauren. „Nejseš tu prvně, jak jsem včera vyrozuměl z tvýho povídám.

„Ne prvně," připustil Potomimao po krátké úvaze. „Ne prvně," opakoval potom rozhodněji a několikrát si přikývl. „Ale nevědět, že tady mrtvěj člověk. Nikdy nevidět."

„Co vy na to?" zeptal se Tomáš Lauren Otukamoana a jeho lidí.

„Neznat," odpověděl za všecky náčelník, „Jen slyšet od běloch jméno Potomimao. Myslet, že on tu už někdy pro ně lovit."

Tomáš Lauren přešlápl.

„Já mluvit s Potomimao," nabídl se Ottanawa a pokynul svým lidem, aby Potomimaovi a jeho mužům uvolnili pouta. Pak si je odvedl stranou. Všichni si v kruhu přidřepli na paty a dali se do debaty.

„Nanoste je zpátky," poručil Tomáš Lauren. „A zacházejte s nima aspoň teď jako s lidma."

Povinností policisty zcela jistě bylo zjistit všechny dostupné okolnosti i stav a počet obětí, jenomže jsem se nemohl zbavit dojmu, že tato přehlídka mrtvých měla pro Tomáše Laurena ještě jiný, hlubší význam. Zpod obočí sledoval každý krok Vallyho Yatessena a ostatních a zřejmě si je podvědomě třídil, rozvažoval o každém zvlášť a pozoroval, jak se kdo tváří, jak na něho působí pohled na spoušť,

na níž se podílel. Na některých bylo vidět jakési hnutí mysli, ale zapříčinilo je nejspíš zděšení ze svědectví, které mlčky podávali mrtví, a strach z vlastní budoucnosti.

„Norrisi," zavolal Tomáš Lauren, když poslední tělo bylo opět uloženo do boudy, „nezmínil se ti Yatessen o něčem?"

„Copak jsme měli čas na rozprávku?" odbyl ho Jim Norris svým starým zpupným způsobem. Na něho pohled na mrtvé zřejmě vůbec nezapůsobil.

„Tak ti asi brzy prozradí, že už vím, kdo dostal Dana Mortona."

Jim Norris otevřel ústa k pádné odpovědi, ale najednou se zarazil a stál jako omámený. Pak se zhluboka nadechl, ale nepromluvil, a jako by se sesul do sebe, nahrbil se a pomalu se otočil k Tomášovi zády.

„Dan Morton tvůj přítel," spíš konstatoval, než se ptal náčelník Otukamoan. „Yatessen a Norris, oni ho zabít? "

„Nechali ho zraněnýho bez pomoci zmrznout."

„My řeč jako muž a muž, nebo my ne potřeba mluvit?"

Tomáš Lauren odvrátil hlavu způsobem téměř urážlivým a kývl na mě. „Rád bych si ještě před večerem okouk tu pozorovatelnu. Přidáš se?"

„Rád," povídám. „Aspoň se trochu vzpamatuju." „Nikipi, dones bys nám dalekohledy?" Zastavil nás Ottanawa. „Já mluvit s Potomimao. On ne moc dobrej Indián, ale taky ne špatnej Indián. Povídat, on nevědět nic o ta věc. A kdyby on teď přijet a všecko vidět, on hned pryč. Nepracovat pro takovej běloch."

„A ty mu věříš?"

Ottanawa chvíli uvažoval, než odpověděl. „Já myslet, my pustit. On už teď dát pozor, kdo jeho přítel. On jenom rád kořalka."

„To říkáš právě ty? Při každý lumpárně skřípeš zubama víc než já."

„Já myslet, my pustit," stál na svém Ottanawa a Tomáš Lauren se tedy podrobil, i když nerad.

„Tak ať teda jedou, ale hned," rozhodl se náhle. „Jenom mu pověz, že jak se na něj doslechnu nějakou lotrovinu, připočtu mu i tohle."

Ottanawa přikývl. „Kam jít," zeptal se. Pozorně čekal na Tomášovu odpověď.

„Ale jenom tamhle nahoru," odpověděl Tomáš Lauren nějak až příliš ledabyle.

„Vy počkat," řekl Ottanawa s jakýmsi ulehčením. „Jen říct Potomimao, on volnej." Šel a při cestě se na vteřinku zastavil s náčelníkem Otukainoanem. Pak se k nám přidal.

Z úpatí svahu jsem se ohlédl. Potomimao se svými lidmi uháněl přes jezero, jako když ho honí všichni zlí indiánští duchové. Jeli tiše, nehulákali ani nepráskali bičem, jak je u Indiánů při zahájení cesty zvykem.

Zvolna jsme šlapali udusanou pěšinou, kterou ještě včera navečer sestupoval Rommy Donovan a netušil, jak náhle se celý jeho život změní. Výstup byl prudký a trval nám skoro hodinu. Nahoře jsme našli nízkou roubenou boudu se železnými kamínky, zásobou dřeva a zprohýbaným hrnkem, v němž si asi hlídač vařil čaj. Spáry mezi trámky byly ucpány chomáči zpola zetlelého mechu.

Tomáš Lauren jenom nakoukl dovnitř, nic neprohlížel a pak se opřel o hrubou

stěnu. „Tomáši," vykřikl jsem ustrnule.

„Buď zticha," odbyl mě skoro hrubě. Podobného tónu ke mně ještě nikdy neužil, ale zdálo se mi, že ho chápu. Spíš proti své vůli jsem k očím zvedl dalekohled.

Do svahu od jezera na planinu se drápaly dvě postavy a právě v té chvíli se spěšně ohlédly. Rozeznal jsem hranatou bradku Vallyho Yatessena a dlouhou postavu Jima Norrise. A zároveň jsem zpozoroval i hemžení u psích kotců. Rojily se tam drobné postavičky a připadalo mi, že si vzájemně překážejí.

„Muži z kmen Chilcotinů jenom chtít půjčit náš pes, řekl Ottanawa nevzrušeně. „Vždyť sotva chodí."

„Nejmíň pět muž už schopnej cesta, když oni jenom sedět na saně."

„Je mezi nima i Otukamoan," řekl jsem. „Je to možný?" Nikdo mi neodpověděl. Vzpomněl jsem si na několik minut Tomášova tichého zadumání nad tělem Dana Mortona a na všecko ostatní, co se týkalo těch dvou, co se rýsovali na bílé pláni, a zatajil se mi dech. Měl jsem příležitost poznat Tomášův hluboký smysl pro spravedlnost a zároveň jsem věděl, že přestože je člen policejního sboru, mnohé záležitosti řeší po svém a jaksi je filtruje svým vlastním morálním kódem, někdy bez ohledu na předpisy a zákony. Spolu se sžíváním se Severem proniklo mu do krve i severské nazírání na život a jeho zákonitosti, a rozvrstvení názorů a zásad, platných v jiných podmínkách, se nutně posunulo. A pak jsem si uvědomil, že něco podobného se stalo v poněkud menší míře i se mnou, přestože tu žiju mnohem kratší dobu, a vzpomněl jsem si na Roberta, kterého jsem si hluboce vážil. A pochopil jsem, že i on, zarostlý do Severu, jako byl Sever zarostlý v něm samém, by uvažoval stejně jako Tomáš Lauren a právě tak Beatrice, ale i Betty Webbsová, která vlastně už od mládí žije v Edmontonu, v takzvaném civilizovaném světě, a je pouze poloviční Indiánka.

Paterý saně stály připraveny za srubem a dva muži se zdánlivě pomalu plazili pres bílou pláň. Krajní stromy, kde jsme zneškodnili hlídku, je už kryly před pohledy z tábora. Přitom jsem věděl, že oba ubíhají, co jim síly stačí, v jakési nesmyslné zoufalé nadějí, že dostihnou vzdáleného lesa, než někdo zpozoruje jejich útěk. Nevěděl jsem, kdo jim k němu poskytl příležitost, mohl jsem se jenom domýšlet, ale bylo mi jasné, že ať to byl kdokoliv, zařídil to tak, aby si Vally Yatessen s Jimem Norrisem mysleli, že ho nikdo nepostřehl, a získali tak na chvíli naději na záchranu. Brzké zklamání pak bude součástí trestu. A zřejmě nebyli schopni myslet na nic jiného, než jak se dostat k tomu temnému vzdálenému pásu za plamnou, neuvažovali, jak se bez spřežení a beze zbraní protlučou pustinou. Přes zkušenosti, které jistě měli, dokázali v bezhlavé panice uvažovat jen kousíček dopředu, jenom aby měli jistotu, že zločiny, které tu napáchali, nechají co nejdále za sebou a zmizí z očí Indiánům, od nichž mohli čekat jenom to jediné.

A pak všechny saně ve stejné vteřině najednou vyrazily a jejich rychlost se od prvního okamžiku neustále prudce zvyšovala. Překonaly jezero a na plošině se rozdělily do vějíře, troje prostřední zmírnily a křídelní jen letěly. Jeden z mužů se ohlédl a vzápětí druhý, upozorněný zřejmě výkřikem prvního, a oba přidali,

přestože jim muselo být už v tomto okamžiku jasné, že nemají naději. Krajní saně už dosahovaly jejich úrovně a pozvolna se začínaly stáčet a přetínat jim cestu. V několika minutách je dohonily a pak začala divoká jízda v kruhu kolem obou mužů, kteří na okamžik zastavili a pak se znovu rozběhli. Další saně je minuly jen o vlásek, aspoň se mi to shora zdálo. Tiskl jsem dalekohled k očím, div jsem ho nerozdrtil. Doslova jsem cítil hrůzu uprchlíků, kteří se teď po prchavé chvilce naděje tiskli zády k sobě a jen otáčeli hlavy, neschopni už sledovat jednotlivé fáze toho divokého reje, který se odehrával kolem nich. A saně najížděly v kruhu jedny za druhými, neukázala se jediná skulinka, kterou by bylo možno uniknout, a kruh, pokud bylo ještě možné, se uzavíral těsněji a těsněji.

Ruka prvního z lidí, sedících na saních, se pojednou zvedla a prudce mávla dopředu. Oči se mi zakalily. Přestal jsem rozeznávat podrobnosti, ale věděl j,sem, že ta ruka třímá těžký bič. Pak se vztyčila druhá, třetí...

„Indiánský kolo," vydechl jsem.

Tomáš Lauren se odlepil od stěny a počal pomalu sestupovat. Hleděl si na špičky mokasínů, jako by je viděl prvně v životě a potřeboval je co nejdůkladněji prostudovat. Dalekohled mu po celou dobu visel na prsou a při chůzi se lehce pohupoval. Rozhýbal se i Ottanawa. Pustil jsem se za nimi, odvracel oči, ale přece jen mi neušlo, jak se saně rozletěly do dálky a ve spirále se opět začaly stáčet. Dva muži se teď už po všech čtyřech neúnavně hrabali sněhem k lesu. Saně je sevřely do svého objetí a znovu se vzdálily. A muži se opět pohnuli v marném pokusu dostat se z obklíčení. To už jsem běžel a klouzal ze svahu a Tomáše s Ottanawou jsem nechal za sebou.

Spřežení se vrátila za dobré dvě hodiny, kdy jsme už v chatě dávno svítili, O tom, co se po celou tu dobu děje venku, nepadlo ani slovo. Hovořilo se s dlouhými odmlkami o všeličem, a teprve když se do dveří vploužil zřejmě k smrti unavený Otukamoan s kapuci kolem obličeje obalenou jinovatkou, atmosféra se změnila. Pan baron s Nikipim se předháněli ve snaze pomoci náčelníkovi z pláštěnky a Ottanawa mu nabízel židli.

Otukamoan se zastavil před Tomášem Laurenem, který ztěžka dřepěl u stolu, opřený lokty o drsnou zašlou desku, a s neměnnou vrozenou důstojností řekl: „Otukamoan už dřív slyšet o muž Tomáš Lauren. Poznat ho až teď. Přát si, aby Tomáš Lauren a Otukamoan přítel jako s Unkatak a Ottanawa."

„Už se stalo, ne?" odpověděl Tomáš Lauren potichu a bez jakékoliv obřadnosti, ale přece jenom vstal a čekal, až se Otukamoan posadí proti němu.

„Ano,"řekl slavnostně náčelník. „Ty už přítel."

Moji pochmurnou náladu toho večera zčásti napravil pan baron. Jako obvykle připravil tolik lahůdek, že jsme je přes veškerou snahu nedokázali zdolat. Odnášel pak zbytky do kuchyně, nespokojeně se mračil a něco si bručel. Zahlížel na všecky, dokonce i na mne, jen k Tomáši Laurenovi se choval s úctou ještě hlubší než dosud.

„Tak, přátelé, teď bychom si měli ještě o něčem popovídat," řekl Tomáš Lauren po večeři, a jako by se probouzel z jakéhosi útlumu či polospánku, rozhlédl se po

srubu. „Pane barone, nechtě všeho a pojďte si přisednout. Ty taky, Nikipi."

Nažloutlé světlo petrolejky vzbuzovalo dojem klidu a míru, jako by se tu ani neodehrály všechny ty události jejichž závěru jsme byli svědky. Z hrnků s čajem mírumilovně á jaksi domácky stoupala pára k začernalému dřevěnému stropu. A Tomáše Laurena chmury, nebo snad pochybnosti, pokud ho nějaké přepadaly, pozvolna opouštěly.

„Uvědomili jste si, že tenhle důl nemá registraci?" zeptal se.

„Už mě to, prosím, napadlo," odpověděl pan baron. „Zmiňoval jsem se o tom tadyhle Nikipimu."

Chlapec, pyšný, že ho Tomáš přibral jako dospělého a nám všem rovného do rady starších, kterou jsme podle jeho nazírání představovali, horlivě přikyvoval. Choval se, jako by byl neutrpěl žádné zranění, a snažil se být u všeho, co se dělo.

„Vy v sobě nezapřete toho svýho obchodního ducha," řekl panu baronovi Tomáš Lauren. „A jestli teda důl nemá oficiálně majitele, patří tomu, kdo si ho dá zaregistrovat."

Ottanawa nad Tomášovými slovy přemýšlel. „Myslet, že nejvíc právo lidi, co tu muset pracovat."

„A umírat," dodal Noatak.

Oba se otočili k Otukamoanovi. „Důl patřit kmen Chilcotinů," řekl Ottanawa.

Otukamoan se napřímil. „Tomáš Lauren pravda. Ottanawa a Noatak taky rozumná řeč." Bez pohnutí hleděl před sebe a ostatní ho nerušili. „Ale když ne vy přijít," pokračoval, „z kmen Chilcotinů umřít poslední muž. Můj přítel Tomáš Lauren poradit. Může důl víc člověk?"

„Samozřejmě," ujistil ho Tomáš Lauren.

„Otukamoan vědět, peníze dělat z Indián chudák. On pak nelovit, nepracovat, kupovat věci, co nepotřebovat. A pít kořalka. Běloch brzo dostat všecky peníze zpátky. A Indián smutnej, lehnout a umřít."

„Do určitý míry s tebou souhlasím," řekl Tomáš Lauren. „Ale přeci to tu nenecháte jen tak?"

„Znát náčelník Unkatak, on moudřej muž," navázal Otukamoan, „Ottanawa druhej moudřej muž. A vědět o Beatrice, která umět mluvit s běloch. Ona jako dva moudřej muž."

Noatak sebou trhl, mrkl po Ottanawovi a obrátil oči vzhůru a hned na to po mně. Cekal jsem, kdy se začne chechtat, ale zřejmě s ohledem na okolnosti se s největším vypětím sil opanoval a zachoval vážnou tvář.

„Myslet, když my spojit v jeden kmen a mít dobrej rozum," Otukamoan vztyčil ukazovák a prostředník levice a sevřel je do dlaně druhé ruky, „my dál žít jako teď a peníze nechat, když někdy zlej rok."

„To by bylo výborný řešení," přisvědčil Tomáš Lauren. „Co o tom soudíš, Ottanawo?"

„Nejlepší. Vědět už teď, že Unkatak souhlasit. Ale vědět ještě o jeden člověk, co umět mluvit s běloch. Slyšet, jak Mittinaki prodávat kůže," ukázal na pana barona. „Mittinaki a Nikipi taky bojovat."

Pan baron zatřepal odmítavě rukou. „My máme všecko, co potřebujem, je to tak, Nikipi?"

„Já si myslím, že byste neměl odmítat, pane barone. Nevíte, co se může stát a vy, když se dáte do páru s Beatricí, přetrumfnete deset obchodníků, jako je pan Harper."

„Nikipi muž, zabít medvěd," ozval se chlapec. „Mít dobrej pes a puška a srub a všecko. Nikipi bohatej víc než jinej Indián."

„Unkatak rád slyšet, když Mittinaki a Nikipi s námi. On vážit oba." Tím uznáním Ottanawa chlapce zaskočil a odzbrojil a Nikipi zaváhal a tázavě vzhlédl k panu baronovi.

„Nám je ale v naší chatě, vlastně teda v chatě pana Siskou, bezesporu dobře," namítl pan baron, už však poněkud bez důrazu.

„Vy žít tam," souhlasil Ottanawa, „a o peníze se starat s námi."

„Tak už konečně kejvněte, pane barone," povídám. „Peníze se můžou vždycky hodit a vaše zkušenosti budou pro všecky neocenitelný."

„Nevím, nevím," rozvažoval pan baron, „ale tak se mně zdá, že mně už vlastně nezbývá než souhlasit, když i pan Siskou je stejnýho názoru. A měl bych nápad, prosím."

„Tak ven s ním," řekl Tomáš Lauren.

„Pamatujete se na pana Marka Harmona, pane Siskou? Na toho prospektora, co hledal zlato kolem vašeho srubu? V létě přijel znova a za ním pár lidí, který se mně na rozdíl od něho právě moc nelíbili. Přehrabali nám kraj kolem srubu široko daleko, ale naštěstí nic nenašli, jinak jsme se už stěhovali. Pan Mark Harmon mně ale připadal jako slušnej člověk. Třeba by měl o tuhle šachtu pro svou společnost zájem."

Tomáš se rozhlédl kolem stolu. „Neříkal jsem to? Pan baron je poklad nejen pro svý kuchařský umění. A myslím si, že má pravdu. Asi by nebylo dobrý, kdybyste provoz šachty chtěli řídit sami."

„Výbornej nápad, pane barone," povídám. „Taky mám dojem, že Mark Harmon by byl ten právej a že by dohlíd, abyste dostali odpovídající cenu."

„Jestli s tím všichni souhlasíte, tak se po něm v Edmontonu poohlídnu," nabídl se Tomáš Lauren.

„Ty udělat," řekl Ottanawa. „Ale myslet, že náčelník Unkatak ptát, proč my nemluvit taky s Tomáš Lauren a Bílá Vydra, aby oni dostat svůj díl."

„A Beatrice ptát moc a vzteklá, když my neudělat," přidal se nadmíru horlivě Noatak. Po tom, co se odehrálo navečer, mi připadal jako vyměněný.

„Kdepak, já nic nechci," bránil se Tomáš Lauren. „A jak znám Tonyho, taky ho Severem nežene hlad po mamo nu. A kromě toho jsme tu jako úřední osoby."

„Bílá vydra pak s náma moct žít ve svůj srub," chytil se Ottanawova nápadu Nikipi s nadšením, které mě dojalo.

„Zbavilo by vás to mnoha starostí s léčením pana otce a tak ...," nadhodil pan baron.

„Tomáš to řek za mě," povídám a postřehl jsem, že se na mě Noatak šklebí

způsobem, který jsem tak dobře znal. „Co zase máš?" kývl jsem na něho.

„Ottanawa už mlčet," vybídl Noatak Ottanawu. „Nechat na Beatrice. Ona vždycky s Bílá vydra umět mluvit tak, že on pak už nemít žádný slovo na konec."

„jen si nech ty svý nápady, uličníku," povídám a Noatakův úsměv se jen rozšířil.

„Ty vidět," kývl na mne významně a mžikl i na Tomáše Laurena. „Nechat tak, ne?" zeptal se ho.

„Taky si myslím, že jsme toho napovídali dost," přisvědčil Tomáš Lauren. „A že se už taky jednou potřebujeme Konečně pořádně vyspat. 'Ale přeci jenom ještě něco. Ty, Tony, tady zůstaň, dokud se to neprodá. Moli by se přihrnout nějakej bílej chytrák ..."

„Ještě jsem v tom shonu neměl příležitost poptat se po zdraví vašeho pana otce, prosím," přitočil se ke mně pan baron, když jsem si chystal kavalec, a Nikipi u toho samozřejmě nesměl chybět. „Umřel, pane barone."

„Ale to mi pak, prosím, promiňte moji neomalenost," řekl zkroušeně pan baron. „A přijměte projev nejhlubší účasti. Jak k tomu došlo, prosím?"

„Nechtěl žít. Když mu konečně vrátili rozum, pochopil, že prohrál celý život." Pan baron věděl, v jakém stavu jsem našel tátu, když jsem se po svém útěku konečně dostal do Fort Chipewyanu. Objevila ho náhodou polozmrzlého skupina Indiánů. Letadlo ho převezlo na jih do nemocnice v Edmontonu, a když byl táta jakžtakž tělesně v pořádku, umístili ho v sanatoriu. Pak se táta vzbouřil a chtěl na stanici k Josefovi, krátce před tím, než jsem se po několika letech směl zase ukázat mezi lidmi, zrovna jako by tušil, že přijedu. Jeho stav mnou otřásl. Poznal mne, ale neuvědomoval si, jak dlouho jsme se neviděli a co všecko se zatím odehrálo. Z chlapa Antona Žižky, který byl pověstný svou sílou a odvahou, se stal shrbený bělovlasý stařeček. Znovu jsem ho převezl do Edmontonu a umístil ho v nejlepším sanatoriu, jaké jsme s Betty našli. Původně jsem ho chtěl odvézt k nám, do Smržová, a doufal jsem, že ho domov a známé prostředí uzdraví spíš než všichni lékaři. Ale než jsem se s panem baronem a s Nikipim na konci loňské sezóny před čtyřmi měsíci rozloučil, dozvěděl jsem se na jedné stanici z novin, že v Evropě vypukla válka a naše zem je obsazena. A když jsem dorazil do Edmontonu, táta už nežil. Nikipi mi však poslední večer vnukl myšlenku, jež mě nakrátko vytrhla z přemýšlení o ztrátě, o tátovi, který se se mnou protloukl přes celý Kanadský kontinent za lepším živobytím jen proto, aby pak umřel, myšlenku, na kterou jsem měl připadnout sám. Jít do boje s těmi, co surově přepadli moji zem, kam jsem přes svou lásku k Severu stále patřil.

Pan baron mě nerušil v přemýšlení, ale Nikipi jako by mi četl myšlenky, se neudržel. „Proč ne Bílá vydra do boj s nepřítel?" zeptal se.

„Pokoušel jsem se, kamaráde," řekl jsem, „ale berou jenom zdravý. Já jsem pro ně ubohej mrzák."

„Ty zdravej," řekl prudce. „Bílá vydra víc umět bojovat než mnoho, co obě noha dobrá."

„Takový už jsou předpisy, Nikipi. Proto jsem se dal ke Kanadský jízdní. Těm

moje noha nevadí."

Nikipi nechápavě vrtěl hlavou „Běloch někdy divnej. Nikipi nerozumět. Pro někoho dobrej bojovník, pro druhého ne ..."

XIII

S velkým dopravním letadlem, které druhý den krátce před polednem zakroužilo v čirém mrazivém vzduchu nad jezerem, se neočekávaně vrátil i Joss McCoy. Noatak s Nikipim a několika dalšími se s lampami rozběhli slují naproti pilotovi.

„Co tu chceš?" ptal se překvapeně Tomáš Lauren, když Joss s pilotem vyšel ze šachty na prostranství před srubem.

„Když ty někdy člověku dáváš tak těžko splnitelný úkoly," ošíval se Joss McCoy a pak se na Tomáše zpříma podíval, musel při tom ovšem pořádně zvednout hlavu. „Radši jsem útek. Vymluvil jsem se, že mě tu ještě nutně potřebuješ."

Tomáš Lauren čekal.

„Na velitelství ze mě mačkali, kolik máme vězňů, ale copak jsem moh vědět..., že jo? Bylo jim divný, že jsem nebyl přitom, když se počítali. Tvrdil jsem, že jsem odlétal ve spěchu a že jsme ještě neměli všecky."

„To ti určitě věřili!"

„Divili se rukama i nohama, a že přej jsme to pěkný policajti, a co jsme tu vůbec vyváděli za pitomosti a tak pořád dokola." Joss se podrbal v zrzavé čupřině, zamrkal vzhůru na Tomáše a jeho drobná postava se napřímila. „Když jsem se teď na moment zastavil u kaple, tak jsem ještě radši, že jsem se ztratil. Třeba by ze mě nakonec přeci jenom něco dostali..."

Tomáš udělal čelem vzad. „Pojďte si něco sníst," řekl přes rameno Jossovi i pilotovi, který se snažil uhodnout, o čem je řeč. „Za chvilku letíme."

Vyprovázení se tentokrát zúčastnil i pan baron, když dal napřed řadu instrukcí indiánskému děvčeti v kuchyni a ze skoby na zdi vzal svou pušku. Vedli s Nikipim muže z hostince U bílého jelena a prošli s nimi šachtou jako první. Pak došlo na kapli. Noatak odemkl zámek a otevřel mřížová vrata. Vězni stáli v sevřeném hloučku skoro až na hranici světla a tmy a jejich oči nám horečnatě svítily vstříc. Připadali mi pohublí a nevyspalí a čišel z nich strach.

„Tak račte, pánové," zval je Joss McCoy, „a trochu si pospěšte "

Nikdo se nepohnul. Noatak se svými dvěma přáteli se dali podél skalní stěny ve snaze dostat se vězňům do zad. Ještě chvíli však trvalo, než posledního vystrkali ze zadu, kde se skrýval, a než si vězni dali říct. Stál jsem s Tomášem Laurenem a Ottanawou v hlavní chodbě. Trousili se jeden za druhým ven a před námi se zastavili, jako by nevěděli, co dál. S neskrývanými obavami otáčeli hlavy ze strany na stranu a zřejmě čekali to nejhorší.

„Kde — kde je Jim?" odvážil se tichounce, ustrašeně a se zjevným sebepřemáháním zeptat Ted De Kievid a prosebně na mne upíral oči. „A Vally?"

Asi si myslel, že podle jejich osudu může odhadnout i vlastní budoucnost.

„S těma se asi sejdeš až v nebi," odpověděl za mne Joss McCoy, který ho zaslechl, a krátce se ohlédl po Tomášovi, který jen mlčky a zamračeně přihlížel.

„Nebo spíš v pekle," dodal tiše pan baron, který se mezitím vrátil. „První parta už sedí uvnitř, prosím," hlásil Tomášovi Laurenovi.

„A co teď bude s námi?" Charlie McArtur nemohl strachy ani pořádně polknout a hlas se mu třásl a chraptil. Zřejmě právě tak jako všichni ostatní pochopil, co se stalo s Yatessenem a Norrisem.

„Uvidíš," znovu za mě odpověděl Joss McCoy. „A teď už dost povídání a jdeme."

Šlapali sklesle a plni nejčernějších myšlenek slují, a když se pak na světle rozkoukali a viděli letadlo, s nadějí zvedli hlavy. Pochopili, že to, co očekávali, se nestane, a že zakrátko se dostanou z dosahu Indiánů. Připadalo jim to jistě jako milost, jako naděje na život, přestože je na jihu čeká soud.

„Jo, byl bych zapomněl," otočil se ke mně Joss McCoy. „Ranní noviny už toho jsou plný." A vytáhl z brašny balíček převázaný provázkem.

„Ty si teda pospíšili," podivil jsem se a pak jsem přihlížel, jak muži velice ochotně a bez ohlížení šplhají do letadla a mizí ve tmě. V každém jejich pohybu se zračila úleva.

Joss McCoy nám potřásl rukama a vyšplhal se za nimi. „Tak hezky jeden vedle druhýho sednout na zem a žádný hlouposti," slyšel jsem ještě jeho hlas a na okamžik v šeru zasvítila jeho zrzavá hlava.

Loučení s Tomášem Laurenem bylo obřadnější, hlavně vzhledem k chování Noataka a Ottanawy. „Tak ještě jednou díky, přátelé," řekl nakonec Tomáš Lauren. „A vyřiďte pozdravy Unkatakovi, Beatrici a všem ostatním a zase někdy na shledanou."

„Ty přijet," řekl Ottanawa. „Ty vědět, mít na Sever o moc přítel víc. Kmen Chilcotinů nikdy zapomenout."

„A když ty mít zase nějaká legrace, ty vzkázat a my s tebou," šklebil se známým způsobem Noatak, ale zdálo se mi, že v očích se mu zračí stín smutku nad rozloučením. Nebo v něm možná doznívala hrůza, s níž jsme se tam setkali. Anebo obojí.

„Ty se zkrátka rád pereš, viď?" mrkl na něho Tomáš Lauren. „Na to ti tu nechávám Tonyho, aby ses měl s kým kočkovat." Plácl dlaní Noataka po zádech a Noatak popoběhl. „A ty se tu měj dobře, Tony," řekl mně.

„Ty tam dole taky."

Rozhlédl se po bílém jezeru a zalesněných stráních a stáhl rty. „Nejraději bych si to s tebou vyměnil, člověče... Ale já se jednou utrhnu a nikdo mě tam dole neudrží, uvidíš," vyhrožoval. Pak jsme si naposledy stiskli ruce, Tomáš se vyšvihl do letadla, ještě jednou se otočil, znovu se dlouze a dychtivě rozhlédl, zamával nám a ráz-ně zabouchl dveře. Motory se rozeřvaly a těžký stroj se nemotorně otočil a rozjel se po jezeře, Nikipi, který se prvně v životě dostal do blízkosti letadla, na něm mohl nechat oči. Všichni jsme pak přihlíželi, jak se stroj odlepuje od země a

obloukem se vzdaluje. Hřmot rychle utichal a černá tečka brzy splynula s nedozírnou modrou oblohou.

Po obědě jsem nakoukl do několika novin a ve všech mě do očí uhodily řvavé titulky sázené velikými literami a závislé na mentalitě a originalitě myšlení jednotlivých novinářů. OTŘESNÁ TRAGÉDIE SEVERU — DRAMA V NITRU, ZEMĚ — NOVODOBÍ OTROKÁŘI — ZVĚRSTVA V ŘÍŠI SNĚHU A LEDU ... Články pod nimi se snažily vymačkat ze skrovných informací, které reportérům poskytl Joss McCoy, co se dalo, jenomže vše bylo jaksi slabé, neživotné a chudokrevné a zdaleka neodpovídalo skutečnosti. Kde by mě v té chvíli napadlo, že za několik měsíců budu číst obdobné titulky a články, jenomže — i když bych byl tehdy nevěřil, že je to možné — daleko otřesnější. Že jeden kulturní národ v civilizované Evropě vynalezne něco podobného, jako tady'nebožtík Vally Yatessen, avšak mnohem zrůdnějšího a v měřítku, nad nímž se ježí vlasy a mozek odmítá všecku tu hrůzu pochopit. Pan baron pak přečetl zprávy ostatním i s domněnkami jednoho novináře, který měl zřejmě větší dávku fantazie. Vypočítával, kolik asi vydělávali organizátoři tohoto podniku, když tolik lidí za otrockých podmínek, z donucení, bez mzdy a jen za špatné jídlo, jim kutalo zlato, a šel tak daleko, že nabízel i úvahu, že už by se bylo Yatessenovi a spol. vyplatilo dále neriskovat a důl zavřít, a až zmizí poslední stopy.jejich činů, získat další výdělek prodejem kutiště některé společnosti.

„Dobře on nemít čas taková věc," dodal k tomu Noatak. „On potom živej a veselej a zapomenout na tolik mrtvěj člověk."

„On teď taky mrtvěj člověk," řekl tiše Otukamoan. „Moc rychle mrtvěj."

„Pánbu mě netrestej," pošeptal mi pan baron, „ale náčelník má pravdu — když si uvědomím, co tu prováděl." A jako na omluvu spěšně dodal: „Nepřipouštějte si ani vy žádný výčitky svědomí, pane. Pan Lauren dobře ví, co je správný ..."

„On jeden velkej moudřej běloch," doplnil ho Nikipi.

„A Bílá vydra zase ten svůj brouk v hlava," neodpustil si Noatak, který nás pozorně poslouchal. „Potřeba tady Beatrice, aby ona vyhnat."

Tu noc mě pronásledovaly těžké sny, ale ráno jsem si nemohl vzpomenout, co se v nich odehrávalo. A brzy po snídani se s námi rozloučil Ottanawa a s ním jeho dva lidi. Tři lovci tu ještě zůstali a měli se později, až lidé z kmene Chilcotinů budou schopni cesty, zúčastnit jejich přepravy do tábora. Náčelník Otukamoan zůstal se svými muži venku ve stanech a já jsem si pomalu s panem baronem a Nikipim začal připadat jako loni, když jsme spolu žili v Robertově staré chatě. Bylo mi s nimi dobře. Navíc jsem tu měl i Noataka, s nímž jsem'se nikdy nenudil, ale zároveň jsem se těšil, až se budu moci ujmout svých služebních povinností a prohánět se po kraji, který jsem miloval. Měl jsem povinnosti, ale zároveň zůstanu volný, volnější, než když jsem si na živobytí vydělával lovem. Seděl jsem u stolu, poslouchal rozprávku pana barona s Nikipim, cítil z kuchyně dráždivou vůni čehosi, co pan baron připravoval, a jak jsem se prohraboval černou houštinou na bradě, mimoděk jsem si uvědomil, že bych si zase jednou měl nabrousit nůž nebo se poohlédnout po nůžkách a trochu se dát do pořádku, i s vlasy, a zároveň jsem si

bez jakékoliv souvislosti vzpomněl na domov, na Smržov, a pocítil hlubokou tesknotu. A zase se ve mně začaly prát obě moje lásky, Sever a můj kraj, kde jsem vyrůstal, a jako už tolikrát jsem si sliboval, že až se nabažím sněhu, ledu a mrazu, třeba až přijde první příznak stáří, plný staré dychtivosti a touhy, se tam vrátím. A skoro jsem věřil, že sám sebe jenom tak neklamu.

Pomalu jsem se zvedl a vyšel ven. A jako bych ten kousek kraje viděl prvně v životě. Přede mnou, za několika stany ze sobí kůže, tiše leželo jezero s nízkým povlovným břehem, za ním stejně bílá pláň a potom pod jasně modrým nebem jenom kopce, stráně, skaliska a lesy a všude plno záře a jiskření a slunečního jasu, až bylo potřeba odvrátit oči, aby neosleply. Skála, která za srubem ukrajovala údolí, se mi odsud zdola zdála vyšší, než když jsme se na jejím hřebenu třásli zimou a zároveň nejdřív zvědavě a nakonec s hrůzou sledovali, co se okolo srubu děje. A teprve teď jsem měl čas a vlastně i smysl vnímat neskutečnou krásu okolí, kde se na malé ploše směstnalo téměř všecko, co příroda Severozápade nich teritorií nabízí.

Přešel jsem udusaným prostranstvím se spoustou lidských i psích stop a najednou mě zaskočilo ticho, které tu panovalo. Doposud rušné místo, naplněné hlasy lidí i štěkáním desítek psů leželo tu pod vysokou-mrazivou oblohou mírné jako bez dechu, jako by odpočívalo a pokoušelo se zapomenout na spoustu zla, které bylo svědkem. Zvolna jsem se loudal k psím kotcům a moji hafani mi jako už tolikrát pomohli pozapomenout, vyhnat z hlavy neradostné, tíživé myšlenky. Míša měl konečně zase jednou příležitost olíznout mi svým drsným jazykem obličej tolikrát, jako už jistě dávno nepamatoval. A než jsem se nadál, kočkovali jsme se všichni dohromady a psí ze mne jako obvykle div nestáhli kalhoty.

„Jste zrádci zrádný," pokřikoval jsem na ně podle našeho zvyku česky. „Člověk se s vámi jde pomazlit a vy mu div nepolámete kosti."

Psi na mě blaženě plazili jazyky a stavěli uši do kornoutů v očekávání, co jim ještě povím. Nikdy bych se nedivil, či dokonce bych se neposmíval člověku, který tvrdí, že jeho pes jen jen promluvit. Ti moji mi určitě rozuměli každé slovo.

„Já mockrát říkat ty ještě moc malej pro život na Sever," volal z bezpečné

vzdálenosti Noatak. „Tvoji psi velký, už umět tahat, jenom jedno štěně mezi nima." Ukázal na mě prstem.

„Tak pojď blíž, ty dospělej," pokřikoval jsem na něho udýchaně. „Tadyhle kluci ti rádi pocuchají parádu."

Noatak ostentativně odvrátil hlavu. „Nechtít celej večer jehla jako ženská. Mě nebavit zašívat jako tebe." A pokukoval, jak se snažím odvalit ze sebe tu metrákovou lavinu těl, mrštných a pohyblivých, že jsem máchl rukama do prázdna vždycky, když jsem některé chtěl chytit nebo odstrčit. A psi se na mě vrhali s nespoutaným nadšením, váleli mě po sněhu, hrozivě cvakali tesáky, ale oči jim svítily šelmovstvím a radostí. Nakonec jsem se jich přece jenom zbavil a skokem plavmo jsem se dostal z jejich dosahu rovnou Noatakovi k nohám.

„To lovec," rýpl si a úkosem si mě měřil. „Indiáni po celej Sever mu říkat Bílá vydra a myslet si on jeden velkej, silnej, moudřej muž .. ."

Nedomluvil a ležel vedle mne. Podrazil jsem mu nohy. Dosedl na sníh, až v něm hrklo. Psi trhali řemeny, a div se nezbláznili. Byli by se rádi přidali. Noatak důstojně vstal a zlehka si oprašoval sníh z kalhot. Vzápětí ležel znovu. V tom okamžiku zapomněl na důstojnost, začal se chechtat a vrhl se na mě. Přestali jsme, až když jsme jeden ani druhý nemohli popadnout dech námahou a smíchem, zůstali jsme ležet na zádech a smáli se a smáli do rozzářeného nebe jako dva blázni. A já jsem cítil blahodárné účinky té chvíle, té bezstarostné zábavy, tolik kontrastující s nedávnými pochmurnými ději, a připadalo mi, že se očišťuju.

XIV

„My povinnost zabít všecky," řekl mi Otukamoan toho rána stejně jako po několik předešlých, jen mě ještě nerozkoukaného někde zastihl. Dnes si tedy za mnou přišel do srubu. Asi se nemohl dočkat, až vstanu, a mně se právě zvlášť nechtělo vstávat. Otukamoan s nesouhlasem odfrkl svým dlouhým vrásčitým nosem, když zjistil, že ještě polehávám v teplých kožešinách. A přitom sotva svítalo.

„Já vím, náčelníku," odbýval jsem ho rozespale a marně přemýšlel, jak se vyhnout rodící se další neplodná debatě, jedné z těch, které jsem den co den donekonečna zažíval. „Nebýt mě a Tomáše Laurena, mohli jste se na nich dosytosti vyvztekat. Ale pokolikáté už ti musím připomínat, že jste se vlastně na Vally Yatessenovi a Jimu Norrisovi s Tomášem svým způsobem mlčky dohodli a že jsi byl spokojený? Proč teda v jednom kuse tyhle výčitky?"

„Moje lidi nespokojený. Moje lidi povídat, to žádnej trest, jenom dva bílý za mockrát deset našich, co tu umřít."

„Dobře, náčelníku, asi mají po svým pravdu. Zkusili jste tady, že si to ani nechci znova připomínat. Co ale teď můžu dělat, i kdybych chtěl? Jak vám mám pomoct? Letadlo ty darebáky už pomalu před týdnem odvezlo a v týhle chvíli jsou v Edmontonu za mřížema. Já vám je zpátky nepřičaruju." Přistihl jsem se, že tentokrát už mluvím ostřeji než dosud a než jsem zvyklý, ale komu by nešlo na

nervy neustálé vyčítání a popichování, trvající od rána do pozdního večera? Přestože jsem před náčelníkem Otukamoanem utíkal, skrýval se, jak jsem mohl, vždycky si mě dokázal vyčíhat, když ne jinak, tedy u jídla. Při něm jsem se mu schovat nemohl a on mi je vždycky svými řečmi dokonale otrávil. A přitom i on — a hlavně on jako Indián — ví, jaký je tady na Severu jídlo obřad, že je to cosi posvátného, protože i když je ho třeba v téhle chvíli dost, nemusí tomu tak být zítra, a hladu se tu dá užít tolik, kolik si snad nikdo v teplejších končinách nedokáže představit. Stačí pár dnů sněhové bouře v době, kdy se zásoby ztenčí, a člověka, zvlášť pokud žije někde sám, začíná roztřásat úzkost. A kromě toho všeho já hrozně rád jím, hrozně rád jím dobroty a těch je všude, kde se vyskytuje pan baron, nepředstavitelně. Stokrát jsem přemýšlel, jak je možné, že pan baron dokáže z nejprostších surovin připravit takové hody, že by se olizoval největší labužník. A právě tyhle hody mi právě tenhle starý náčelník dennodenně otravoval. Lze se potom divit, že už mě přecházela trpělivost?

Teď tu stál v kalném šeru u dveří srubu ve svém na švech třásněmi pošitém, poněkud odrbaném kožešinovém oblečení jako stará opelichaná, a přesto důstojná vrána a nespokojeně vrtěl hlavou. „Moje lidi rozhněvaný. Moje lidi povídat..."

„Náčelník Otukamoan se opakovat jako stará žena, když oškrabávat smradlavá psí kůže," ozval se z pozadí srubu nevrle Noatak. Asi ho náčelník taky probudil. „Bílá vydra říkat, nemít ty lidi. Náčelník Otukamoan nerozumět lidská řeč?"

I Noatakovi už se Otukamoanova neodbytnost zajídala. Jako mladý bojovník, přestože nepatřil ke kmeni Chilcotinů, měl náčelníkovi projevovat patřičnou úctu, a doposud ji vždycky projevoval. Teď už nevydržel a mně tím pomohl zahnat rodící se výčitky svědomí z pocitu, že jsem zbytečně a nevhodně příkrý.

„Noatak může být rád, on nepatřit k můj kmen," řekl náčelník. „On pak jistě hned souhlasit."

„Každej souhlasit," přerušil ho netrpělivě Noatak „Já taky radši spravedlnost v naše ruce Ale mít nepřítel? Mít vzduch. Náčelník nerozumět?"

Otukamoan se otočil a beze slova důstojně odkráčel. Dveře za sebou zavřel, jako by je pohladil vánek.

„Jsme na něj zbytečně zlí," řekl jsem „Dovedu si představit, jak do něj lidi venku ve stanech hučí, a co teprve až se vrátí do tábora a sesypou se na něj i ostatní, co tam ještě zbyli ..."

„Máte zcela pravdu, pane," ozval se svým vybraným způsobem pan baron a posadil se na kavalci. „Ale není třeba si připouštět nějaké výčitky svědomí. Noatak mu to řek správně."

„Nikipi taky myslet jako náčelník Otukamoan," řekl chlapec. „Ale taky myslet jako Noatak a Bílá vydra a Mittinaki, že zbytečný pořád opakovat jedno a to samý."

„Takže jsme se shodli, a když už nás' tedy tak brzy probudili, je čas myslet na radost ducha a potěšení těla." Pan baron slastně zívl. „Copak nám asi dneska Nikipi předloží?" Slyšel jsem, jak se znovu ukládá a zahrabává do přikrývek. Nikipi už byl tak dalece v pořádku, že si s panem baronem rozdělili službu v kuchyni. Spolu

s indiánským děvčetem snídani připravoval chlapec, oběd pan baron a o večeři se starali společně.

„Nikipi ještě chvilku počkat," řekl lenivě Noatak. „Moc brzy na jídlo. Noatak tady v jednom kuse jako přežranej medvěd. Nikdy tolik nejíst. Až zapřáhnout pes a postavit za saně, Noatak nahlas funět stejně jako ten medvěd, špatně běžet a pes neutáhnout."

Srubem se ozval smích a mně najednou připadal nepatřičný a po náčelníkových slovech, a hlavně po těch' strašlivých představách, které stály za nimi, cynický.

Trochu jsem zadřímal jako asi všichni ve srubu, a chvíli mi trvalo, než jsem pochopil, co se děje, vlastně, že se vůbec něco děje. Houpal jsem se v tom slastném stavu kousíček za hranicí dřímoty, některé myšlenky, jež se mi lehounce převalovaly hlavou, jsem stačil zachytit, většina jich hlaďounce a mimovolně odplývala do nicoty, a do toho jako výstřel z děla bouchly dveře a Nikipi cosi vykřikoval. Snad doposud nikdy jsem ho neviděl rozčileného tolik, jako toho už podruhé hrubě rozčeřeného jitra.

„Zloděj," slyšel jsem. „Zásobárna vykrad zloděj ..." Zastavil se a vytřeštěně na nás zíral. Uvědomil jsem si, že už se mezitím rozednilo.

První byl z kavalce pan baron. Při jeho lásce ke kuchyni a přípravě pochoutek nebylo divu. jestliže by mu někdo vzal surovinu, s jejíž pomocí ta kouzla prováděl, jako by ukrajoval z jeho vlastního těla, stal se jeho nepřítelem na celý život. Spěšně na sebe natahoval kalhoty a kožešinovou kazajku a zároveň nohama šátral pod kavalcem po mokasínech. Obul si je naboso, s hledáním ponožek se nezdržoval.

Noatak se pomalu zvedal a zamračeně hleděl na Nikipiho. „jak on dovnitř?" zeptal se nedůvěřivě.

„Nevědět," řekl Nikipi a hlas se mu třásl rozhořčením. „Já otevřít a vidět hrůza. Maso po zemi. Ryby taky."

„Jak ty dovnitř?" rozšířil tvou otázku Noatak

„Otevřít dveře," skoro se na něho utrhl Nikipi.

„Nekřičet," usadil ho Noatak. „Ty vytahovat zajišťovací kolík?"

„Jak jinak dovnitř?" zašklebil se na něho chlapec. Něco podobného si k Noatakovi dosud nikdy nedovolil.

Noatak zaťal rty, kradmo po mně mrkl a začal se spěšně strojit. „Lidi od Otukamoan dlouho hlad," řekl se sebezapřením a zřejmou snahou o omluvu, z níž čišel nesouhlas. „Možná i v noci hlad . . ."

„Tak si měli říct," utrhl se pan baron. „Tohle se mně tady dělat nebude. Lidi hladovět nenechám, ale každýho, kdo něco takovýho provede, vlastnoručně sešvihám bičem jako psa."

Mezitím jsem se oblékl i já a vyrazili jsme. Na zasněženém udupaném prostranství jsme se ani nepokoušeli hledat stopu toho, kdo provedl tu neslýchanou věc. A v zásobárně jsme našli spoušť snad ještě větší, než jsme podle chlapcových slov očekávali.

„Vy stát," řekl Noatak a popošel pár kroků dovnitř, rozhlížel se a pak vrazil hlavu mezi sobí čtvrtě, které ještě zůstaly viset na hácích, v mžiku se zase otočil a

proběhl mezi námi ven. Vyhrnuli jsme se za ním.

„Tady," ukazoval s ulehčením, když jsme oběhli roh stavení. „Žádnej hladověj Indián. Já vědět Indián neudělat tomu, kdo mu zachránit život."

Viděli jsme to taky. Sníh byl rozhrabán až na zmrzlou zem a mohutné drápy si poradily i s ní. Díra jako lesní nora vedla do tmy pod stěnou zásobárny.

„Zvíře," vyhrkl Nikipi. „Rosomák?" Podíval se na pana barona.

„Asi jo," kývl hlavou pan baron, ale jist si nebyl a pohledem se dožadoval potvrzení u Noataka.

„Rosomák," řekl s určitostí Noatak a otočil ke mně hlavu. „Ty zase potkat rosomák."

Narážel na můj pobyt ve srubu starého Roberta, který si vybojoval svůj boj s touhle zavilou šelmou a při něm vyhrál a zároveň prohrál. Vypravoval jsem ten příběh v hostinci U bílého jelena. Než Robert rosomáka z největší blízkosti zastřelil, zvíře mu svými drápy stačilo rozsápat nohu od stehna po kotník a Robert přes péči, kterou jsem se mu snažil poskytnout, v několika dnech zemřel na otravu krve.

„Rosomák," řekl tiše a s ustrašenou úctou pan baron. „Indiánskej ďábel." Pomalu se vydal zpátky do zásobárny a ustaraně vrtěl hlavou.

Chápal jsem jeho respekt před tou šelmou. Zvířata obvykle zabíjejí z hladu, rosomák však z pouhé rozkoše ze zabíjení, a navíc je stále při chuti. Rozsápe, na co přijde, ať je to živé, či mrtvé, a mnoho loven už vyhnal z lovišť, když se jim nastěhoval na lovecký okruh a všecko, co našel v pastech, rozcupoval na kousky. Troufne si při svých dvaceti třiceti kilech váhy a metru délky i na medvěda, nesrovnatelně většího a těžšího. Přepadá ho ponejvíc ve vodě, kde se medvěd nemůže dost dobře bránit. Rychlého soba trpělivě sleduje a štve tak dlouho, až ho znaví, a pak na něho v příhodné chvíli skočí a přehryže mu krční tepny. Je nebezpečný všemu, co se v přírodě pohybuje, výborně plave, šplhá i skáče. Není i možné se Indiánům příliš divit, že se ho bojí víc než kterého jiného zvířete, a jestliže se jim ho podaří chytit i živého, vypíchají mu oči a pak ho nevidoucího a takřka bezbranného pustí, aby sám okusil, jak chutná bezmocná hrůza z nebezpečí smrti, kterou tolikrát připravil jiným.

Pan baron se ve chviličce objevil. „Něco ta bestie sežrala, něco roztrhala, ale tak velkou škodu, jak jsem se i bál, zase neudělala. Jenom prokousala pytel s boby, ale ty sebereme, a roztahala všecko pátý přes devátý. Po snídani to s Nikipim uklidíme."

„Uklidit dobře," kývl zamračeně Noatak. „Ale on přijít znova. On vždycky přijít znova, když najít žrádlo."

„A bývalí páni do pastí nelovili, aspoň jsem tu nikde žádnou nenašel," řekl pan baron. „A jiný než železný na takovou bestii neplatí. Všecko by rozkousal."

„Já vystopovat," řekl Noatak rozhodně. „Nikipi snídani a já pak za ním."

„Nikipi taky," řekl chlapec.

„Nikam," zarazil ho pan baron. „To tak — ještě by tě zřídil jako pana Roberta. Nedal sis tu smutnou historii tadyhle od pana Siskou vypravovat aspoň stokrát? A

co ta tvoje ruka?"

„Dva moc," přisvědčil Noatak. „Moc rámus."

„Půjdu já," řekl jsem. „Mám s rosomáky otevřenej účet a těžko ho kdy úplně vyrovnám, i kdybych jich zabil sto." Vzpomněl jsem si na Robertovo utrpení a pak na okamžik, kdy jsem poznal, že umírá, a znovu jsem pocítil svou tehdejší hlubokou bezmocnost a beznaděj a pak žal, jaký jsem do té doby zažil jenom dvakrát — když jsem se dověděl, že umřela máma, a pak při zprávě o tom, že táta už nechtěl žít.

„Vy víte, jak nerad vám odporuju, pane Siskou," řekl mi pan baron, „ale tentokrát bohužel musím." Temná indiánská tvář pana barona se složila do ustaraných vrásek. „Lovit má jen nezaujatej člověk, prosím. Mstitel bývá zaslepenej svou touhou po odvetě a často na ni doplácí. Jako pan Robert — s prominutím, že tu žalostnou událost připomínám."

„Mittinaki pravda," samozřejmě se svým velkým vzorem a otcovským přítelem souhlasil Nikipi, který mohl být synem pana barona a velice mu lichotilo, že pan baron s ním jedná jako se sobě rovným. Á obdivoval ho i v mnoha dalších ohledech a já jsem mohl být jenom rád, že si chlapec vybral vzor v člověku, kterého jsem si i já velice vážil a který si to zasluhoval.

Dojedli jsme v tichosti a všem mým společníkům se zřejmě honily hlavou starosti. Ryli to Indiáni a pro ně záležitost týkající se jídla je vždycky vážnější než obvykle bývá pro bílé. A respekt z divočiny mají za generace v krvi a rosomák už představuje nebezpečí nadmíru vážné, a jak řekl Noatak, skoro vždycky se vrací.

Po snídani pro mě přišel jeden z lidí ubytovaných ve stanech, a vyřizoval mi, že mě náčelník žádá, abych k němu přišel.

„A už je to tu zas, prosím," řekl pan baron. „On snad vážně nerozumí lidský řeči, nebo se mu to pomátlo."

„Ty nechodit," řekl krátce Noatak. „Už dost mluvit pořád jedno a to samý."

„Musíte to chápat, lidi," povídám. „Možná chce, aby to ode mne ty jeho lidi, co ho popíchujou, slyšeli sami. Já tam zaskočím."

„Ještě byste si měl vypít druhej hrníček kávy, jak jste zvyklej, prosím," staral se pan baron.

„Až potom," povídám. „A s rosomákem počkejte."

Prošel jsem úmyslně všemi stany. Lidi už byli taky po jídle a zdravili se se mnou vážně a docela přátelsky. Jenom někteří, hlavně ti starší, hleděli stranou a já jsem z nich cítil totéž, co mi neustále našeptával jejich náčelník. Ukázal se Nikipi a s indiánským děvčetem odnášel prázdné nádoby a trochu ve stanech poklízeli. Náčelník se mnou vyšel na prostranství, stál, rozhlédl se a zastavil pohled na domku, kde zatím stále ještě odpočívali mrtví jeho kmene. Čekal jsem, kdy promluví, a sliboval si, že zachovám klid a budu trpělivější než ráno.

„Já změnit názor," řekl po chvíli ticha a já se překvapeně nadechl. Začal však o něčem jiném, než jsem čekal. „My nevozit naše mrtvý lidi do tábor. Jejich domov, všude tady," opsal zvolna pravicí půlkruh. „Než my odjet, my pohřbít."

„Asi to bude lepší," řekl jsem mu. „Vaši dobrý duchové si je najdou i tady."

Podíval se na mě s pochybností ve starých očích. Když poznal, že mluvím vážně, pomalu přikývl. „Bílá vydra ne lehkomyslnej běloch. Bílá vydra běloch jako Indián. Já poznat, když on jít s Tomáš Lauren a s Ottanawa z kmen Psích boků na kopec a nechat náš kmen vyřídit s dva běloch." Trochu se zachmuřil. „Bylo potřeba všechny, ne jenom dva," dodal, jak ani jinak nebylo možné, ale jeho projev mě přece jen překvapil. I tón hlasu byl smířlivější než ráno a já jsem zatím nedokázal uhodnout, co ta změna znamená.

„Něco jste potřeboval, náčelníku?" zeptal jsem se.

Byl starý, ale byl i bystrý a pochopil. „Otukamoan ne tak mluvit ze lsti. Otukamoan jenom nechtít nepřátelství s Bílá vydra. My teď dohodnout. Dohodnout v tom, že my nedohodnout. Každý nechat svůj názor."

Asi jsem trochu zmateně přikývl a potom jsem se díval, jak důstojně odchází. A uvědomil jsem si jeho moudrost a kromě toho mě překvapilo, že něco podobného jsem už v životě slyšel od jiného starého muže, od našeho učitele ve smržovské škole: „Lidi spolu můžou žít v míru přesto, že spolu třeba nesouhlasí." Se stejnou moudrostí jsem se teď setkal tady, v daleké divočině, a pronesl ji člověk jiné rasy, který nadto neuměl číst ani psát. Sledoval jsem ho očima až do té doby, co zašel do svého stanu, a velice se mi ulevilo ještě z jiného důvodu. V těch uplynulých dnech plných jeho neustálých nájezdů' jsem si říkal, jak s tímhle starým mužem, v němž se tak' úzce zdála snoubit chytrost se zabedněnost? či aspoň paličatostí, se shodnou ostatní členové vznikající společnosti. A do této chvíle jsem měl své pochybnosti.

Když jsem se vrátil do srubu, Nikipi mi rozrušeně hlásil, že se pan baron ztratil. Toho dne zřejmě neměl vycházet z rozčilení.

„Počkej, počkej," krotil jsem ho. „Nikdo se jenom tak zničehonic neztratí. Asi šel trhat nějaký ty svoje záhadný bobule nebo haluzky, co používá jako koření."

„Nikipi myslet dvě puška pryč," odporoval chlapec; „Jedna, co tu po zlej běloch, těžká kulovnice, druhá brokovnice od sám Mittinaki."

„Ale jistej si tím nejseš, že ne? „Jistej. Nikipi ta kulovnice moc líbit. Teď pryč."

„A co si teda myslíš?" zeptal jsem se, ale obával jsem se, že odpověď znám.

„Mittinaki on nedat na sobě tak moc znát, ale on strašná zlost na rosomák. Veliká zlost. On možná určitě jít na rosomák."

„A tebe mrzí, že tě nevzal s sebou, co? Neblázni, Nikipi, kamaráde. S rosomákem si to chtěl vyřídit Noatak. Pan baron je rozvážnej člověk a kromě toho příliš jemná duše, než aby šel zápasit s takovou krvelačnou bestií."

„Mittinaki ne zbabělec," zastal se pana barona chlapec. „Já vědět."

„Já taky," řekl jsem. „A taky jsem to tak nemyslel. Jen počkej, však on se vrátí. Kde je vůbec Noatak?" Ale zmizení dvou pušek mi přece jen dělalo starost.

„Nevědět," řekl chlapec a vyběhl ze dveří.

Noataka jsme našli u prvních křovisek pod strání, skloněného nad sněhem.

„Co je?" zavolal jsem na něho.

„Rosomák tady," ukázal do houští a prstem pokračoval vzhůru v místech, kde se svah zvedal mírnějším stoupáním. Pak k nám otočil obličej, v němž se zračila

nejistota. „Vedle stopa od rosomák vidět čerstvá stopa člověk. Indián. Lehkej krok."

„Mittinaki," vykřikl Nikipi. „Ty nevěřit," otočil se ke mně.

„Jak to, že jsme ho neviděli odcházet?" zeptal jsem se. „Nikipi v kuchyni, řekl chlapec.

„Já na svah kopec od hlídka. Zahlídnout v dálce saně." Ukázal k jezeru. „Saně tady. Tři. Naše lidi."

To bylo další překvapení. Lovci, kteří obvykle vyjížděli za ranního šera, vraceli se nejdřív uprostřed odpoledne. „Kouknout saně, pak teprv Mittinaki," rozhodl Noatak a rozběhl se kolem srubu k jezeru. Lovci už mířili přes zamrzlou hladinu k nám a jen nás zahlédli na břehu, dali se do výskání.

„Dobrej lov," oznamoval Noatak a v očích mu zaplál prastarý ohýnek radosti nad získanou kořistí. Pozorně naslouchal. „Sob," řekl potom. „Moc sob. Asi opožděný stádo."

Saně uháněly, až se za nimi prášila, a ještě než dorazily, viděli jsme, že se na nich vrší hromady sobích dílů, už stažených z kůží. Ze psů, když zastavili, stoupala pára a boky se jim prudce nadouvaly a opět propadaly. Jeden po druhém padali do sněhu a červenými jazyky lízali zmrzlý sníh.

Lovci cosi jeden přes druhého horlivě drmolili svým podivně drsným jazykem, který jsem příliš neovládal. Stále opakovali jedno slovo, pokaždé s trochu odlišným přízvukem. Věděl jsem aspoň tolik, že i nepatrná odchylka v intonaci hlasu mění smysl slova a čekal jsem. Noatak lovce vyslechl a krátce jim odpověděl. A zatímco saně mířily se svým nákladem k zásobárně, řekl mi:

„Muži vidět stádo sob, ale pak rokle a ztratit. A když oni radit, sob najednou z rokle k nim." Na Noatakovi byla vidět stejná dychtivost, s jakou muži svůj zážitek" vykládali. „Zastřelit patnáct kus. Moc maso. Oni hned tam zpátky, aby nepřijít vlk. Několikrát sem a tam, než všecko tady."

„Výborná zpráva, kamaráde," povídám. „Pan baron bude mít radost..."

„Mittinaki," vzpamatoval se Nikipi, který obdivným pohledem sledoval těžce naložené saně.

„Mittinaki," opakoval Noatak a klusal ke srubu. „Nenechat sám s rosomák." V minutce byl venku se svou puškou. „Vy tady," řekl. „Koukat na stráň, slyšet." Rázným posunkem zarazil Nikipiho, který chtěl něco namítat, a rozeběhl se ke svahu.

Zpočátku jsme mohli sledovat, jak se prodírá křovím, ve vyšším lese jsme ho však ztratili z očí. Stromy tu sice stály ve větších rozestupech, výstup však asi nebyl zrovna pohodlný. Hustý podrost, padlé kmeny a skaliska Noatakovi jistě značně ztěžovaly cestu. A pak jsme ho zahlédli na kousku holé stráně, na úzké kamenité mořeně, na které se neudržel žádný sníh. Noatak se poohlédl a zamával a opět stoupal vzhůru.

Lovci už měli složeno a jeden z nich právě zajišťoval dveře zásobárny a zároveň obracel hlavu vzhůru a pozoroval Noataka. Pak všichni uvázali popruhy ke kolíkům a přišli za námi. Připojilo se i pár Otukamoanových lidí, které na vzduch

vylákal příjezd saní.

„Psi potřeba odpočinout," řekl jeden z lovců, Utumanito. Měl pravdu, ale než soucit se psy to byla spíš zvědavost, která jim nedovolovala odjet. „V magacín nepořádek. Noatak pryč," ukázal prstem.

Nikipi mu květnatě vyložil, co ho od rána zneklidňovalo, a lovci by teď neodjeli, kdyby měli vlci roztahat zabité soby po celých teritoriích. Lov na rosomáka přináší vždycky značné nebezpečí a tím pádem taky odpovídající vzrušení.

Noatak pojednou udělal něco podivného. Jak dlouhý tak široký sebou plácl na kamenitý vodopád a vyhlížel někam za hřeben stráně, tam, kde snad už musel mít výhled na horní jezero. Vzápětí se překulil na záda, zamával a cosi naznačoval pažemi.

„Nebezpečí," promluvil Utumanito, jako by četl. „Dvakrát střílet — ne z jedna puška — Noatak nerozumět. My nechat dole jeden muž a za ním — on chtít. Ty zůstat." řekl jednomu z lovců.

Zaběhli jsme do srubu pro zbraně a zatímco jsme se hnali po Noatakových stopách, dohadovali jsme se, co se tam nahoře asi děje. Netrvalo dlouho a krčili jsme se vedle něho.

„Co je s panem baronem, Noataku," řekl jsem a snažil jsem se uklidnit dech.

„Nevědět. Nerozumět. Někdo střílet směr tam, druhý sem zpátky."

„To není možný," povídám. „Kde by se tu vzal někdo, o kom nevíme?"

Noatak neodpověděl, ale zřejmě už měl svůj plán. Utumanita s jeho společníkem poslal výš na hřeben, odkud jsme původně s Tomášem Laurenem pozorovali srub. Stráně dál nad horním jezerem, jehož do daleka se rozkládající plochu jsem přes hřeben zahlédl, byly jen tu a tam porostlé křovisky nebo spíš nízkou klečí, takže Utumanito bude mít dobrý rozhled. Dral se právě před svým společníkem mezi skalisky a během několika minut dosáhl vrcholu.

Noatak čekal, hleděl vzhůru, a když se Utumanito ukázal značný kus cesty dál vpředu a zvedl ruku, pohnul se. „Já dál," řekl spěšně. „Vy tady hlídat všecko, kde může skrývat střelec." Přesmykl se přes šikmo se svažující hřeben a v podřepu se sunul vedle stop, které zřejmě vyznačil pan baron. Zalehli jsme s Nikipim za skalní výstupky a připravili si zbraně k střelbě. Utumanito už urazil další kus cesty. Viděl jsem ho, jak se naklání dolů a pátrá pod sebou. Pak opět zmizel. Pozorně jsme s Nikipim prohlíželi každý keřík, každou možnou skrýš, a já jsem marně uvažoval, co se tu vlastně mohlo stát.

Znenadání práskla rána a vzápětí druhá. Ozvaly se shora z míst, kde měli stanoviště naši přátelé. A pak se ze skupiny nízkých stromů asi padesát metrů před námi vyřítil muž a dlouhými skoky se hnal dolů strání k jezeru. Viděl jsem Noataka, který se vymrštil do kleku a téměř bez míření vystřelil. Hned nato jsme skoro současně vypálili i my s Nikipim. Shora se ozvala nová střelba. Muž pojednou klopýtl, udělal několik kotrmelců a puška mu vylétla z ruky. Okamžitě se zase zvedl, rozhlédl se, kam zapadla, a pak se mu podlomila kolena.

Noatak cosi zavolal. Utumanito s druhým lovcem se pozorně spouštěli po

skaliskách. Zvedli jsme se a rozběhli se za Noatakem, který už klusal dál. A já jsem si í uvědomil, jak snadno si člověk navykne základní zákon lovce v divočině. Ten zákon zní: Střílej okamžitě na všechno, co se pohne, co začne prchat, i když to pořádně i nevidíš. Toho muže jsme neznali, nikdy jsme ho neviděli a nevěděli jsme, co tu dělá, ale on se dal na útěk. Pohnul se a dal se na útěk. Bylo nutno střílet.

Noatak se držel stále kus před námi a shora se k němu blížili oba lovci. Všichni nesli pušky připravené k palbě. A pak se Noatak nad něčím zastavil. Zrychlili jsme běh a tam jsme ho našli. Pan baron ležel napůl ukrytý pod křovím a to, co jsme z něho viděli, připomínalo jenom hromádku kožešin, kterou tam někdo odložil. Nikdy jsem si tolik neuvědomil, jak malou postavu má pan baron, než když jsem ho tam viděl tak, jak zřejmě padl, skrčeného pod pláštěnkou, se zavřenýma očima a s temným obličejem sinavým. A když jsme ho s Nikipim opatrně otočili, objevila se kaluž krve, kaluž neuvěřitelně, nesmyslně, hrozivě veliká, rozlezlá po sněhu jako zákeřné nebezpečné zvíře. Nikipi byl první na kolenou a s tváří u pootevřených úst pana barona pátral po známkách života. Už-už jsem se otáčel, abych neviděl jeho zklamání a žal a on neviděl můj, když chlapec vykřikl. „Dýchat — dýchat," volal. „Nikipi cítit," opakoval ně

kolikrát a v té chvíli nedokázal myslet na nic jiného.

Poklekl jsem vedle něho a mimoděk jsem si všiml, že Noatak se už opět o něčem posunky domlouvá s Utumanitem.

Rozhalil jsem panu baronovi pláštěnku a pokoušel se rozepnout knoflíky na kazajce, ale ruce se mi třásly, nemohl jsem je ovládnout.

Pomohl mi Nikipi, který byl kupodivu pojednou z nás dvou klidnější, přestože právě jím by případná smrt pana barona otřásla snad nejvíc. A pak jsme našli ránu, velikou díru v měkké části na rozhraní ramene a hrudi, která stále krvácela. Bylo tu však ještě jiné nebezpečí. Pan baron ležel na sněhu v mrazivém povětří a to ho spolu se ztrátou krve mohlo ohrozit přinejmenším stejně jako rána sama.

Vy-táhl jsem nůž, odřízl mu u ramene rukáv košile a vytáhl ho přes zaťatou pěst zpod pláštěnky. Látka byla značně zašlá, ale nic vhodnějšího jsem neměl po ruce a na provizorní obvaz musela stačit.

Noatak mezitím ze své pláštěnky a dvou silných větví zrobil primitivní nosítka. Zašelestily kroky a přidal se k nám Utumanito.

„Nikipi dolů," řekl Noatak. „Otevřít brána na horní jezero — blíž a lepší cesta dolů."

Chlapec se beze slova otočil, uháněl po prudce nakloněném úbočí a v minutce zmizel za hřebenem.

Dokončil jsem obvaz a všichni tři jsme pana barona pozorně uložili na nosítka. Svlékl jsem pláštěnku a přikryl ho až po bradu. Utumanito si držadla nosítek položil na ramena, aby pan baron ležel ve vodorovné poloze, Noatak je popadl vzadu a počali zvolna a s největší opatrností sestupovat ze svahu k jezeru. Šel jsem vedle nich a dával pozor, kdyby náhodou některý z nich uklouzl, abych nosítka zachytil.

Neznámý střelec kulhal hluboko pod námi, opíral se o větev a několik kroků za ním pozorně našlapoval lovec s jednou puškou na řemenu přes rameno a s druhou

namířenou na mužova záda. Kulhající muž se zdál o mnoho vyšší než jeho hlídač.

„Kdo to vůbec je?" zeptal jsem se Utumanita. „Indián," řekl Utumanito. „My ptát. Neodpovídat ani slovo."

„On potom rád vypravovat," zahučel Noatak výhružně. Nikipi už čekal s lampami v ústí šachty a zavřel za námi bránu. Pan baron se neprohrál, ani když jsme ho ukládali na kavalec, ani když jsme ho svlékali a ošetřovali mu ránu. Měli jsme naštěstí dost obvazů a léků, které na naléhání právě pana barona přivezlo letadlo pro naše nemocné, nemusel bych tedy býval zažívat stavy hluboké bezmoci jako tenkrát při Robertově zranění. Ale mé pocity se příliš nelišily od tehdejších. Měl jsem sice všecko, jenom ne dostatek vědomostí a znalostí, které by mi pomohly ty věci správně použít.

Skoro beze slov jsme pro pana barona udělali všecko, co bylo v našich silách a o čem jsme se domnívali, že je udělat potřeba, a pak už nezbývalo než doufat, že jeho odolnost a zdravý organismus pomohou.

Otočil jsem se k člověku, který tohle všecko způsobil. Se spoutanýma rukama a nohama napůl ležel u stěny. Poblíž stál Utumanitův společník a ústí hlavně jeho pušky se černalo nebezpečně blízko mužovy hrudi. Zdálo se mi to zbytečné a přehnané, muž se nemohl hýbat, ale Indiáni vždycky vědí, co dělají. Možná že se jenom dohodli, že zajatci naženou strach.

Zůstal jsem nad ním stát. Vůbec nezvedl oči. „Jak se jmenuješ?" zeptal jsem se ho. Na zamračené bronzové tváři se nepohnul ani sval. Muž vůbec nedal najevo, jestli mi rozumí. „Proč jsi po něm střílel?" pokusil jsem se znovu, ale se stejným výsledkem.

Noatak se postavil vedle mne. „Muset ptát řeč, jakou on znát," řekl. „Já už navrhovat Tomáš Lauren. Teď potřeba. Utumanito najít kus železo do kamen. Když pálit nos a uši, lidi vždycky mluvit." Muž nereagoval ani teď. Otevřely se dveře kuchyně a malé indiánské děvče neslo nádobu plnou jídla lidem ve stanech. Dívka se po nás podívala svým plachým pohledem, zpozorovala zajatce, zajíkla se a div jídlo nevysypala. Noatak se okamžitě rozhovořil, pak pokynul Nikipimu, aby od dívky převzal hrnec a postavil ji proti spoutanému muži. Něco se jí ptal a ona promluvila podivným vysokým hláskem, podobným ptačímu pípání. Uvědomil jsem si, že je to prvně, co jsem ji slyšel promluvit. Ani jsem nevěděl, jestli se s ní nějak dorozumíval pan baron nebo Nikipi, jestli znali jazyk jejího kmene.

Noatak se znovu a znovu vyptával a ona se pozvolna rozhovořila. A jak pokračovala, Noatakova tvář počala tmavnout a jeho výraz, který se ze všech sil snažil utajit, se nejvíc ze všeho podobal zahanbení.

„Tak co je, člověče?" zeptal jsem se ho. „Rozumíte jí, lidi? Nikipi! Utumanito!"

Mlčeli a jejich pohledy se střídavě upíraly na děvče a na zajatce. Pak děvče skončilo a všichni mlčeli dál.

„Tak řekne mně už konečně někdo, o co tu běží?" zeptal jsem se.

Noatak se ke mně s viditelným sebepřemáháním obrátil. „Ona znát," ukázal na muže na podlaze. „Jednou vidět. On být tady, když ostatní muž pryč. Mluvit jen s člověk Yatessen a brzy odejít." Noatak hovořil pomalu, jako když oddaluje cosi, co

nakonec stejně musí přijít, ale na co by nejraději okamžitě zapomněl. A zdálo se mi, že i Nikipi nad něčím v jakémsi ustrnutí uvažuje a kolem plných úst se mu objevily trpké vrásky.

Noatak se znovu rozhovořil a já jsem jejich výraz začal chápat. O tomhle muži nikdo nevěděl, jenom Yatessen. Byla to jeho soukromá záležitost. Yatessen byl velký darebák a totéž předpokládal i o ostatních a tím pádem taky nikomu nevěřil. Jednou pomohl našemu zajatci utéct před následky nějaké lumpárny. Schoval ho ve skalní sluji nad horním jezerem. Indián neměl na práci nic jiného než hlídat vrata ze šachty. Nikdo tamtudy nesměl vycházet, na to vydal Yatessen nejpřísnější zákaz. A zřejmě věděl proč. Jeden z hlídačů dostal nápad l přikrádat si trochu pro sebe, a až bude mít dost, tiše I se vypařit. Indián ho pozoroval dost dlouho, aby si taky přišel na své. Vally Yatessen mu totiž slíbil podíl, polovinu toho, co by se případně ztratilo ze šachty. A jednou tedy svoje pozorování Yatessenovi pošeptal a spolu pak toho. člověka zlikvidovali a šoupli pod led. A Vally Yatessen, pyšný na svou prozíravost, si pěstoval Indiána tím víc. Nechával mu na horním jezeru část zásob, které přiváželo letadlo, dostatek kořalky a v poměru k těžbě sice nepatrný, pro Indiána však pravé bohatství představující podíl na těžbě. Indián tedy měl být Yatessenovi za co vděčen. Nemusel pracovat, nejvýš spíš jen tak pro zábavu lovil do pastí zvěř a jídla měl tolik, kolik potřeboval. A navíc byl dobře schován před policií.

Vally Yatessen se podle Noatakových slov s Indiánem bavil docela volně. Nevěděli, že dívka sice neumí mluvit jinak než jenom svým jazykem, ale rozumí jim velice dobře.

Když jsem si s těmi všemi informacemi dával dohromady své úvahy o Yatessenově a Norrisově pokusu o útěk, nezdál se mi už tak nesmyslný a mnohé se vysvětlovalo. Yatessen se mohl pustit do stráně, kudy jsme šli dnes my, ale bál se, že bychom snadno našli stopy a rozhodl se pro lest, která mu však k jeho poslední smůle v životě nevyšla. Zřejmě doufal, že do tmy se ztratí v lese za planinou, nějak zakryje své stopy a v noci se pak někde dál, kde bychom už třeba nepátrali, přesune zpátky na naši stranu k Indiánovi nad horní jezero.

Noatak stál jako zkamenělý a hleděl do země. Rty měl zaťaté a na vystupujících lícních kostech mu napjaté svaly vytvářely viditelné boule. Znal jsem ho dobře a bylo mi jasné, že se něčím užírá, a stud už byl to nejpatrnější, co se mu rýsovalo v obličeji.

„Tak co je, kamaráde," řekl jsem tiše a ohlédl se po Nikipim. Podíval se mi nešťastně do očí. „Proboha, lidi, tak už konečně mluvte!"

I tentokrát začal Noatak a udělal to způsobem podobným tonu, při němž člověk bez přípravy skáče do ledové vody.

„Zavinit Noatak," řekl tiše a zároveň zřetelně a ukázal na nehybné tělo pana barona. Pak znovu stiskl rty, jako by odmítal pokračovat.

„Zavinit Nikipi," řekl vzápětí chlapec a tím už mě oba dohřáli. Dosavadní rozčilení ve mně znenadání vybuchlo.

„Tak teď už ale dost!" vykřikl jsem a všichni ve srubu sebou trhli. „A hezky po

pořádku — jedno po druhým. Nikipi, začni!"

Chlapec zhluboka nadechl a polkl. „Ona," ukázal na děvče, „jednou povídat o ten Indián. Neříkat všecko jako teď. Nikipi nepoznat, jestli být dřív nebo teď, když on tady. Pak pořád dít nová věc. Moc práce, moc všecko. Nikipi přestat myslet na to, co ona vypravovat. Muž nikdy nesmět zapomenout..."

„Noatak špatnej Indián," řekl Noatak. „Špatnej přítel. Špatnej lovec. Dobrej lovec slyšet a říct Tomáš Lauren nebo Bílá vydra. Nebo jít sám a koukat." Ohlédl se po kavalci. „Mittinaki on taky slyšet, co ona vypravovat..."

Mimoděk mě napadlo, proč Indián už dávno z kraje neutekl, a zároveň jsem otevíral ústa, abych svým přátelům vymluvil jejich — zdálo se mi — přehnaný pocit viny, ale právě ten okamžik si vybral pro vstup náčelník Otukamoan. Zarazil se a natáhl starý žilnatý krk. Nedal na sobě znát překvapení.

„Saně čekat odvézt sob. Muži na stráň. Moje lidi říkat Mittinaki nemocen!"

Jeho lidi samozřejmě nemohli přehlédnout, co se kolem srubu děje, ani smutný průvod, který vyšel ze šachty. A náčelníka přihnala zvědavost. Divil jsem se, že tak pozdě.

„Co Mittinaki stát?" zeptal se.

Beze slova jsem ukázal na spoutaného Indiána, ale náčelník i bez toho zřejmě dávno mnohé pochopil. A byl příliš,.zkušený a příliš chytrý na to, aby nepoznal, že cosi nezvyklého stojí v ovzduší, a příliš paličatý na to, aby se všemu nepokusil přijít na kloub.

„Střílet on?" zeptal se s pohledem na zajatce.

„Jo," povídám, „ale o to teď nejde..."

„To člověk od ten vzteklej pes Yatessen?" ptal se dál.

„Jo," kývl jsem znovu, ale opět mě nepustil ke slovu.

„On někde blízko stan?" vyslýchal mě.

„Jo," řekl jsem potřetí už značně netrpělivě, ale na Otukamoana neudělal můj tón žádný dojem.

„Nikdo nevědět o ten Indián?" položil otázku, která se při jeho prohnanosti od začátku dala čekat.

Mlčeli jsme a mlčel i náčelník, jen si nás po řade prohlédl a zřejmě pochopil, proč asi Noatak s Nikipim stojí jako zařezaní. „Mittinaki zlá rána?" zeptal se potom.

„Těžko říct," povídám. „Chtělo by to doktora. Já čerta poznám, jestli kulka neroztříštila nějakou kost nebo co tam natropila. Já jenom vím, že vzadu vyletěla a udělala díru jako dlaň."

„Doktora," opakoval Otukamoan. „Já vědět o doktor, tady."

„Kde!" vyhrkl jsem a vzápětí jsem si uvědomil nepravděpodobnost té informace. Hezkých pár dnů se už pohybujeme zdejším krajem a nic podobného jsme neslyšeli. „Kde?" položili zároveň se mnou stejnou otázku i Noatak s Nikipim.

„Ty znát," ukázal Otukamoan dlouhým kostnatým prstem na Noataka. „Sobí jezero. Bílej muž tábor. Moc bílej muž. Porážet strom."

„Jak je to daleko?"

„Tři denní pochod," mávl rukou kamsi k západu.

Zatmělo se mi před očima. Po nečekané naději trpké zklamání jako studená sprcha. Tři denní pochody. Sto padesát až dvě stě kilometrů tam a stejně tolik zpátky, pokud by byla dobrá sanice a počasí nám přálo. Šest dnů. Celý týden a pan baron potřebuje lékařskou pomoc okamžitě.

„Slyšet, on dobrej šaman," dodal Otukamoan.

Noatak se otočil jako dětská káča. „Nikipi, jídlo, ryby pro psy! Já jet! Utumanito, zapřáhnout psy!"

„Neblázní," krotil jsem ho. „Copak pan baron může čekat celej tejden? A kdo ti zaručí, že s tebou doktor takovou dálku pojede?"

„On nepřijet," přisvědčil Otukamoan. „On tam svoje nemocný. Tam ho platit. Nepustit, ani kdyby chtít. Ne^ přijet."

„Přijet," odsekl Noatak zavile a už se s námi nebavil.

Nikipi pobíhal po místnosti sem a tam a Noatak po něm netrpělivě pokukoval a zároveň si připravoval příruční vak s náhradními mokasíny, krabicemi s náboji a prohlížel svoji pušku.

„Zabalit spací pytel," připomínal mu Nikipi a pak se v náhlém rozhodnutí zastavil. „Já s Noatak," řekl.

Noatak ho jenom posunkem pobídl k většímu spěchu.-„Nepotřebovat spací pytel," řekl. „Nikipi nezahojená rána." A přestal si ho všímat.

Nikipi jenom sklopil hlavu, ale neodporoval. Bylo na něm však vidět, jak ho odmítnutí mrzí. Ale uvědomoval si, že by mohl být Noatakovi na přítěž, kdyby se mu rána znovu otevřela, a možná se necítil tak silný, aby Noatakovi stačil. A přece tak rád by byl pro záchranu pana barona něco udělal.

„Noataku, rozmysli si to," řekl jsem. „Budeš dělat zbytečnou cestu, i když jsem teda vždycky pro to, aby se zkusilo všecko, co se zkusit dá ..."

Nenechal mě domluvit. „Znát Bílá vydra," řekl prudce. A náhle, jako by se za svou příkrost zastyděl, otočil se a s Nikipiho pomoct vynesl ven pytle a v rychlosti je přivazoval na saně. A pak teprve dodal: „Znát. Když nejet já, jet ty." A bez rozloučení vyrazil.

XV

Další, už třetí odpoledne se vleklo a já seděl u stolu a s úzkostí sledoval, jak pana barona co chvíli roztřásá zimnice, bezmocně jsem se díval na jeho zrudlé rozpálené tváře i pot, stékající na kožešiny pod jeho hlavou. Tiskl jsem si ruce mezi koleny a říkal si, kde asi může být Noatak, a v černé beznaději si představoval, jak ho poženou z tábora, až vysloví své přání. Nikipi běhal ven pro čerstvý sníh, kterým se pokousal ochladit rozpálené čelo pana barona, pan.baron však neodpovídal. Jen občas se probíral k vědomí a tu jsme se snažili dostat do něho aspoň několik lžic silné masové polévky. Jinak pil, stále jen pil. A opět ta hluboká bezmocnost, stejná jako tenkrát u Robertova lůžka, do mě zatínala své

ledové prsty a já trpce uvažoval, proč vždycky umírají jenom lidé, které máme rádi, proč na místě pana barona není třeba některý z těch, co tu páchali ta zvěrstva, nebo Indián, který mu zranění způsobil. Několikrát jsme s Nikipim a Utumanitem uvažovali, jak se vlastně všecko stalo, a přišli jsme na jediné vysvětlení, které nám pan baron v jedné jasné chvilce skoro potvrdil, než opět upadl do bezvědomí či do horečnatého spánku — nevěděl jsem, jak ten stav pojmenovat. Pan baron sledoval stopy rosomáka a znenadání na něj někdo vypálil. Pan baron měl zbraň připravenou a automaticky stiskl spoušť. Pak padl. To byly ty dvě rány, které slyšel Noatak, a kdyby byl přišel jenom o trochu dříve, byl by pravděpodobně dopadl stejně jako pan baron. A znovu se naskýtala otázka, proč Indián už dávno neodtáhl a proč vůbec střílel. Musel si přece uvědomit, že se tím prozradí. On sám měl prostřelené lýtko. Nevěděli jsme, čí rána ho zasáhla. Stále odmítal mluvit. Neřekl jediné slovo, ba ani ne-. vzdechl, když jsem ho ošetřoval. Utumanito se svými přáteli se nabízeli, že ho přimějí k řeči, ale odmítl jsem. Zavřeli jsme ho zatím do kaple. Neměl jsem chuť se s ním právě teď zabývat a nepředpokládal jsem, že bychom se od něho dověděli něco nového. Jídlo mu s velkým sebepřemáháním třikrát denně, nosil Nikipi. Vyprávěl, že Indián nejeví o nic kolem sebe zájem. Jen vždycky vyjedl všecko, co dostal, a jinak jen ležel a díval se do stropu.

Nikipi opět vyběhl pro sníh, tentokrát však ještě za sebou ani nezavřel dveře a už byl zpátky.

„Saně," vykřikl a kulil na mě oči černé jako zralé borůvky, div mu nevypadly. „Za jezero saně."

Vyskočil jsem, ale pak jsem se násilím ovládl a zvolna šel ven. Nechtěl jsem zažít další trpké zklamání. Někdo přijíždí, říkal jsem si, ale rozhodně to nemůže být Noatak. Ten tak nejvýš dorazil do dřevařského tábora a pokouší se vyjednávat. A příjezd kohokoliv jiného mi za současných okolností nemůže způsobit radost.

Zastavil jsem se před prahem, saně však byly ještě příliš daleko, než aby se dal poznat psovod, a sníh jiskřící sluncem oslňoval oči. Otočil jsem se, abych si přinesl dalekohled, Nikipi však jako by mi četl myšlenky, mě zarazil.

„Noatak," řekl s určitostí.

„Přeci ještě nemůžeš rozeznat, kdo to je," odporoval jsem mu.

„Noatak," opakoval. „Poznat jeho běh."

„Já bych tomu taky rád věřil, kamaráde," povídám a sám jsem cítil lítost, která, se mi přimísila do hlasu. Díval jsem se, jak se saně rychle blíží. „Ale víra nám Noataka s doktorem nepřičaruje. Kdepak je mu teď konec..." Saně byly stále příliš nepatrné, spíš tmavá čárka na bílém pozadí, z níž se tu a tam na okamžik vysunulo cosi, co bylo ve skutečnosti noha nebo ruka, ale jinak vše splývalo.

„Nikipi vidět," držel se chlapec svého přesvědčení a netrpělivě několik kroků popoběhl. Pak stál předkloněn, stínil si dlaní oči a najednou vyskočil do výše rovnýma nohama. „Noatak s doktor," vykřikl. „Noatak s doktor." Znenadání zvedl obličej k obloze a pronikavě zavyl jako malý vlk, až jsem sebou trhl.

„Neblázni, člověče," okřikl jsem ho. Ve vchodech stanů se objevily překvapené tváře a taky se samozřejmě vyšoural starý zvědavý náčelník Otukamoan.

A saně už byly zase blíž. Na nich se vzdouval jakýsi neforemný pahrbek, náklad, který však na člověka nevypadal, jenom mě překvapilo, že potah je nějak delší. A opět mi to vysvětlil Nikipi, tentokrát zbytečně.

„On víc pes," řekl. „Devět — deset. Proto on tak rychle."

A pak už jsem mu musel dát za pravdu a udělal jsem to s radostí. Psovod před chvilkou po Nikipiho zavytí zvedl obě paže nad hlavu a teď jsem zaslechl vzdálené volání, zatím slabé jako nejasná ozvěna, ale i tak jsem poznal Noatakův hlas. Byl to tedy on, věděl jsem to už, ale stále jsem třeštil oči v nevíře, že ho vidím, stále ještě jsem očekával nějakou zradu, zklamání, v hloubi duše jsem připouštěl, že fantazíruju nebo vidím fatu morgánu. A pak mě napadlo, že nedojel, že se vrátil, ale nevěděl jsem, proč by to dělal...

Nebyla to fata morgána, co zanedlouho ostrým obloukem zarazilo na prostranství, až od skluznic vystříkl sněhový vodopád. Byly to Noatakovy saně, za nimi Noatak sám, zjevně k smrti uštvaný a vyčerpaný, ale rozhodně ne zklamaný marnou cestou, ale se širokým úsměvem, nebo spíš zmrzlým šklebem ve ztuhlé tváři, který měl znamenat šťastný úsměv. Psi padli, kde zastavili, a zůstalí bez pohybu ležet a hromada kožešin na saních se pohnula.

Noatak přiskočil, zatahal tady, zatahal tam a rozvazoval smyčky a najednou se vynořila rozcuchaná hlava a krví podlité oči v kulatém obličeji červeném jako řízek syrového masa divoce zarejdily kolem. Zastavily se na mně.

„Běloch," zařval ten člověk. „Okamžitě zasáhněte. Okamžitě to rozvažte a pusťte mě ven. Okamžitě toho Indiána zastřelte..." Skončil zasípáním a rozkašlal se. Naběhlá modravá žíla na čele hrozila prasknutím.

Pomáhal jsem Noatakovi uvolnit muže ze zajetí kožešin, do kterých byl zavinut jako egyptská mumie.

„Cos to prováděl, člověče," obořil jsem se na Noataka, ale on mi rozuměl a pokud mu to ztuhlá víčka s řasami obalenými jinovatkou dovolila, pokusil se pobaveně zamrkat. „Je to doopravdy doktor?" položil jsem zřejmě zbytečnou otázku.

„Tak vy v tom taky máte prsty!" rozkřičel se znovu muž a divoce kopal nohama, aby se zbavil posledních zbytků přikrývek. „Tak to teda rovnou zastřelte taky sebe, protože jinak to udělám sám."

„Bát, aby doktor ne zima, tak přikrýt," řekl Noatak ctnostně a předstíral, že je dotčen doktorovými výčitkami. „Jak Mittinaki?"

„Cože?" zařval snad ještě silněji doktor. „Tak on teda umí mluvit po lidsku? Podfuk na podfuk. V táboře předstíral, že potřebuje tlumočníka..." Zarazil se a pak trochu tišeji, pomstychtivě dodal: „Ale ať. Aspoň rozuměl, co si o něm myslím. Co si o něm myslím celou tu strašlivou cestu..."

„Doktor v tábor povídat, on nemít rád výlety za nějakej Indián," žaloval Noatak a šklebil se ještě víc. „Co Noatak dělat? Muset doktor přesvědčit, on rád výlety... Jak Mittinaki," zeptal se znovu a pojednou úzkostlivě pátral v mých očích.

„Žije," stačil jsem inu odpovědět a Noatakovi se ulevilo. Nejvíc se zřejmě bál, aby nepřijel pozdě.

„Zločinec! Unesl člověka! Ukrad psy!" burácel doktor, pokoušel se slézt ze saní, ale nohy se mu podlomily. „No, prosím. Nadosmrti mrzák. Nohy umrzlý až ke kolenům..."

„To nic není, doktore," uklidňoval jsem ho. „Potřebuje to jenom rozchodit." Popadli jsme ho s Noatakem v podpaží a zprvu pomalu a pak čím dál rychleji jsme ho vodili dokolečka, třebaže se bránil, křičel bolestí a snažil se nám vytrhnout. Ale byl malý a kulatý a proti sevření našich rukou neměl naději. Pak už šel sám a Noatak hrábl do saní, vytáhl kufřík a nesl ho ke srubu.

„Račte," ukázal jsem.

„To je skandál," zaječel mi do tváře. Musel přitom zvedat hlavu, div si nevyvrátil krk. „Odskáčete si to s ním — s tím indiánským rabiátem!"

„Rozumím," řekl jsem. „Ale nejdřív byste se snad měl kouknout na našeho pacienta, když už jste za ním vážil tak dlouhou cestu." „Pane na nebi," obrátil oči v sloup. „On si z toho ještě bude dělat legraci. Prej za kterým jste vážil tak dlouhou cestu ..." Skoro se zalykal. „Kdo si myslíte, že jste? A kdo jsem já?"

„Doktor," povídám. „A vaše povinnost je pomoci těžce raněnýmu, pokud vám v tom nějaká nepřekonatelné překážka nebrání. A tady žádnou nevidím."

Za normálních okolností bych si z něho legraci nedělal, ale s odchodem nejtemnějších předtuch o osudu pana barona přišla naděje a s ní nálada, že bych skákal radostí.

„Ale nic ve zlým, prosím vás," nedalo mi, abych se neomluvil. „To já jen z radosti, že vás tu máme. A Noatakovi asi nezbývalo nic jinýho, než co udělal, když chtěl pomoct našemu příteli."

Doktor ke mně podezřívavě zvedl oči a pátral, jestli si z něho znovu nedělám legraci a už-už otevíral ústa k nějaké pravděpodobně nepříliš zdvořilé poznámce.

„Doufám, že ta jízda nebyla tak zlá," dodal jsem a otevřel jsem mu dveře.

„Pane na nebi," opakoval své zřejmě oblíbené úsloví, „Pane na nebi, on doufá, že ta jízda nebyla tak zlá. " Vstoupil dovnitř, nepřítomně se rozhlédl, mimoděk nakrčil nos a natáhl ke mně svůj kraťoučký krk. „Nebyla - zlá?" vykřikl na mě. „Zlá?" opakoval zvýšeným hlasem, který už téměř stoupal do fistule. „Šílená, Krkolomná! Neuvěřitelná! Nepředstavitelná — nepředstavitelně riskantní, zabijácka ..." Udýchaně ztichl.

„V jednom kuse chtít utíkat ze saní," postěžoval si Noatak od kavalce pana barona. „On ze začátku trochu vzteklej..."

„Pane na nebi," chytal se doktor za hlavu. „Trochu vzteklej! On říká trochu vzteklej...," bezmocně vrtěl hlavou. „Byl bych ho zabil!"

„Dost vzteklej," opravil se Noatak a opřel se ramenem o stěnu.

„Dost vzteklej!" zavyl doktor. „Dost vzteklej!" Divoce se otočil k Noatakovi. „Byl bych tě zakous, roztrhal, rozcupoval na kousíčky, kdybych moh, ty uzenáči jeden uzenej . . ." Doktor na Noataka ukazoval nataženou paží jako veřejný žalobce před porotou a hledal mě očima. „Jenomže on mě svázal, dovedete si to představit?"

„Noatak už povídat. Noatak bát doktor zima. A taky aby nespadnout. Sníh dost tvrdé j..."

„To teda jo," souhlasil s ním a zároveň se s ním hádal doktor. „Zvlášť když nějakej šílenec žene spřežení cesta necesta, závěj nezavěj. Vždyť ty saně každou chvíli jely po bočnici a mně teda z nich trčel nos vodorovně — už jste to někdy viděl?"

„Vím, co Noatak za saněma dovede a znova bych se vám rád omluvil, ale to všecko dělal proto, že měl strach, aby nám náš nemocnej neumřel. To se pak nemůžete divit, že kapku spěchal ..."

„Tak už dost," zatřásl doktor pěstičkami ve vzduchu. „Jak tomu můžete říkat kapku spěchal?" Divoce sebou zacukal. „Vrah je to! Desperát! Nejtěžší zločinec všech dob. Nejenom že mě flintou zahnal na saně a koukal tak, že jsem věřil, že mě prostřih, když neposlechnu. On se mě navíc desetkrát za hodinu pokoušel srazit vaz. Štval mě bez přestávky ve dne v noci. Celou tu dobu jsem pořádně nespal, jen jsem si vždycky trochu zdřímnul při jízdě K jídlu mi vrazil do ruky kus nějakýho sušenýho zmrzlýho masa, tvrdýho jako podešev a skoro mi nedovolil slézt ze saní, když jsem potřeboval... A uštval čtyři psy, a když nemohli dál, zastřelil je ..."

„Zažil jsem dost," přerušil jsem ho, „ale tohle si teda taky nedovedu představit. Celá cesta mu správně měla trvat šest dnů. On se vrátil za tři. A zatímco vy jste se vezl, on musel běžet většinou po svých, protože kdyby se vezl taky, uštval by celou smečku. A byl na tý cestě dvakrát tak dlouho jako vy. Víte, co je spíš než vrah a desperát? Chlap, pane. Chlap, jakej ze mne určitě nikdy nebude."

Doktor se zarazil. „To je fakt — když to berete takhle. Ze mne teda taky ne..." Podíval se na Noataka novýma očima a s náhle nabytým respektem. „Vždyť on tu cestu udělal vlastně dvakrát — a to jsem nevěděl, že vůbec nespal — a taky nejed... Víte, že je to zajímávej vědeckej problém? Pak si spolu popovídáme," řekl Noatakovi a natáhl ruku po brašně. „Horkou vodu na umytí doufám máte připravenou. To se dělá, když se čeká doktor. A kdo je tu vlastně nemocnej?"

„Pan baron," povídám.

„Cože?" zeptal se doktor.

„Mittinaki střela tady," ukázal Nikipi netrpělivě na hruď pana barona a odhrnul přikrývku.

Doktor po něm mžikl, přistoupil k" lůžku, a zatímco si myl ruce v umývadle, které mu Nikipi držel, díval se dolů na pana barona.

„Panečku, ten ale topí. Jak se mu to vlastně stalo? Tamhleten domnělej němej mně za celou cestu nic neprozradil." Zručně uvolnil obvaz. „No vy jste ho ale nechali zřídit. To jste pro mě nemohli poslat dřív?"

„Noatak vyjel pár hodin po tom, co se to stalo," povídám.

„No jo — no jo...," broukal nepřítomně zaujat svou prací a lovil v brašně. „Dejte mně sem tu židli a na ni čistou utěrku, jestli tu nějakou máte, ať si můžu k sakru rozložit ty instrumenty. A vy větrejte ten puch, proboha."

„Ten se drží v každým srubu," povídám. „Ten nejde vyvětrat. To víte, kožešiny, věčně mokrý mokasíny, prádlo a tak . . ."

„A málo vody, co?" doplnil mě doktor. „Probral se?"

„Občas, ale vždycky jenom nakrátko .. ."

„No jo — no jo ...," opět si huhlal doktor, „ale stejně mu nejdřív dáme injekci, než se v tom začneme hrabat."

Baculaté ruce mu jenom hrály a Nikipi s Noatakem stejně jako já se zaujetím přihlíželi, jak doktor otvírá ránu a pinzetou pátrá uvnitř a opatrně obrací pana barona, aby viděl ránu i zespodu.

„Čím ho to kdo střelil?" zeptal se. „Osmipalcovou houfnicí?"

„Puškou," povídám.

„Co je to za pušku, když mu to na druhý straně div neutrhlo lopatku? Chybí mu tam aspoň půl kila masa."

„Je to tahleta," ukázal jsem do kouta.

Mrkl po pušce. „Samozřejmě. Já hned věděl, že to bylo nějaký dělo. A kdo to po něm vlastně střílel?"

Mlčel jsem a mlčeli í Noatak s Nikipim. Bylo mnoho důvodů o našem zajatci nemluvit.

„Aha," zvedl doktor hlavu, „on asi ten kanón čistil a zapomněl, že ho předtím nabil, co?"

Jenom jsem pokrčil rameny.

„Jo, a před hlavní si podržel bochník chleba, aby se rána nezačoudila, že? Tak se to totiž dělá."

Opět jsme mlčeli a Noatak se mi s porozuměním a s uznáním krátce podíval do očí. Rozuměli jsme si. Chtěl si, stejně jako ostatní, vyrovnat s naším zajatcem účty podle svého a já jsem nevěděl, jestli se mi podaří ho před nimi ubránit. Raději jsem ho tedy zapřel.

„Spiklenecký doupě," vrčel doktor. „Pohádá se to, pálí to po sobě jako o honu a pak to zabije pět doktorů, který to mají dávat do pořádku."

„Ta flinta strašně tluče, já ji zkoušel," povídám. „Není divu, když někomu strhne ruku stranou."

„Jo," kývl doktor stále skloněný nad panem baronem. Přiložil gázu s nějakou mastí a trhal papírový obal na roli obinadla. „Stačí mířit na západ a sob, co stoji na severu, sám zalehne."

„Doktor třeba zkusit," řekl Noatak a v očích mu zablýsklo jako vždycky, když připravoval či očekával nějakou legraci, samozřejmě na cizí účet. Znal indiánské pušky, vytlučené a opotřebované skoro do nemožností a věděl, co dovedou.

„Taky že jo," řekl doktor. „Musím mít o celým případu přesný informace, až se mě bude Kanadská jízdní vyptávat. A z tábora už únos jistě krátkovlnnou vysílačkou hlásili a začne sháňka nejen po mně, ale taky po jednom bláznivým Indiánovi, co mě násilím odtah." Skončil obvazování a s úlevou se narovnal. „Divím se, že po takový cestě vůbec můžu ordinovat. Správně by se mně měly třást ruce jako stoletý babičce." Měřil panu baronovi tep a bezhlase pohyboval rty. „No, v tyhle chvíli nemůžeme víc udělat. Potom mu ještě něco píchnu..." Znovu si umyl ruce a pečlivě si je osušil.

Noataka najednou opustil všechen humor. Díval se na doktora se špatně tajenou starostí. Doktor si jeho pohledu všiml. „Nic bych ti neměl prozradit, lumpe jeden," utrhl se na něho, ale už se nehněval a jeho tón ztratil veškerou vervu. „Jestli se nepřidruží sepse, tak se vylíže — a když už jsem jednou tady, tak by se přidružit neměla." Otočil se ke mně. „Kde máte toho druhýho maroda?"

„O žádným nevím," povídám.

„Říkal jste něco o nějakým šlechtici, když mě tenhle mládenec," ukázal na Nikipiho, „zahnal rovnou k tomu postřelenýmu."

Zasmál jsem se. „To jsme si nerozuměli, doktore," povídám a vysvětlil jsem mu jeho omyl.

„Takže mám po práci?" ujistil se a kývl na Noataka. „Tak to teda popadni tu flintu a jdeme si zastřílet." Přeběhl ke dveřím, natáhl si pláštěnku a nikdo by do něho neřekl, že podstoupil takovou cestu. „Flinty, to je moje vášeň," rozkládal najednou v dobré náladě. „Měl bych se spíš nejdřív pořádně najíst, ale ta chvilka mě už nezabije..."

Venku stál Utumanito a kolem něho snad všichni lidi ze stanů, co už mohli chodit. Náčelník Otukamoan právě končil nějakou řeč a všichni se s úctou zadívali na Noataka, který s puškou v ruce kráčel přes prostranství.

Noatak měl o slávu postaráno a byl samozřejmě hrdý.

„Tak nejdřív ty," řekl mu doktor. „Na co si troufáš?"

Noatak ukázal na malý sněhový převis na skále ve vzdálenosti dobrých padesát metrů. Doktor uznale po^ kývl hlavou a našpulil rty. Noatak nabil, zamířil a stiskl spoušť. Ozvala se praskavá rána daleko silnější než z obyčejné pušky. Já jsem si tu zbraň už vyzkoušel a teď mě mrzelo, že jsem Noatakovi neřekl, co ho čeká. Z převisu sice vystříkla sprška sněhu, ale zároveň Noatakovo rameno poskočilo dozadu a zpětný náraz ho div neotočil.

„Už vám skoro věřím, že ta věcička střílí jinam, než člověk chce," řekl mí doktor. „Prima," pochválil vzápětí Noataka. „Teď já. Nabij mně to." Pak vzal pušku, potěžkal ji v ruce, zkusmo zalícil a opět ji sklonil. „To chce pořádně zapřít do ramene a držet, jak jsem viděl," bručel si a rozhlížel se. „Copak je to tamhle na jezeře černýho?" zeptal se.

„Možná kus dřeva," řekl Noatak. „Možná zmrzlý zvíře."

Hrklo ve mně. Ležela tam čepice Vally Yatessena nebo Jima Norrise, kterou někdo z nich při svém marném a beznadějném pokusu o útěk ztratil, a nenašel se nikdo, kdo by ji chtěl sebrat. Čepice ležela mnohem dál než činila vzdálenost k převisu, kam střílel Noatak.

„To nemůžete trefit," povídám. „Ne z tyhle flinty a z takovýho úhlu."

„Asi ne," řekl doktor, „ale zkusit to můžu, ne?" Znovu zvedl pušku, která mi připadala na jeho postavu nepřiměřeně velká, jeho malé buclaté ruce ji sevřely a pak znovu práskla ta rána. A doktor stál, ani to s ním moc netrhlo, a čepice na jezeře kus odlétla.

„Teda," povídám, „všechna čest..."

Noatak hleděl na doktora s úctou a respektem. Vzal od něho pušku.

„A teď honem do tepla, zimy jsem užil v poslední době dost," řekl doktor a spěchal ke srubu. Sel rovnou ke kavalci, položil panu baronovi dlaň na čelo, znovu mu zkoušel tep a souhlasně přikývl.

„A víte, že ta cesta byla vlastně ohromnej zážitek?" řekl mi znenadání. „Komu se poštěstí mít takovýho pečlivýho kočího, co člověka zabalí jako miminko a pečuje o něj jako rodná matička?" Mrkl po Noatakovi, který se na něho s porozuměním šklebil a zároveň si pomalu sedal na kavalec. Doktor mrkl na Noataka jednou a vzápětí podruhé a Notak se s obličejem stále se usmívajícím najednou převrhl a hlava mu bouchla o stěnu.

„To je dost," řekl doktor. „Viděl jste to někdy - takhle se přemáhat? Správně měl usnout už cestou, a ne si tu ještě závodit ve střelbě. Co to v těch lidech je za sílu, víte to? Já ne."

Popadli jsme s Nikipim Noataka, svlékli ho jako hadrovou loutku, která se podrobí, ať s ní provádíte co provádíte, a pak jsme ho uložili a přikryli. Noatak si jenom zhluboka povzdechl a otočil se obličejem ke stěně.

„Neměl se dřív najíst?" zeptal jsem se.

„Těmhle trochu hladu neublíží," řekl doktor. „Až se vyspí, vyjí vám polovičku zásob, co tu máte. Že je to ale výdrž, panečku," řekl s obdivem. „Člověk by nevydržel desetinu toho, co on..."

Cosi zřejmě podráždilo jeho chřípí a doktor se rychle otočil a díval se, jak Nikipi zručně staví na stůl misky a talíře. „Něco tu zavonělo," řekl prudce a pohnul se.

„Bílá vydra taky ještě jíst?" zeptal se mě Nikipi.

„Ty dobře víš, že neodolám, když je příležitost."

„Nikipi myslet. Tady talíř pro Bílá vydra."

„Co to je?" zeptal se doktor a trochu nedůvěřivě zabořil lžíci do jídla.

„Sobí plec, jestli se nemýlím," povídám.

Doktor opatrně ochutnal. „Tohle mi nepovídejte. Sobí maso chutná úplně jinak."

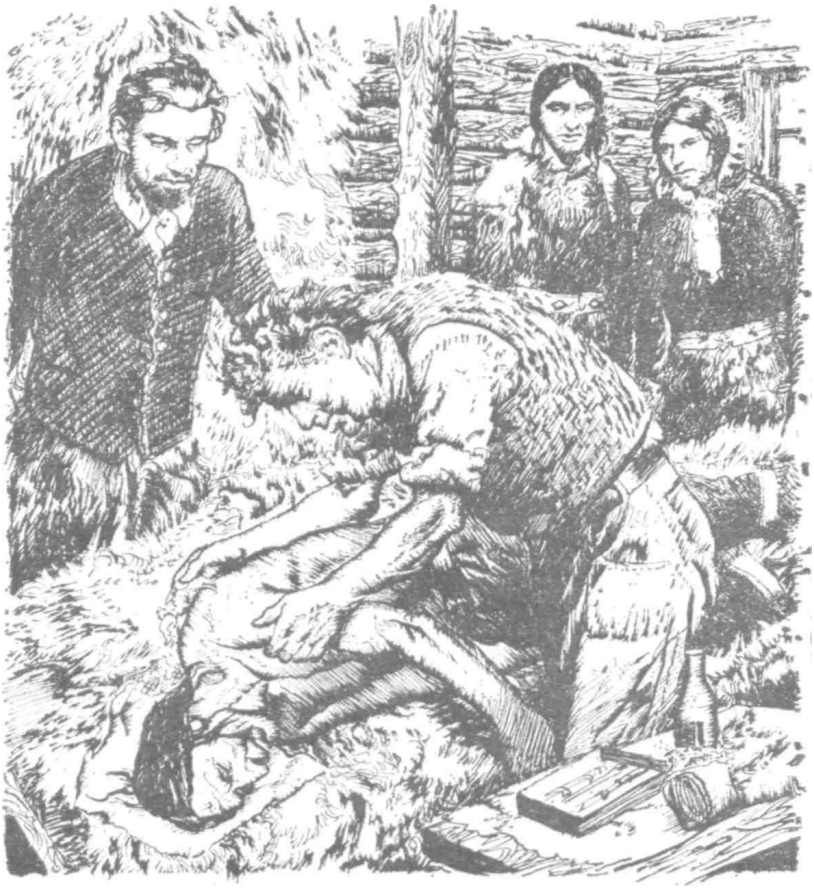
„U nás má deset chutí, pokaždý jinou a nikdy byste to neuhád."

„Tak to tu máte kuchaře lepšího než kdekoliv po celým Severu," ohlédl se po Nikipim, který se nad tou chválou div nečervenal podobně jako za podobných příležitostí pan baron.

„Svatá pravda," souhlasil jsem.

„Nikipi neumět," řekl chlapec. „Mittinaki naučit. On velkej člověk, umět všecko. Nejvíc dobrý jídlo."

„My Francouzi jsme si vždycky potrpěli na prvotřídní kuchyni, prosím, že je to tak, pane Siskou?" ozval se mátožný slabý hlas a doktor nejdřív nevěděl, odkud vychází. Když pochopil, že promluvil pan baron, zacukal sebou, div neshodil talíř ze stolu. „Pane na nebi," řekl ustrnule. „Co je zase tohle?" „Neračte se vyrušovat, prosím," řekl trochu přerývaně pan baron. „Jídlo se má vychutnávat v klidu..." Hlas postupně odumíral, panu baronovi spadla víčka a už se nezvedla.

„Můžete mně to vysvětlit?" kulil na mě doktor oči.

„Jo," povídám. „Pan baron odjakživa tvrdí, že je přímý potomek francouzského barona a jako takový zdědil cit pro jemnosti francouzské kuchyně a jídel vůbec."

„Vy dobře víte, že tohle jsem nemyslel," vyletěl na mě doktor a upíral nechápavý pohled na temný indiánský obličej pana barona, na jeho šikmé zavřené oči a vrásčité tváře. „Ale že bych teda na něm našel něco bělošskýho ... Leda snad jeho prapraprapředek ...." bručel nepřítomně.

„Tohle jsem si říkal taky, když mi to tajemství tenkrát prozradil," povídám. „Ale je to jeden z nejlepších a nejčestnějších lidí, co jsem v životě potkal, a to neříkám pro to jeho zázračný kuchařský umění."

„Já ale myslel něco jinýho," řekl nevěřícně doktor a jídlo mu stydlo. „Rek jste zázračný. Tady je všecko zázračný. Úplné j palác zázraků. Tamhleten, co to s ním tak najednou uhodilo, měl správně spát už předevčírem. A tady ten — ten váš pan baron — měl správně spát až do zítřka a on se mi probudí chvíli po injekci a začne

si s námi vypravovat. Co to tu přechováváte za rarity?" „Studený jídlo ne dobrý," připomenul mu nevtíravě Nikipi.

„Máš pravdu, mládenče," řekl doktor, nabral si plnou lžíci a obdivně zamlaskal. „Překvapení na překvapení," huhlal si s plnými ústy. „Únos, pokus o vraždu, hnízdo zločinců a zároveň parta vytrvalců a kuchyň lepší než v nejvybranějším montrealským hotelu. Co ještě vytáhnete z klobouku?" Sanice v ducatém červeném obličeji mu pracovaly v stejnoměrném rychlém tempu, i když mluvil.

„O ničem nevím," povídám a užíval jsem si druhý oběd, který mi po několika úzkostných dnech konečně zase chutnal. Měli jsme tu doktora, který panu baronovi určitě pomůže a kromě toho — pan baron zase souvisle promluvil. Cítil jsem, že ze mě spadla veliká tíže a život je zase dobrý.

„Mimochodem," řekl doktor, „kde to vůbec jsem? A kdo jste vy? Jak vám to ten — ten pan baron říkal? Pan Siskou?"

„Tony Siskou, promiňte," omluvil jsem se, i když si lidi na Severu na představování příliš nepotrpí.

„Ale tenhle říkal Bílá vydra." Nikipi právě přinášel veliké pomačkané plecháče s horkou kávou. „Na to taky slyším," povídám. „Bílá vydra," opakoval doktor a pak ke mně prudce zvedl obličej. „Bílá vydra," řekl s náhlým pochopením. „Kruci, vždyť Je toho plnej Sever a já trumbera si nedám dvě a dvě dohromady. Že tu jsem u tý zlatý hory, co se tu stalo tolik zvěrstev? A vy jste ten kamarád všech Indiánů a příslušník Kanadský jízdní, co to tu pomáhal vybrat, je to tak? No aby ne," brebentil a nepustil mě ke slovu. „Venku ve skále je díra a stojí tu stany — to jsou ty nemocný, ne?"

„Jenom lehčí případy, ty vážnější jsme poslali do nemocnice, ale přesto jsem vás chtěl poprosit, jestli byste se na ně nekouk, až se najíte."

„Ale no samozřejmě, to už jsme měli udělat dávno," kývl a pečlivě vyškraboval talíř. „A byl tu taky Tomáš Lauren, co? Setkal jsem se s ním někdy před rokem. Hromskej chlap. Dvakrát tak velkej jako já, což by ve mně mohlo vzbuzovat mindráky a tím pádem pořádnou averzi, ale řek bych, že je správnej."

„A to jste ho nepoznal blíž," přikývl jsem. „Vy jste zřejmě šťastnej člověk," řekl. „O kom se zmíním, ten je podle vás to nejlepší, co země nosí — například zrovna tady ti dva, co tu tak krásně spinkají. Ale teď bychom se teda mohli kouknout na ty nemocný."

„Ještě pstruh na másle a pak paštika a kompot," zarazil nás Nikipi.

„Cože? To si dělá legraci, ne?" ptal se mě doktor. „Ne, proč?" povídám. „Naši předchůdci si žili docela dobře. Letadlo jim pravidelně přiváželo čerstvý zásoby." „To snad," řekl doktor a vstal. „A ty dobroty mně dej do trouby, chlapče. Já se o ně brzy postarám."

Vzal jsem mu tašku a doktor šel od stanu ke stanu a všechny pacienty důkladně prohlédl. Otukamoan nás doprovázel a pozorně přihlížel.

„Poslouchejte," řekl nakonec doktor, „není toho opravdu trochu moc? Ale já věděl, že zázrakům ještě není konec. Ke všemu ještě doktor? Na co jste mě tu potřebovali? Kdo je to ošetřoval, vy?" „Ne, pan baron," povídám. „Zase pan baron.

Kde se to naučil?" „Žil dlouho na misii ..."

„Tak mu ze srdce poděkujte, dědo," řekl náčelníkovi. „Nebýt jeho, možná by vás tolik nezbylo."

„To je náčelník kmene Chilcotinů Otukamoan," řekl jsem.

„Těší mě," řekl mechanicky doktor. „A tím spíš mu poděkujte. Lepší ošetření bych jim nemohl dát ani já."

Otukamoan jenom odměřeně pokývl a bez jakéhokoliv výrazu přihlížel našemu odchodu.

„Co mu je?" zeptal 'se doktor venku. „Nebo nerozumí?"

„Ale jo," povídám. „Ale až my budeme tak starý a na konci života ještě uděláme takovou zkušenost jako on tady, taky nám do skoku nebude."

„To je pravda," souhlasil doktor a zřejmě už myslel na něco jiného a já jsem se brzy dověděl, co to je. „Neškodilo by něco sníst, viďte?" zeptal se mě. „To, co ten hoch jmenoval, znělo docela lákavě."

„Jsem pro, ale ještě byste se snad mohl podívat na jednoho raněného, i když teda je už, myslím, skoro v pořádku."

„Cože? Kde jste ho zase tak najednou vyčaroval?"

Krátce jsem mu pověděl o Nikipiho zranění a doktor dusal sněhem ke srubu.

„Tak se pojď ukázat," kývl na Nikipiho. „Vy jste tu jeden nebojsa vedle druhýho, co?" bručel si a prohlížel si téměř zahojenou ránu. „Co jsem řek ve stanech, platí i tady. Perfektní medicína." Poplácal Nikipiho po zádech. „Ale řek bych, že takovej mládeneček by se ještě měl učit číst a počítat — a on už se pere s dospělejma."

„Nikipi zabít medvěd. Velkej medvěd," řekl chlapec skoro dotčeně.

„Ale no jo," řekl doktor, „já vím, co vy, hoši, dokážete." Usazoval se ke stolu a kýval na mě, abych se přidal. „Zrovna tak jako ta jeho rána. Mně nebo vám by se to hojilo měsíc. On o tom za pár dnů nebude vědět..." Zamyšleně vrtěl, hlavou, „jedno překvapení za druhým od minuty, co jsem v táboře prvně spatřil toho vašeho divocha, až doteďka — ale ony to vlastně žádný zázraky nejsou, viďte? Lidi tady dokážou věci..." Pohledem se dožadoval potvrzení svých slov. „Ale ono jim vlastně nic jinýho nezbývá, když tu musí žít a přežít, že?"

„Poslyšte, doktore," řekl jsem, zatímco nám Nikipi už zase předkládal své lahůdky, „jak jste dlouho na Severu?"

„Já?" zvedl doktor oči od talíře. „Celej život. Dva životy. Možná deset."

„Ale pěknejch deset životů, ne? A taky mně to vysvětluje, proč jste nám tak rychle odpustil."

„A koukejme, taky jeden, co mu Sever zalez pod kůži a on už se ho nikdy nezbaví, co?" A doktor se na mě podíval způsobem, který mě nenechával na pochybách, že i on se do Severu beznadějně zamiloval a už by bez něho nedokázal žít.

XVI

Druhý den dopoledne přiletělo letadlo. Objevilo se na obzoru a Nikipi je samozřejmě okamžitě zpozoroval a udělal poplach. Noatak, ještě pohublý v obličeji, ale už zase čilý jako-lasička, vyběhl ven a pak i my s doktorem. Stroj, na první pohled titěrný, zakroužil, pak se snesl níž, dosedl na jezero, pohupoval se na širokých lyžích ze strany na stranu a pomalu roloval k nám.

Uvažoval jsem, kdo nás to asi přijíždí navštívit, a napadly mě jen dvě možnosti. Někdo uhádl, kam se asi ztratil doktor, nebo aspoň doktora hledá a pátrá v každém obydleném místě, na které při letu narazí. Nebo se už na nás vrhají novináři, lační očichat si senzaci zblízka. Čekal jsem taky Marka Harmana, ale ten by se měl podle všech předpokladů objevit trochu později, až budou záležitosti se šachtou vyjasněny. A Marka Harmana bych byl samozřejmě uvítal nejraději. Je to jeden z těch, k nimž na první pohled pocítíte důvěru, což je o to podivnější, že je to člověk", který se celý život zabývá tím zkázonosným kovem, který napáchal tolik zlého.

Vrtule se přestala otáčet a z kabiny se vyhoupla postava a dala se po sněhu k nám. Zamávala — a byl to přece jen Mark Harman. A mně se ulevilo.

Doktor pochopil. Ze strany na mě posměšně mrkl a řekl: „Kámen ze srdce, co? Není to nikdo, kdo by se poptával, jestli se tu náhodou nějakým zázrakem neobjevil nějakej doktor."

„Buďte tu pozdraveni," volal Mark Harman už zdaleka, doklopýtal k nám ve svých těžkých kanadách přeš rozrytý zmrzlý sníh a popadl mě za ruku. „Rád tě vidím, člověče, a ještě radši živýho a zdravýho po takový mele." Mžikl kolem, bleskově si prohlédl doktora a vteřinku klidně nepostál, pořád tak čilý a bystrý jako lumík, jak jsem si ho pamatoval. Jeho chlapecká postava vypadala v přiléhavé letecké kožené kombinéze ještě křehčí. Černá bradka a vousy mu už prokvétaly stříbrem.

„Vítám tě," povídám. „Jsem rád, že jsi přijel tak brzo." „Ale stejně tu nejsem první, že ne?" A znovu přejel pohledem po doktorovi.

„To je Mark Harman od První kanadský," řekl jsem doktorovi. „A tohle je doktor z nedalekýho dřevařskýho tábora ..."

„O žádným tady v blízkosti nevím," pospíšil si Mark Harman a tentokrát už nedokázal utajit podezřívavost, která se zřejmě zrodila hned, jak tu zahlédl cizího člověka. A co ho jako prospektora mohlo napadnout, než že ho předešla konkurence? Kromě mne však zřejmě pochopil i doktor.

„Není to zrovna tak moc blízko, jak tady ten pán povídá," řekl Marku Harmanovi. „U severní zátoky jezera Wabi, jestli vám to něco říká. A nedělejte si starost, já vám ten poklad nepřišel vyfouknout. Ani jsem o něm vlastně pořádně nevěděl a nijak jsem netoužil ho vidět. Ani jsem nevěděl, kam jedu, když si mě sem vezli.

Mark Harman si odkašlal a tentokrát se do doktorova červeného obličeje díval déle. „Když si vás sem vezli, co? Nakonec řeknete proti vaší vůli! Něco jako únos, ne?

Teď se pro změnu zakuckal doktor, a nevěděl jsem, jestli potlačovaným

smíchem nebo překvapením. „Únos? Kdepak. Pane na nebi, copak by takovíhle beránci byli něčeho podobnýho schopni?" Ukázal prstem na mne a na Noataka, který se držel stranou.

„Toho neznám," řekl Mark Harman, „na rozdíl od tohohle chlapce a Tonyho ..."

„Běžec na dlouhý tratě," znovu ukázal doktor na Noataka, který se ani nepohnul. „Vytrvalec. A zároveň něžnost sama. Toho si vyberte, až budete chtít někam se saněma. Postará se o vás jako vlastní maminka — i s povijanem."

Mark Harman byl z tolika řečí trochu udivený, ale všelicos si při své bystrosti dokázal dát dohromady.. „Kdo je tu marod, Tony?" zeptal se.

„Pan baron," povídám. „Průstřel tady v těch místech."

„Z houfnice," dodal doktor. „A střelil se sám a já ho z vrozený dobroty srdce spěchal zachránit."

Mark Harman si znovu odkašlal. „Pana barona by byla nesmírná škoda," řekl opatrně a zřejmě si doktorovy řeči stále ještě rovnal v hlavě. „Jako člověka i jako kuchaře, co říkáš, Nikipi? Jmenuješ se tak, ne?"

Nikipi, polichocen, že si Mark Harman pamatuje jeho jméno, horlivě přisvědčil. „Škoda," řekl procítěně se stálým přikyvováním. „Ale doktor zachránit. Mittinaki už dneska svůj duch a mluvit jako zdravej. Žádná horečka. Žádná bolest, povídat Mittinaki! On chuť na mozeček. Nikipi udělat a on všecko sníst. Říkat, on neudělat lepší."

Zůstal jsem koukat. Nikipi obvykle tolik řečí nenadělal. Mark Harman si už při jejich posledním setkání získal jeho důvěru, ale i tak ... Ale byl tu ten šťastný obrat ve stavu pana barona, který by snad byl už ráno vstal z postele, kdyby mu to doktor nezakázal, a všichni jsme měli z té změny radost. Chlapec ji asi prožíval nejsilněji, i když ji na sobě nedával znát, možná silněji než Noatak, kterému teprve dnes viditelně spadl kámen ze srdce. Taky si s panem baronem odbyl tichý rozhovor mezi čtyřma očima a zřejmě díky diplomacii pana barona odcházel s rameny opět vzpřímenými.

„Já už se lekal, že moje naděje přijde zkrátka," zasmál se Mark Harman. „Celou cestu polykám sliny jako malej pes při představě, co se mi tu předloží, a teď si původce těch divů polehává. Ale jak vidím, roste tu nadějnej dorost a tak snad abychom šli z toho mrazu, ne? Nezbylo tam kousek toho mozečku?"

Nikipi opět horlivě přikývl a rozběhl se ke srubu. Už ve dveřích oznamoval panu baronovi, jakou vede návštěvu, a Mark Harman se jen potěšeně zubil. Náš malý průvod uzavíral Noatak, nedůvěřivý lesk v očích jako vždycky, když se setkal s neznámým bělochem. Nic pro něho neznamenalo, že se k němu chovám přátelsky. Nevěřil tak docela ému úsudku a dokud se sám nepřesvědčil, že je cizinec hoden důvěry, měl se na pozoru a nespustil ho z očí."

„Buďte pozdraven, pane barone," halasil Mark Harman už ode dveří a zároveň mimoděk nasál vzduch jako větřící vlček. „S lítostí slyším, že jste měl úraz, ale Nikipi mě potěšil, když povídal, že už jste zase skoro v pořádku."

„To nic nebylo, prosím, jen malý škrábnutí, i když přirozeně nechci snižovat zásluhy pana doktora, ale buďte nám srdečně vítán, pane, a promiňte mi, že vás

nemohu osobně uhostit, jak by se slušelo ..."

„To nic, to nic," třepal Mark Harman rukou a pokukoval, kde je Nikipi. „Chlapec povídal, že mi něco připraví, a váš žák vám přece nemůže udělat ostudu..."

Brebentili jeden přes druhého a doktor je pobaveně pozoroval a nadšené výkřiky Marka Harmana, provázející pak každé sousto, ho rozesmály. Nábožně ztichl ve chvíli, kdy i on ochutnal z vrchovatě naložené misky.

„Obdivuhodný," zachrochtal jenom a Mark Harman k němu na okamžik s pochopením zvedl oči. A pan baron hrdě přihlížel s ústy staženými do špetičky jako pyšná matka uzardívající se nad chválou své nejmilejší ratolesti a Nikipi se odvrátil, jinak by snad pukl pýchou.

Čekal jsem, až se Mark Harman nasytí a čekal jsem dost dlouho. Bylo neuvěřitelné, jaké množství jídla se do něho vešlo. A stejně jako posledně se šel natáhnout na kavalec. Jeho pohyby byly teď znatelně volnější a pomalejší byla i jeho řeč.

„Nějak ses zmodernizoval," povídám. „Pejsky jsi už dal do penze?"

„Částečně," řekl líně. „A tahle věc spěchala — jako že se vůbec ve všem začíná strašně spěchat. A nevíš, co se tam dole děje. Myslím v našich kruzích. Výbuch pumy přímo na náměstí by ty pány tak nerozrušil. A když vyčenichali, že se Tomáš Lauren spojil se mnou, jako když vypustíš smečku vyhladovělých vlků. Divím se, že už tu kolem někdo neočumuje."

„Jako já," řekl doktor. „Jak jste si původně myslel, co?"

„Nedivte se." Mark Harman se zvedl na loket. „Mám dojem, že nejste na Severu první den a tak víte, co s člověkem zlato dokáže. A vlastně nejenom tady na Severu."

„Co Tomáš Lauren? A zajatci? A nemocní, co jsme je poslali do nemocnice?"

„Jo, vidíš." Rozepjal si blůzu a vytáhl silnou obálku. „Tady ti Tomáš všecko píše, ale většinou to vím. Dva lidi umřeli a na to, v jakým stavu je dovezli, je malej zázrak, že jich nebylo víc. A ty lumpové tady odsud přej dávají denně na modlení, že se dostali za mříže dřív, než si je tu vzali do parády Indiáni, a to je asi tak všecko. Jo — ještě o nějakým pašování lihovin do teritorií Tomáš mluvil, ale podrobnosti neznám."

Roztrhl jsem obálku a začetl se do Tomášova velkého hranatého písma, které se podobalo svému tvůrci. Mark Harman vystihl všecko, co mi Tomáš trochu podrobněji sděloval, jenom ta poslední věc byla zřejmě vážnější, než Mark soudil. Do některých indiánských táborů pronikala velká kvanta kořalky, přestože prodej lihovin Indiánům je přísně zakázán. A závěr dopisu rušil všecky dosavadní dispozice, „...a tudíž musíme změnit plány," psal Tomáš. „Tvoje dovolená končí, nalenošil ses dost, a když teď bere věc do ruky Mark Harman', nemusíme se bát, že důl našim přátelům někdo vyfoukne. A pan baron je — jak sám nejlíp víš — stokrát lepší obchodník než ty a kromě toho Beatrice už je tady v Edmontonu, a když to tu vzala do ruky, všecko se dostalo do otáček. Takže tam nejseš nikomu nic platný a tu lumpárnu s kořalkou musíme co nejrychleji zastavit." A následoval

podrobný popis jednotlivých zjištění, zprávy, které zatím Tomáš o pašování shromáždil, a jeho příkaz, abych vyjel co nejdřív. Další zprávy mě budou čekat v táboře náčelníka Unkataka, který mám při cestě do kraje, který se stává mým rajónem.

Tu náhlou změnu jsem přijal — jak se říká — se smíšenými pocity. Představa volného zasněženého kraje, pocitu svobody a ničím nezkaleného štěstí při letu čirým i ostrým vzduchem po nekonečných pláních mi už dopředu brala dech, ale měl jsem opustit přátele, opravdové přátele, o nichž jsem věděl, že to se mnou myslí stejně dobře jako já s nimi, že jsou ochotni mi kdykoliv pomoci, riskovat zdraví i život, jen aby mi pomohli, pokud bych se dostal do nesnází. Všichni mi to už dokázali.

Velkou místností hlučel hlasitý hovor a smích a já se díval kolem sebe a vzpomínal, jak jsem jako kluk s vykulenýma očima čítal příběhy o Indiánech, jakýchsi exotických bytostech s podivnými jmény a ještě podivnějšími zvyky a obyčeji, a jak jsem později, když jsem se mezi ně dostal, porovnával ty dávné představy se skutečností. Zprvu mě překvapovalo, že to jsou lidi jako já, táta, strýc Josef nebo kdokoliv jiný u nás doma, přestože se liší barvou pokožky, řečí i způsobem života. A brzy jsem zjistil, že všechny ty rozdíly jsou dány prostředím a podmínkami, v nichž žijí, v jádru však život u nás na vsi zrovna tak jako v indiánském táboře probíhá přibližně stejně. Je tu náčelník jako u nás starosta, jsou lidi pracovití i lenoší, rodí se tu děti a staří odcházejí, prociťují smutek stejně hluboce jako my a mají své radosti, jenom — jenom mají daleko těžší podmínky k obživě a mnohem drsnější povětří. A tak jsem začal pociťovat nadřazený, protektorský postoj, který si vůči Indiánům osobovali někteří běloši, jako nepatřičný, nevhodný, přímo urážlivý, zvlášť když se jednalo o bělocha, jehož charakter nestál zanic. Takoví si ve své tupé nevědomosti a nafoukanosti připadali jako páni, ani vlastně sami nevěděli proč, jenom pro svou o něco světlejší kůži, což nebyla jejich zásluha, a proto, že dovedli trochu číst a počítat, a někteří ani to ne. Padesát podobných bych nevyměnil za jednoho Noataka nebo Nikipiho či za pana barona, na němž bylo mnoho komického, ale jehož charakter byl ryzí, čirý a průzračný jako voda v horském potoku, a náš vztah byl založen na vzájemné úctě a pochopení.

„Copak, copak?" všiml si doktor mého zamyšlení. „Špatný zprávy?"

„Ani ne," povídám. „Jenom pár takových maličkostí ..."

„Neptejte se, doktore, nevidíte, že to není Tony Siskou, ale důležitá úřední osoba se stejně úředním tajemstvím, " chechtal se Mark Harman.

Všichni byli ve výborné náladě, nechtěl jsem ji kazit novinou o rozloučení a ve chvilce jsem se smál s nimi. Pan baron se chytal za rameno a snažil se potlačovat smích, ale marně. Vždycky zase někdo řekl něco, co rozvířilo uklidňující se hladinu, a nízký strop se znovu otřásal. Divil jsem se, že ještě nepřiběhl náčelník Otukamoan na výzvědy.

Až po večeři, kdy si Mark Harman s doktorem, kteří si nápadně padli do oka, vyšli na zdravotní procházku, aby setřásli to množství jídla, které jim Nikipi

naložil, jsem přátelům řekl, co mi Tomáš psal. Všichni reagovali tak, jak jsem předpokládal. Noatak se okamžitě rozhodl, že pojede se mnou, a ještě plný dobré nálady mi jako už tak často tvrdil, že takového nešikovného jelimánka, který se sám o sebe nedokáže postarat, nemůže do divočiny pustit samotného. Pan baron projevil politování, že nebude mít nadále to potěšení přihlížet, jak mi chutnají jeho výtvory.

„Věřte mi, pane Siskou," řekl pan baron s posmutnělým úsměvem, „že bych byl nejraději, kdybychom se už nikdy nemuseli loučit. Neberte, prosím, má slova jako lichotku, ale jsme-li pohromadě, mám pocit sebevědomí, který ve mně lidi typu pana Harpera vždycky pošlapávali, vědomí vlastní ceny, který jsem nikdy dřív nepoznal." Pan baron sklopil oči, jako by se styděl za nezvyklý výlev citů, ale vzápětí statečně vzhlédl. „Musel jsem vám to povědět, prosím, abyste pochopil, proč se vám neustále lepím na paty. "

„Sympatie jsou oboustranný, pane barone, to vy dobře víte, zrovna tak, jako víte, že se mi od vás a Nikipiho bude těžko odjíždět. Ale žijeme stále v teritoriích, i když třeba tisíce kilometrů od sebe, takže nikdy není vyloučeno, že nás náhoda jako už nejednou zase svede dohromady."

„Kdyby ne Mittinaki marod," řekl chlapec, „Nikipi s Bílá vydra." Na okamžik se zarazil a zřejmě si uvědomil, že jeho slova mohla pana barona ranit. „Ale nejlepší, když Mittinaki s Nikipi a Bílá vydra. Nikipi smutno bez Mittinaki a smutno bez Bílá vydra..." Zmaten svými pocity zmlkl a bezradně se zadíval panu baronovi do očí, které mu s láskou a porozuměním zářily vstříc.

„Jsme zkrátka už taková malá rodina, pokud si mohu dovolit vyjádřit celou věc takto, prosím, aniž bych vypadal příliš dovoleně..."

„On nevědět nic o rodina," přerušil pana barona Noatak a ukazoval na mě bradou,a šklebil se tak drze, jak uměl jenom on. „Jenom vždycky v nebezpečí a my pak rychle pes a za ním a pomáhat..."

„Jenom si nech ty řeči, ty dobráčku," zasmál jsem se. „Asi potřebuješ, abych tě zase jednou pořádně spráskal."

Noatak se nepřestával šklebit a já jsem si mimoděk vzpomněl, s jakým nepřátelstvím mě Noatak před několika lety přijal, dokonce mě ohrožoval na životě, a nakonec se mezi námi vyvinulo kamarádství, jakých člověk za život mnoho nepozná.

„Kdy my jet?" zeptal se.

„Jak to, my?" povídám, „jen ty si tu hezky zůstaň."

„Tři lovci tady stačit. Ne tvoje cesta přes náš tábor?[4]

„No, abych pravdu řek, mám se tam stavit."

„Mittinaki vidět, jaká on malá rodina?" otočil se Noatak na pana barona. „On jeden prohnanej běloch. Jet tam, kde můj tábor, a nechtít vzít ubohej Indián Noatak s sebou."

„Moc si dovoluješ, ty kluku, prosím," rozhorlil se pan baron. „Škoda že jsem tě nedostal do rukou za svýho působení na misii. Já bych tě naučil chování."

„Nechtě ho, pane barone. Já ho vezmu s sebou, když si myslí, že ho tam u nich

tak moc potřebují."

„Oni nepotřebovat, oni velký," smál se Noatak. „Ty potřebovat!"

Pan baron nad tou smělostí obracel oči k začouzenému stropu a spínal ruce. „Ti mladí si ničeho neváží, prosím. Nic jim není svatý…"

„Kdy Bílá vydra vyjet?" zeptal se Nikipi.

„Pozejtří ráno," povídám.

„Ó — Nikipi rychle připravovat jídlo na cestu ..." Do Nikipiho vjel spěch, jako bych měl za hodinu vyrazit.

„Času dost, kamaráde," uklidňoval jsem ho. „Máme na to celej zítřek a Noatak ti jistě rád pomůže, co?"

„Muset," řekl Noatak. „Ty sám nevypravit za celá zima." A nepřestával se šklebit jako uličník za plotem.

XVII

Cítil jsem, že je mi lehko, jako bych se vznášel. Pro krátký čas jsem se zbavil starostí, všeho, co mě tížilo. Pan baron byl v dobrých nikách, a když doktor slíbil, že se postará o doplnění nádrže pohonnými látkami, Mark Harman se uvolil dovézt doktora do dřevařského tábora k jeho nemocným a zase ho vzít ještě na pár dnů zpátky k nám, kde se doktorovi velice líbilo. A až se bude Mark Harman definitivně vracet na jih a pan baron bude už úplně mimo nebezpečí, dopraví doktora znovu do tábora.

Doktor se zachoval jako kavalír. Sám od sebe přišel na nápad, že se v táboře bude nesmírně divit, jak je možné, že nenašli jeho zprávu o spěšném odjezdu, kterou přece nechal v ordinaci. A s Noatakem se bavil velice přátelsky, a dokonce tvrdil, že by si s nim zase někdy rád vyjel. „Nemusela by to být zrovna taková jízda smrti, jakou jsi mně předved, ale jinak to byl zážitek, na jakej se nezapomíná."

Doktor taky projevil přání podívat se do šachty která pamatovala tolik hrůzy, a Mark Harman mu nabídl, že ho vezme s sebou a ukáže mu, jak se hledá zlato. Zachytil jsem pohled, který si vyměnil Nikipi s Noatakem a trochu jsem ztuhl.

„Copak — copak," dotazoval se Mark Harman a oči mu čile zarejdily kolem.

„Určitě další překvapení!" vykřikl doktor. „Já věděl, že není všem konec. Tak co je zase?"

„Ale...," zaváhal jsem, a pak mi prolétlo hlavou, že oba, Mark Harman i doktor, důvěrně znají divočinu, její zákonitosti, že vědí, jak to tady na Severu chodí, a hned tak se něčemu nepodiví. „Kdybyste v šachtě náhodou zahlídli velikýho zamračenýho Indiána, co se tváří jako socha a nevydá hlásku, radši si ho nevšímejte, dobře? A když už byste si všimli, tak na něj zase hnedle zapomeňte."

Tentokrát po sobě mrkli doktor s Markem Harmanem. Mark byl pohotovější.

„A kdo by to jako měl být — ten velikej Indián — pokud bychom ho v šachtě opravdu náhodou zahlídli?"

Doktor jenom němě přikývl.

„Něco jako osobní stráž šéfa tady toho podniku. Má na svědomí aspoň jednoho

člověka, kterýho už dávno na horním jezeře ohlodaly ryby. A...," Mimoděk jsem se ohlédl po kavalci, odkud mě pozorně sledoval pan baron.

„A jsme doma," řekl spokojeně doktor. „Proto ty tajnosti!" Celým tělem se otočil k Marku Harmanovi. „Já totiž doteďka nevěděl, kdo se vlastně tamhle do — teda — do pana barona strefil. Teď už mi začíná svítat."

„O nic vlastně nejde," povídám. „Jenom nemám zatím možnost dostat ho na jih do vězení a vlastně ani sám nechci rozhodnout, co s ním. Zatím jsme z něho nedostali jediný slovo."

„Takže jakýpak tajemství, ne?" řekl Mark Harman. „Tadyhle doktor ani já tu nejsme od toho, abychom někoho vyslýchali, nebo dokonce soudili, takže si ho fakticky ani nemusíme všímat. Co vy na to, doktore?"

„Pokud není nemocnej, nic mi po něm není. Nebo jste ho přeci jenom kapku přidusili, když jste ho dohonili?"

„Vlastně — no — má teda střelnou ránu v noze," povídám, „ale co můžu posoudit, dobře se mu hojí a nebezpečí, nehrozí ..."

„Tak já teda...," zaváhal doktor, „já si teda budu všímat jenom jedny postřelený nohy, jinak ničeho, spokojeni?" Rozhlédl se kolem sebe a jeho červená tvář vypadala až přehnaně vážně.

„Tak jdeme, doktore?" zeptal se Mark Harman. Díval se, jak doktor sbírá svůj kufřík.

„Nikipi taky," řekl chlapec a jen jako mimochodem hmátl po pušce, opřené o zeď. „Potřeba posvítit a vy nevědět o klíč." A vyšel před nimi ze srubu.

„My ne o Indián mluvit," řekl prudce Noatak, jen zapadly dveře. „Špatný — oni vědět."

„Nevšim sis, kamaráde, jak se tvářili?" namítl pan baron. „Vědí, oč jde, neboj se, a nebudou nikde nic vypravovat, když vědí, že si to nepřejeme. Nemám pravdu, pane Siskou?"

„Taky bych řek," povídáni. „Nehledě k tomu, že je potřeba, aby o něm Tomáš Lauren věděl a sám rozhod, jestli se má vyslechnout nebo co s ním."

„Vědět, co s ním," tekl Noatak. Nic jiného se ani nedalo čekat. „On skoro zabit Mittinaki!"

Měl pravdu, ale přesto se mi příčilo udělat s Indiánem krátký proces, jak by si byl přál Noatak. „Podívej se, příteli," řekl jsem. „Není snad žádnej spěch. Třeba v kapli změkne, a přece jen nám poví, co ještě nevíme. Já navrhuju tohle: Podám o něm docela soukromě zprávu Tomáši Laurenovi a počkáme, co nám odpoví."

„Ty pořád jenom nechat každej špatnej chlap naživu. Ale on pak znova špatnej, možná znova zabíjet. Udělat rozumnej člověk nechat vzteklej pes běhat? On kousat a třeba nakazit další pes a ...," Noatak ode mne odvrátil hlavu.

„Nic vlastně o tom Indiánovi nevíme, Noataku," ozval se pan baron. „O tom, že tu s Yatessenem zabil člověka, jsme taky slyšeli jenom z druhý ruky."

„On patřit k Yatessen. A Yatessen jedno to zlý zvíře, co já povídat..."

„To je pravda," přerušil ho pan baron, „a já, když tu tak musím ležet, trochu si fantazíruju a možná ani nejsem tak daleko od skutečnosti, když si představuju, jak

by to tu asi všecko skončilo, kdybychom je byli nevybrali. Yatessen byl příliš velkej lump, než aby ho nenapadlo, jaká je škoda, že se musí o to bohatství dělit. Chtěl možná za pomoci tohohle Indiána, kterýho si tak pěkně držel v tajnosti, zlikvidovat všecky ostatní. Nejenže by shrábnul všecko, ale ještě by se zbavil svědků, co by někdy později mohli něco vyžvanit. Třeba by přibral Jimma Norrise, prosím, nebo i ty dva, co se s nimi seznámil pan Siskou v Edmontonu, ale spíš bych se přikláněl k tý první alternativě ..." Omluvně se na mě podíval. „Co všecko tak člověka nenapadá, že ano, pane Siskou? Když najednou nemá co dělat..." „Tady bylo všecko možný, pane barone." „Taktak, prosím, ale já vlastně jenom chtěl tady tomu našemu paličatému mládenci naznačit, že proti všem, co jsme tu chytili, jsme měli přímý důkazy. Tady ten na mě jenom vystřelil, ale je skoro jistý, kdybych ho byl zahlíd dřív, že jsem vystřelil já. Tak jsem se to odmalička učil s a je to ve mně zrovna tak jako v tom Indiánovi."

Noatak pana barona celou dobu podezřívavě pozoroval a čekal, přestože už napřed věděl, jak asi dopadnou jeho dlouhosáhlé úvahy.

„Tak co," kývl na něho pan baron. „Nenecháme to tak, jak navrhoval pan Siskou? Indián ti neuteče, a kromě toho v jeho věcech pan Siskou taky nenašel nic, co by svědčilo proti němu."

Hned druhý den po zranění pana barona a po Noatakově odjezdu jsme se s Nikipim vypravili do Indiánova obydlí. Vzhledem k tomu, že Yatessenovi muži měli zakázáno bez jeho vědomí vycházet zadním ústím šachty, byl jeho úkryt dokonalý. Ani kdyby byl na jezero někdo náhodou zabloudil, nevšiml by si v úzké skalní soutěsce vysoko ve stráni nízkého vchodu do jeskyně. Našli jsme ho jen díky Indiánovým stopám, které nás k němu dovedly. Před pohledem hlídky z kopce kryl soutěsku pás smrků, který sbíhal až dolů na břeh.

Indián tu byl zařízený docela pohodlně a pokud mu nescházela lidská společnost, mohl se cítit jako v ráji. Dříví ho čekalo hned vedle vchodu a bylo ho nepřeberně. Zkusili jsme s Nikipim zatopit v ohništi, ohrazeném zčernalými kameny, a s údivem jsme pozorovali dým, který se čile vznášel k začernalému vysokému stropu a mizel v téměř neznatelných štěrbinkách ve skále. Kdovíjakými cestičkami si pak našel průchod na povrch kdesi nahoře na hřebenu, ale než se tam dostal, asi z něj už zbyl jenom jakýsi rozptýlený neviditelný opar, který potom navíc ukryly stromy.

Na vchodu do jeskyně, která se do hloubi skály postupně rozšiřovala, visela kožešina, a jestliže ji Indián spustil, na zimu si jistě stěžovat nemohl. V rohu se vršila hromada konzerv a bedníček s čajem, cukrem, kávou a s náboji, nad nimi viselo sušené sobí maso. Venku vedle vstupu jsme ještě dodatečně našli menší jeskyni se zmrzlými sobími díly a s bidly ověšenými rybami. Zásoby, které i velkému jedlíkovi mohly vydržet celý rok. Taky jsme objevili řadu prázdných lahví a krabice, z nichž vykukovala hrdla ještě zazátkovaná. V dalším koutě leželo pár důkladně namaštěných želez s dlouhými řetězy, zakončenými bytelnými oky na zakotvení. Pasti jsme s Nikipim vzali s sebou. Rosomák, přesto, že se zatím nevrátil, nás mohl znovu poctít svou návštěvou, bylo tedy třeba se na něho

připravit. Odnesli jsme i dost těžký kožený pytlík s kousky zlata, zahrabaný v nevábně vyhlížejícím pelechu, vystlaném kožešinami. Zlato byl zřejmě Indiánův podíl, který mu Yatessen milostivě uděloval, jinak jsme nenašli nic zvlášť zajímavého.

Ráno mě Noatak budil ještě za šera. Přestože jsme se snažili pohybovat se tiše, pan baron s Nikipim vyjukli ze svých kožešin jen chviličku po nás. Spěchali jsme, abychom byli co nejdříve na cestě. Loučení jako každé, když se rozcházejí lidi, co jsou spolu rádi, bylo dost smutné, ale všichni jsme se chránili dávat své pocity najevo a zkrátili přípravy, jak jen bylo možné. A když potom Noatak vyrazil táhlý výkřik, znamenající začátek dlouhé pouti a možná i prastarou modlitbu k dobrým indiánským duchům, prosbu o ochranu před nebezpečím a nepřáteli, a když kopl do přimrzlých lyžin saní a psi zabrali, na smutek a neradostné myšlenky nezbyl čas; Noatak nasadil hned od začátku ostré tempo, přeletěli isme jezero, až suchý zmrzlý sníh praskal a odletoval stranou jako prašné gejzíry, a psi dychtivě poštěkávali a nemohli se nabažit rychlé jízdy právě tak jako já.

Když nás povlovný břeh vynesl do úseku krajiny, uzavřené z obou stran lesem, kde jsme před krátkou řádkou dnů připravovali léčku dvěma z té zločinecké bandy, ještě jednou jsem se krátce ohlédl na oba špičaté kopce, na skály, na planinu ztrácející se v dálce prudkým obloukem mezi lesy a trochu jsem zalitoval, že odjíždím dřív, než jsem měl možnost poznat okolí. Byl bych se rád podíval, co je dál vzadu — ale snad se sem ještě někdy dostanu, říkal jsem si.

Uháněl jsem za saněmi a nasával tu vůni dálek, které se před námi rozkládaly, ostrý mrazivý vzduch vnikal do plic jako nůž a chřípí se svíralo chladem. Na kožešinové kapuci kolem tuhnoucího obličeje se mi začala srážet jinovatka a psům už se taky bělaly chlupy na čumácích. Jejich chlupaté zadky se nadnášely v pravidelném rytmu, a tlapy jako by se ani nedotýkaly sněhu. A Noatak začal z čiré radosti hulákat nějakou nevázanou indiánskou písničku, kterou jsem neznal, ale pobrukoval jsem ji s ním a pociťoval známé povznesení, stav podobný lehké opilosti, který jsem měl vždycky, když jsem se vydával na cestu po nekonečných bílých pláních, kde člověk sotva kdy potká člověka, a přesto se necítí sám, protože příroda a vše, co k ní patří, ho přijme za svého, člověk se stane její součástí a ona naopak se stane částí jeho bytosti. A v tom podivuhodném radostném splynutí ubíhá kilometr za kilometrem a udýchaný a šťastný muž přidržující se přívěsného řemenu nevnímá únavu, nemyslí na námahu, vlastně o ní ani neví, až psí sami dají povel k zmírnění tempa či k zastavení a začnou se dožadovat svého přidělil potravy. A tak začíná to, čemu sám pro sebe říkám Veliká bílá cesta.

Pepovi, Praha 1976

KARAVANA

JOSEF KUTÍK • BÍLÁ VYDRA NA STOPĚ

Svazek č. 145 **Řídí Hana Krubnerová**

Ilustroval Zdeněk Burian Obálku navrhl James Janíček. Graficky upravil Jan Hejda. Vydal Jako svou 0371. publikaci Albatros, nakladatelství pro děti a mládež, v Praze roku 1982. Odpovědná redaktorka Hana Krubnerová. Výtvarný redaktor Jaromír Zápal. Technická redaktorka Jitka Pavlíková. Ze sazby písma Public vytiskla Severografia, n. p., závod 1, Liberec 17,07 AA (text 15,07. ilustrace 2,—], 17,12 VA. Náklad 75 000 výtisků. 1. vydání. 13-774-82 14'64 Brožovaný výtisk 7,— Kčs

© Albatros, 1982 © Josef Kutík, 1982 Illustrations © Z. Burian, 1982